

Naročnina mesečna
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun.
Ljubljana številka
10.630 in 10.349 za
inzerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Sovjetska politika

Med tem ko na zapadu merita Anglija in Nemčija svoje sile za nadoblast v zraku, ki bo pomenila prvi odločilni korak do zmage ene in do poraza druge velesile, pa opazujemo, kako na vzhodu Sovjetija smotreno zasleduje svoje daljnosežne politične cilje. Politika Sovjetije nas spominja na delovanje pajka sredi mreže. Ko je pajk napredel mrežo, se spravi v njeno sredo in preži. Ako se v mrežo zaplete kak droben mrčes, ga hitro popade in mu izsesa življenjski sok, nato pa gre zopet na prežo. Ako se v mrežo ujame kak večji mrčes, potem ga pajk ne napade takoj, ampak ga previdno omreži in potem čaka, da se jetnik izčrpa z brezupnimi poskusi rešiti se izdajalskega tkiva. Šele potem se zahrbtni lovec oprezno približa svoji žrtvi in jo umori. Če pa sluti nevarnost, se potuhne, se skrije, pretvarja se in hlina izsušen pajčji meh brez življenja. Ko pa nevarnost mine, gre zopet na svoj posel.

Kremelj je središče mreže, ki jo je Kominterni razprostrla po vsem svetu. V to spretno nastavljen mrežo, ki sega od vzhoda do zahoda, od juga do severa naše zemlje, se love večje in manjše žrtve in spretni lovec z vsako drugače postopa, dokler ne postane njen popoln gospodar. Nekatere manjše in slabše, enostavno pogazi in pritisne k tlom, kakor je storil z Armenijo, z Georgijo, z Azerbajdžanom in severnim Kavkazom v letih 1920 do 1921. Privabil jih je z obljubo o »samoodločbi malih narodov«. Potem pa, ko je v njih delahal zagospodoval, je na hitro opravil s tistimi, ki so si želeli »samoodločbe«. Iztrebil jih je z ognjem in mečem. Druge zamami in uspava s svečano podpisano pogodbo o prijateljstvu in nenapadanju, kakor se je zgodilo Poljakom, ki jim je skočil v hrbet, ko so se na drugi fronti borili za svoj narodni in državni obstoj. V tretjem primeru si v državah, ki jih hoče imeti, ustanovi in s svojim denarjem vzgoji komunistično stranko, ki v zaželenem trenutku svečano razglasi združeno s Sovjetijo v imenu »presrečnega naroda«, ki je s hrepenenjem pričakoval, da se izbeži svoje narodne in državne samostojnosti in čim prej utone v sovjetskem morju. To je bila usoda baltskih narodov. En način, kako priti do dežele šibkejšega sosedu je tudi ta, da ga vzameš v »zaščito« in ga obvaruješ pred »kvarnimi« tujimi vplivi. Vse te metode boljše- viškega imperializma je Sovjetija preizkusila in vse so se ji obnesle; vse, razen njenega »junaskega« pohoda na mali finski narod, ki jo je izučil, da je za Sovjetijo prikladnejše pridobivati nove dežele s pomočjo komunistične propagande kakor pa z mečem. Na takšne načine si je Sovjetija v zadnjem letu v Evropi pridobila 457.000 km² z 21 milijoni prebivalci. To pa je bilo le tako mogoče, da je spretno izrabila spor med evropskimi silami, na katerega je dvajset let potrpežljivo čakala. Med tem, ko se je mesece in mesece pogajala z eno stranko in jo vlekla za nos, je ponudila roko drugemu, ker je boljše razumel sovjetske težnje...

Stalin hodi po stopinjah Petra Velikega, hotel bi izvesti njegov politični program. Zato se njegove oči sedaj obračajo dalje, na... Bospor in v Indijo!

Bospor in Carigrad, to so stoletne sanje gospodarjev Moskve. Znamenje križa na cerkvi Božje Modrosti, ki ga je za stoletja zasenčil polumesec, naj bi nadomestilo znamenje rdeče internacionale: srp in kladivo! Seveda ima Sovjetija s Turčijo najboljše zveze in najboljše pogodbe! Toda zadržanje Turkov priča, da hočejo biti skrajno previdni. Ako se zruši Anglija, potem tudi Turki ne bodo več dolgo gospodovali na Dardanelah. Tudi glede Romunije razvoj še ni končan. Ko to trdimo, pa ne mislimo niti od daleč verjeti v možnost kakšnega spora med Nemčijo in Sovjetijo zaradi Romunije, kakor bi tako mnogi radi videli. Sovjetija in Nemčija imata zaenkrat še preveč skupnih interesov, da bi zaradi Romunije šli narazen. Tudi bodoče korake glede tega dela Evrope bosta brez dvoma rešili v največjem prijateljstvu in v sporazumu, ki ju je trdno vezal tudi pri dosedanjem ustvarjanju »novega reda« v Evropi. Kar Nemčijo in Sovjetijo tako trdno spaja, to je skupna mrznost do Anglije in skupna želja po njeni dediščini. Nemčija bi rada kolonije, a Sovjetija upira željno svoje poglede v Indijo.

Indija! Odkar se je začela vojna, se govori o možnosti sovjetskega napada na ta biser angleškega imperija. Toda vsi vedo, da bi do tega napada že davno prišlo, ko ne bi bil združen s skoraj nepremagljivimi ovirami. Kdor bi se po suhem hotel polastiti Indije, bi moral premagati strahotne ovire, ki jim niso kos motorizirane divizije, ki bi običale zasnežene v gorskih tesneh, skakalci z letal pa bi se zadušili v močvirnih džunglah indskih veletokov. Gospodar Indije more biti le tisti, ki je gospodar morja! Sovjetom zaenkrat ne preostane drugega, kakor da v Indiji netijo komunistično propagando in da njihovi agenti hujskajo proti angleški nadvladi. In v tem pogledu jih krepko podpira tudi nemška in japonska propaganda. Misel na bogato dediščino združuje stremljenja teh treh držav. Toda sovjetski načrti gredo še dalje. Kominterni ni nikdar opustila misli na svetovno revolucijo, ki je njen glavni cilj. Močna Sovjetija in njena

„Drugi teden letalske vojne“

Napad na Anglijo v nekaj dneh

Italijanski glasovi o skorajšnjem skupnem nastopu Italije in Nemčije

New York, 14. sept. AA. DNB. Po vestih, ki prihajajo v New York o bombardiranju Londona v noči med petkom in soboto, se izve, da je bombardiranje trajalo neprekinjeno in da so bombe padle v razne dele Londona. V newyorških političnih krogih izjavljajo, da se je začel drugi teden totalne vojne, in da je bil London napaden od vseh strani.

Ugibanja o nemškem napadu

Washington, 14. sept. t. United Press. Ameriški listi, med njimi »New York Times« poročajo iz Londona, da tamkaj vojaški in politični krogi pričakujejo glavni napad nemških sil na angleško otočje v nekaj dneh. Odhod vrhovnega poveljnika nemških suhozemskih sil maršala Brauchitscha v glavni stan, ki se nahaja nekeje na francoski obali in v katerem se nahaja že vrhovni poveljnik nemškega letalstva maršal Göring, pomeni, po razlagi, ki se sliši v Londonu, da je ura napada vseh nemških sil na Anglijo zelo blizu.

Totalna vojna v italijanski razlagi

Rim, 14. sept. t. »Giornale d'Italia« objavlja uvodnik pod naslovom »Totalna vojna«. V članku prikaže, kako je preje Anglija poskušala oba zaveznika, Nemčijo in Italijo, izstradati s pomoč-

jo blokade. Sedaj se je stvar obrnila. Državi ostaja Rim—Berlin torej nimata nobenega povoda, da bi omahovali v svojem sklepu, da udarita po Angliji. Nemška bombardiranja Londona so ohromila vso gospodarsko življenje Londona, to se pravi Anglije, kajti London je osrčje vse Anglije. Italija pa od svoje strani prizadeva smrtno udarce angleškemu gospodarskemu življenju s svojimi podvigi v Sredozemskem morju in v vzhodni Afriki. Tako sta združeni obe sili v borbi proti Angliji. Skupni boj hitro napreduje in ta skupnost je tudi jamstvo za neizbežno zmago nad angleškim imperijem.

Nemško mnenje o izbiri, ki jo sedaj ima Anglija

Washington, 14. sept. b. »International News Service« in »United Press« poročata iz Berlina, da so vojaški krogi tujim in domačim časnikarjem izjavili, da Anglija sedaj lahko izbira med kapitulacijo in uničenjem. Dalje pravijo isti krogi v tej izjavi, da bo London doživel isto usodo kakor Varšava in da ga bodo nemške letalske sile popolnoma uničile. Na koncu so izjavili, da je nemški državni kancler sklenil, da sam v zadnjem trenutku odloči, kdaj se bo pričela bliskovita vojna, vendar pa se v tem ne bo prenegalil.

Enajst letalskih napadov na Anglijo v 24 urah

Toda zadnji napadi so bili manj srčiti in so povzročili manj žrtev in manj škode

Nemška poročila

Vojno poročilo

Berlin, 14. sept. AA. DNB. Vrhovno povelstvo državne oborožene sile sporoča:

Nemško letalstvo je včeraj nadaljevalo tudi čez dan in ponoči z napadi na angleško prestolnico v znak maščevanja. Poleti so se nadaljevali z uspehom navzlic neugodnemu vremenu. Doseženi so bili številni zadetki na dokih, kakor tudi na velikih skladiščih in tovarnah. V mnogih krajih so izbruhnili novi požari. Razen tega je vojno letalstvo uspešno bombardiralo letališča, industrijske naprave, pristanišča in železniške naprave v jugovzhodni Angliji.

Sovražnik je izvršil več krajišnih poletov na Nizozemsko, Belgijo in Francijo ter je vrgel na več krajišnih bomb, ne da bi povzročil dosti škode. Ker je bilo včeraj preveč oblačno, je prišlo le do posamičnih letalskih borb.

Naša lovška letala in naše protiletalsko topništvo so zbila osem sovražnih letal. Dve naši letali sta izginili.

Nemci poročajo o škodi

Berlin, 14. sept. AA. DNB. Več nemških bojnih letal vrste »Do 17« je bombardiralo včeraj popoldne nekatere predele Londona. Letala so vrgla bombe na veliko skladišče bencina, ki se nahaja v bližini Buckinghamskega dvorca (kraljeva palača). Bombe so bile vržene tudi na neko železniško postajo. Razen tega so bile vržene bombe na žitna skladišča severno od okraja Whytehapela. Povsod so letalci opazili veliko škodo, ki so jo bombe povzročile. Eno izmed letal, ki se je udeležilo tega napada, se še ni vrnilo v svoje oporišče. Navzlic streljanju protiletalskih baterij in nastopu lovskih letal, ki so poskušali ovirati nemška letala, so se le-ta prebila skozi obrambo ter se jim je navzlic velikim oblakom posrečilo orientirati se in doseči določene cilje. Bombe so bile vržene na kraje, ki so že omenjeni. Letalci so lahko opazili v teh krajih velike požare. Eksplozije je bilo slišati tudi v bližini Savoy-hotela v središču Londona.

Angleška poročila

London, 14. sept. AA. Reuter. Londonska pokrajina je doživela včeraj tri dnevne sovražnikove letalske napade, katerim je sledilo sedem zapovrstnih napadov ponoči. Pri zadnjih nočnih napadih je bilo manj škode kakor pa pri prejšnjih bombardiranjih in je število žrtev mnogo manjše. V poslabšenih krogih v Londonu javljajo, da pomeni od srede zvečer naprej streljanje londonske obrambe pravo zaporo, ki temelji na novih obrambnih metodah.

Nočni napad na London

London, 14. sept. t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča, da je nočni napad na London in

armada sta orodje, ki se ga Kominterni hoče v ugodnem trenutku poslužiti, da doseže svoj revolucionaren namen. Imenitno ji gre v račun sedanje medsebojno uničevanje Anglije in Nemčije. Vsaka od teh bi mogla biti zapreka njenim prevratnim načrtom! Zato ima Sovjetija največji interes, da se evropske velesile med seboj mrcvarijo, da je opustošenje in splošna beda tem večja. Sovjetija lahko čaka, nič se ne mudi. Sovjeti so prepričani, da bo to, česar oni žele, prišlo samo po sebi in da bodo oni tisti tretji, ki se bo ob koncu veselil.

na nekačera druga mesca v južnem Walesu trajal stvarno vso noč, od mraka do zore.

Nemški bombniki so prihajali na London posamič in v metali bombe križem po mestu. Prišli so nad ustjem reke Temze. Zadrževali so jih angleški lovci in izboljšana zopora z baloni. Dva nemška bombnika sta se zaletela v zoporo in sta bila uničena. Bombe so padle na številne predele Londona. Na južnovzhodnem delu mesta so bombe zadale industrijske zgradbe in so napravile veliko škodo, človeških žrtev pa je bilo malo. Bombardiranje je bil tudi zahodni del Londona, ki je večidel stanovanjski. Tamkaj je škoda neznatna. Bombe so povzročile veliko požarov, ki pa so bili do danes opoldne že vsi obvladani. Ena od šestih bomb, ki so bile včeraj vržene na kraljevo palačo

Angleški bombniki nad nasprotnikovim ozemljem

London, 14. septembra. AA. Reuter. Srečati in zjutraj so angleški bombniki bombardirali pristanišča ob Kanalu. Napad se je začel, ko je padla noč in je trajal do petih zjutraj. Bliskanje bomb, ki so eksplodirale, eksplozije granat ter bliskanje strelav, ki so puščali za seboj svetlo sled ter rakete, so zajele vso južno obalo od Boulogne pa do severno od Dunkerqua tako, da je bila vsa obala v enem ognju. Eksplozije z druge strani Kanala so stresale obrežje grofije Kent. To je bilo najmočnejše in najdaljše bombardiranje francoske obale od začetka vojne. Sovražnik je otvoril težak zaporni ogenj proti letalom, vendar so britanski bombniki nadaljevali z metanjem bomb.

London, 14. sept. t. Reuter. Dodatno k prejšnjemu uradnemu sporočilu javlja letalsko ministrstvo, da so ponoči angleški bombniki več ur bombardirali pristanišče v Ostende, Antwerpen, IJsselmond pri Rotterdamu. Povsod so bombe zadale

številne zbrane prevozne ladje in velike splave, ki jih nemška vojska zbira za prevoz čet v Anglijo. Povzročeni so bili veliki požari, eksplozije pa so večje število ladij poglnele v zrak.

Davi so angleški bombniki napadli sovražni pomorski prevoz pri Zeebrugge in je ena ladja eksplodirala.

Dvoje letal se ni vrnilo.

London, 14. sept. b. Angleško vojno letalstvo je osredotočilo svoje napade na one kraje, odkjer pričakujejo vdor nemških čet. Predvsem napadajo luko Le Havre, kjer se trenutno mudi tudi general Brauchitsch. Močne napade so izvršili angleški bombniki na nizozemsko luko Vlissingen, dalje na vse luke med Calaisom in Boulogne in pa na topniške položaje na Cap Gris Nez. Na Kanalu so angleški piloti potopili ladjo za preskrbovanje in petrolejsko ladjo.

Vojna med Italijo in Anglijo

Italijanska letala so napadla dve skupini angleških trgovskih ladij

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 14. sept. AA. Stefani: Službeno sporočilo št. 99 se glasi:

Naše letalske sile so bombardirale v vzhodnem delu Sredozemskega morja konvoj sovražnih ladij, katerega so spremljale vojne ladje. Zapovrstne napade na ta konvoj je izvršilo tudi naše letalo nosilec torpedov. Zadeta je bila ena ladja srednje tonaze, ostale ladje pa so se razbegnile. Po ogledniških poletih se je ugotovilo, da je imenovana ladja izginila in zato mislijo, da se je potopila. Neki

Samo tako je treba taktizirati, da do konca neizrabljeno ohranijo svojo vojaško in gospodarsko moč, ki jo bodo v zaželenem trenutku mogli postaviti nasproti silam drugih držav, izčrpanih in oslabiljenih zaradi dolgotrajne vojne.

Teh svojih načrtov ni Sovjetija nikdar prikrivala in tudi Kominterni jih nikdar ni preklcala. Zato mora biti vladodržcem v Kremlju v največjo zabavo, ko vidijo, kako se oba vojskujoča tabora potegujeta za njihovo naklonjenost in zavezništvo... Drin

drugi konvoj, v čigar spremstvu so prav tako bile vojne ladje, je bil večkrat napaden od naših bombnikov, ki so zadeli neko trgovsko ladjo in verjetno tudi neko vojno ladjo, ki je takoj nehala streljati. Navzlic protiletalski obrambi so se vsa naša letala vrnila domov.

Na meji Kirenaike v Severni Afriki je ojačeno delovanje ogledniških oddelkov.

V Vzhodni Afriki so bila napadena in z bombami obsuta sovražnikova taborišča pri Ras el Gadada.

Najdeno je bilo sovražno letalo, za katero je poročilo št. 82 javljalo, da je bilo verjetno zbito pri poletu nad Sjesjame. Letalo je bilo najdeno na našem ozemlju, posadka enega častnika in dveh podčastnikov je bila ujeta. Naknadno se je ugotovilo, da sta bili razven zbitega letala, ki ga navaja sporočilo št. 96, zbiti še dve sovražni letali, ki sta 11. t. m. bombardirali Kasalo.

Nadaljevanje na 2. strani

Zagrebačka vremenska napoved: Dežuje.

Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno v vsej državi z dežjem, zlasti v zahodnih krajih. Nekoliko bolj vedro bo v južnih krajih. Toplota se bo nekoliko dvignila.

Politični zapiski

Vojna proti spekulantom

Zagrebski listi so polni ostrih ukrepov, ki so jih deležni razni spekulanti z živčnimi potrebščinami. Tako poročajo, da jih je bilo do sedaj prijetih že 11, ki so bili vse odposlani v prisilno bivališče v najbolj revne kraje Hrvatske, kjer se morajo preživljati samo s tistimi živčnimi, ki ga tamkaj dobijo in v tistih množinah, kot domačinsko prebivalstvo. Pred zagrebškim sodiščem pa se jih zagovarja še 200, med njimi trgovci, ki so kupcem pripravljali, da nimajo več moke, a so pri njih našli ogromne zaloge po 300 vreč moke. Vsi bodo kaznovani. Hrvatski tisk objavlja imena vseh teh umazancev in v podrobnostih navaja njihove prestopke, tako, da bodo ostali pribiti na sramotilnem odru svojega naroda. Vojna proti spekulantom in verižnikom z življenjskimi potrebščinami rodi že dobre uspehe, kakor poročajo hrvatski listi, ker se nemadno pojavljajo velike zaloge blaga, o katerem se je do sedaj pisalo, da ga nikjer ni.

Delovanje frankovcev

»Varaždinske novosti« objavljajo daljši članek o delovanju hrvatskih frankovcev. Članek nosi naslov »Frankovska izživljanja v Varazdinu« ter opisuje, kako so zadnje mesece širili po mestu letake z »najbolj ne-sramnimi napadi na dr. Mačka, hrvatsko vodstvo, banovino Hrvatsko in na državoc. Letake mečejo v dvorišča, po pivnicah, po vežah, skozi okna. Po zidovih hiš se pojavljajo razni napisi. »Varaždinska javnost se sprašuje, kako je bilo mogoče, da so ti izživljali ure in ure neovirano opravljali svoje delo, in kje je varaždinska policija«. List na to pravi, da bo po sedanji vojni tudi »frankovluk likvidiran«, toda s to razliko, da to pot ne bo več nobenega usmiljenja, kakor je bilo leta 1918. List razločuje med frankovci v Varazdinu. Eni odkrito povedo kaj so. Drugi pa se skrivajo. Le kadar se napijejo, pokažejo, kaj imajo pod kožo.

Najnovejši komunistični nastopi

»Slovenski Jug« objavlja obsežen članek o najnovejšem delovanju komunistov ter med drugim pravi, da so »komunisti zelo smiselno izkoristili obnovitev diplomatskih in trgovinskih odnosov s Sovjetsko zvezo, da ustvarijo neko posebno duševno razpoloženje med našim ljudstvom, ki ga na vse mogoče načine prepričujejo, da je to samo predznamenje za novi red, ki ga mora tudi k nam neizbežno priti. Pri tem jim je mnogo pomagalo »slovensko čuvstvosvajec našega ljudstva napram »ruskim bratom«. Tako so komunisti uspeli, da v zadnjem času razvijajo nenavadno močno agitacijo, ki je zavzela že zelo širok razmah. List opozarja na razmah komunističnega tiska, na širjenje »priateljske Sovjetske zveze«, h katerim pristopajo znani javni in kulturni delavci. Naši komunisti so leta in leta bili v podzemlju, kjer so se ilegalno udejstvovali, a sedaj so prišli na površje v velikem številu in skušajo svoje delovanje pozakoniti, misleč, da je sedaj prišel čas za nje. Na to »Slovenski Jug« našteva nekatera druga politična gibanja, ki komuniste podpirajo in imenuje v tej zvezi »makedonske avtonomiste, črnogorske federaliste, hrvatske frankovce in hrvatske nacionaliste, ker ljudstvu obljubljajo samostojnost in avtonomijo, da bi potem lažje stvorili novo sovjetsko Jugoslavijo. »Slovenski Jug« potem navaja nekaj primerov, kako so komunisti sodelovali pri raznih prireditvah v južni Srbiji, kako so organizirali poletno dijaško taborišče pri Ohridu, kjer je nastala naravnost ekspozitura komunistične propagande, kako so se v Črnogori pridno udejstvovali skupno s črnogorskimi federalisti, kako so spretno organizirali počitniške kolonije po hrvatskem Primorju v Petrovcih, v Delnicah, v Makarski, nadalje pri Plitvicah jezerih, kjer je taborila skupina »Seljačkog kola« ki ga stvarno vodi Adam Pribičević, a je moral zaradi dogodkov v tem taborišču pretrgati vse zveze s temi ljudmi. List potem pripoveduje, kako velik razmah so komunisti dosegli v samem Belgradu, kjer imajo pod svojim vodstvom »takorekó vse stanovske organizacije zasebnih namestencev in manjših, po večini nezadovoljnih uradnikov«. Prav tako je tudi po belgrajskih srednjih šolah, pravi list, kar da dokazuje večidel komunistična vsebina vseh prireditvev po belgrajskih srednjih in strokovnih šolah, kar so dosegli s pomočjo komunistično usmerjenih učiteljev in profesorjev. List končno omenja, da je belgrajska policija dala pozareti večje število znanih komunistov, med katerimi je večje število profesorjev na belgrajskih gimnazijah in uradnikov iz samega prosvetnega ministrstva. List na koncu pripominja, da bo morala država svoj oamajano avtoriteto spet popraviti, da je dogodki ne bodo našli nepripravljenosti.

»Srbi na ukup«

Belgrajska »Narodna obrana« objavlja pod naslovom »za zbiranje Srbov« članek, v katerem razmišlja, kaj bi bilo za Srbe najbolj pametno sprico »velikohrvatske federalistične, avtonomistične politike Hrvatske. Članek meni, da je treba posnemati Hrvate, češ, saj so tudi Supilo, Strossmajer in Trumbić šli nazaj v hrvatsko, kakor hitro so spregledali, da Hrvatom ne morejo priboriti prvenstva med južnimi Slovanci. Za Hrvate, tako piše belgrajski list, je sedanja država samo neke vrste zunanji okvir, v katerem narodi, to so Hrvati, Slovenci in Srbi skupno z narodnimi manjšinami živijo v državni skupnosti. V tem okviru Hrvati vodijo svojo velikohrvatsko politiko. O Slovencih piše list »da je pri njih stvar ista, na to pa nadaljuje: »Nobenega dvoma ni, da zadržanje večine Hrvatov in večine Slovencev nalaga Srbom, ki so glavni tvorci edinstvene države, čisto posebno in težke naloge. Prva njihova dolžnost je, da z vsemi silami branijo obstoj svoje tvorbe. Oddvojenost Hrvatov in Slovencev v pogledu narodnega edinstva kakor tudi posebnost njihovega stališča glede ureditve države nalaga Srbom še drugo nalogo, namreč, da se zberejo, kakor so to storili med letom 1912 in 1918, kajti koncem koncev Srbi ipak predstavljajo v tej državi 51% prebivalstva. Ako bodo zbrani vsi Srbi, se bodo lažje upirali navalom, pa naj prihajajo od znotraj ali od zunaj. Seveda potem nikdo ne bo smel očiti Srbom, da so si napravili svoj lastni načrt, pri katerem bodo sodelovale vse tvorne srbske sile, ki so se do sedaj pustila uspraviti, a ki čakajo, da se prebude nove zdrave narodne sile.

Važni ukrepi za prehrano ljudstva

Pred notranjim posojilom

Belgrad, 14. sept. Pripravljena je uredba o šestmiliardnem notranjem posojilu, ki se bo porabilo za javna dela, predvsem za melioracijska dela.

Od tega šestmiliardnega posojila se bo letno porabilo po 2 milijardi. Z deli se bo pričelo že letos v oktobru. Načrti so na splošno že izdelani. Kolikor se tiče gradbenih del za Slovenijo, se bodo dela še določila v sporazumu s banovino in bivšim ministrom za gradbe dr. Krekom.

Žito za Slovenijo

Belgrad, 14. sept. Na včerajšnji seji Prizada je bilo sklenjeno, da se poleg 900 uvoznic za 900 vagonov žita, ki so bile dosedaj izdane za uvoz v Slovenijo, do prihodnje seje Prizada, ki bo h koncu septembra, izda še 1000 uvoznic v isti namen.

Uredbe o preskrbi z živil

Belgrad, 14. sept. Vlada pripravlja uredbo o preskrbi prebivalstva z živil. Po teh uredbah bo preskrbljeno, da bo po vseh delih države dovolj žita in moke. Ugotovljeno je, da bo letošnji pridelek kornuze zelo dober. Kornuza bo tudi dozorela. Po uredbi bo določeno, če bo potrebno mešanje pšenice in kornuza, tako, da bomo dobili v vsaj državi enoten kruh in enotno ceno za kruh.

Proti spekulantom z živil

Ljubljana, 14. sept. Na konferenci na banovini je g. predsednik vlade posebno poudarjal, da mora banska oblast z vso strogostjo nastopiti proti spekulantom in onim trgovcem, ki zbirajo velike zaloge, pa jih ne morejo oddati kupovalcem. Oblast se naj ne strši, da uporabi, če treba tudi internacije in zakon o zaščiti države. Navajal je primer, ko so zalotili trgovca, ki je imel v zalogi 12 vagonov masti in je ni hotel prodati. Bil je interniran, blago pa zaplenjeno.

Pooblastilo za najetje kreditov banovini

Ljubljana, 14. sept. Na konferenci, ki je bila na banovini pod predsedstvom predsednika vlade g. Cvetkovića, se je tudi obravnavalo vprašanje o kreditiranju banovine za nabavo nučnih življenjskih potrebščin Slovenije. G. ban je zastopal stališče, da je potrebno pooblastilo za najetje kredita do 100 milijonov din. Ta kredit bi služil kot obratni kapital za nakup žita. G. predsednik je naročil, naj banovina zaprosi za to pooblastilo in

ga bo takoj dobila. Na razpolago bo tudi potreben kredit.

Finančna pomoč industrijskim krajem

Belgrad, 14. sept. Vlada je dovolila 100 milijonov din kot obratni kapital mestnim industrijskim občinam in in onim občinam, ki so pretežno skromnim občinam in pa onim občinam, ki so pretežno ljudstva. Denar bo brezobresten.

Gradnja silosov v Sloveniji

Ljubljana, 14. sept. Do konca novembra mora biti po odredbi vlade v Sloveniji zgrajenih pet silosov za žito. Štirje so že v gradnji.

Uredba o Narodni banki podpisana

Belgrad, 14. sept. Ministrski svet je izdal novo uredbo, podpisano od vseh ministrov o spremembi v Narodni banki. Bistvena sprememba je v tem, da imenuje ves upravni odbor vlada, nadzorni svet volijo po večini delničarji, manjši del pa tudi imenuje vlada. Izvršni odbor sestavljajo poleg guvernerja trije člani upravnega odbora, ki bodo po intencijah uredbe po en Slovence, Hrvat in Srb. Delničarji morejo dobiti le najvišje 8% dividende; znaten del dobička gre v plačilo dolga države pri Narodni banki.

Prosvetni minister dr. A. Korošec predpisuje ustanovitve šolskih kuhinj

Belgrad, 14. sept. m. Vsled izredno hudih razmer v vsem svetu stoji vse države pred resnim problemom, na kakšen način bodo uredile prehrano svojega prebivalstva z nastopajočo zimo. V težkem položaju se bodo predvsem znašli otroci siromašnih in nepreskrbljenih družin. Da se skrb za prehrano siromašnih otrok ne bi prepustila slučajni in zasebni pobudi, je prosvetni minister podpisal odlok, s katerim naroča vsem šolskim oblastem, da morajo pri vsaki šoli, v vsakem večjem naselju organizirati šolsko kuhinjo, kjer pa ta že obstoja, jo morajo razširiti, da more sprejeti čim več otrok. Materialna sredstva za ustanovitve oz. razširitev teh kuhinj se bodo zbrala od državnih ustanov, občinskih sredstev, šolske poliklinike, ženskih društev, humanitarnih, nacionalnih in patriotskih organizacij, od premožnejših staršev, preskrbljenih otrok in od posebnih prireditelj, ki se bodo prirejele v korist tem kuhinjam.

»Madžarske težnje proti Jugoslaviji...«

Belgrajske »Vreme« odgovarja klevetam švicarskega lista »Weltwoche«

Belgrajske »Vreme« je objavilo uvodnik, v katerem v zelo ostri obliki obračuna s člankom, ki je izšel v zadnji številki znanega švicarskega lista »Die Weltwoche«, kjer neki znani judovski časnikar trdi, da je Madžarska začela postavljati zahteve do Jugoslavije. Imenovana številka »Weltwoche« je bila opažena tudi v Sloveniji ter povzročila nepotrebne govorice. Za to hočemo za naše slovenske bralce navesti glavne misli iz belgrajskega »Vremenca« o tem predmetu. List piše med drugim:

»Balkan je ostal izven vojne. Ugotovili smo že, da sta dve sosedni velenili, ki imata važne interese na Balkanu s svojim zadržanjem dosegle, da je bil na našem prostoru ohranjen mir. Naglašali smo, da so baš v položaju Jugoslavije vedno in vedno spet prišli do izraza plodovi modre politike, ki je pravočasno stvorila pas prijateljev okrog in okrog države. Vsi nepristranski vidiki dokazujejo jasno, da med Jugoslavijo in njenim sosedom ne obstajajo nobena navzkrižja in nobene sporne točke, ki bi mogle izzvati trenje. Toda kljub temu se spet in spet pojavljajo v tisku, ki je pod zahodnim vplivom, članki o takozvanih »napetih odnosih« med našo državo in to ali ono sosedno državo.

»Tako je zadnje dni zürski list »Weltwoche« objavil članek, v katerem trdi, da madžarski list po dunajski razsodbi zavzema do Jugoslavije novo stališče. Madžarski listi da so začeli pisati v neprijetnem tonu o naši državi

in da že hujskajo proti njej s preglednim ciljem.

»Toda ta članek, ki ga je napisal neki judovski časnikar, ki je bil iz Jugoslavije izgnan, nikjer ne pove, kateri madžarski listi zavzemajo napadalni ton proti Jugoslaviji, kar bi bilo vendar najbolj važno pri takšni trditvi, kot jo je objavil. Časnikar seveda niti ni mogel ni citirati kakšnega madžarskega lista, kajti madžarski tisk, odkar so naši medsebojni odnosi postali prijateljski in odkar prijateljsko sodelujemo na ohranitvi mira, zavzema brez izjeme do Jugoslavije izredno prijateljsko stališče. Kakor dosedaj, tako tudi danes ves madžarski tisk piše s simpatijami o dogodkih v Jugoslaviji in spremlja nazore naše države pri notranjepolitični ustalitvi razmer.

»Članek v »Weltwoche« je čisto značilen primer zločinkega delovanja nekaterih inozemskih krogov, ki imajo pred seboj cilj, da na donavsko-balkanskem področju izkovejo najprej medsebojno nezaupanje, zatem napetosti, na to pa nemire. Med njimi so nekateri, ki jim ne gre v račun, da gre Jugoslavija po poti jasne politike, ki računa samo s svojimi lastniki koristi, a ne z željami tistih, ki na Balkanu nočejo miru in reda. Ne gre jim v račun, da se med Jugoslavijo in njenimi sosedmi zadnja leta razvija duh medsebojnega zaupanja in sodelovanja. Ker je bilo že več takšnih poskusov motenja, je treba poudariti sledeče: Odnosaji med Jugoslavijo in njenimi sosedmi so navdahnjeni z istim prijateljskim duhom, kakor dosedaj. V teh odnosih ni nastopila nobena sprememba. Izjava kraljevske vlade nedavno v Zagrebu je to jasno poudarila. To kar velja za odnosaje med Jugoslavijo in njenimi sosedmi, velja v polnem obsegu tudi za odnosaje med Jugoslavijo in Madžarsko. Vsa poročila, ki jih dobro plačana propaganda objavlja v tisku, ki je pod njenim vplivom, so plod namenov, da se omaje red in mir, ki vladata v tem delu Evrope.

Izplačevanje izseljenjskih vlog

Belgrad, 14. sept. AA. Državna komisija za izplačilo izseljenjskih vlog pri poštni hranilnici, ki deluje za rešitev izplačil izseljenjskih stvari na temelju predpisov uredbe z zakonsko močjo o izplačilu izseljenjskih hranilnih vlog pri tistih jugoslovanskih denarnih zavodih, ki so prišli v konkurz od 1. januarja 1925 pa do februarja 1931, je 14. t. m. sprejela več sklepov o predloženih prijavah, v katerih je bilo iz državnih sredstev izplačano vlagateljem-izseljencem vsega skupaj 511.552.956 din in sicer: vlagateljem hrvaške kmečke zadružne banke v Zagrebu 205.042.187 dinarjev, belgrajske združene banke v Belgradu 162.318.066 din, prve liške hranilnice v Gospiću 68.087.353 din, hranilnice in banke za Primorje na Sušaku 38.125.952, banke Vojvodina v Novem Sadu 27.681.164, Srbske hranilnice d. d. v Srb-skih Moravicah 5.826.698, in Srbske prometne banke v Sarajevu 36.681. Pri tej priliki se opozarjajo zainteresirane osebe, vlagatelji izseljenci, naj prijave predložijo čimprej in najkasneje do 31. decembra 1941, ker je to skrajni zakonski rok. Prijave o ostalih izplačilih po tej uredbi je treba poslati Poštni hranilnici v Belgradu na naslov državne komisije za izplačilo izseljenjskih vlog.

Resolucija srbske poljedelske zadruge

Belgrad, 14. sept. m. Danes je bil v Belgradu občni zbor Glavne poljedelske proizvajalne zadruge, na katerem je predsednik upravnega odbora g. Voja Djordjević govoril o borbi proti Prizadu in drugim državnim kmetijskim ustanovam, ki po trditvi g. Djordjevića niso bile v skladu s potrebami kmetijskega prebivalstva. Po debati je bila sprejeta resolucija, ki med drugim pravi: Udeleženci občnega zbora Glavne poljedelske proizvajalne zadruge so prepričani, da poedine ustanove vrhovne državne uprave ne pomagajo prebivalcem in zadrugištvu ter delajo škodo društvenemu redu v državi. Zadrugištvu je nevarno in odločno proti vsem tistim, ki ga hočejo poslati v službo nekaterih strank. Skupščina smatra, da interesi naše narodne obrambe in edinstva države zahtevajo organizirano in načrtno proizvodnjo, ki se more doseči le z organiziranim kmetijskim zadrugištvom.

Izjava prvakov JNS o masonih

Belgrada, 14. sept. m. V nocojšnji 2. izdaji tiskajšnje »Pravde« je objavljena izjava prvakov JNS, v kateri pravijo, da v Belgradu krožijo seznanjeni članovi masonske lože, v katerih so navedena tudi njihova imena. Zato pozivajo oblasti, da objavijo sezname članov vseh lož v Jugoslaviji, da se bo iz tega seznama videlo, da teh prvakov JNS ne bo med člani masonske lože. Izjavo so podpisali: podpredsednik JNS Jovan Banjanin, bivši predsednik vlade in zunanji minister Bogoljub Jeftić, bivši ministri dr. Dragoslav Kojić, Kosta Kumanudi, dr. Slavko Sečurov in bivša poslanca Jeremija Protić in Dragoslav Bogdanović.

Madžarski plavalci v Splitu

Split, 14. septembra. b. Davi so člani madžarske plavalne reprezentance v spremstvu predstavnika Hrvatske plavalne zveze obiskali prostore hrvatskega plavalnega kluba Jadran. Pozdravil jih je predsednik Jadrana Juraj Buba, odgovoril pa mu je predstavnik madžarskih gostov dr. Varnie, ki je izročil spominski paket madžarske plavalne zveze. Nato so se vsi okrepčali z južno. Gostje so nato odšli v splitsko mestno občino, kjer jim je župan izročil paket mesta Splita. V hrvaščini se mu je zahvalil namestnik madžarskega konzula v Zagrebu g. Graf. Madžarski plavalci so šli nato še na bansko oblast, kjer so jih urav tako pristrčno sprejeli.

Iz banovine Hrvatske

Zagreb, 14. septembra. b. Ponoči ob 0.30 se je pripeljal v Zagreb z orient ekspresom romunska kraljica mati Helena. V njenem spremstvu je bil romunski poslanik na našem dvoru Viktor Cadere. Ko je bil vlak na zagrebški postaji, so bili zastori na njenem vagonu spuščeni. Po krajšem postanku je vlak nadaljeval pot proti Subotici.

Zagreb, 14. septembra. b. Ban dr. Ivo Sušac je podpisal tri važne uredbe, in sicer: uredbo o ustanovitvi komisije za ocenjevanje gledališko-umetniških del, dalje o ustanovitvi koncertno-gledališke urada in o Demetrovi, Reljkovičevi in Maruličevi nagradi pri hrvatskih gledališčih. S tem hoče pospešiti kulturno povzdigo banovine Hrvatske. Istočasno je ban podpisal tudi uredbo o gimnastični šoli, ritmiki in umetniškem plesu ter o plesni šoli.

Belgrajske novice

Belgrad, 14. sept. m. Danes se je v Belgradu mudil bivši poslanec g. Teuerschub, ki je posredoval v raznih ministrih, med drugim tudi v prosvetnem ministru v zadevi rudnika Velenje in prehrani prebivalstva sloveniješkega okruga.

Mladenovac, 14. sept. m. Danes so v Mladenovcu odprli 6. poljedelsko in živinorejsko razstavo. Otvorili so prisostvovali dvorni maršal g. Boško Čolak-Antić, prometni minister inž. Beslić, minister za telesno vzgojo ljudstva g. Pantlić in drugi.

Pred novo vlado v Romuniji

Antonescu in železna garda so se sporazumeli

Bukarešta, 14. septembra. t. Transcont. Med generalom Antonescu, voditeljem države, in Železno gardo je prišlo do dokončnega sporazuma glede sestave nove vlade. Železna garda je imela včeraj svoj dan, ko je manifestirala po Bukarešti v največjem redu. Takoj potem so se sestali voditelji Garde pri generalu Antonescu in je bil dosežen sporazum glede porazdelitve posameznih ministrstev.

Med tem časom pa je general Antonescu objavil spet celo vrsto važnih ukrepov, ki urejajo šolski pouk, ki uvajajo nadzorstvo nad cenami in ki ukinjajo vse tajne fonde. S prvo uredbo o ureditvi šolskega pouka, ki je bil doslej posnetek francoskega učnega načrta, se uvaja načrt, ki je pristno romunski. Nova romunska šola ima pred očmi koristi romunske države ter upošteva tudi duh novega reda v Romuniji. Mnogo večjo važnost polagajo novi šolski zakoni ljudski voji, nadalje so-lanju obrtniškega in trgovskega stanu. Z drugo uredbo se uvaja nadzorstvo nad cenami po vsej državi. Predpisi so skrajno strogi in nalagajo izredno stroge kazni. Kontrola bo verjetno izvrševana v imenu države Železna garda. S tretjo uredbo se ukinjajo tajni fond, ki so bili posebnost

prejšnjih romunskih režimov, kjer se je na tajni način razdalo prav toliko denarja, kolikor je znašal javni državni proračun in od iz tanih fondov črpali vsi, ki so bili na vladi. Odslej morajo biti vsi izdatki zapisani v javnem državnem proračunu, da bo mogoče izvajati nadzorstvo nad njimi.

Kraljica Helena se je vrnila

Džimbolija, 14. septembra. t. Reuter: Na romunsko-jugoslovanski meji se je davi odigral zelo ganljiv prizor, ko je mladi romunski kralj Mihael obšel svojo mater kraljico Heleno, ki se po desetletnem pregnanstvu vrača nazaj v svojo preizkušeno domovino. Ko se je kraljica mati pojavila pri izhodu vagona, je bila vsa bleda od ginjenosti. Tudi 19letni kralj ni mogel skriti ginjenosti, da se s svojo materjo sestaja v takšnih okoliščinah. Na postaji je bilo zbrano veliko ljudstva, ki je vračajočo se kraljico, ki jo je bil njen mož, bivši kralj Karol potem ko se je od nje ločil, pregнал iz države, navdušeno pozdravljalo. General Antonescu pri sprejemu ni bil prisoten. Na postaji na je bila častna četa vojakov in Železni gard, ki so kraljico mater navdušeno pozdravili.

Vojna v Afriki

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ofenziva proti Egiptu

Rim, 14. sept. t. Transcont. Italijanski listi ne povedo ničesar določenega o ofenzivi italijanskih čet proti angleškim postojankam v Egiptu. Pač v pripominjajo, da bi italijanska ofenziva proti angleškim postojankam, ki se nahajajo na egiptskem ozemlju, še ne pomenila vojne Italije proti Egiptu, pa čeprav bi trpela egiptska mesta ali bi egiptске čete posegle v borbo. Italija bi svojo ofenzivo smatrala kot napad na angleške postojanke in bi bilo od zadržanja Egipta odvisno, da se vojna ne raztegne tudi nanj.

Angleška poročila

Aleksandrija, 14. septembra. AA. Reuter: Otkrog polnoči je bil dan alarmni znak. Alarm je trajal 40 minut, toda do letalskega napada ni prišlo.

Kairo, 14. sept. t. Reuter. Angleško vrhovno poveljstvo je objavilo naslednje vojno poročilo: Sovražnik je včeraj potisnil na egiptski meji svoje čete naprej proti meji in napredoval do južnozahodno od Sollume, ki je razbita puščavska vas do vasi Musaid. Gibanje sovražnika strogo opazujemo in mu delamo težave z našimi motornimi vozili. Položaj je dobro v naših rokah. Na drugih frontah nič novega.

»Warspite« med staro železo

Berlin, 14. sept. t. Domei. Angleška bojna ladja »Warspite« (34.000 ton), ki je bila poškodovana v bojih pred Narvikom, je bila po določitvi angleške admiralitete najprej toliko popravljena, da je služila kot šolska ladja, sedaj pa je bila po nalogu admiralitete vržena med staro železo in se bo mesto nje zgradila nova bojna ladja.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Splošen vtis preteklega tedna z vojaškega stališča je, da stojimo tik pred že dolgo časa napovedanim napadom Nemčije in Italije na angleški imperij, z zunanje-političnega vidika pa, da se z ozirom na vojaške dogodke najverjetneje novi politični potresi na jugovzhodu in sicer okrog Grčije in Turčije, ter da evropska vojna žene tako visoke valove, da čedaje bolj butajo ob Ameriko in Japonsko, ki se hitro odločujeta, da bosta zavzeli svoja stališča.

Vojaški pregled

Na angleško-nemškem bojišču so trajali nemški letalski napadi na Anglijo in še posebej na London dejansko ves teden, podnevi in ponoči. Najhujši napadi na London so bili v začetku tedna ponoči. Največja letalska bitka podnevi je bila v sredo, škoda, ki je storjena raznim zgradbam, je obšutna, številni civilni smrtni žrtvi presegla daleč en tisoč. Bombardirana je bila tudi kraljevska palača v Londonu. — Tudi angleški napadi na nemško in od Nemčije zasedeno ozemlje so trajali ves teden, toda samo ponoči. Bombardiranje je bil Berlin in so padle bombe na državni zbor. Angleški napadi so veljali tudi industrijskim napravam in pristaniščem po drugih krajih, posebno pa vsem pristaniščem ob belgijski in francoski obali, kjer imajo Nemci zbrane številne ladje in splave za prevoz črt v Anglijo. Tudi tukaj je bila škoda po priznanju nemških uradnih poročil občutna. Izgube v zraku so bile visoke, toda navedbe obeh vojskujočih se taborov druge drugim nasprotujejo. Nemške podmornice so zopet potopile mnogo angleških trgovskih ladij.

Na angleško-italijanskem bojišču so bile ves teden predvsem letalske borbe in sicer poglavito nad severno afriško obalo. Proti koncu tedna so se razširile novice, da pripravljata Italija napad na angleške postojanke v Egiptu od treh strani ter da so že opazili premikanja italijanskih čet proti egiptski meji. Angleško vojno brodovje je v začetku tedna obstrlevalo neke italijanske postojanke na otokih Dodekanesa. V vzhodni Afriki in na fronti Kenije, to je južno od Abesinije pa niso bili javljeni nobeni večji vojaški dogodki. Tako italijansko, kakor nemško časopisje sta v preteklem tednu pisala, da je skupni napad na Anglijo pripravljen, ter da bosta Nemčija in Italija istočasno po skupnem načrtu napadli, Nemčija angleške domače otoke, Italija pa angleške posesti v Egiptu.

Politični pregled

Na zunanje-političnem polju sta stala v preteklem tednu v ospredju dva prostora, južno-vzhodni prostor v Evropi, ter tihomorski prostor, ki razdeljuje Ameriko in Japonsko.

Na južnovzhodnem prostoru pretres, ki je zajel Romunijo, pojema. Madžari so zasedli severni del Transilvanije brez incidentov, Bolgari se pripravljajo, da zasedejo svoj del Dobrudže. Bivši kralj Karol je že v Lizboni, mladi kralj je prisegel in njegova, 10 let v izgnanstvu živeča mati se kot kraljica — mati Helena vrača v domovino. Zelezna garda je temeljito pomedla po vsej Romuniji, zunanje-politično pa se je popolnoma oslonila na Nemčijo in Italijo. — Oblaki se zbirajo nad Grčijo. Napetost med njo in Italijo traja dalje nespremenjeno, nevarnost pa je še povečala napetost, ki se sedaj pojavlja še med njo in Bolgarijo,

DOPIŠNA TRGOVSKA SOLA

V LJUBLJANI, Kongresni trg 16/II.
vpišuje

v svojo Dvoletno trgovsko šolo in ostale tečaje ter poedine predmete, kakor knjigovodstvo, stenografijo, pravo itd. ter tuje jezike, kakor nemščino, italijanščino, francoščino i. dr.

Vpiše se lahko vsakdo. Pouk se vrši z dopisovanjem, je osebni in zato uspešen. — Vsa pojasnila pri vodstvu zavoda brezplačno.

ki želi dobiti skozi grško ozemlje pot do Egejskega morja, ter napetost med Bolgarijo in Turčijo, ki kot zaveznica Grčije z neugoljem gleda proti bolgarski meji. — Zagonetno vlogo ima na tem prostoru Sovjetska Rusija, ki je dosedaj s prekrizanimi rekami gledala na dogodke v Romuniji. O Sovjetski Rusiji pišejo ameriški listi, da se pogaja s Turčijo glede Bosporja in Dardanel, in da bo šele potem razvila svoje delovanje okrog Črnega morja. Ameriški listi menijo, da bi Sovjetska Rusija najrajši videla, da bi se Turčija bodisi kot zaveznica Grčije, bodisi kot zaveznica Anglije, zapletla v vojno, nakar bi Sovjeti lahko, na isti način kakor na Finskem, prisilili Turčijo, da zadovolji njihove zahteve tako na Kavkazu, kakor pri Bosporu in Dardanelah. Bajje Sovjeti pri tem računajo na sodelovanje Bolgarije. Vsekakor položaj na jugovzhodu še ni ustaljen in je treba biti pripravljen na nove dogodke.

Na Tihem morju pa postajajo fronte vedno bolj jasne. Amerika stopa ob stran Anglije, Japonska se hitro približuje Nemčiji in Italiji, kar je za Japonsko umavno, kajti samo razpad Anglije, Japoncem more prinesiti nekaj plena. Toda preden se Japonska odloči končno-veljavno, hoče poskusiti skleniti s Sovjeti prijateljsko razmerje in so se pogajanja v tej smeri že začela. Amerika hoče približevanje med Sovjeti in Japonci zavirati. Zaenkrat kocke še niso padle in če pravilno poznamo politiko Sovjetov, se ne bodo preveč vezali ne na eno, ne na drugo stran, ampak bodo skušali pospešiti spopad med Ameriko in Japonsko, ker samo to bi jim moglo dovoliti, da bi v kalnem ribe lovili. Iz evropske vojne vedno bolj nastaja vojna med svetovnimi celinami.

Notranji pregled

Na področju notranje politike, kjer še vedno stoji v ospredju zelo pereče vprašanje oskrbe ljudstva z najnujnejšo prehrano, so bila v preteklem tednu obsežna posvetovanja ministrov v Belgradu. Časopisi so v teh posvetitvah poročali, da so bili sprejeti zelo odločni sklepi, ki bodo mestnim in podeželskim občinam dali daljnosežne pravice glede živežne oskrbe. Ljudstvo teh ukrepov nestrno pričakuje. Medtem pa, ko javnost čaka na zakonske ukrepe splošnega, za vsa država veljavnega značaja, ki bodo vprašanje cen najnujnejših živilskih predmetov rešili na skupni, celotni podlagi, si posamezna samoupravna področja pač pomagajo, kakor si morejo. Na prvem mestu je treba omeniti veliko posojilo, ki ga je najela naša slovenska banovina, da bo z njegovo pomočjo sama nakupila pšenice v toliki množini, da bo zadostovalo za naše potrebe. Žito se že kupuje in bo počasi prihajalo k nam. Banovina ga bo oddajala, kot je bilo javljeno, s pomočjo združenih organizacij. Skrajno odločne in učinkovite ukrepe pa je objavila tudi hrvaška banovina, kjer so poleg nakupovanja pšenice v lastni banovinski režiji stopili na prste vsem spekulantom, tako, da moremo te ukrepe postaviti za zgled oblastem. Na Hrvatskem pridejo spekulanti z živežem v prisiljena bivališča v najbolj revnih krajih banovine. Po mestih pa so vsi hišni lastniki pod visoko denarno kaznijo prisiljeni, da prijavijo oblastem vse v hiši se nahajajoče živežne zaloge, kajti razni petični sloji so si pravočasno po svojih shrambah nagomilili živeža za več let naprej in je to porazno vplivalo na cene. Tudi po drugih banovinah slišimo o naporih, da se ljudstvo oskrbi s potrebnim živežem, toda, rečeno, to vprašanje je tako pereče, da zahteva enotne, celotne rešitve za vse državno področje.

Važna posvetovanja zaradi prehrane Slovenije

Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković v Ljubljani — Napovedani so najodločnejši ukrepi proti spekulantom z živil

V soboto 14. t. m. ob 15.30 je prišel v prostoro kabineta bana v Ljubljani predsednik vlade g. Dragiša Cvetković. Poleg bana g. dr. M. Natlačen so g. predsednika pričakovali in pozdravili g. minister dr. Miha Krek, senatorja dr. Franc Kulovec in Alojzij Mihelič, g. pomočnik bana dr. Stanko Majcen in predsednik Banovinske hranilnice g. Ivan Avsenek.

Takoj po prihodu predsednika se je začela dveurna konferenca in posvetovanje o vseh hudih perečih gospodarskih in socialnih vprašanjih, posebno o prehrani prebivalstva Slovenije in pa o

odredbah, ki so mogoče in potrebne, da se ustavi dviganje cen.

Glede prehrane je konferenca soglasno ugotovila, da so odredbe, ki so izdane doslej, dale sorazmerno dobre uspehe in da so za bodoče mesece zagotovljene potrebne količine hrane.

V borbi proti neupravičenemu dvigavanju cen in nakopičevanju živil za spekulacijo bodo oblasti napravile najhujše odredbe na osnovi navodil, ki jih je dal g. predsednik vlade. Oblast bo z vsemi sredstvi preprečila, da bi veliki kapitali kakor koli sedanje hude razmere izrabljali v sebične namene na škodo širokih plasti ljudstva.

Z Bleda

Bled, 14. septembra.

Danes je novi francoski poslanik Mangras predal na Brdu svoja poverljiva pisma. Dopoldne ob 10 se je odpeljal z avtomobilom na Brdo zunanji minister dr. Cincar-Markovič in je bil sprejet ob 11 pri knezu-namestniku Pavlu. Ob 11 se je pripeljal na Brdo novi franc. poslanik g. Mangras v spremstvu šefa protokola Bukovca. Oba diplomata sta bila oblečena v slovesne diplomatske uniforme. S francoskim poslanikom se je pripeljal tudi spremstvo in sicer vojni ataše general Merçon in svetnik poslanstva Pierre Coche. Pri prihodu v dvorec je godba kraljeve garde zaigrala francosko in našo himno. Ob 12 je knez namestnik Pavle sprejel novega francoskega poslanika. Poslanik mu je predal svoja poverljiva pisma. Avdijenci je prisostvoval tudi zunanji minister dr. Cincar-Markovič. Knez Pavle se je z novim francoskim poslanikom dalje časa razgovarjal. Ob pol 1 se je francoski poslanik vrnil na Bled, kjer je kosil v hotelu Toplice. Zvečer se je francoski poslanik s spremstvom vrnil v Belgrad. Predsednik vlade Dragiša Cvetković se je danes dopoldne največ zadrževal v svoji vili. Opoldne se je nekaj časa zadržal v hotelu Toplice, ob 1 pa se je v spremstvu sina in hčerke odpeljal z avtomobilom v Ljubljano. Zvečer nadaljuje pot proti Belgradu.

Podonavska konferenca na Dunaju

Dunaj, 14. septembra. b. Na poziv nemške državne vlade so se te dni sestali na Dunaju strokovnjaki donavske plovbe iz posameznih donavskih držav. Nemški delegat dr. Martius je zastopal Nemčijo na konferenci. Na številnih sejah so delegati proučevali novo nastali položaj v donavski kotlini. Posvetovanja so se vodila v duhu razumevanja in sodelovanja vseh držav. Sedaj pripravljajo nov donavski statut.

Na strankarsko političnem polju ni bilo izrednih dogodkov. Svoj občni zbor je imela samostojna demokratska stranka, ki je razvila program, da morajo vsi tvorno misleči državljani biti složni, ter je odstranila iz svojih vrst simpatizerje s sovjetsko propagando. Prvaki JNS, Pera Živković, Jovo Banjanin in Bogoljub Jeltić pa so sklenili napraviti krožni pohod po Bosni. V kakšne namene, nikdo ne razume. Srbski listi so od svoje strani najavili gibanje, da naj se vsi Srbi v državi zberejo pod geslom: Srbi na ukup, in da naj pod tem geslom ustanovijo posebno »srbsko stranko«, ki bi v državi varovala tekovine, ki so jih Srbi ustvarili.

V Belgradu in Zagrebu so bile — kakor so objavila uradna poročila — pod zunanjo pretvezo draginskih gibanj demonstracije, ki so jih priredili komunisti. Med demonstranti so manjkali zastopniki delovnega ljudstva, ki bi edine imelo pravico javno izraziti svojo zaskrbljenost glede živežne oskrbe, pač pa je bila večina demonstrantov oblečena v lepe plašče in so prihajali razni vzkliki iz sitih obrazov. Vlada je sprejela ukrepe, ki so z ozirom na zunanje-politični položaj potrebni.

V Sloveniji je krščansko delovno ljudstvo na praznik Malega Smarna imelo svoj romarski dan. Velike trume delavcev in delavk ter njihovih otrok so na ta dan oblegale številna Marijina svetišča po vsej Sloveniji, kjer so molili za mir, a tudi za modro razsodnost vseh tistih, ki danes vodijo usodo narodov, da bi nam bile prihranjene vojne preizkušnje in da bi tudi drugod kmalu nastopil mir, ki ga delovni človek najbolj potrebuje v hudi borbi za svoj obstoj in za obstoj svojih družin. Naše delovno ljudstvo je s svojim prelepim Malim Smarnom udarilo svoj neizbrisljivi pečat na obraz slovenskega naroda v hudih dneh.

Proti koncu tedna je bila objavljena uredba, s katero prehaja Narodna banka iz rok zasebnih lastnikov v popolno nadzorstvo države.

Španski minister v Nemčiji

Berlin, 14. septembra. AA. DNB: Kakor je znano, bo bivanje španskega notranjega ministra Serana Sunerja v Nemčiji trajalo deset dni. Ta španski državnik je eden najbližjih sodelavcev generalisima Franca. Ogledal si bo v Nemčiji vse naprave in bo stopil v stik z najvidnejšimi osebnostmi tretjega rajha. Sorodnost težen in pogledov na svet voditeljev današnje Nemčije in današnje Španije predstavlja jamstvo za plodno in koristno izmenjavo misli med njimi.

Bivši minister Ulmanski o odnosih med Jugoslavijo in Nemčijo

Berlin, 14. septembra. AA. DNB: Bivši jugoslovanski minister dr. Milan Ulmanski je imel v inozemskem klubu v Berlinu predavanje, v katerem je očrtal stališče Jugoslavije do vprašanja gospodarske preureditve Evrope. Ko je prešel na odnose med Jugoslavijo in Nemčijo je dr. Ulmanski pripomnil, da živi v Jugoslaviji kmečko ljudstvo, ki sorazmerno težko naroča časopise. Razen tega je treba pri ocenjevanju Jugoslavije upoštevati, da je bila od svojega nastanka skoraj izključno pod vplivom zahodnih sil. Toliko bolj pa bo Jugoslavija pozdravila novo evropsko gospodarsko usmeritev. Na koncu svojega predavanja je dr. Ulmanski podal pregled razvoja jugoslovanske zunanje trgovine.

Izredna knjiga za vsakega!

Izredna knjiga za vsakega!

»Slovenčev« koledar za leto 1941

Živimo v časih, ko se veliki dogodki vrste z naglico drug za drugim, ko nam vsak dan prinaša novih presenečenj, da se sprašujemo upravičeno, kako je sploh to mogoče; zaradi te naglice skoraj pozabljamo dogodke včerajšnjega dne, ki jih bo zgodovina »očetila kot velepomembne, ker doživljamo danes že novo presenečenje v novo ustvarjenih dejstvih, ki prevzemajo vse naše misli, da ni čuda, da je včerajšnji dan že zameglen.

Zaradi teh časov, zaradi številnih velepomembnih dogodkov preteklega leta se je »Slovenec« odločil, da izda letos

velik »Slovenčev« koledar

ki bo poleg koledarskega dela, — v katerem bo poleg našega katoliškega koledarja tudi pravoslavni koledar in ob njih nanizani po dneh važni zgodovinski dogodki, rojstva in smrti velikih mož itd. —, dal še zanimiv zunanje-politični pregled, ki bo pokazal splošni razvoj v svetu, kakor tudi vojaške operacije, izvedene v sedanjih velikih vojni, — notranje-politični pregled, — vpliv svetovnih dogodkov na naše gospodarstvo in izglede za bodočnost, — poleg teh pa zanimivo čtivo, — koristni nasveti in navodila za trgovca, obrtnika, delavca in kmeta, — gospodarski zemljepisni pregled Slovenije kakor cele Jugoslavije, — pregled pridelkov in dela v različnih mesecih v letu, v različnih krajih Slovenije, — razne tablice, kakor kubične, kvadraturne, za izračunavanje obresti, proračune raznih prostorninskih, površinskih, dolžinskih in težinskih mer, zanimivosti iz astronomije itd.

Ves koledar bo bogato ilustriran.

Koledarju bodo priloženi zemljevidi naše zemlje, Evrope in mnogih držav, kjerkoli so se odigravali veliki dogodki lanskega in letošnjega leta. Prav s temi zemljevidi upamo, bomo kar najbolj ustregli vsem Slovincem ne glede na stan in izobrazbo.

Koledar bo velikega formata 23 krat 30,5 cm. To je skoraj oblika polovice »Slovenca«. Zeta oblika sama pove, da bo koledar nekaj posebnega in da bo vsestransko presegal razne druge koledarje kakor tudi koledarje, ki so kdaj poprej že izhajali.

Koledar bodo pisali in sestavili najboljše poznavalci političnega in gospodarskega življenja, — časnikarji, ki tako uspešno pišejo in urejujejo naše časopise.

S koledarjem hočemo dati vsem Slovincem lepo, koristno in nadvse zanimivo knjigo, mislimo, da kar nepogrešljivo.

Za naročnike »Slovenca«, »Slovenskega doma« in »Domoljuba« bo stal »Slovenčev« koledar le 10 dinarjev.

Za vse nenaročnike naših listov pa bo koledar po 28 dinarjev za izvod, kar je v primeri z drugimi podobnimi knjigami na našem knjižnem trgu izredno nizka cena.

Da bomo mogli tiskati zadostno število izvodov, vabimo vse naročnike, kakor tudi vse ostale, da koledar naroče vnaprej, ker nikakor ne moremo vsakemu zagotoviti, da ga bo dobil, kdor ga ne bo vnaprej naročil.

Koledar naročite po dopisnici na naslov: »Slovenčev koledar, Kopitarjeva ul. 6. Ljubljana. Naročniki »Slovenca«, »Slovenskega doma« in »Domoljuba« pa naročite koledar kar ob plačilu mesečne naročnine s tem, da nakažete na isti položnici, s katero plačujete naročnino katerega naših listov, 10 dinarjev več in na zadnji strani srednjega dela položnice napišete, da pošiljate 10 dinarjev več za »Slovenčev koledar«.

Nenaročniki lahko dobe koledar po 28 dinarjev, morejo ga pa dobiti tudi po 10 din, ako naroče in plačajo »Slovenca« za dva meseca ali »Slovenski dom« za 3 meseca, ali »Domoljuba« za vse leto.

Industrijelci, trgovci, obrtniki, za Vaše oglase je »Slovenčev koledar najprimernejše glasilo, zato si rezervirajte v njem primeren prostor!

Pohitite z naročili, da bomo mogli koledar izdati ob pravem času in v zadostni nakladi. Naročila bomo sprejemali le do 1. novembra 1940.

»SLOVENEČEV KOLEDAR«

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6.

Po štiridesetih letih

Vichy, v septembru. Bilo je leta 1901., torej pred 40 leti, ko je protiklerikalni boj v Franciji dosegel višek. Danes je te čase težko razumeti, kakor tudi zakone, ki so bili tedaj izdani pod zloglasnim Combesom. Med kulturnobojnimi zakoni, ki jih je izdala proročilska francoska vlada, je bil tudi zakon, ki je verskim kongregacijam prepovedal poučevati. To pravico je maršal Petain kongregacijam pred kratkim zopet vrnil. Tedaj pred 40 leti pa je mnogo kongregacij in mnogo duhovnikov, ki so se pečali s poukom in vzgojo mladine, nastopilo po v širni svet. Znamenite šole so zapustile domača tla in se preselile v daljne dežele ter tamkaj učile, kar jim je bilo domova prepovedano. V Južni Ameriki, na bližnjem in daljnem Orientu so se naselili francoski redovniki in Francija se mora njim v prvi vrsti zahvaliti, ako je danes francoski jezik poznan v najbolj oddaljenih predelih sveta. Ne vemo, če je katera vlada tretje republike tem francoskim redovnikom kdaj izkazala zahvalo za njih kulturno delo. Vendar zgodovinsko dejstvo bo ostalo, da so bili oni, ki so francosko kulturo ponesli daleč v svet. Sedaj so dobili zopet pravico, da odpirajo šole in da poučujejo tudi v Franciji. V kratkem bodo dominikanci, jezuiti, marijantisti, lazaristi, salezijanci in bratje sv. Gabrijela odprli vrata svojih šol. Prvič po 40 letih!

V vprašanjih narodne vzgoje nastopa nova francoska vlada smotno. Kakor pri vzgojnih vprašanjih, tako tudi na morskakem drugem področju vlada skrbi, da uvede novi red v francosko družabno in gospodarsko življenje. Čeprav so njeni odloki še v marsičem daleč od polne vsebine pa-pških okrožnic, v kolikor se tiče razmerja med delodajalci in delojemalci, pa je vendar danes razredni boj iz francoske gospodarske in delavske zakonodaje izločen ter tako delodajalci kakor delojemalci z enakimi pravicami in z enakimi dolžnostmi sodelujejo pri obnovi narodnega gospodarstva. Vlada je razpustila vrhunske strokovne orga-

nizacije tako podjetnikov kakor delavcev. Pač pa lahko naprej delujejo poklicne organizacije in stanovske skupine, tudi če se njih delovanje razteza na vso deželo. Vlada tudi ni razpustila strokovnih organizacij, ki delujejo v mejah posameznih departementov. Minister Belin jih hoče uporabiti pri bodočih gospodarskih organizacijah, v kateri jim je namenil pomembno vlogo. Ni pa dvoma, da bodo izšli še raznovrstni zakoni, preden bo francosko gospodarsko življenje zgrajeno v tem smislu, kakor ga želi vlada in ki bo dobilo izraz tudi v bodočih korporativnih gospodarskih ustavi.

Noben dan ne mine, da ne bi izšlo v uradnem listu važne odredbe, ki dokazujejo odločno voljo novih mož, urediti Francijo na novih načelih. Med drugimi je tudi odredba, ki je francoskega meščana zadela posebno težko in ki močno omejuje proizvodnjo in prodajo alkoholnih pijač. Sedaj se ne sme izdelovati nobenih aperitivov, ki bi imeli nad 16 stopinj alkohola; prepovedano je prodajati alkoholne pijače mladostnikom; vlada je zaprla nešteto gostiln in točilnic, ki jih je ljudstvo imenovalo »bistros«. Vladni tisk opravlja veliko propagando v prilogi iztreženja naroda. Mladina, ki je zdrava, je vsa navdušena za to novo kulturno politiko. Polagoma se bodo tudi starejši odvadili, da bi cele ure posedali po gostilnah in marsikdo bo lažje našel pot domov k svoji družini. Pač pa vlada nikakor ne omejuje vinske proizvodnje, kajti vino je za francosko prebivalstvo važno živilo in vsi so srečni, da je letošnja vinska letina prav dobra. Letoš bodo iz grozdja poleg vina pridobivali tudi sladkor in računajo, da ga bodo dobili 70.000 ton. Iz grozdnih zrn pa bodo pridobivali olje, ki je prav dobro za izdelavo vina in tudi za izdelavo pogonskega goriva. V Franciji, kolikor je nezasedene, s 16 milijoni prebivalcev na 240.000 kv. kilometrov, zelo primanjkuje življenjsko važnih surovin. Zaradi tega mora iskati nadomestila, kjer koli ga bo dobil. dr. —er.

Gospodarstvo

Delo banovine za prehrano prebivalstva in zajezitev draginje

Prehrana prebivalstva, ta najakutnejša skrb sedanjih dni, je tudi banski upravi naložila težke naloge. In najsí uspejo naporí vlade, da se prebivalstvo in vojska oskrbe z dovoljno množino vsakdanjih potrebščin, še s tem ne bo rešeno vprašanje zadostne aprovizacije slovenskega prebivalstva, če se tudi Slovenija sama ne bo ganila, če tudi ona sama ne bo storila svoje. Rešiti je treba v glavnem vprašanje nabave dovoljnih količin hrane, vprašanje njihove pravične razdelitve med konzumente in vprašanje smotrne organizacije vseh prehranjevalnih poslov.

Slovenija uvaža na leto povprečno 12.000 vagonov žitaric in moka. Da bi bil denar pri roki, čim je blago na kraju proizvodnje na razpolago, si je banska uprava zagotovila večmilijonske kredite, in sicer pri Direkciji za prehrano v Belgradu nekaj nad 6 milijonov, pri Banovinski hranilnici v Ljubljani 10 milijonov, pri Poštni hranilnici 15 milijonov in pri Narodni banki 30 milijonov. Ti krediti so že odobreni, na njihov račun se že uvažata v Slovenijo pšenica in moka. Ker pa to ne bo dovolj, je banska uprava od ministrstva za finance zahtevala pooblastilo za najetje aprovizacijskih posojil v skupnem znesku do 100 milijonov dinarjev. Gre za kratkoročna, kvečjemu enoletna posojila, ki se bodo vračala postopoma, kakor bodo etape hrane potrošene in izkupiček zbran. Razume se, da bodo morali k organizaciji in realizaciji tega ogromnega kredita prispevati tudi tisti domači denarni zavodi, ki doslej še niso imeli prilike, da sodelujejo pri prehrani prebivalstva.

Drugo pereče vprašanje je organizacija prehranjevalnih poslov. Slovenija s svojim razmeroma visokim odstotkom nekmetijskega prebivalstva in s svojo zemljepisno lego, po kateri je neposredna soseda treh aprovizacijsko dobro urejenih držav, čuti potrebo po strumni organizaciji prehranjevalnih poslov bolj kakor mnogi drugi deli države. Tu nekaki gospodarski odbori, kakor jih zamišljajo drugod, ne bodo zadostovali, in najsí so še tako spretno sestavljeni. V Slovenijo spada banovinski

prehranjevalni urad s sedežem v Ljubljani, ki bo imel svoje podružnice v vseh važnejših gospodarskih središčih na deželi. Taki uradi se že snujejo. To bodo samostojne pravne osebnosti, t. j. zavodi, ki bodo mogli tudi v lastnem imenu hrano nabavljati in prodajati, pa tudi kreditirati, in za katere bodo jamčile občine in industrija dotičnega področja, ki bodo seveda morale biti tudi zastopane v vodstvu zavoda. Banska uprava proučuje organizacijo prehrane, kakršna je obstajala med prvo svetovno vojno na Kranjskem in Štajerskem, in bo vsa dobra izkustva te organizacije porabila pri ostvaritvi nove prehranjevalne službe, upoštevajoč pri tem seveda tudi drugačne zahteve sedanjosti.

Tudi če se vse to izvede, bi ostal prazen in našim narodnoobrambnem gospodarstvu, ker smo pač dežela s svojstvenim socialnim in gospodarskim ustrojem. Da bi se te praznine izpolnile, bo v soglasju z enotno državno gospodarsko politiko ban moral dobiti široka pooblastila, ki bodo v mejah Slovenije omogočila predvsem načrtno prehranjevalno gospodarstvo. Najbrž bo pri nas prej kot drugod nastala potreba po racionaliranju potrošnje tistih vrst hrane, pri katerih teče krogotok proizvodnje in potrošnje v glavnem v mejah banovine, to so moka, kruh, krompir, fižol, olje, mast, meso in mleko, pa tudi riž, sladkor in petrolej. Za te predmete, poleg tega pa še za govejo živino, svinje in drva se bodo v Sloveniji morale cene maksimirati najbrž tudi tedaj, če bi v drugih predelih države še ne bilo take potrebe. Da se izločijo škodljivi vplivi inozemskega izvoza na stalnost cen na domačih tržiščih — saj je znano, da navedemo le en primer: koliko izvažala Slovenija samo živine v sosede države — bi bilo končno želeli, da se od naštetih proizvodov, ki se izvažajo v inozemstvo po višjih cenah, kakor bodo dovoljene na domačem trgu, pobirajo izvozni prispevki v višini te razlike. Ti prispevki naj bi se stekali v poseben aprovizacijski sklad in uporabljali za prehrano eksistenčno ogroženih slojev prebivalstva.

Ta pooblastila so predložena in upanje je, da jih bo vlada odobrila.

STARŠI!

Zajamčite bodočnost svoji deci, preskrbite jih hitro in izobrazite temeljito! Kljub težkim časom leto ne sme biti zgubljen! Se je čas, da vpišete svojega sina (hčer) v

Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti

pri

Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2
Telefon 29-86

Rodbinske doklade, dijaške vozne ugodnosti na železnici, revni popust na šolnini, prospekti na razpolago!

predmet in vrsta vloge, kakor tudi višina takee) pošto potrdilo o odpisnem denarju pa je treba prilepiti na vlogo namesto takee.

Olje v Čačku in Mariboru. Okrajni načelnik v Čačku je po poročilu belgrajske »Politike« zaplenil 2000 litrov olja, ki jih je nameraval nekdo poslati v Maribor. Shranjevalec olja je izjavil, da je blago last neke mariborske tvrdke, ki je kupila olje že dne 2. julija od neke tovarne v Dubrovniku, pa ga je poslala v Čačak, odkoder ga je sedaj hotela dobiti nazaj v Maribor.

Likvidaciji: Železniška družina, stavbna in kreditna zadruga železniških uslužbencev in upokojencev dravske banovine, r. z. o. z. v Ljubljani; Stavbna zadruga »Pohorski dom« v Mariboru, reg. z. z. omeje. zav.

Ustavljeno poravnalno postopanje: Mišič Matij, posestnik in mizarški mojster v Novi vasi.

Nova delniška družba. Trgovinsko ministrstvo je odobrilo osnove delniške družbe »Pogon« v Belgradu. Družba se bo bavila s proizvodnjo in trgovino s pogonskimi sredstvi. Glavnica znaša pol milijona din (500 delnic po 1000 din imenske vrednosti). Od imenske vrednosti se 50% vplača ob vpisu delnic, ostalo tri mesece po protokollaciji družbe. Vpis je do 19. septembra, predhodni občni zbor delničarjev bo 19. septembra.

ŠPORT

Današnji šport

Na Jesenicah — Bratstvo : Ljubljana

V Ljubljani — Mars : Kranj

V Trbovljah — Amater : Maribor

V Mariboru — Železničar : Olimp

Celjski nedeljski šport

V nedeljo ob pol 5 popoldne bo na Glaziji nogometna tekma med SK Celjem in SK Brežici. V predtekni nastopita Celje II in Jugoslavija II.

Anni Rajasaari

je najboljši finski skakalec v troskoku ter je tudi pri zadnjem troboju med Švedsko, Nemčijo in Finsko zmagal z znakmo 15,22 m. Značilno je to, da Finska nima in ni imela doslej nobenega dobrega kratkoprogaša in skakalca in je zato tembolj interesanten pojav Onni Rajasaarija, ki dela v tem pogledu izjemo. Ta Finec je danes že 31 let star in ne spada več med mlado gardo, vendar je stalno v formi in je bolj siguren svojih uspehov kakor nikoli prej. Pri evropskih prvenstvih v Turinu leta 1934 so ga porinili na tretje mesto, toda pri obeh srečanjih z Nemčijo, ki sta bili malo pozneje, pa je vedno na prvem mestu; tedaj je tudi dokazal, da spada med najboljšje evropske atlete za troskok. Na berlinski olimpijadi je sicer že v predtekmovalni izpadi zaradi izredno hude konkurence, toda zadnja leta si je izvojeval nekaj prvenstev svoje domovine in tudi pri zadnjem evropskem prvenstvu v Parizu je bil na prvem mestu. Lansko leto si je izvojeval najboljši rezultat v svojem življenju z znakmo 15,52 m s čemur je postavil nov finski in evropski rekord. Kljub temu, da je letos prav redkokdaj prišel nad 15 m, je pri zadnjem troboju zmagal s skokom 15,22 m.

Slovaški atleti nastopijo dvakrat

v mesecu septembru. 22. septembra nastopijo proti Osmarkim na Dunaju, teden dni pozneje, 29. septembra pa bodo startali v Zagrebu proti izbrani ekipi hrvatske banovine.

Nov svetovni rekord v teku na eno uro

Pred kratkim je postavil sovjetski tekač Vanjin v Moskvi nov svetovni rekord v teku na eno uro z rezultatom 19 km 347 m. Prejšnji svetovni rekord je imel Nurmi, ki je pretekel v eni uri 19 km 120 m. Nov svetovni rekord ruskega atleta pa seveda ne bo priznan, ker Rusija ni članica mednarodne atletske zveze.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Slovenska kolesarska športna zveza vabi vse odbornike na važno sejo v sredo, 18. t. m. ob 20 v sejni sobi kavarne »Evrope«. — Predsednik.

S. K. Adria — Polje. Vsi igralci, ki pridejo v pošto za tekmo z Vičem, naj dvignejo najkasneje ob pol 3 opremo pri Lenarčiču. Igramo na novootvorenem igrišču ob pol 4. Če tekme ne bi bilo, bomo trenirali. Dorbež sigurno! Tonih vabljani! — Tajnik.

ZFO

Lahkoatletski dvoboj okrožij: Kranj : Mengeš

V nedeljo, dne 22. septembra bo atletski dvoboj kranjskega in kamniškega okrožja, ki se bo vršil s pričetkom ob 3 popoldne na igrišču FO Mengeš.

Dvoboj bo vsekakor zelo zanimiv in napet. Obe okrožji imata dobre atlete (odsek Kranj — Mengeš), vendar ima kranjsko okrožje večje izglede za zmago.

Ob 10.30 uri matineja češkega vefilma

Vražji študentie

ki še vedno polni predstave in si ga obdinstvo ne more dokončno nagledati. Znižane cene din 2:50, 4:50, 6:50, 8 — in 10—

KINO UNION, tel. 22-21

Blagajna odprta od 9:30 do 12 in od 14 dalje
Predstave ob 10:30, 15, 17, 19 in 21

Jugoslovanska premiera sijajne francoske komedije

Srčni utripi (Battement de Cœur)

V glavni vlogi najbolj priljubljena francoska filmska igralka znana iz največjih francoskih filmov Zloraba saupanja, Nekronana carica itd.

Kot dodatek predvajamo odlično koncertno risalno šalo

Vesela žetev s krasnimi glasbenimi vložki nesmrtnega Šuberta

Cena moki v naši banovini

Včeraj smo objavili odločbo bana naše banovine, s katero se maksimirajo cene moki v naši banovini. To pomeni, da so določene najvišje cene moka za mline, veletrgovce in nadrobne trgovce, preko katerih ne smejo prodajati moka, temveč lahko prodajajo pod to mejo, ozir. po določenih cenah. Te cene moka so res nekoliko višje kot cene moka v žitornih krajih naše države, določene pa so po referatu za nadzorstvo cen pri naši banovini, ki je natančno preračunal stroške proizvodnje in na osnovi tega so bile odredene cene. Da pa so cene višje kot v žitornih krajih, pa je razumljivo zaradi prevoznih stroškov. Veliko množino naše porabe žita in moka moramo iz teh krajev uvažati, gre letno za okoli 10.000 do 12.000 vagonov žita in moka in so naravno do Slovenije prevozní stroški iz Vojvodine, ki je glavno proizvajalno področje, najvišji, ker smo najbolj oddaljeni od teh krajev. Da pa bi se cene moka lahko znižale, je potrebno, da država pripomore k temu s čim večjim zmanjšanjem dovoznih stroškov k nam. Smatramo pa tudi, da bi bilo koristno, če bi mogle naše občine svojo trošarinsko politiko tako revidirati, da bi znižale uvoznino in trošarino za najvažnejše življenjske potrebščine in tako pripomogle k pocenitvi živil. Za živalsko mast n. pr. znaša uvoznina 1 din za kilogram v Ljubljani in bi pocenitev za 1 dinar pri kilogramu prav dobro prišla. Občine pa bi lahko poiskale tudi druge vire dohodkov. Po tej poti je že začela hoditi belgrajska občina.

Indeks cen v avgustu 1940

Po podatkih Narodne banke je bil indeks cen na debelo v mesecih avgustu 1939, juliju in avgustu 1940 naslednji:

	avg. 1939	avg. 1940	avg. 1940
rastlinski proizv.	75,7	128,7	163,6
živina in proizv.	68,0	87,4	93,1
mineral. proizv.	93,9	120,3	125,3
indust. proizv.	78,3	106,1	114,8
splošni indeks	76,8	108,3	121,2
izvozni proizv.	73,3	105,7	120,6
uvozni proizv.	77,1	112,9	119,6

Iz tega pregleda je razvidno, da so najbolj narasle v avgustu cene rastlinskih proizvodov. Od julija na avgust 1940 ter od avgusta lani do avgusta letos je znašalo povečanje:

	avg. 1940	avg. 1940
rastlinski proizvodi	27,1	116,1
živina in proizvodi	6,5	36,9
miner. proizvodi	4,1	33,4
industrijski proizvodi	8,2	46,6
skupni indeks	11,9	58,0
izvozni proizvodi	14,1	64,5
uvozni proizvodi	5,9	55,1

Ti podatki nam kažejo izreden skok cen rastlinskih proizvodov na debelo v mesecu avgustu. Skok presega daleč vse druge proizvode in je povzročil, da so v primeri z lanskim letom cene rastlinskih proizvodov, t. j. zlasti pšenice in koruze še enkrat višje. Cene rastlinskih proizvodov so v primeri z lanskim letom zrastle za 116,15%, dočim so cene mineralnih proizvodov (t. j. zlasti premoga) narasle najmanj, t. j. za 33,4%, nadalje so narasle cene živine in proizvodov živinoreje samo za 36,9% ali za dobro tretjino. S tem so prizadeti številni kraji v naši državi, kjer je živinoreja važen vir dohodkov, dočim morajo ti kraji dokupovati rastlinske proizvode za prehrano. Zaradi visokih cen rastlinskih proizvodov je danes skupni

indeks cen na debelo za 58% višji kot lansko leto v istem mesecu, torej pred izbruhom vojne na evropski celini.

Preskrba države s premogom

V petek je bila v Belgradu konferenca vseh zainteresiranih faktorjev v naši državi glede preskrbe s premogom. Konferenci je predsedoval načelnik g. dr. Dimitrije Mišič, ki je ugotovil, da je sedanji položaj na trgu premoga izzvala povečana poraba premoga, ta pa je spet nastala zaradi pomanjkanja drv za kurjavo, povzročila pa je stanje tudi spekulacija s premogom, ki si hoče narediti čim več zalog, nadalje se je povečal izvoz premoga iz države, zmanjšal se je uvoz, povečala pa se je poraba industrije in državnih železnic. V tej smeri so potrebni posebni ukrepi. Iz izvajanj zastopnikov premogovne industrije je razvidno, da se je domača proizvodnja premoga letos izredno povečala. Samo rudniki Trboveljske premogokopne družbe so povečali svojo proizvodnjo za 400.000 ton ali za 25%. Opaža pa se ravno zdaj občutno pomanjkanje vagonov, kar lahko povzroči zastoj v preskrbi s premogom. Tako n. pr. je v četrtki dobil rudnik Trbovlje namesto potrebnih 200 vagonov za nakladanje, samo 14 vagonov. Iz vsega je razvidno, da so težave nastale predvsem zaradi neracionalne razdelitve, zato je treba napraviti red pri dodeljevanju premoga posameznim industrijam. Potrebno bi bilo osnovati prodajno centralo za premog za industrijo. V to svrhu naj bi se pa že takoj osnoval posvetovalni odbor za premog pri komisariatu za rude in kovine. Predloženo je bilo tudi, naj se izposluje brezcarinski uvoz premoga za ustvarjanje rezerv.

Klirinške marke po akreditivih. Na osnovi odloka deviznega odbora je devizno ravnanje Narodne banke določilo, da se morajo nemške klirinške marke, ki se dobivajo na osnovi otvoritve akreditivov, prodati v istem času kot je to obvezno tudi s prodajo klirinških čekov v nemških markah, torej v roku 15 dni.

Dobave: Ravateljstvo drž. železnic, prometno-komercialni oddelek v Ljubljani sprejema do 13. septembra ponudbe za dobavo nalučnikov za manipulativne svetilke; 21. septembra lesenih delov k podložkom za vagon. — Ravateljstvo drž. rudarstva Velenje sprejema do 23. septembra ponudbe za dobavo raznih strokovnih knjig, 2 dežnih plaščev, raznih vijakov, matic, zakovic in podložnih ploščic, glinaste peči, mazilnega in pogonskega olja, mreže iz medeninate žice, obesnih verig, kokska in lignita, orodnega jekla, svetlobnega papirja; 30. septembra izolacije, žice, okroglega in kvadratnega železa, pisarniškega potrošnega materiala, jarnjskih akumulatorskih svetilk ter vijakov z šestoglato glavo in matic.

Našička. Pri Našički je izbrisan preminuli član upravnega odbora Edo Markovič, vpisan pa novi član Peter Pejačević; nadalje so vpisani prokuristi: Velimir Crnadak, Pera Gavrančič, Imre Reichsmann in Ljudevit Vidas.

Borze

Dne 14. septembra 1940.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 5.861 milij. din, dočim je znašal v prejšnjih dveh tednih 1.734 in 5.535 milij. din.

Čar omamljive opolnositi bo zajel slehernega gledalca eksotične ljubavne romance v filmu **Mailci** Telefon 22-41

Plačilo taks za banovino Hrvatsko

Zveza odvetniških zbornic si je prizadevala, da bi dosegla pri banski oblasti banovine Hrvatske plačevanje taks tudi na kak drug način in ne samo v kolikih banovine Hrvatske. Teh kolkov namreč izven okmočja banovine Hrvatske ni mogoče dobiti.

Banska oblast banovine Hrvatske je izdala sedaj primerno pojasnilo, ki ga je objavilo glasilo Odvetniške zbornice v Zagrebu »Odvetnik« v 7. številki (september 1940):

Banska oblast banovine Hrvatske, oddelek za finančne posle, je dala naslednje pojasnilo: »Če je treba za kako vlogo, ki se pošilja s teritorija izven banovine Hrvatske, plačati po navodilih za izvedbo likvidacije davčnih dolgov z dne 1. maja 1940, šteje 29.100-111 takse v kolikih banovine Hrvatske, potem je treba poslati dotično vsoto denarja po pošti nakaznici davčni upravi onega kraja, kjer je dotično sodišče ali tiisti urad, ki se mu pošlje vloga, ki jo je treba kolkovati. Na skupno poštno nakaznico, ki jo prejme naslovljenec, je treba označiti, kdo pošilja denar in v katere evrhe (navede naj se točno

Kraljica tropskih noči

Danes ob 10:30 uri dopoldne ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

Curli. Pariz 98.755 (bankovci 6.60), London 16.60 (bankovci 8.20), New York 439 (bankovci 436), Milan 22.15, Madrid 40, Berlin 175.40 (reg. marka 54).

Živinski sejmi

Mariborski svinjski sejem 13. septembra 1940. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 413 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari kom. 80—130 din, 7—9 tednov 135 do 170, 3 do 4 mesece 200—330, 5—7 mesecev 350—500, 8—10 mesecev 510—700, 1 leto 720 do 950, 1 kg žive teže 8—10,50, 1 kg mrtve teže 12 do 16 din, šeparske 18,50.

Ptjnski svinjski sejem 11. septembra 1940. Prignanih je bilo 218 svinj in 184 prašičev, skupno 402 kosa, prodanih je bilo 76 glav. Cene so bile naslednje: prašiči od 6—12 tednov stari 100 do 180 din za kos, pršutarji 10 do 10,50 din, debele svinje 11 do 12 din, plemenske svinje 10 din za kg žive teže.

je film neodoljive komike in vedrih zapletljajev. V gl. vl. gračljazna in šarmantna Gusti Huber z ideal. ljubimcem Hans Holtom Za smeh in zabavo skrbte T. Lingen, H. Thimig, R. Romanowsky

Margareta proti trem

Kino Sloga, tel. 27-30 danes ob 15, 17, 19 in 21

M.E.M. **Neddy Laman in Robert Taylor** najidealnejši ljubavni par po Greti Garbo in John Gilbertu

Danes tudi matineja ob 10:30 uri dop.

Tekmovanje bo v naslednjih disciplinah: teki na 100, 400, 800 in 1500 m; skoki v višino, daljavo, troskok in skok ob palici; met kopja, diska in kroglice; štafeta 4×100 m.

Nastopijo: Mavsar, Proj, Strupl, Hlebec, Lipar, Kompare, Mihečič, Dolžan in drugi.

Tekme ZFO v lahkoatletskem deseteroboju

ki bi se morale vršiti včeraj in danes na Stadionu, se zaradi dežja prelože na soboto, 21. in nedeljo, 22. septembra, o čemur se tem potom obveščajo vsi bratje in tekmovalci. Spored tekem ostane isti, to se pravi v soboto ob pol 16 bo v prvih petih disciplinah, v nedeljo pa ostalih pet disciplin.

Tekme za telovadni in športni znak ZFO

V soboto, 21. in v nedeljo, 22. septembra se vrše tekme ZFO za telovadni in športni znak na Stadionu. V soboto se prične tekme ob pol 4 popoldne, v nedeljo pa ob 9 dopoldne. Oni bratje, ki se nameravajo polegovati za omenjeno odlikovanje, naj takoj pošljejo ZFO izpolnjeno knjižico »Telovadni in športni znak«, katero je dobili pri ZFO. Obenem opozarjamo vse kandidate, da se bodo pri tem tekmovanju upoštevale vse letošnje tekme, katere je z uspehom absolviral oni, ki se poleguje za omenjeni znak. Bog živi!

Okrožni sveti bodo na sklepu predsedstva dne 22. in 29. septembra.

THONET-MUNDUS

TOVARNA POHIŠTVA IZ UPOGNJENEGA LESA D. D. VARAŽDIN

dobavlja stole, fotelje, mize in ostalo drobno pohištvo za kavarne, hotele, gostilne, koncertne dvorane, društvene domove, kinematografe, čitalnice in zasebna stanovanja v prvovrstni kakovosti in po najnižjih cenah. — Zahtevajte ponudbe in prospekte!

Kralj Peter II. je obiskal zibelko Nemanjičeve Srbije

Kraljeva pot v spremstvu kneževiča Aleksandra skozi srbsko Raško

Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. kr. Vis. knez Aleksander in guverner Nj. Vel. kralja general Kosič si ogledujejo poljsko kuhinjo v vojašnici v Novem Pazaru. — Nj. Vel. kralj na konju pred odhodom k »Jurjevim stebrom«.

Nj. Vel. kralj Peter II. je te dni v družbi z Nj. kr. Vis. kneževičem Aleksandrom in pod vodstvom svojega guvernerja, armadnega generala g. Petra Kosiča, obiskal slikovito dolino Ibra in kraje v okolici Raške in Novega Pazarja. Mladi kralj je s tem obiskal zibelko stare srbske srednjeveške dinastije Nemanjičev in je imelo njegovo potovanje študijski značaj. Kljub temu, da obisk Nj. Vel. kralja ni bil nikjer naznanjen, so vendar na mnogih postajah zvedeli, da bo potoval kralj mimo. Zato ni nič čudnega, če so marsikje velike množice nestrno pričakovale prihod dvornega vlaka in burno klicale mlademu kralju, ki je z zanimanjem ogledoval življenje na postajah.

Naš kralj je potoval iz Beograda in mimo Kraljeva v slikovito dolino Ibra, ki je znamenita po svojih soleskah, ki so prav gotovo najlepši del te pokrajine. V prvih popoldanskih urah je kraljev vlak že prispel v Raško, kjer je kralj s kneževičem Aleksandrom in spremstvom izstopil. Odtod se je kralj odpeljal v avtomobilu v Raško, kjer so ga že nestrno pričakovale velike množice prebivalstva in ga navdušeno pozdravljale. Kralj je nadaljeval svojo pot do samostana Studenica. Ves čas je sam vozil avtomobil. V vasi Valjevač ga je zopet pričakovalo prebivalstvo in mu navdušeno vzklikalo, kralj je odzdravil z veseljem mahanjem roke. Kmalu se je v daljavi na gričku prikazal veličastni samostan Studenica. Pred glavnim vhom v samostan je bilo zbrano prebivalstvo iz okolice, ki je navdušeno vzklikalo kralju. Samostanski staršina je pred vhom v samostan pozdravil kralja in ga povabil v samostan.

V tem samostanu, ki stoji še iz dobe Stefana Nemanje, se je kralj z zanimanjem ogledal bogate priče junaške davnine srbskega naroda. Posebno kraljevo pozornost je vzbudila stara častitljiva zastava s Kosovega polja in križ carja Dušana, kakor tudi star evanĝelij iz 14. stol. Z zanimanjem si je ogledoval kralj freske ter pripomnil, ko je videl, da so velike ploške v zidu, ki je bil svoj čas poslikan, pobeljene: »Da, to se je zgodilo za časa suženjstva pod Turki,

zato da bi te velike umetnine ostale ohranjene.« Kralj se je za tem še vpisal v spominsko knjigo samostana, nakar se je vrnil s spremstvom proti Raški.

Na tej poti se je kraljev avtomobil ustavil ob razvalinah starega srednjeveškega gradu Brvenik, v čigar bližini leži stara cerkva Pavlica. Ob bregu Male reke je pričakoval kralja, kneževiča in njuno spremstvo čoln, s katerim so se prepeljali čez reko, odkoder so odšli proti stari cerkvi. Kralj si je ogledal notranjost zanimive cerkve in njene freske. Z zanimanjem je poslušal zgodovino nastanka cerkve in stare kaple v bližini, ki je bila zgrajena že v 12. stoletju. Ob tej kapeli je zapazil kralj zgrajeno iz betona veliko črko A, ki je podpirala kamenito steno, na kateri je stala kapela. Guverner g. Kosič je pojasnil kralju, da je pokojni kralj Aleksander obiskal to cerkev prav v času, ko so tod mimo gradili železniško progo ter so že načeli kamenito steno, na kateri je stala kapelica. Kapelica je bila namreč na poti in bi jo podrli. Kralj Aleksander pa je prepovedal podreti kapelo in naročil, naj speljejo progo mimo kapelice. Ker je bila kamenita stena že tako izpodkopana, da sama ne bi dolgo obstala, so jo podprli z betonom, ki so mu dali v spomin na kraljevo odločitev obliko črke A. Preden je kralj odšel, se je zbrala ob cerkvi že velika množica okoličanov. Mlada deklica je pristopila in izročila kralju za spomin na obisk lep šopek cvetja.

Potem ko se je kralj s kneževičem in spremstvom vrnil čez Reko do avtomobila, je nadaljeval pot do Raške, kjer so ga spet sprejeli prebivalci z veliko ljubeznijo. Kralj se je vrnil na postajo, kjer je v dvornem vlaku tudi prenočil. Drugi dan se je kralj odpeljal proti Novemu Pazaru. Pot je vodila po lepih serpentinah čez zelene griče, s katerih je bil krasen razgled na valovito pokrajino. V daljavi so se kmalu prikazali minareti in slikovite starinske hiše Novega Pazarja. Pri vojašnici, ki nosi njegovo ime, je

kralj ustavil svoj avtomobil. Poveljnik vojašnice je raportiral kralju, ki je nato obšel četo vojakov ter jo pozdravil s kreplim: »Pomzi Bog, junaci!« Gromko so vrnilo pozdrav vojak: »Bog ti pomogao.« Kralj je zatem s kneževičem Aleksandrom in spremstvom šel v vojašnico in si jo ogledal. Z velikim zanimanjem si je ogledal vojaško poljsko kuhinjo, poskusil je tudi kruh, ki ga dobivajo vojak. Kralj je bil v uniformi pehotnega podporočnika, kneževič Aleksander pa je nosil uniformo vojak-konjenika. Kralj je s spremstvom prišel nato na dvorišče vojašnice, kjer so že čakali osedani konji, na katerih sta kralj in kneževič nameravala odjahati na bližnji grič v okolici Novega Pazarja. Kralj in kneževič sta zajahala konje, prav tako tudi spremstvo. Odjahali so na bližnji grič, kjer

stojte znamenite razvaline »Jurjevi stubovi«. Tam je pričakal visoke goste ravnatelj novopazarske gimnazije in pojasnil zgodovino stare zadušnice Stefana Nemanje, ki je tu zgradil cerkev l 1170, potem ko je stopil na prestol. Ravnatelj gimnazije je nato še razložil zgodovino starodavnega mesta Rasa, ki je stalo svoj čas kakih 7 km od Novega Pazarja in ki je bilo prestolnica Nemanjičev. Ko je Ras nehal biti prestolnica Nemanjičev, je izgubil tudi prvotno ime in je dobil od polovice 14. stol. ime Pazarište.

Kralj je nato šel peš do Novega Pazarja, odkoder se je z avtomobilom odpeljal v Pazarište, odtod je odšel v samostan Sopočane, slavno zadušnico carja Uroša, ki si jo je ta zgradil za svojo grobnico. Naš kralj si je z zanimanjem ogledal umetniške freske, ki krasijo to staro zadušnico, nato pa je želel od starešine samostana, naj mu še pokaže grobnico, kjer leže krete a telesnimi ostanki Stefana Prvoženčana, kraljice Ane, matere carja Uroša in carja Uroša samega. Ko si je kralj ogledal grobnico, je predstojnik samostana naprosil kralja, naj se vpiše v spominsko knjigo, kjer se je podpisala tudi že njegova mati kraljica Marija. Kralj je nato odgovoril: »Vem, moja mati je obiskala samostan Sopočane, spominjam se, bilo je to leta 1937.«

Po prisrčnem slovesu sta kralj in kneževič s spremstvom odšla in obiskala še slikovito mestece Tutina. Odtod se je kralj vrnil v Raško, odkoder se je odpeljal spet v Beograd s prelepimi in nepozabnimi vtisi iz te poučne ekskurzije.

Ban dr. Natlačen za Rdeči križ

Dr. Marko Natlačen, ban dravske banovine, je javnosti poslal za Rdeči križ tole priporočilo:

V času od 15. do 21. septembra t. l. bo običajni vsakoletni teden Rdečega križa.

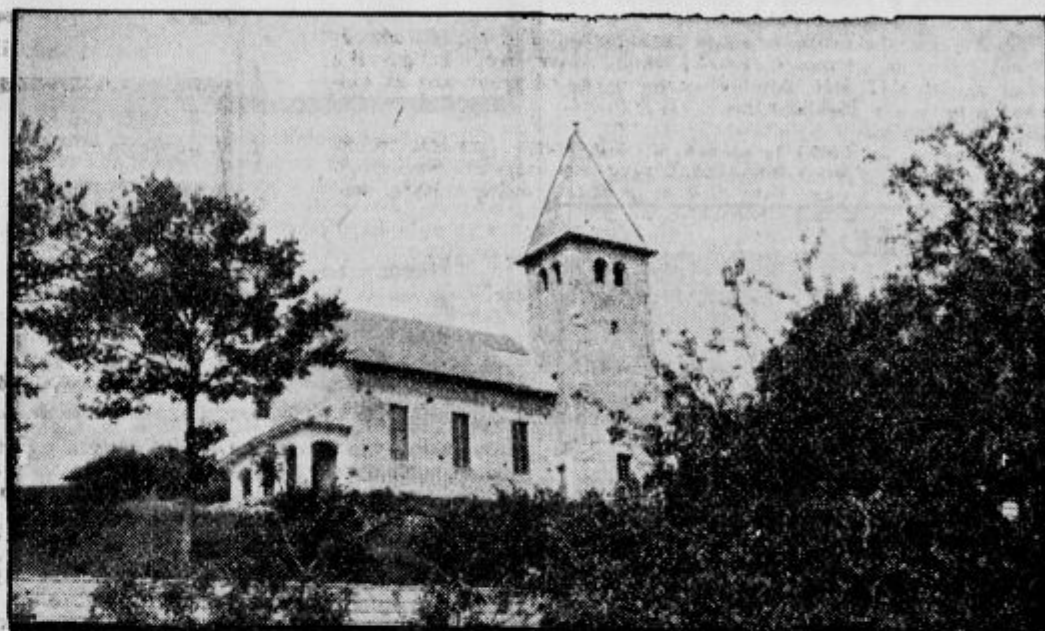
Rdeči križ je človekoljubna ustanova, organizirana dajavna milosrčnost.

Razmere, v katerih živimo, nam narekujejo, da letos še prav posebno poudarimo plemeniti namen in važnost društva Rdečega križa v vsej naši javnosti in da na ta način damo onim, ki pri tem društvu nesebično sodelujejo, nove pobude in veselja za še čvrstejše delo, one pa, ki so doslej stali ob strani, morda pridobimo za sodelovanje pri Rdečem križu.

Ko stopamo v teden Rdečega križa, želim, da bi v tem tednu sleherni Slovenec uvidel, kako važna je plemenita ideja Rdečega križa za državo in narod.

V krajih, kjer še ni odbora Rdečega križa, naj bi se našli ljudje, ki bi organizacijo tega odbora izvedli. Tam, kjer že obstoječa organizacija ne deluje, poskrbimo, da se zdrami in znova pozivi. Povsod pa pojdemo ta teden na delo, da pridobimo Rdečemu križu čim več novih članov. Pomagamo vsak po svojih močeh, da dobi v teh dneh Rdeči križ čim več sredstev, da bo mogel v tem popolniji meri izpolnjevati svoje vzvišene naloge. Sola, cerkev in društva naj v tem tednu vse store, da se široke plasti naroda seznanijo s plemenitimi nalogami, ki jim organizacija Rdečega križa služi po vsem svetu, pa tudi v naši državi in med našim narodom.

Blagoslovitev nove cerkve v Veliki Loki pri Višnji gori

Višnjagora, 14. septembra.

Prihodnjo nedeljo, dne 22. septembra bo škof dr. Gregorij Rožman a posvetil novo cerkev na Veliki Loki pri Višnji gori.

Nova cerkev, ki je posvečena sv. Antonu, je v pravem pomenu darilo, ki jo Velikoločani poklanjajo svoji župniji. Zazeleli so si, da bi imeli v svoji vasi lastno cerkev, tako postavljeno, da bi jo od vsake hiše mogli videti. Svojo željo so sporočili merodajnim ljudem, ki so to odobrili. Na to so oni sami med seboj zbrali toliko denarja, da se je mogla gradnja začeti. Kar pa ni bilo darovano v denarju, je bilo darovano s prostovoljnimi delom vseh ter s prispevki v naravi. Prvo skico za cerkev je napravil marljivi župnik višnjegorski g. F. Vidmar sam, ki potem poiskal arhitekta Cimolinija iz Ljubljane, da je izdelal podrobne načrte. Za zgradbo se je hvaljevredno zanimala tudi banska uprava, ki je izrazila željo, naj bi bila cerkev, ki stoji na tako krasnem prostoru, v slovenskem slogu. Banska oblast je potem sama načrt nekoliko spremenila in cerkvi dala njeno prikupno tedanjo podobo.

Cerkev je široka 8 m, dolga 18 m, in ima za enkrat samo en oltar, kjer stoji krasen lesen kip sv. Antona, mojstrsko delo kiparja Azmana iz Novega mesta, ki je zamisel vzel po znani Feuersteinovi sliki ter jo krasno utelstil v 1 m 60 cm visokem kipu. Stranska oltarja, ki bosta posvečena Srcu Jezusovemu in Devici Mariji, bosta postavljena pozneje. Mizo glavnega oltarja je iz belega in črnega marmorja spet mojstrsko izdelal kamnosek Toman iz Ljubljane Kor je iz cementa, cerkveni strop pa kasitiran, kakor pri sv. Jožefu v

Ljubljani. Tudi orglje bodo priskrbljene, začasno pa bo opravljal službo harmonij. Zvon je že naročen pri livarni v Mariboru, pozneje prideta še dva druga zvonova. Tudi za napeljavno električne luči je poskrbela dobrotnica, ki noče biti imenovana.

Cerkev stoji, vsa lepa in domača, na krasnem gričku in je vidna od vsepovsod. Potniki, ki se peljejo z železnico, jo zagledajo že pred velikim mostom. Najbolj veseli so je pa Veliko Ločani, ki jo vsakdo izmed njih vidi od svoje lastne hiše. Veseli in ponosni tudi, da se jim je v treh kratkih letih posrečilo postaviti sv. Antonu hram, ki dela čast vsaj okolici in katerega gradnjo arhitekt ne bi sprejel za 200.000 din, kot se je izrazil strokovnjak, ko je šel ogledovat cerkev.

Naj bo s tega mesta izrečena javna zahvala vsem, ki so prispevali k zgradbi te prelepe cerkvice, v prvi vrsti Veliko Ločanom samim, ki so s svojo požrtvovalnostjo postavili sebi spomenik, kjer bodo za nje molili še pozni njihovi rodovi, nadalje banski upravi, vsem dobrotnikom, ki želijo ostati nepoznani, vsem umetnikom-mojstrom, ki so cerkev okrasili, a tudi marljivemu višnjegorskemu g. župniku, ki je bil sam osebnost duša vsega dela in bo prihodnjo nedeljo med najbolj srečnimi, ko bo ljubljanski nadpastir posvetil plod triletnega požrtvovalnega dela.

Na praznik posvetitve so povabljeni vsi. Začetek opravila je s jutraj ob 9. Vlaki vozijo v obeh smereh od postaj Višnja gora ali Zalna pravočasno in tudi odhajajo tako, da bo vsem primerno. Od postaje Višnja gora je do Velike Loke tri četrt ure, od Zalne pa samo dobre četrt ure. Do Velike Loke vodi tudi udobna cesta za avtomobile. Na evideje prihodnjo nedeljo pri Sv. Antonu v Veliki Loki!

„Suho zlato“ šumi v Sloveniji

Robida in razna zelišča so revnim krajem začela koristiti

Ko potujete skozi vasi v naši Suhi krajini, se bodele čudili, da v ogromnih količinah sušijo razno listje. Ako se malo pozanimате in povprašate, kaj je to listje, in če ga sami dobro pogledate, vidite, da je navadna robida ali malina.

V krajih od Dobrega polja mimo Zvirč do Hinj, nazaj do Krke in Stične, pa dalje ob dolini Krke čez Gorjance in nazaj na kočevske gozdove do Ribnice in Sodražice, ima revno kmetijsko ljudstvo z nabiranjem robidovega, malinovega listja in drugih zdravilnih zelišč dosti dela in s tem tudi lepega zaslužka.

Prav veselje je gledati naše najrevnejše kraje, kako je letos v njih vse živahno in veselo, posebno proti večeru, ko se vračajo z vozovi in vozički nabiralci zelišč iz gozdov domov. Zelišča gredo letos prav posebno v promet — po visokih cenah. Robido in malino nabirajo v velikih količinah vsi odrasli, bolj onemogli pa po dnevu doma sušijo.

V teh krajih je ponavadi zelo velika revščina pri manj premožnih kmetijskih ljudeh. Letos pa se to ne bo dogajalo. Dobili so lepo delo in zaslužek z nabiranjem robide in maline, kar je posebno razveseljivo. Saj zasluži odrasel človek na dan po 80 do 100 din, otroci primerno manj. Tako bo skoraj vsaka družina dobila po nekaj tisočakov za najnujnejše potrebe.

Do sedaj so izvozili samo iz Slovenije nad en milijon kilogramov raznih zelišč, saj gre že skoro vsak dan tri mesece in pol po eden do dva vagona tega blaga v Nemčijo. Za to smo dobili že več kot 5.500.000 din in po pravici imenujemo ta zelišča suho zlato Slovenije. Ako pa dodamo k temu še zaslužek za malinove jagode, katerega je dobila naša Do-

lenjska, je to že ogromna vsota, ki nam jo je dal letos naš gozd in pašnik.

Ko se malo pozanimате, od kod se vse to vodi, bodele dobili informacije, da se je pred kakimi 5 do 6 leti pričelo pripravljati nabiranje zelišč. Ob nedeljah in praznikih so bili tudi primerni tečaji. Vodil pa je to propagando naš banovinski strokovnjak za zdravilna zelišča g. Jože Grom iz Ljubljane, kateremu gre tudi največji delež zahvale, da danes naš prepotrebni kmetijski človek dobi primeren zaslužek. Tudi banovinska kmetijska razstava na lanskem jesenskem velesejmu je mnogo pripomogla k uspehu in propagandi. G. Grom je izumil poseben nož, s katerim ljudje morejo nabirati bodeče robidovo listje in ga tako nabirati večje količine dnevno. Zdaj že dobi nabiralec za kg robide ali maline po 4.50 din, med tem ko je dobil prej komaj 2 do 2.50 dinarjev za kilogram. Razlika gre sedaj v dobro nabiralcu, prekupčevalcem pa ostane še vedno mnogo zaslužka.

Kakor smo informirani, hočejo nabirati še kakih 50 do 65 dni, kolikor časa bo še listje od robide ali maline dobro za prodajo. Tako se bo še dalo dobiti kakih 1.500.000 din. Poleg tega pa tudi nekaj za druga zelišča in za smrekove storžje, lra-stov in bukov žir, šipek, jagode črnega tma in glo-ga.

Priporočati pa je našim oblastem, da se po svojih močeh zanimajo, da bo to ostalo našim kmetovalcem. Nevarnost je, da brezvestni špekulanti pokvarijo dobro ime našim zeliščem s svojim neznanjem. Oblast naj bi poskrbela, da se tako težko priborjeni zaslužek, kateri lahko ostane redon, ohrani tudi za bodoča leta, da bo imelo naše revno ljudstvo delo in zaslužek.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 15. septembra: 18. pobinkoština nedelja; Marija sedem žalosti; Nikomed, mučenec. Ponedeljek, 16. septembra: Kornelij, papež; Ljudmila, vdova. Ščip ob 15.41. Torek, 17. septembra: Lambert, škof; Frančiškove rane.

Novi grobovi

† Josip Močnik. V Soboti je umrl v starosti 56 let ugledni kamnoseški mojster g. Josip Močnik. Doma je bil iz Monostra in je po vojni ustanovil v Soboti kamnoseško podjetje. Izdelal je mnogo lepih nagrobnih in javnih spomenikov, še pred kratkim pa spomenik prekmurskim književnikom, ki stoji v grajskem parku. Bolehal je že dalj časa. Naj počiva v miru!

† Umrla je v Dravljah gđ. Terezija Florjančič, posestnica. Pogreb bo v ponedeljek, dne 16. septembra ob petih popoldne na domače pokopališče. — Naj ji sveti večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje!

Za praktične poklice

se usposobite v

Robidovem enoletnem trgovskem tečaju

s pravico javnosti

Ljubljana, Trnovska ulica 15

Tu dobite že v enem šolskem letu strokovno in splošno gospodarsko izobrazbo, ki je potrebna za kvalificirano delo v pisarnah ali za vodstvo lastnih podjetij in trgovin. Ugodnosti: rodbinske doklade, dijaške vozne karte itd. Vpisovanje vsak dan dopoldne in popoldne: Trnovska ulica št. 15.

Osebnosti

— Zlata poroka. Danes obhajata zlato poroko Juraj Otujac in Frančiška Otujac roj. Maher. Obred se je izvršil v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani. Kljub vsemu, kar sta hudega pretrpela, sta še oba čila in zdrava. Želimo jima, da bi v zdravju praznovala še diamantno poroko.

— Poročila sta se dr. Franjo Smerdu, banovinski zdravnik v Cerknici in gđ. Kristina Brvar, uradnica pošto-čkovnega urada v Ljubljani. Bog jima dal veliko sreče!

— Iz banovinske službe. Napredovali so: Ivana Gruden za uradniškega pripravnika IX. pol. skupine na Golniku, dr. Pintarič Ivan za sekundarja VIII. pol. skupine v bolnišnici v Celju, dr. Milavec Vladimir, asistent VII. pol. skupine za asistenta VI. skupine v bolnišnici v Mariboru, dr. Podkornistnik France, zdravnik zdravstvene občine v Grosupljem v VII. pol. skupino, dr. Lukman Branko, zdravnik zdravstvene občine Gornja Lendava v VII. skupino, dr. Spindler Metod, zdravnik zdravstvene občine Sv. Lovrenca v Sl. gor., v VIII. pol. skupino, dr. De Reggi Josip, zdravnik zdravstvene občine na Igri pri Ljubljani, v VIII. pol. skupino, dr. Matejčič Andrej, zdravnik zdravstvene občine Sv. Jurij ob Pesnici, v VIII. pol. skupino, dr. Martinec Ivo, zdravnik zdravstvene občine pri Sv. Marjeti nize Ptuj, v VII. pol. skupino, Kristan Rado, dnevničar v splošni bolnišnici v Ljubljani, za uradniškega pripravnika X. skupine, Simončič Nikolaj, služitelj v bolnišnici v Mariboru za zvančnika III. pol. skupine, dr. Polenšek Marjan, zdravnik zdravstvene občine Novo mesto—okolica, za VIII. pol. skupino, Bajec-Herman Ljudmila za upravno uradnico IX. pol. skupine pri fin. oddelku banke uprave v Ljubljani, dr. Kušar Valentin, sekundar v ljubljanski bolnišnici, za prosektoja VII. pol. skupine. — Služba je prenehala Domanjku Rudolfu, služitelju v mariborski bolnišnici.

Žikina mešanica je zmlati nadomestek prave kave z dodatkom cikorije.

— Novi most čej Muro pri Petanjčih bo blagoslovljen dne 22. septembra. Blagoslov bo izvršil knezoškof dr. Tomažič, ki bo imel na mostu sv. mašo, most sam pa bo odprl ban g. dr. Marko Natlačen.

— Novo šolo bodo blagoslovili pri Sv. Treh Kraljih nad Marnbergom v nedeljo 22. septembra. Na tej obmejni postojanki pričakujejo ob tej priliki mnogo gostov in prijateljev, zlasti iz Maribora. Pridite, pota tja gori je več!

— Peti letnik učiteljskega. Letos je bilo na ljubljanskem učiteljskem sprejetih mnogo gojencev. V prvi letnik je bilo sprejetih 79 dijakov in 40 dijakinj, v drugi 50 dijakov in 64 dijakinj, v tretji samo 42 dijakov, v četrti pa 16 dijakov in 11 dijakinj. Peti letnik šteje 21 dijakov in 13 dijakinj. Ta letnik bo o božiču končal svoje študije in bodo kandidati takoj dodeljeni kot učiteljski pripravniki na posamezne ljudske šole. Do 20. t. m. sprejema Državno učiteljsko šolo se posebne kandidate, ki se izkažejo z veliko maturo srednjih šol in bodo imeli poseben pedagoški tečaj vse leto. Sprejemni izpit se glede teh kandidatov nanaša samo na izkušnjo glede petja. Po končanem tečaju bodo kandidati, ki dovrše tečaj s poveljnim uspehom, takoj dodeljeni v službo. To je treba omeniti, ker je med interesi napačno tolmačenje objave, da bodo ti kandidati z veliko maturo že lahko o božiču nastopili svojo službo kot učitelji pripravniki.

— Nameštenci zahtevajo zvišanje minimalnih plač. V »Božočnosti«, št. 8—9, glasilu naših nameštencev, beremo na uvodnem mestu zahtevo zvišanja minimalnih plač za nameštence. Ta zahteva je razumljiva in upravičena in smo prepričani, da bodo šle oblasti v tem oziru nameštencem na roko. — Poleg uvodnika prinaša zadnja številka »Božočnosti« še tele aktualne članke: Računske osnove pokojnin, zavarovanje nameštencev (Radosav Matjašič). Nekaj problemov slovenskih nameštencev, Pravice članov Trgovskega bolniškega in podpor. društva (S. Tršinar), Kaj pripada delavcu in nameštencu v primeru orožnih vaj, Pokojninsko zavarovanje strojnikov, Občni zbor Pokoj. zavoda, Objave Delavske zbornice, Vestnik Kreditne zadruge, Vestnik Društva združenih nameštencev in Razno.

— Večerni tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2 (telefon 2986) nudi potrebno izobrazbo vsem onim, ki so čez dan zaposleni in se pouku posvečijo lahko šele v večernih urah. Poleg rednega večernega trgovskega tečaja prireja zavod tudi tečaje za: nemško stenoigráfico, italijanščino, francoščino, nemščino, strojepis ter posamezne trgovske predmete (knjigovodstvo, korespondenco itd.). Redno vpisovanje v vse tečaje se vrši dnevno dopoldne in popoldne.

— Zadruga šola v Ljubljani. Kot druga leta, bo tudi letos v Ljubljani na Dvorazredni trgovski šoli zadruga šola, ki se začne sredi oktobra in traja do velike noči. Šola ima dva letnika, prvega za novo vstopivše, drugega za tiste, ki so prvi letnik dobro dovršili. Sprejemajo se v šolo fantje, ki žele kasneje delati pri zadrugah. Zeleti je, da bi oglasili v I. letnik zlasti fantje iz takih krajev, od koder v šoli še ni bilo nikogar. Prosilci morajo poslati prošnje za sprejem na Zadrugo zvezo v Ljubljani in sicer do 25. septembra. Priložiti morajo zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. Sprejemajo se le zdravi in dobro priporočeni mladeniči. Podrobnejša pojasnila o pogojih sprejema daje Zadruga zveza v Ljubljani.

— Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, bo za Ptuj, okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dol. Lendavo, v četrtak, dne 19. septembra v prostorih Združenja trgovcev za mesto Ptuj, Narodni dom.

km 1.000; 2. za progo na banovinski cesti II. reda št. 163 Dolenja vas-Kočevska reka—Novi Lazi od km 7.000 do km 13.500. Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbе o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

— Strojepisni tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2 (telefon 2986) se prične dne 1. oktobra in traja 3 mesece. Vpisovanje dnevno v pisarni zavoda.

— Spremembe voznega reda. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani sporoča: Pričenši s ponedeljkom 16. septembra se spremeni vozni red potniškega vlaka št. 621 na progi Postojna-Ljubljana. Doslej je odhajal vlak št. 621 iz Postojne ob 12.25 in v Rakeka ob 13 ter prihajal v Ljubljano ob 14.13. Od ponedeljka 16. septembra pa bo odhajal iz Postojne ob 11.45 in v Rakeka ob 12.17 ter prihajal v Ljubljano ob 13.26. Začenši z istim dnem bo ustavljen na progi Grobelno-Celje potniški vlak št. 2133, ki je odhajal iz Grobelnega ob 10.10 in prihajal v Celje ob 10.30. Namesto tega vlaka se uvede vlak št. 2133b, ki bo odhajal iz Grobelnega ob 12.05 in prihajal v Celje ob 12.25.

— Vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15, se vrši še prihodnje dni dopoldne in popoldne za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti, ker se zaradi naknadnih prijav odpre še en oddelek. Podrobne informacije in prospekti na razpolago pri ravnateljstvu osebno ali pismeno. (Pravica javnosti: rodbinske doklade, dijaške vrzne olajšave itd.) Zavod ima odlične sloves, je najstarejši in največji moderno urejeni zavod te vrste.

DIJAKI, DIJAKINJE NAROČITE SVOJ LIST

„NAŠA ZVEZDA“

UPRAVA: LJUBLJANA, STRELIŠKA 12

— Iz Legije koroških borcev. Pozivljamo vse bivše koroške borce, ki niso še oddali svojih prijav za podelitev spominske kolajne 1918/19, da to store najkasneje do 18. septembra dopoldne, in sicer naj jih oddajo v društveni pisarni na Cankarjevem nabrežju 71. Vse prijave morajo biti namreč do 20. t. m. pri komisiji za podelitev kolajne, ker jih ta po tem roku ne bo več zvela v pretres. Brez priložitve dokumentov (overjenih prepisov vojaških listin ali zaprisege dveh soborcev) je prijava nepopolna ter je ne moremo predložiti komisiji. V lastnem interesu vsakega posameznika je torej, da vsaj v zadnjem hipu predloži prijavo

Trgovsko učilišče

CHRISTOFV UČNI ZAVOD, LJUBLJANA, DOMOBRAVSKA CESTA 15

VPISOVANJE

se vrši še prihodnje dni, dopoldne in popoldne v šolski pisarni ker je radi naknadnih prijav odprt še en oddelek

Podrobna pojasnila in prospekte daje ravnateljstvo osebno ali pismeno Pravica javnosti — Draginske doklade — Dijaške vozne karte

Šolnina je zmerna, manj premožni imajo popust

Zavod je najstarejši, najbolje obiskan in uživa odlične sloves

Največji in najmodernejši zavod te vrste v državi

Strojepisnica s 50 pisalnimi in računskimi stroji, posebne učilnice za knjigovodske vaje, praktične pisarniške vaje in kino-predavanja

— Gasilska tombola v Podbrezjem. Danes popoldne ob 3 bo na vrtu Gasilskega doma tombola Prosvetnega društva. Glavni dobitki so: pitan prašič, kolesa, dve vreči moke, sladkor, olje itd. Tablice so po 3 din. Poskrbljeno je tudi za prvovrstna okrepčila.

— Napad v temnem gozdu. Gostilničar Benko iz Nemčev je šel s svojim hlapcem Ludvikom Vukovičem po vino proti Ljutomeru. Ko sta se okrog polnoči peljala skozi temno gozd pri Veržetu, ju je napadel neki neznanec, ki se je kar na lepem pričel pripraviti z voznikom. Zamahnil je dvakrat z nočem proti Vukoviču in mu prizadel dve nevarni rani, zaradi katerih je napadeni moral v soboško bolnišnico, ozadje napada pa bo razjasnilo orožništvo, ki preiskuje zadevo.

— Smrten padec. V Bukovnici v Prekmurju je Ignac Tivadar tako nesrečno padel z visoke osilice slame, da si je zlomil tilnik in je pred prevozom v bolnišnico izdihnil.

— Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2 se vrši dnevno. Šolska sv. maša bo dpe 16. septembra, redni pouk prične 17. t. m. Pravica javnosti. Učnina zmerna, revni dijaki prejmejo popust. Vsa podrobna pojasnila daje vodstvo ustno ali pismeno.

— Preložen semenj v Loki pri Zidanem mostu. Z odobrenjem kraljeve banke uprave dravske banovine v Ljubljani je okr. načelstvo v Laškem s svojim odlokom z dne 12. septembra 1940, številka E497/II. semenj, ki bi moral biti v ponedeljek po nedelji Imena Marijinega v Loki pri Zidanem mostu, preložilo na 18. septembra 1940, t. j. prihodnjo sredo.

Zahvala

Ob moji težki in dolgotrajni bolezni, ko je že odredko vsako drugo sredstvo, mi je primarij državne bolnišnice v Ljubljani, zdravnik gosp. dr. VLADIMIR GUZELJ, s spretno izvedeno operacijo rešil življenje. Zato si štejem v dolžnost, dati javni izraz moje globoke hvalečnosti za njegovo človekoljubno delo.

Vedno hvaležni Jože Klobučar in njegova družina

— Razpisani cestarski službi. Pri okrajnem cestnem odboru v Kočevju sta razpisani dve službeni mesti banovinskih cestarjev, in sicer: 1. za progo na banovinski cesti II. reda št. 163 Dolenja vas-Kočevska reka—Novi Lazi od km 0.000 do km 3.000 in na subvencionirani cesti št. 52 Rakičnica-Kubelj—državna cesta od km 0.000 do

ter si s tem zagotovi pravico do priznanja domovine. Glavni odbor LKB., Ljubljana.

— Kako napreduje zidanje novih oddajnih postaj v Ljubljani in Mariboru, kaže v sliki in besedi 38. št. tednika »Radio Ljubljana«. Revija »Radio Ljubljana« je vaš najboljši vodnik po radijskem svetu. Prinaša vam odlično urejen spored domačih in tujih postaj, izvečnik najboljših sporedov, aktualne članke iz domačih in inozemskih radiofonije, vsebine in besedila oper, radijski leksikon, kulturni koledar, za podlitek pa lep roman. V prihodnjih številkah pričnemo hkrati s postajo z jezikovnimi tečaji iz francoščine in ruščine. Pričeli smo že s stalnim tečajem radijske tehnike, ki bo imela odsej stalen prostor v listu. Tečaj je sistematičen ter bomo tekom enega leta obdelali vse glavne probleme. Kdor mu bo sledil, bo imel čez celo leto že osnoven pregled o skrivnostih radijske tehnike. To je zlasti važno za one, ki želijo postati radijski tehnik. List ima zelo priljubljeno rubriko »Svobodna beseda«, kamor lahko piše vsakdo povsem svobodno o radijskih ter tudi drugih zadevah. Pripravljamo tudi zabavno stran. — Zahtevajte eno številko brezplačno na ogled od uprave na Miklošičevi cesti 7.

ZÜNDAPP GL. ZASTOPSTVO
KVALITETNI O.ŽUZEK
MOTOCIKLI LJUBLJANA
TAVČARJEVA 11
VSAK MODEL DOBITE TAKOJ.

— Pravkar je izšel priročnik za Slomškove proslave po šolah: »Slava Slomšku.« Cena 16 dinarjev. Dobi se v vseh večjih knjigarnah

— Izid žrebanja efektne loterije prostov. gasilne čete Dečnasela dne 8. septembra 1940 je naslednji: 1925, 2497, 340, 2896, 2532, 2600, 1464, 2824, 2910, 189, 2841, 2134, 2911, 1831, 2626, 538, 2453, 761, 2811, 485, 213, 2457, 450, 2343, 88, 1528, 1121, 2096, 1502, 793, 706, 661, 656, 2441, 2417, 2318, 2675, 2799, 1430, 843, 1818, 918, 1461, 2872, 515, 2813, 591, 215, 2601, 128, 1558, 2637, 1164, 1889, 623, 1092, 871, 1019, 2007, 770, 3056, 4290, 3371, 3563, 3273, 3633, 3661, 3636, 4203, 3192, 3904, 3907, 3679, 3820, 3819, 3318, 3572, 4514, 3356, 4913, 3316, 3565, 3053, 3520, 3644, 4580, 4103, 4351, 3144, 4322, 4413, 4597, 3142, 3338, 3185, 4818, 4859, 4465, 3586, 4305. — Dobitki, ki ne bodo dvignjeni do 8. oktobra 1940, zapadejo v korist p. g. đ. Dečnasela.

— Da boste stalno zdravi. Je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sočni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Indanthren veseli vsakega!

Indanthren-tkanine so enako dobre za velike in majhne, za mlade in stare. Lepota barv ostane nespremenjena v čistem pranju, vplivu sonca in dežja. Z Indanthren-barvami pobarvane tkanine so neprekosljivo stalne v pranju, na soncu in po vsakem vremenu. Zato ostanite zvesti Indanthren-barvam!

— Starinske predmete, pohištvo, porcelan, kipe, steklenino, lustre, nakit itd. stalno kupuje trgovina Dorotheum ing. Rovek, Ljubljana, Miklošičeva cesta 12, vis-a-vis hotela Union.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 14. septembra t. l. je objavljena »Uredba o financiranju banovine Hrvatske«, dalje »Odločba o otvoritvi novih gimnazij«, »Uredba o olinatemu semenu in jedrnatem olju«, »Pravilnik za izvrševanje uredbe o hmelju«, »Naredba o olajšanju preskrbe mest z drvmi«, »Navodilo o sprejemanju dnevnica na delo v resoru ministrstva za gradbe«, »Pojasnilo čl. 11. pravilnika o izvrševanju uredbe o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev in nameštencev glede pravice trgovinskih pomočnikov do legitimacije privatnih nameštencev«, »Odločba o nabavi sladkorja brez plačila državne trošarine za prehano čebelo«, »Odločba o pripojitvi carinskega oddelka v Genterovcih k carinarnici I. reda v Gornji Radgoni«, »Odločba glede roka za ležanje blaja, razstavljene na Zagrebškem zboru«, »Sprememba drugega odstavka čl. 19. pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami« in »Komentarska pojasnila za št. 178 uvozne carinske tarife«.

— Obisk obmejnih planinskih krajev v Sloveniji je zopet neoviran ter se morejo turisti legitimirati kakor običajno obmejnimi organom. Prestopanje državne meje v nobenem primeru ni dovoljeno ter je zvezano tudi z življenjsko nevarnostjo. Vsako shajanje ter slikanje z obmejnimi vojaškimi ali drugimi organi sosednih držav je najstrožje prepovedano ter bodo kršitelji teh določil najstrožje kaznovani. V interesu vseh planincev je, da se brezpogojno pokorijo vsem odredbam naših granicarjev.

— Na škofjski cerkveno-glasbeni (orglarski) šoli v Mariboru se bo odprl 1. letnik letos izjemoma 1. oktobra. Prijave za 1. letnik se naj pošljejo do konca septembra ravnateljstvu šole.

— V Savinjskih planinah bo oskrbovan Kočevski dom na Korošici do nedelje, 22. septembra, Frischaufov dom na Okrešlju do nedelje, 28. sept., vendar pa bo postojanka na Okrešlju za silo oskrbovana še ves oktober ob sobotah in nedeljah. V Logarski dolini je stalno oskrbovano Piskarnikovo zavetišče, na Golteh Moziška koča in nad Celjem Celjska koča.

— Ravnateljstvo banovinske kmetijsko-gospodinske šole na Mali Loki sporoča, da je sprejem gojenk za letošnje šolsko leto zaključen.

— Za domovino že, za tujino ne! Iz Francije se je oglašil že marsikateri slovenski delavec. Nekateri so srečno prebradali vojno viro, drugi pa so preostali mnogo gorja in nezgod. Med temi je bil tudi mladi prekmurski delavec iz Filovec. Domači so bili že hudo v skrbeh za njegovo usodo, zdaj se je pa oglašil iz Francije, da je živ in zdrav. V dolgem pismu je opisal mater vojne grozote in na koncu ganljivo poudaril: Rad bi prišel domov, da umrjem za svojo domovino. Za svojo domovino rad prejemam kri, za tujino pa ne! Lep dokaz domovinske ljubezni!

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Nevarna tihotapska strast je zahtevala zopet novo žrtve. Komaj 20 letni Jožef Krampač iz Trnja v Prekmurju je odšel na mejo v namenu, da pritihotapi na našo stran par vžigalnikov in kamenčkov, ki so najobčajnejše tihotapsko blago. Revščina v družini ga je speljala na tvegano pot, na kateri je že mnogo njegovih tovarišev izgubilo življenje. Ista usoda je zadela tudi Krampača. Hudo ranjenega so odpeljali v soboško bolnišnico, vendar pa je zaradi notranje krvavitve že na poti izdihnil. Bil je nenavadno krepko razvit in trdnega zdravja. Njegova želena usoda je vzbudila mnogo sočutja. Naj bi bila glasen opomin drugim, da prenehajo z nevarno igro za življenje.

— Prosvetno društvo v Trbojah pri Kranju prireja danes ob treh popoldne veliko javno tombolo na dvorišču svojega doma. Dobitki so lepi. Pridite v Trboje.

— Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani obvešča s tem cenj. naročnike, šole in trgovce, da se je izdala banovinski zvezek zaradi pomanjkanja papirja zakasnila in bodo zvezki na razpolago šele zadnje dni septembra.

Ajdovec

V mesecu rojstva (29. septembra) našega velikega rojaka pokojnega skopljanskega škofa Gnidoveca in ob obeltnici blagoslova (17. septembra 1939) njemu posvečenega »Gnidovečeva doma« bomo imeli dne 22. septembra v Ajdovcu farni dan. Začel se bo ob pol 10 dopoldne v službo božjo. Potem bo pred »Gnidovečim domom« zborovanje, posvečeno važnim vprašanjem današnjih dni. Popolnanski program se prične ob pol 2 s popolnansko službo božjo; po njej telovadni nastop s prostimi in simboličnimi vajami in prosto zabavo. Posebna zanimivost tega farnega dne bo otvoritev »Gnidovečev sobe« v domu. Ker bo mogel vsak videti več dragocenih stvari, ki spominjajo na življenje pokojnega škofa. Vse, posebno može in fante iz okolice, dne 22. septembra lepo vabimo na svoj farni dan. Če bo lepo vreme, bo prireditev na prostem, sicer v prostorih »Gnidovečevega doma«.

LJUBLJANA

Vagon moke zaplenjen

Sporazumno z mestnim tržnim nadzorstvom pregleduje ljubljanska policija te dni zaloge živil, kakor moke, sladkorja, olja in drugih življenjskih potrebščin po veletrgovinah, po trgovinah na drobno in tudi pri pekih. Dosedanji pregled je pokazal, da je pri veletrgovcih normalna zaloge moke, ki ne presega običajnih zalog, kakršne so imeli veletrgovci pred podražitvijo cen moke. Prav tako pri pekih komisija ni našla prevelikih zalog. Pri pekih so strokovnjaško preizkusili tudi težo kruha in pečiva. Vsi so se držali predpisov, le enega samega so našli, ki je prodajal pečivo pod težo. Ta pek je bil policijsko kaznovan na 2.000 din globe in bil hkrati ovaden sodišču.

Revizijska komisija je tudi izvedela, da ima neki trgovec s specerijskim in kolonialnim blagom v svojem skladišču kar cel vagon bele moke »OO«, dočim je imel ob normalnih casih v skladišču komaj 15 vrc. Komisija je bila tudi obveščena, da pri istem trgovcu stranke večkrat povprašujejo po beli moki in da trgovec moko ne prodaja, češ da je nima. Stalne stranke so vedele povedati, kako

jim je trgovec zagotavljal, da bi vsaj svojim stalnim strankam rad prodal moko, če bi jo imel. Drugim strankam, ki niso vedno hodile k njemu, pa je na kratko odgovarjal, če moko ni in da jo naj pri njem ne iščejo. Revizijska komisija je obiskala skladišče tega trgovca. Skladišče je bilo skoraj zabasano z vrečami moke, vsega skupaj je bilo v skladišču 10.200 kg najboljših bele moke. Seveda je komisija moko zaplenila, okrajno sodišče pa je zaplenitev potrdilo. Trgovec je bil tudi povabljen k sodišču zaradi prekrivanja vsakdanjih življenjskih potrebščin v smislu uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije. Trgovec je računal, da bodo šle cene moke še bolj navzgor, pa jo je skrival, saj bi res lepo zaslužil, če upošteva, da jo je kupil še po skoraj normalnih tržnih cenah.

Če je temu tako, potem ne moremo zeleti drugega, kakor da se tudi pri nas poprimemo načina, ki ga je pokazala banovina Hrvatska, kjer veriznikom ne zaplenijo le zalog, ampak jih pošiljajo tudi v prisilna taborišča.

I. F. O. Sv. Jakob ima občni zbor jutri zvečer ob 8 v Farni dvorani.

I. Pevski zbor Glasbene Matice ima prihodnji teden izjemoma vaje mešanega zbora v ponedeljek in torek ob 20. — Odbor.

Hotel »Slon«, Ljubljana : Sobe

v novozgrajenem hotelu z vsem komfortom od 52 din navzgor, v starem traktu pa že po 32.50 din. V cenah je všteta postrežba in takse.

I. Naši javnost v premislek in odziv. Vnet in požrtvovalen duhovnik je tretje leto malone nedeljo za nedeljo napravi s kolesom 19 km dolgo pot in blizu poldrugo uro pešje je navkreber na visok hrib, da lahko oskrbuje službo božjo v zapuščenih gorskih cerkvici za domačine in turiste od katerih ne bi imeli ne eni ne drugi v primeru njegovega izostanka prilike zadostiti svoji verski dolžnosti. In če pomislimo, da znaša prav toliko pot nazaj, da jo je treba kajkrat napraviti v mrazu in nalivu, da mora dotični gospod često binirati in da ga ob povratku čaka še cela vrsta poklicnih opravil, moramo nad njegovo žrtvijo strmeti. V času dobrih dveh let je s svojim sistematičnim delom in izredno popularnostjo versko dvignil ves okoliš, pritegnil mnogo cerkvi odpuščenih turistov in dvignil zanemarjeno cerkveno na stopnjo prave božje poti. To je pokazala letošnja prva septembrska nedelja. To delo ne sme zastati! Zato so sklenili ljubljanci, da mu kupijo motorno kolo. Sam si ga kot ubog redovnik ne more omisliti, a domačini so za kaj takega daleč prereni, saj mora zanje skrbeti tako rekoč zastoj. Nabiralna akcija pri dobrih in plemenitih srcih pa bo obrodila uspeh — če se morda ne najde dobrotnik, ki bo voljan velikodušno prispevati celotni znesek: če kje, je velikodušnost tu na mestu. Naši rojaki v Ameriki naj nam bodo zgled! Plačnik bo vsem O. v žig čast se dela — Bog. — Darove je poslati na upravo »Slovenca«.

I. Francoski film »Srčni utripi«. V glavni vlogi najboljši priljubljeni igralec Danièle Darrieux. Ona, ki je s svojimi kreacijami v nepozabnih filmih postavila kvaliteto francoskega filma na najvišjo stopnjo, je tudi edina prišla v poštev za glavno vlogo v filmu »Srčni utripi«. Njena igra, izgovorjava in nasmešek so tako prirodni, da človeka vedno znova očarajo. V svojem zadnjem filmu »Srčni utripi«, katerega jugoslovansko premiero je priredil kino Union, bo pa brezdomno potrdila sloves, ki ga uživa.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

RDEČI KRIŽ predvaja danes ob 14.30, 17.30 in 20.30 ter jutri ob 20.30 gigantski velefilm v stilu »Poročnika indijske brigade«

GUNGA DIN (Indijska gorja)

Douglas Fairbanks, Gary Grant, V. Mae Laglen ter velefilm izza rešetk ženskih kaznilnic

ŽENE V OKOVH

Pride: Kaučuk, Ljubezen Tatjana Petrovne

I. »Poselska zveza« obvešča vse služkinje, da se bodo začele redne pevške vaje 18. septembra v prostorih »Služkinjskega doma« ob pol 9 zvečer. Vabimo vse dosedanje pevke in prosimo, da se pridružijo tudi nove. — Nadalje sporočamo, da bo četrto nedeljo, to je 22. septembra v stolnici ob 6 zjutraj sv. maša za služkinje s skupnim sv. obhajilom. — Romarsko božjo pot na Rožnik priredi Poselska zveza istega dne popoldne. Prosili bomo za mir. Zbirališče bo ob pol 4 popoldne pri Lurški Mariji pod Rožnikom. Nato bo krenil sprevod na Rožnik, kjer bo ob 4 govor in pete litanije z blagoslovom. Prosimo, da se tega romanja v obilnem številu udeležijo čim več deklet in vabimo tudi druge občinstvo. — Nemščina se bo poučevala v dveh tečajih. Ob nedeljah bo nadaljevanje lanskega tečaja. Drugi nemški tečaj bo vsak torek in bo prva ura v torek, dne 1. oktobra zvečer ob pol 9. V zimski sezoni nameravamo prirediti tudi izobraževalni in kuharski tečaj. Vabimo dekleta že sedaj, da se odločijo in prijavijo za te tečaje. Prijave sprejema Poselska zveza v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 22, I. nad., desno.

Dr. Igo Tavčar

do 6. oktobra t. l. ne ordinira

I. Naša znana trgovina M. Tičar razstavlja v svoji izloži v Selenburgovi ulici lep spominski album s fotografijami, ki ga je poklonila Nj. Vel. kralju Petru II. kot spomin na odkritje spomenika kralju Aleksandru I. Slika je iz lastnega foto-ateljeja. Album pa je vezala knjigovoznica jugoslovanske tiskarne.

I. Nemški in italijanski, začetne in nadaljevalne tečaje priredi v večernih urah Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Prijave v društveni pisarni, Gregorčičeva ulica 27, pritrilje, med 8. in 14. uro.

I. Jezikovni tečaj. Zveza akademsko izobraženih žena bo priredila tudi letos tečaje tujih jezikov in lastnih prostorih (Novinarski dom v Gosposki ulici 12). Zveza vabi vse, ki se zanimajo za tečaje, naj se oglase pri tajništvu in društveni sobi vsak ponedeljek, sredo in petek od 18.—19. ali pismo na navedbo naslova in jezika. Odbor.

I. Pri zaprtju, motnji in prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »FRANZ-JOSEF« grenčice.

I. Romarji na Kureček se ponovno opozarjajo, da se dobe številne fotografije s tega romanja v »Mladinski založbi« na Mestnem trgu. Istotam se dobe tudi fotografije mladinskih procesij, ki se je vršila preteklo nedeljo na Rakovniku.

Radio Ljubljana

Nedelja, 15. sept.: 8 Jutranji pozdrav, 8.15 Pihalni kvartet (Marijan Azman, Zoran Azman, Slavko Muhič in Pavle Ivanov), vmes plošče, 9 Napovedi in poročila, 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve, 9.45 Verski govor (ravn. Jože Jagodic), 10 Salonski orkester (vodi Kazimir Petrič), 11 Pilihoval harmonikarji, 12 Koroski pojo (plošče), 12.30 Objave, 13 Napovedi, 13.02 Nedeljski koncert Rad. orkestra, 17 Kmet. ura: Intenzivno vrtnarstvo (Pečovnik Konrad), 17.30 Domač koncert. Sodelujejo: Dragica Sokova, Poldka Rupnikova in Andr. Jare, Roman Petrovič in Radijski orkester, Dirigira D. M. Šijanec, 19 Napovedi in poročila 19.20 Nac. ura, 19.40 Objave, 20 Godbe na pihala (plošče), 20.30 Pevski zbor »Sloga« iz Ljubljane, 21.15 Za vedre duhove (Radij. orkester), 22 Napovedi in poročila, 22.15 Za ples (plošče).

Ponedeljek, 16. sept.: 7 Jutranji pozdrav, 7.05 Napovedi in poročila, 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče), 12 Vsakemu nekaj (plošče), 12.30 Poročila in objave, 13 Napovedi, 13.02 Opoldanski koncert Radij. orkestra, 14 Poročila, 18 Zdravstvena ura: Želodčne bolezni (Božena Zajec-Lavričeva), 18.20 Gounod: Baletna godba iz opere »Faust« (plošče), 18.40 Gostinstvo in turizem (Joško Sotler), 19 Napovedi in poročila, 19.20 Nac. ura, 19.50 O Rdečem križu, 20 Koncert. Sodelujejo: gdč. Carmen Antič, prof. M. Lipovšek (klavir) in Radij. orkester, 21.20 Uvertura (plošče), 22 Napovedi in poročila, 22.15 Pesnice poje Mirko Premelj, pri klavirju prof. M. Lipovšek.

Drugi programi

Nedelja, 15. sept.: Belgrad 20.40 Simfonični koncert. — Zagreb: 19.30 Opera, prenos. — Budimpešta 18.50 Violončelo. — Rim-Turin-Florenca: Opera. — Beromuenster 19 Komorna glasba. — Sottens 20.15 Dela švicarskih komponistov. — Praga 21 Koncert radio-orkestra. — Brno 17.40

Na slovenskih drž. gimnazijah je letos 12.803 dijakov

Ljubljana, 14. septembra.

Srednje šole po vsej Sloveniji so že odprle svoja vrata. Število dijaštva je spet močno naraslo. To se vidi že iz števila novih oddelkov, ki so jih na posameznih zavodih morali odpreti.

Največji gimnazijski zavod na vsem Slovenskem je zdaj 1. realna gimnazija v Ljubljani, ki šteje nič manj kakor 39 oddelkov, med tem ko jih je lanske leto bilo le 32. Na ta zavod se je letos vpisalo 1617 dijakov. V tem številu so seveda všeti oddelki in dijaki na novih rakovniških oddelkih. Nobenega dvoma ni, da bo tam morala čim prej nastati nova gimnazija.

Drugi najmočnejši zavod na Slovenskem je 2. realna gimnazija v Ljubljani na Poljanah, ki ima 29 oddelkov ter 1306 dijakov. Tudi ta zavod ima letos en oddelkec več.

Takoj za tem zavodom prihaja klasična gimnazija v Ljubljani, ki šteje letos na 25 oddelkih 1070 dijakov. Število dijaštva na tem zavodu pa je letos nekoliko padlo, zaradi česar ima zavod letos dva oddelka manj.

Med močne zavode spada letos tudi ženska realna gimnazija v Ljubljani, ki šteje v 19 oddelkih nič manj ko 879 dijakinj. Število oddelkov na tem zavodu je letos naraslo za 4.

Približno enako močni sta 3. in nova 4. realna

Klavir in violina. — Bratislava 21 Glasba. — Kodanj 19.50 Koncert danske muzike.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.19 m): 19.40 Poročila v slovenščini. — YUF, YUG (19.69 m): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko. — 3.0 Oddaja za Severno Ameriko.

Ponedeljek, 16. sept.: Belgrad 21 Zab. koncert rad. orkestra. — Zagreb 21.15 Pesmi in arije domačih skladateljev. — Budimpešta 20.10 Koncert opernega ork. — Rim-Turin-Florenca 22.10 Zab. koncert. — Beromuenster 20 Narodna gl. — Sottens 20.15 Vokalni koncert. — Praga 21.05 Rad. orkester. — Brno 19.25 Pisan program. — Bratislava 19.40 Zab. glasba. — Kodanj 22 Klavirski koncert.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.19 m): 19.40 Poročila v slovenščini. — YUF, YUG (19.69 m): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko. — 3.0 Oddaja za Severno Ameriko.

Zobozdravnik-specialist dr. CERČEK

Ljubljana, Gajeva ulica 10 — telefon 44-33
zopet ordinira

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič-Tržaška cesta; v ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste-Zaloška cesta.

Poizvedovanja

V nedeljo pri mladinski pobožnosti na Rakovniku je neki dečko našel zlato žensko uro. Ako se kdo oglasi, jo lahko dobi pri g. Škrbinecu, miz. mojstru, Št. Vid nad Ljubljano.

Glasovanje gledališkega občinstva

Narodno gledališče, ki je državna kulturna ustanova, mora biti resnična last naroda, to je njegovih najširših plasti. To pa je mogoče le, če sodelujeta gledališče in občinstvo v čim tesnejši zvezi in v skupnem stremeljenju pospešujeta njegov razvoj. Drug drugemu eta enako potrebna: dobro gledališče je pogoj za narodov duševni razvoj in izgublja brez živih stikov z njim svoj najplemenitejši namen. Prav tako pa potrebuje tudi gledališče v narodu največjo oporo, saj mu daje življensko upravičenost. Med gledališčem in občinstvom, ki ljubi in ceni umetnost ter se zaveda njenih vrednot, mora postati v bodoče še močnejša zveza. Zato je sklenila Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani, da bo pritegnila zanimanje najširših slojev naroda na ta način, da jim bo dala možnost glasovanja.

Uprava Narodnega gledališča vabi vse gledališke obiskovalce, da imenujejo ne glede na že razpisani letošnji gledališki spored, tri operna in tri dramska dela iz domače ali svetovne muzikalne ali dramatične literature, ki bi jih želeli videti v bodoči sezoni.

Gornje naj javi vsak, ki se bo udeležil razpisnega glasovanja, pišмено na naslov gledališke uprave. Dopolni naj bo podpisal s polnim imenom in opremljen z naslovom. Rok glasovanja je od današnjega dne do konca tekočega meseca.

Uprava Narodnega gledališča bo nato razglasila uspeh glasovanja ter bo po možnosti upoštevala želje našega gledališkega občinstva. Že pri pevski tekmi, ki se je vršila koncem preteklega sezone, je dokazalo svoj kritični čut in umetniški okus, zato ni dvoma, da bo tudi to glasovanje doseglo enako povoljen uspeh. Dolžnost občinstva je, da pokaže svoj smisel za soodgovornost, ko bo sodelovalo o kulturni ravni svojega narodnega gledališča.

Če želite pridelati več

žita, krompirja, sadja l. t. d.

potem se obrnite na poobl. agr. ing. Prezeli, Ljubljana, Wolfova ulica 3. Tel. 34-73

I. Mirovna pobožnost na Dobrovi. Danes, ob sklepu šmarinih maš na Dobrovi, je tam velika mirovna pobožnost, ki jo bodo vodil prevzvišeni gospod škof. Ob 3 je pridiga, nato pa mirovna procesija, ki se je udeležijo okoliške župnije in ljubljanci, posebno tisti, ki niso mogli iti na Kureček. Avto vozi iz Borštnikovega trga in po pobožnosti zopet nazaj.

I. Razstava Rika Debenjaka v Jakopičevem paviljonu. Danes ob 11 dopoldne bo v Jakopičevem paviljonu odprta kolektivna razstava akad. slikarja Rika Debenjaka, ki stopa s tem prvič pred ljubljansko občinstvo. Razstavo bo odprl predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov g. prof. Saša Šantel. Razstava je namreč prirejena v okviru tega društva. Na razstavo mladega umetnika, ki privklat razstavlja v Ljubljani po uspehih v tujini, vabimo vse prijatelje slovenske mlade umetnosti.

Med. univ.

dr. RUDOLF DEL COTT

specialist za rentgenologijo

otvarja privatno prakso za rentgensko diagnostiko v sanatoriju Emona, Ljubljana, Komenskega ulica 4., tel. 36-23. — Ordinira od 14 do 16, izven tega časa po dogovoru.

I. Slovenske redovnice-begunkne, ki so se naselile v Ljubljani in se pečajo z vzgojo mladine, prosijo usmiljena srca, da jim pomagajo pri ureditvi prostorov za stanovanje. Podrobna pojasnila daje iz posebne naklonjenosti vodstvo Lichtenburgovega zavoda na Poljanski cesti v Ljubljani, event. pošiljajte naj se pa naslavljajo na č. sestro Karolino, Ambrožev trg 8.

I. Katehetsko društvo s sedežem v Ljubljani bo imelo redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom dne 30. septembra t. l. ob 4 popoldne v društvenem lokal (Semenička ul. 2)

I. Ženski odsek šempetrske prosvete ima v ponedeljek, 16. t. m. ob 20 predavanje o konzerviranju sadja in vrtnih pridelkov. Predavala bo učiteljica ga. Golmajer.

Zobozdravnik dr. JOSIP TAVČAR

zopet redno ordinira

Nebotičnik — telefon 33—93

I. Westfalski otroci so se vrnili v Westfalijo. Včeraj dopoldne so se z ljubljanske postaje odpeljali nazaj v Westfalijo otroci slovenskih delavcev, ki so zaposleni v rudnikih in tovarnah westfalskega industrijskega območja. Otroci so bili v Sloveniji pod vodstvom gdč. Azmanove in so pod njenim vodstvom tudi odpotovali. Pred odhodom so imeli otroci v kapeli vajeniškega doma zahvalno sv. mašo s svetim obhajilom. Prav tam so dobili tudi zajtrk ter odšli nato na postajo.

Šmartinski g. župnik Ivan Opeka 60 letnik

Nič naj se ne hudeje g. župnik nad temi vrsticami, tudi slika, ki mu je bila ekri-vaj izmaknjena, naj ga ne vznemirja, saj je pri svojih 60. letih še cel »fant od fare«. Nič ne bi mu ne prisodil in ne verjel, da je bil rojen 15. septembra 1880. l., pa je le res, ker farne knjige sv. Pavla na Vrhački ne lažejo.

Prav s tako prožnim in lahkim korakom, kot smo ga videli v letu 1903 kot osmošolca in abiturienta konratisti po Kranju, vega čednega po znanosti in čednostnega po duši ter vsem ljubega, smo ga videli na njegovih dušnopastirskih potih bodisi kot kaplana v Leskovcu, kjer je služboval nad štiri leta, bodisi v Lepi Komendi, kjer je neumorno deloval skoro šest let in se vsem brez razlike nepozabno priljubil, prav tak je ostal do danes, ko je izpolnil 60. leto. Nič se ni postal ne po duhu, ne po telesu, še vedno mladeniško čvrst in ves čeden od pete do temena z njemu lastnim prožnim korakom ter veliko verno že od leta 1916, torej 24 let nastiruje kot župnik v prijaznem šmartinu v Tuhinjski dolini.

Koliko je že napravil in prenovil v tej dobi le Bog ve — ljudje vse take reči radi pozabimo. Ni ga kotička, ne v župnišču, ne v cerkvi, kjer bi se kaj ne prenovilo in izboljšalo. Župnišče vse prenovljeno, cerkev znotraj in zunaj vsa na novo obelčena, cerkevna oprava vsa kot nova, kar vse priča, da je g. župnik za lepoto hiše božje vnet in, da se na lepoto tudi razume.

Mareško bi rekel, da se s takimi ljudmi, kot so šmarčani, more kaj narediti, res je — priznati pa je treba, da bi vsak ne znal tako, kot zna g. župnik; saj ga je sama ljubezen in dobrota, ona ljubezen, ki vse prenese in vse pretrpi — pa tudi vse doseže in izpelje! Ali ga je že kdo kdaj slišal, da bi svoje farane kje kaj grdil? Nikoli! Vedno jih je pred javnostjo hvalil češ: »Moje dobro ljudstvo«; če tudi jim, kadar so sami med seboj, potrebne levite bere — pač dobra lastnost ljubčega in ljubljenege očeta. Kako pa je z njegovo dobroto, to je pa najbolje povedala njegova umrla mati rekoč: »Dobro je, dober ta naš Janez — živav uboga — vse bi dal! Vsa njegova dobra dela ima napisana le Vsemogočni, le od Njega pričakuje priznanja in plačilo, ki bo tem delom primerno.

G. župniku ki 60 letnici iskreno čestitamo ter mu želimo še mnogo uspehov in še nekaj križev k čestim, ki so minili, da bi si mogel zaslužiti še več dobrih del, da bi ves čeden in bogat na dobrih delih stopil pred božjega oodnika ter zaslužal tola-

žilne besede: »Le vstopi dobri in zvesti služabnik — bil si zvest v malem, zato te čez večko postavljamo!«
Bog živi g. jubilant!

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode:

Pri ledvičnih kamnih in kamnih v mehurju je dobro piti čim večje količine iz vrelca Tempel.

Trbovlje

Teden Rdečega križa. Od 15. do 21. septembra se bo tudi v Trbovljah zbiralo za to človekoljubno organizacijo. Tudi ob vstopnic za kino gre en del v te name.

Draginja. Cene se dvigajo kar pri vseh stvarih in nihče ne ve, kje se bodo ustavile. To vzbuja največ strahu. Z zvišanimi cenami morajo priti tudi zvišane plače, oziroma drugi dohodki. Splošno prepričanje pa je, da se preveč pušča špekulantom prosto pot in bi nekateri radi čez noč obogatili na račun najrevnejših, saj živeža v naši državi ne bi moglo zmanjkati. Odbori, ki so po občinah v te namene postavljeni, naj se razširijo z zastopniki vseh prizadetih in takih, ki si bodo proti krivcem tudi upali nastopati. To je prvo.

KUPITE

Vse šolske potrebščine

zvezke, svinčnike, barvice, peresa navadna /n nalivna, risalna orodja po res ugodnih cenah le v trgovini

H. Ničman, LJUBLJANA, Kopitarjeva ulica 2

Najnovejša poročila

Bolgari pripravljajo prevzem južne Dobrudže

Sofija, 14. sept. m. Europa Press: Bolgarski kralj Boris je danes v avdicijenci sprejel novega vojaškega guvernerja južne Dobrudže generala Popova, ki odputuje v Varno, kjer bo prevzel upravo južne Dobrudže.

Zvečer odputuje iz Sofije poseben vlak v Ruščuk z bolgarskimi upravnimi uradniki, ki bodo prevzeli upravo v prvi okupirani coni južne Dobrudže. Jutri pa odputuje iz Sofije

Izjava romunske Železne garde

Bukarešta, 14. sept. m. Europa Press: Oče ustanovitelja romunskega legionarskega gibanja Vaea Codreanu je danes časnikarjem dal izjavo, v kateri je naglasil, da v Romuniji ne bo takoj uveljavljen legionarski režim. Pač pa ima general Antonescu nalogo poprej, najkasneje pa v enem letu, izvršiti vsa pripravljana dela, da se bo ta režim mogel uveljaviti. General Antonescu bo sestavil vlado strokovnjakov in rodoljubov. V tej vladi legionarji sicer ne bodo neposredno sodelovali, vendar bo to gibanje odločilno udeleženo pri vodstvu romunske države ter že zdaj nosi polno odgovornost za vse, kar se na Romunskem godi.

General Antonescu bo ostal šef države ter vrhovni poveljnik armade, legionarji pa bodo državo vodili. Vsak poskus židovskih in masonskih elementov, da bi kakor koli ovirali legionarsko gibanje v državi, bo v kali zatrti ter zlomljen na odporu Železne garde.

Romunija zanika obmejne spore

Bukarešta, 14. septembra. t. Rador. Objavljeno je bilo uradno poročilo, ki pravi, da so se zadnje čase širile novice o obmejnih spopadih, ki da so jih povzročili Romuni (tako je trdila tudi sovjetska vlada, ki je celo vložila protest zaradi tega). Pooblaščenim smo izjavili, da poročila, ki so se širila bodisi po tujem tisku, bodisi po tujih radio postajah, ne odgovarjajo resnici. Romunija nikogar ni izživala. Poveljniki obmejnih straž imajo najstrožji nalog, da ne zagrešijo nobenega prestopka, toda morajo tudi z vsjo silo zatreti vsak poskus, da bi kdo nedovoljeno prekorčil romunsko mejo.

Karol ostane kar v Španiji

Barcelona, 14. septembra. AA. DNB: Bivši romunski kralj Karol je opustil namero, da bi se nastanil na Portugalskem in je sklenil nekaj časa ostati v Španiji. Bivši kralj Karol je prispel v kopališče Sidges na katalonski obali.

Madžarsko-romunska pogačanja

Budimpešta, 14. sept. m. Europa Press: Stalni pomočnik zunanjega ministra Verle se

bolgarska vojaška delegacija, ki se bo v Dobruču sešla z romunsko vojaško delegacijo z namenom, da se dogovorno rešijo vsa vprašanja, ki se tičejo okupacije južne Dobrudže. Ta bolgarsko-romunska vojaška komisija bo razdeljena v tri podkomisije, izmed katerih ena bo zasedala v Dobruču, druga v Silistriji, tretja pa v Kaliatri.

200 letal v boju nad Londonom

London, 14. sept. t. Renter: Danes popoldne je nad Anglijo priletelo veliko število nemških letal, ki so letela vsa proti Londonu. Kakor hitro jih je angleška bramba opazila, se je dvignila v zrak močna skupina angleških vojnih letal »Spitfireov«. V zraku se je razvila srdita bitka. Nemška letala so se silovito borila ter skušala predreti zaporo nad Londonom. Vendar se jim to vkljub najhujšemu naporu ni posrečilo. Končno so angleška letala napadalec pregnala. Na London pri tem napadu ni padla nobena bomba. V tej tudi zračni bitki je sodelovalo na obeh straneh vsega skupaj kakih 200 letal.

Uredba o minimalnih mezdah

Belgrad, 14. sept. k. Vlada je pripravila uredbo o novih minimalnih mezdah delavstva, ker dosedanje mezde z ozirom na naraslo draginjo nikakor niso več zadostne za življenje. Nove minimalne mezde, ki bodo določene po novi uredbi, bodo znašale 4 din. Manj ko toliko ne bo smel za svoje delo v naši državi dobiti noben delavec. Delavske mezde bodo tedaj šle od 4 din na uro dalje.

Pogreb ministra M. Simonovića

Belgrad, 14. sept. k. Pogreba ministra in bivšega predsednika Narodne skupščine g. M. Simonovića so se poleg mnogo drugih političnih ljudi in organizacij udeležili tudi zastopniki Slovencev. Slovenski zastopniki pri pogrebu so bili: senator Mihelčič ter bivša narodna poslanca Pavle Masič in dr. Alb. Smajd.

* Na meji ustreljen. Na jugoslovansko-madžarski meji blizu Subotice je v bližnjem gozdu ves dan delal 19 let stari Dragotin Prčić. Ko se je v mraku vračal domov, ga je zapazila obmejna straža ter ga pozvala, naj počaka. Fant pa je bil tako nepreviden, da je zbežal, nakaž je straža ustrelila. Fant je dobil kroglo v glavo ter bil na mesu mrtve.

* Stradivarijeve gosli je baje našel. Pod streho zemunskega šefa rečne plovbe Steinfela je njegov sin nekaj brkljal. Med razno šaro je našel tudi gosli, ki pa so bile brez strun. Dečko je gosli vzel seboj, ker jih je hotel preurediti za tamburico. Ko je oče gosli videl, se mu je škoda zdelo stare gosli uničevati, ker so družinski spomin na pradedo, ki je bil imeniten goslar. Ko je oče gosli še bolj natančno ogledoval, je našel v njih listek z napisom »Antonius Stradivarius de Cremona, anno 1713.« Na ogledu listka pa je bil križec, pod njim pa črki A. S. Zemunski strokovnjaki so takoj izjavili, da so to prave Stradivarijeve gosli. Vendar ni izključeno, da so tudi ponarejene, kajti mnogo drugih gosli Stradivarijeve gosli so namreč vredne milijone.

* Vzorni nameščenci. Veletrgovec v Petrinji na Hrvaškem Pavel Mržan je opazil, da mu nekdo odnaša blago iz skladišča. Dolgo ni mogel nič doznati, kdo bi bil tat. Ko pa je končno prišel tatu na sled, se je sam prestrašil. Ugotoviti je namreč moral, da so kradli pri njem prav vsi njegovi nameščenci od poslovojdje do komijev, od kuharice in sobarice do hlapcev in vajencev. Vsi pa so bili med seboj domenjeni ter so delali »skupaj«. Če je bil kdo opuščen in je na njegovo mesto prišel kdo na novo, je bil ta takoj sprejet v tiho domačo tatinsko družbo, ki je trgovca samo zadnje čase oškodovala za več ko 200.000 dinarjev. Zdaj se so vsi pod ključem.

— Po pogostni nosečnosti morejo žene z dnevnim redno uporabo pol kozarca naravnega »Franz-Josefove« grenke vode, zažute na tešče, z lahkoto doseči izpraznjen je črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Smrt pod kolesi tovornega avtomobila

Maribor, 14. sept. Danes dopoldne okrog pol desetih se je zgodila smrtna nesreča, ki jo je gledalo več sto ljudi. Ob času, ko je bil čez trg izredno živahen, vozniki in peš promet, se je pripeljal s precejšnjo hitrostjo od Ulice kneza Kocelja proti Koroški cesti čez Glavni trg težek tovorni avto. Bil je to pettonski avto, lasti trgovca s sadjem Güttliha na Koroški cesti ter zvrhano naložen z jabolki. Težko vozilo je vodil sofer Ivan Berzenc. Pred vzhodom v Gosposvodo ulico se je avto izognil na levo stran nekemu vozilu, ki mu je prišlo nasproti. Pri tem izogibanju pa je sofer krenil nenavadno močno na levo, tako da je prišel na cesto okrog prometnega otoka.

Nesreča je hotela, da se je tedaj peljala na kolesu mlado dekle, ki je zavilo okrog oto-

70.000 besarabskih Nemcev bo potovalo skozi Maribor

Naše časopisje je že veliko pisalo o preselitvi Nemcev iz Besarabije, katero je zasedla Sovjetska Rusija. V Zemunu so organizirali za te povratnike ogromno taborišče, kjer se bodo ustavljali za nekaj dni, se odpočili ter pripravili za nadaljevanje vožnje, ki bo šla deloma po železnici, deloma pa po Donavi s parniki. Tisti, ki bodo potovali po železnici, se bodo vozili skozi Maribor in za te se sedaj delajo tudi v Mariboru velike priprave. Že pred tednom dni pa je prispela nemška vojaška sanitetna kolona, ki je potovala naprej v Zemun. V tej koloni, ki je bila čisto motorizirana, je bilo 200 nemških sanitetnih vojakov in zdravnikov, ki bodo v Zemunu organizirali zdravstveno službo v taborišču ter bodo potem spremljali vlake v Nemčijo.

Danes dopoldne je bila na mestnem poglavarstvu posebna konferenca, katere so se udeležili delegati banske uprave in predstavniki mariborske mestne občine in drugih krogov. Na tej konferenci se je razpravljalo o načinu prehrane transportov, ki bodo potovali skozi Maribor. Izvoljen je bil delavni odbor pod vodstvom mestnega tržnega nadzornika inž. Večerjaviča. V odboru sta še ravni. l. j. Mestnih podjetij g. Lekan in Kolodvorski restavratore g. Majcen. Ta odbor bo moral v kratkem času rešiti veliko in težko nalogo.

Že dne 17. septembra bodo začeli potovati skozi Maribor transporti besarabskih Nemcev.

m Najvišje cene kruhu v Mariboru. Mariborsko mestno poglavarstvo je določilo naslednje najvišje cene: ljudski kruh 5,50, kmečki kruh 6 in specialni rženi kruh 6,50 din. Kruh se sme peči samo v štručah ali hlebcih po pol ko, 1 kg in 2 kg. Dovoljuje se peka kmečkega in specialnega rženega kruha zaradi navade in potrebe. Specialni rženi in kmečki kruh smejo peči le tisti peki na področju mesta Maribora, ki si preskrbe zadovžno dovoljenje od mestnega poglavarstva, ki jih bo stalno nadziralo. Ta določitev cene kruha in način peke ljudskega, rženega in kmečkega kruha stopi v veljavo dne 17. septembra. Proti prekršiteljem te določitve se bo postopalo po Uredbi o ukrepih za preskrbo prebivalstva in vojske s kruhom.

m Kruh ob ponedeljkih. Kakor znano, smejo pekarne prodajati samo en dan star kruh, ne pa svežega. To ne dela nobenih preglavic, razen ob ponedeljkih. Ker v nedeljo pekarne ne delajo, bi prodajale ob ponedeljkih kruh od prejšnje sobote. Moka, katero dobivajo pekarne sedaj, pa je takšna, da star kruh ni več dober. Pekarne so se zaradi tega obrnile na bansko upravo in mestno poglavarstvo, da se jim dovoli ob ponedeljkih izjemoma prodajati svež kruh.

m V Tezemu je umrla ga. Katarina Bitez-nik, posestnica. Pogreb bo v ponedeljek 16. septembra ob pol 4 na frančiškansko pokopališče. Naj ji sveti večna luč!

m Maksimiranje cen na trgu. Včeraj je mestni tržni urad na trgu maksimalno nekatere cene ter jih poenotil, ker so te predmete prodajalci ponujali po različnih cenah. Tako je določil za krompir najvišjo ceno in sicer za merico 11 din, za kg pa 1,60 din, za liter brusnice 10 din, za liter borovnice 2 din in za liter pršnice 2,75 din. Med gospodinjami je ta korak tržnega nadzorstva naletel na zelo ugoden odmev, na neugodnejšega pa med prodajalci, ki so se pritoževali, da so morali na Dravskem polju plačati pri kmetih krompir po 1,50 din za kg. Tržni urad pa je bil mnenja, da imajo za prevozne stroške in dobiček 10 par pri kilogramu dovolj. Opazilo pa se je, da bo treba kontrolo na trgu močno poostriiti, če se hoče doseči, da bo imelo maksimiranje cen primeren učinek.

m Ljudski oder bo na željo občinstva v nedeljo, dne 22. septembra, ponavljal igro »Adelajda, Koroška rožica«.

ka proti glavnemu mostu. Avtomobil je mlado kolesarko podrl na tla, da je prišla pod zadnje kolo, ki jo je povzelo čez sredino telesa. Avto je nato trčil v prvi kameniti steber, ki je stal tik pred prvo stojnico in ga podrl. Ustavil se je šele kakih 20 m od mesta nesreče. Na stotine ljudi je takoj obkrožilo avto in nesrečno mladenko, ki se je vsa v krvi zvijala na tleh. Zaradi silnega pritiska ji je izstopilo drobovje, ogromna rana pa ji je zljala tudi na prsnem košu, ki je bil deloma strt. Vendar pa je bila kljub tem smrtonosnim poškodbam še pri zavesti, toda tako slaba, da je samo nekaj šepetala. Nekateri so ji skušali pomagati ter so ji dvignili glavo in ji poravnali obleko, potem pa je že prispel reševalni avto, ki je ponesrečenko odpeljal v bolnišnico.

Med tem pa so se drugi ljudje zbrali okrog soferja, ki je nekam brezmišleno buljil pred se ter se je šele polagoma zavedal, kaj je s svojo vožnjo povzročil. Slaba bi se mu bila menda godila, če ne bi bili takoj stražniki zraven, ki so ga spravili iz vozila, aretirali ter vtaknili v zapor. Na kraj nesreče je kmalu prispela tudi komisija, v kateri so bili policijski pristav g. Zajc, inž. g. Uran in poveljnik policijske straže g. Pukšič. Komisija je predvsem preizkusila vozilo, ali zavore in

Otomane madrace, žične vložke, železne pohištvo in otroške vozičke dobavlja po ceni **»OBNOVA« F. NOVAK,** Maribor, Jurčičeva ulica 6.

krnilo v redu funkcijonirajo ter so avto preizkušali strokovnjaki - soferji mestnega avto-busnega prometa. Ugotovilo se je pri tem, da so zavore in krnilo v redu, tako da se voznik na to ne bo mogel izgovarjati. Nesrečo je očividno povzročila prenaplaga in neprevidna vožnja.

Ponesrečeno mladenko so v bolnišnici takoj spravili na operacijsko mizo ter so zdravniki poskusili vse, da bi jo rešili. Videli pa so takoj, da ji ni več pomoči. Bila pa je še toliko pri zavesti, da je lahko povedala svoje ime. Piše se Frida Pernat. Baje je doma iz Limbuša, stara pa je okrog 20 let. Kolo, na katerem se je peljala v smrt, je last Marije Partlič iz Ruperc.

Komaj se je nekoliko poleglo razburjenje zaradi te nesreče, že se je razširila po mestu novica, da se je pripetila povsem slična druga nesreča na Vodnikovem trgu. Tam pa je bila zadeva drugačnja ter ni imela nobenih posledic. Zaradi neprevidne voje je prispela pod tovorni avto nekaj Jožefa Zmavc, vendar se je soferju posrečilo vozilo pravočasno ustaviti, tako da ni dobila nobenih poškodb.

Ti transporti se bodo nadaljevali potem 35 dni nepretrgoma. Vsak dan bodo prispeli v Maribor po trije vlaki, v vsakem po 800 ljudi, tako da bo šlo dnevno skozi naše mesto 2000 do 2400 povratnikov. Prvi vlak bo prispel ob 4 jutraj, drugi ob 6, tretji pa ob 8. Vsak transport se bo zadržal v Mariboru točno dve uri, da bo napravil potem prostor naslednjim. V tem razmeroma kratkem času pa bo treba vsakokrat nasititi po 800 ljudi, kar nikakor ni lahka stvar. Delegat banske uprave je na konferenci povedal, da je določenih na osebo 8 din za to prehrano. Prehrano je prevzel kolodvorski restavratore g. Majcen, ki ima tozadevno že velike skušnje s prehrano naših sezonskih delavcev, ki so se vračali iz Nemčije. Vsaka oseba bo v Mariboru dobila veliko porcijo guljaša s krompirjem ter štruco kruha. Problem pa je, kje namestiti vse te ljudi, da bodo lahko pri mizi jedli. Ker ni računati z lepim vremenom, bodo morali biti za nje na razpolago pokriti prostori, katerih pa v kolodvorski zgradbi v takem obsegu ni. Komisija si bo ogledala nova skladišča v carinarnici, kjer bo najbrž dovolj prostora in je tudi mogoče tja postaviti kar cel vlak, tako da ne bodo imeli kakšnih nevarnih prehodov čez tere. Kakor smo izvedeli, pa bodo tem povratnikom dajali tudi bogati mariborski meščani nemške narodnosti pribojlske, tako zastoj pivo, vino itd. V te namene se je med njimi že osnoval poseben odbor. Maribor bo imel tedaj prihodnje dni velike zanimivosti.

m Dekliški krožek Maribor I. ima v sredo 18. t. m. ob sedmih zvečer v običajnih prostorih prvi sestanek. Ker se bodo na tem sestanku obravnavala nekatera važna vprašanja, vabimo vse članice, da se ga udeleže.

m Vse za šolo v Cirilovi:

Celje Prof. Ivan Bračko ravnatelj II. real. gimnazije v Celju

Z ukazom kraljevih namestnikov je imenovan za ravnatelja na novostanovljeni II. drž. real. gimn. v Celju celjski gimnazijski profesor Ivan Bračko. Ivan Bračko je bil rojen 5. julija 1882. v Leskovcu v ptujskem okraju kot sin kmečkih staršev. Naderajnega sina so dali starši v mariborsko gimnazijo, ki jo je končal z odličnim uspehom. Živel je izven mesta v Studencih, odkoder je hodil daleč v mesto v šolo. Že kot gimnazijec je bil narodno zaveden vendar mu niso mogli v šoli do živga, ker je bil odličen učenec. Po maturi je odšel na Dunaj, kjer je študiral klasično filologijo in slovenščino. Kot absolvent klasične filologije in slovenščine je bil najprej postavljen za profesorja-pripravnika na mariborskem državnem učiteljskem. Od tam je bil leta 1907 premeščen na slovensko-nemško gimnazijo v Celju, kjer je poučeval do prevrata. Kot profesor celotne slovenske gimnazije je postal pozneje ravnatelj.

Genjenemu občinstvu naznanjava

da prevzameva s 16. septembrom dobro znano gostilno in restavracijo »Branibor« Za dobro kuhinjo in pijačo jamčiva. — Za obilen obisk se najtopleje priporočata

Leopold in Angela Hrstnik

Sprejemajo se abonenti. Kegljische na razpolago.

Otroški voziček

kolo ali šivalni stroj najbolje in najhitreje kupite, prodaste ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom.

telj v Murški Soboti. Na tej šoli pa z ozirom na svojo družino ni mogel ostati. Premestili so ga nato v Celje, kjer je nepretrgoma poučeval mladino nemščino in latinščino, prejšnja leta pa tudi materni jezik. Kot šolnika ga odlikuje izredna bistrost in jasnost v podajanju težke slovnične snovi, umirjena strogost do dijakov, najbolj pa globok smisel za vzgojne naloge težkega poklica. Sam ves prevzet krščanskega gledanja in vzornega življenja, je mogel tudi mladino z besedo in z zgledom ob vsaki priliki voditi po pravi poti do najvišjih vzorov. Preživel je v Celju najtežje čase narodnostnih bojev. Odlikoval se je vedno kot neizprosni narodnjak, v tem pač popolnoma enak svojemu pokojnemu bratu neizprosni borcu na slovenski severni meji župniku Evaldu v št. Ilju v Slovenskih goricah. Za vzorno službovanje je bil prof. Bračko leta 1930 odlikovan z redom Sv. Save 4. stopnje. G. ravnatelj najiskrenejše čestitamo ter mu želimo v teh težkih razmerah, v katerih mora prevzeti vodstvo novega zavoda, kar največ božjega blagoslova in sreče!

ZUNDAPP
MOTORNA KOLESNA MODELI OD 125 - 600...
RADIO APARATI - PISALNI STROJI
in
RADIO-TOPLAK-CELE
PRESERNOVA 5/1

Na novo ustanovljeni II. realni gimnaziji v Celju so dalje postavljeni za profesorje: Antič Julij, Bitenc Merko, Četina Franjo, Dolgan Marija, dr. Ganter Kajetan, Guštin Ida, dr. Hanželič Rudolf, Kerac Eleonora, Knap Anton, Kovačič Edvin, Krečič Marija, Kunčič Ana, Mavčec Jože, Milnar Ivan, Petercel Franc, Potokar Milan, Presker Janko, Serajnik Zdenka, dr. Stumšek Pavel, Štuka Cvetko, Tavčar Marjan, Vučenov Dimitrije, dr. Zelenk Karel in Zupan Alojzij.

Po državi

* O. Vinko Dešič. V Dubrovniku je umrl o. Vinko Dešič, kapucinski pater. Deloval in pastiral je tudi v Carigradu in v Mali Aziji. Tudi Slovincem, ki so prihajali v Dubrovnik, je bil ljub znanec in prijatelj. Naj počiva v Bogu, blaga in pokojna duša! Pokopali so ga 9. t. m. ob veliki udeležbi ljudstva.

* Špekulante pošilja kar trumoma v internacijo. Kakor se zdi, so na Hrvaškem špekulante z živili kar za res prijeli. V Zagrebu so med drugimi prijeli tudi trgovca Gostla, ga zaprli, obsodili v internacijo, še poprej pa mu bo sodišče naložilo svojo kazen, ker je skrivaj 3 vagonce moke. — Zlasti zadnji petek je bil črn za zagrebške navijačce cen. Najprej so zaprli pekoveške mojstra Milivoja Čorka, ki je pred nekaj dnevi zaprl svojo prodajalno, češ da nima moke. Ko so napravili preiskavo, so našli, da je možakar imel skrite moke toliko, da bi bil najmanj en dan lahko še pekel, če bi bil hotel. Mož pa je hotel špekulirati. Poslali so ga takoj v internacijo v Udbino. Pretekli petek so poslali v internacijo v Udbino tudi bivšega pekoveškega poslovojdja Milana Bašića, peka Dragutina Domitroviča, ter žitna trgovca Belo Wolf in Gezo Woernerja. Vsi štirje so skupaj veržili z moko, tako da so jo drug drugemu dražili, ko so drug od drugega kupovali blago. S tem so delali sebi profit, javnosti pa škodo. — V petek so poslali v internacijo v Donji Lapac mlinarja Toma Kavurja, ki je tudi špekuliral z moko. Doselej so iz Zagreba poslali 10 špekulantov. — V Čakovcu so napravili preiskavo pri trgovcu Vilimu Deutschu, ki so pri njem odkrili 15.000 kil skritega graha ter 3000 jajc. Takoj so ga zaprli, obsodili in poslali v Donji Lapac. — Dne 12. t. m. so preiskovali trgovce v Karlovcu. Najprej so zaprli nekega Vida Hahna zaradi navijanja cen in pa ker je prikrival 3 vagonce koroze, da bi z njo veržili, dasi ni imel za žitno trgovino niti dovoljenja. Tudi on bo romal v Donji Lapac. V petek pa so tam prijeli trgovca Pavla Becka in Ernesta Eislerja, ki sta skrivala velike zaloge živil in jih predrago prodajala. Tudi ta dva pojdetta v internacijo. — Kakor ta imena kažejo, so judovska imena v večini. V Udbini in Lapovcu bodo lahko ustanovili kar svojo kolonijo. — V Slavonkem Brodu so obsodili na 4000 dinarjev globe trgovca Ante Cimrmanovića, ki je prodajal kmetom koroze po 2,49 dinarjev, medtem ko je tam uradna cena nižja.

* Mesto divjega prašiča ustrelil prijatelj. Iz Slavonskega Broda poročajo hrvaški listi, da je v vasi Klokočevik šel dne 2. septembra na korožno nji-vo čakati divjih prašičev kmet Josip Čituluski. Seboj je seveda vzel lovsko puško. Okrog polnoči naenkrat zasliši v korozi nekako lomstenje. Ne da bi videl, kaj je, je mož ustrelil v tisto smer. Medtem je po korozi še vedno nekaj šumelo. Mož se je dozdevalo, da hodi po njavi divja svinja. Zato je ustrelil še enkrat. Zdaj pa je v odgovor zašlel človeški krik na pomoč. Nesrečni lovec je brž pohitel tja in našel na tleh svojega prijatelja Branka Ivoševića, ki je bil smrtno ranjen. Ranjenec je v bolnišnici umrl, lovec pa se je sam šel ograditi na sodišče.

Neveljsko branje

Morska jegulja

Po dolgem je merila osem čevljev, v sredi naokrog pa dva. Neznano urno je smukala in se previjala po morskem dnu, da ji je čudno črno telo plesalo in se svetlikalo ko drobno slamnato povreslo in se penetno se slapu. Z majhnimi očmi, zelo vsaksebi v ploščati široki glavi, je iskala po morju hrane. Milje daleč je lakotno drevila ob vzožju klečevja. Razgledovala se je malone zastoj. Uplenila je samo tri nedorasle treske, ki jih je pogoltnila v enem zalogaju in ne da bi pogon upočasila.

Ob ostrem predgorju je obrnila in se speljala v zaveten kot med klečmi, kjer je bilo morje mračno in tiho, obsenčeno od vrtih pečin. Srdito je gledala predse v temne vode. Gredeč je trepnila z repom, se zvižgala, da je bila ko vibasto vreteno in zvižgala naprej. Dolgi in tanki edini brk, ki ji je visel s spodnje čeljusti liki vrvice, na kateri je obsešen listek z napisom, ji je odletel navzdol pod trebuh. Steklaste oči je imela srepo uprte v neznatne bele pičice, ki so se daleč spredaj nagloma izgubljale. Morska jegulja je ugledala plen. Miljo daleč je bil vlak vretenic.

Neutegoma se je jadrno spravila nad nje. Pod njihovimi belimi trebuhmi se je dvignila iz morja in ugrabila vretenico v široko razprte čeljusti, prej ko je bila z gobcem na površju. Nato se je pošibila, kakor da bi omedlevala. Prevračala in zvižgala se je ko pohojen črv. Spuščala se je globlje in globlje in naposled pogoltnila ribo. Potlej se je takoj spet zravnila in trepnila z repom, pripravljena, da pojde pleniti na novo.

Ko se je strašna pošast pokazala med vretenicami, so te plavale tik pod morskno gladino. Kakor hitro pa je jegulja planila kvišku med nje, so se gibčno pognale iz vode. Slišati je bilo, ko da bi v orjaškem rešetku vejali neštevila peščena zrna. Tri trenutke se je tisoč modrih in belih rib blesketalo in svetilo na soncu. Potem so izginile in pustile za seboj širok pas razburkano plivajoče, črne vode. Zakaj, deset tisoč majhnih plavuti je vrezalo v gladino morja, ko so na naglem zbežale. Ribjih belih trebuhov ni bilo več videti. Vretenice so se potopile v brezna morja. Tam spodaj jih je skrivala pred sovražnikom barva njihovih hrbtov in strani, ki je bila modro-črna ko morje. Jegulja, ki je v velikanskih kolobarjih vinkala za njimi, jih je zgrešila.

Na pol lačna na pol nasičena je obnočela morskala nekakšno kakšno pol ure neprenehoma stikala naokrog. Neznano hitro je švigala sem pa tja. Končno je zagledala nov plen. Bele pičice, podobne presehljim kapljam slane vode,

so se vesile v morju pred njo. Zdravila je tjakaj. Pičice so navzele obliko in jegulja je odprla čeljusti. Stvarce so ji bile prav pred očmi. Toda ravno ko je hotela najbližjo pogoltniti, je začutila močan pritisk. Nekaj trdega in vendarle nečutnega jo je začelo gnetati po glavi in potem še po hrbtu. Jegulja je poskočila in se prekopicnila. Trda tvar pa jo je dalje prijemala in vso obstrla. Bila je v mreži. In povsod okrog nje so se zevajoč zvižgale v zankah vretenice.

Od osupnenosti in strahu je jegulja dve sekundini mirovala. Na vseh straneh je videla pletenino iz črnih pramenov, ki je na vse kraje čudežno visela v vodi. Vretenice z utripajočimi škrgami so bile v pletenini. Nekateri so se ujele za glavo in rep in imele telo zapognjeno v lok. Druge so se kar večkrat zamotale v grčave gube in nekaj jih je ena sama črna vrstica trdo opasala pod škrgami. Cela truma otrplih rib se je dušila v morju.

Jegulja se je začela vihravo premetavati, da bi ušla. Z dolgim spolzkim telesom se je poganjala navzdol in navzgor in se zaletavala zdaj sem zdaj tja. Vedno znova je razkrečala čeljusti, se na mah z največjo naglico zapodila naprej in zvrnila vodo. Razdrila in raztrgala je mrežo. Rezala je v njo velike dolge razpoke. Toda čim bolj jo je razporjala in pokončavala, tem bolj se je zapletala v njo. Rešila je nekaj vretenic, sebe pa ne. Okorele in ohromljene vretenice so padale z raztrganih zank v niz in se ugrezale ko mrtve stvari. Potem se je iznenada zazdelo, ko da so se druga za drugo prebudile iz spanja. Potresle so rep in se pognale proč. Jegulja velikanka pa si je v mreži navijala na opolžlo telo vez za vezjo. Naposled je obnemogla in na pol zadavljena obležala na miru.

Cez nekaj časa je začutila, da jo v mreži vleče kvišku. Mreža se je še bolj stisnila okoli nje, da so se bleščeče, z njo vred ujete male vretenice drgnile ob njo in se narahlo in mlahavo naslanjale nanjo, ko so se skupaj vzdigovale v mreži. Jegulja je bila pri miru. Ko je prišla na površje, je zazijala, zganila se pa ni. Potlej jo je z močjo potegnili v čoln in telebila je na dno.

Ribiča v čolnu sta začela togotno kleti, ko sta zagledala neznansko jeguljo, ki jima je raztrgala mrežo in spravila v nič lov vretenic. Starec pri veslih na sprednjem koncu je zavpil: »Razmotaj in ubij jo, mrho!« Fant, ki je vlekel mrežo v čoln, je prestrašen sirmel v sklizko pošast. Jegulja je ležala zdaj med njegovima nogama in ga gledala tako zvito,

kakor da bi imela človeške oči. Fant se je skoraj tresel, ko je predeval mrežo in začel odvijati vezi. »Z nožem jo usekaj, da ne bo več delala škodet!« se je zadržal stavec. Fant je izdrl v okraj čolna zasajeni nož, prerezal mrežo in osvobodil jeguljo. Jegulja se je mahoma nezasišano stresla in spolzela po dnu čolna. Naravnala se je, kakor je bila dolga.

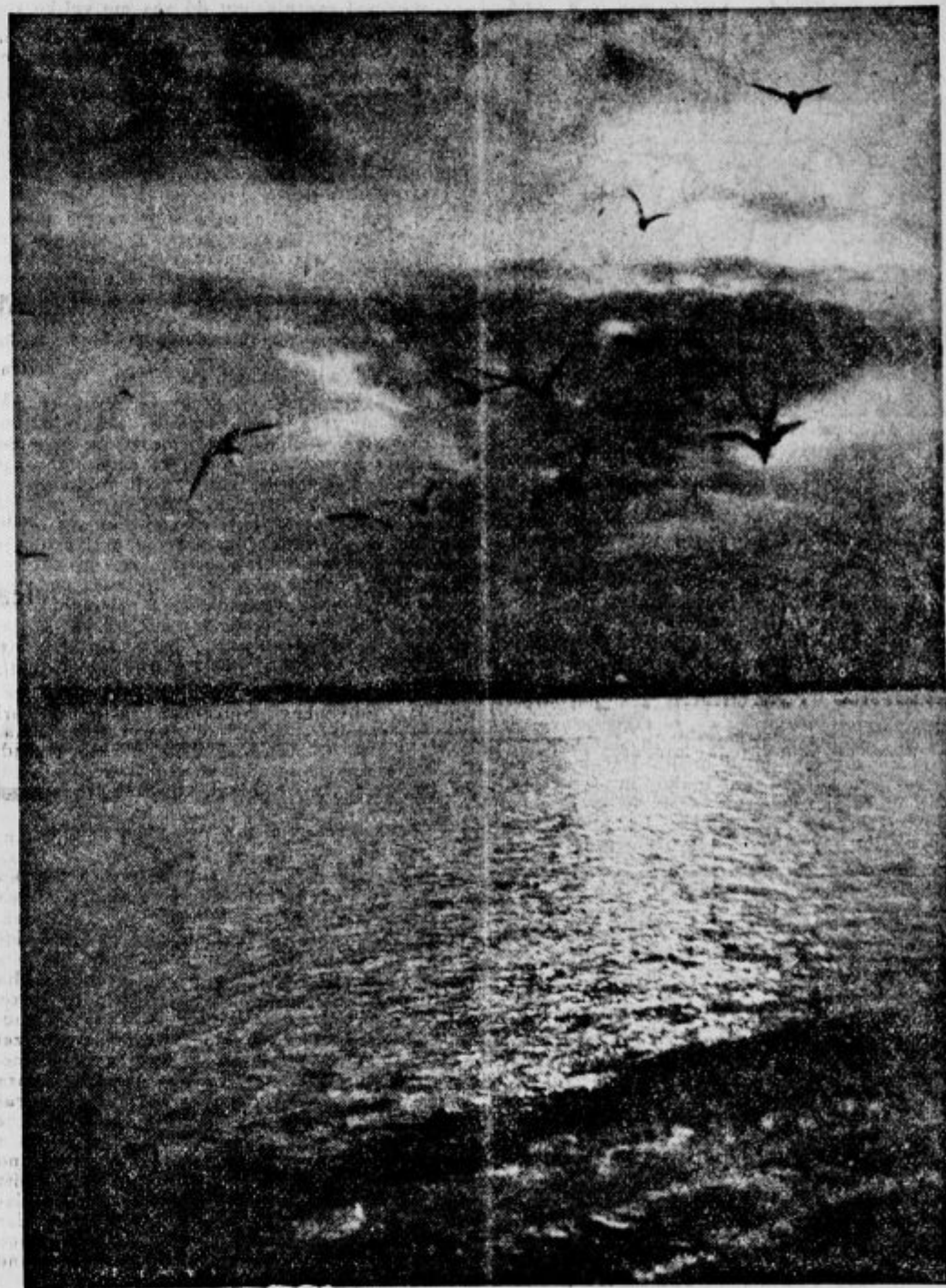
Nato se je po istem potu obrnila nazaj. S trepajočim repom je udarjala ob stranice in s trebuhom pljuskala po vodi na dnu. Čoln se je majal. Moža sta kričala. Vpila sta: »Ubij jo! Drugače naju bo še potopila.« »Udari jo po trebuhu!« Oba sta segla po kratki debeli palici na drugo sredi čolna. Fant jo je zagrabil. Sklonil se je in udrihnil po jegulji. »Mahni jo po trebuhu!« je vreščal stavec. »Primi jo, primi in zasuci!«

Oba sta se pripognila. Nerodno sta poprijemala jeguljo, klela in težko sopla. Čoln se je nevarno zibal. Velikanska jegulja je čudno hitro polzela krog in krog. Ribiča sta jo gra-

bila po straneh, toda roke so jima drsele po njej ko drsalke po ledu. Dobila sta jo med kolena, stala na njej in poskušala uleči se nanjo. Bila pa sta preveč zmedena, da bi jo mogla prestreči.

Fant jo je končno le obsegel z rokama in dvignil. Držal jo je čez sredo in stiskal, ko da bi jo hotel zmeti na smrt. Opotekel se je pokonci. »Zdaj jo usekaj po trebuhu!« je zavpil stavec. Toda hipoma je omahnil nazaj. Čoln se je zamajal. Fant je spustil jeguljo in zaklel. Stegnil je roke, da bi se ujel in uprl na noge. Jegulja je priletela z glavo na poševni rob čolna. Gobec se ji je povetil v morje. Silovito je strepetala in zdrknila stran, naravnost v niz, dol v globočine. Ko puščica je šinila med črne, z rastlinjem porasle skale doli na dnu.

Tam se je zleknila in v velikem loku splavala k svoji zakotlji daleč v tih globini. (Angleško: Liam O'Flaherty.)

Na Polhograjsko goro

Vaak večer po jasnih dneh, ko sonce počasi utone tam za zapadnimi gorami, jasno razločiš v ugašujoči zarji tri vrhove Polhograjskih Dolomitov: Stožec 1021 m, Grmada 898 m in Sv. Lovrenc 824 m. Prav ob vzožju zadnje leži Polhov Gradec, eden izmed najlepših in najbolj zanimivih krajev v bližini Ljubljane. Pohitimo v ta lep kos slovenske zemlje, spoznajmo ga in vzljubimo!

Iz Ljubljane se napotimo proti Viču, kjer zavijemo na desno, gremo mimo opekanje in kmalu pridemo v Kozarje, precej veliko in čedno vas. Cesta se vije daleč med polji in travniki, nato ob potoku Sučici, čez vasičo Razore in kmalu smo pred Dobrovo.

Dobrova slovi že od XIII. stoletja kot znamenita božja pot. Vsako leto prihajajo sem romarji, po-

sebno na angelsko nedeljo, na veliki in mali Smaren, ko so tu romarski shodi. Cerkev stoji na nizkem holmu in je umaknjena v horjulske dolinice.

Letos zgrajena nova cesta se izogne vasi ter teče v ravni smeri proti vasi Sučici. Cesta hiti dalje in se vije okoli hriba, ki nosi nad strmo odsekanjem čelom cerkvice sv. Jurija. Legenda pripoveduje, da je sv. Jurij ob napadu Turkov, sam branil božji hram in da sovražniki nikakor niso mogli udreti. Dolina se zožuje, kmalu smo v ozki soteski, ki se odpre šele nekoliko pred Dvorom. Kjer se konča hrib, na levi strani, so strme stene. Pod njim so raztresene bele hišice Babne gore. Nad vasio, kjer so še kupi starega zidovja, so se junaske čete hrabro postavile v bran Turkom, ter jih ugnale s kropom in vreli oljem. Že smo pred Dvorom in mogočno stavbo cerkve sv. Petra, ki je ljudstvo imenuje »cesarsko«. Zidana je bila med l. 1521 in 1561 in je ena izmed najlepših in največjih spomenikov gotskega stavbarstva v Sloveniji (Gruden: Zgodovina slov. naroda). Bogata je njena notranjost kakor tudi zunanost, ter jo upravičeno štejemo med prve umetnostne spomenike naše domovine. Pod cerkvijo stoji klenca cerkvice, sv. Miklavža. Pred nami se razgrinja široka dolina, skrbno obdelana, z belimi hišami posejana. Ko napravimo še nekaj korakov, nas pozdravi Polhograjska gora in drobna, bela cerkev vrh nje: Sv. Lovrenc. Cesta se nekoliko vzpne, nato pa spusti prav v Polhov Gradec. (397 m - 29 km severovzhodno od Ljubljane.) Nad belimi hišami, ki so položene v breg, se ponočno dviga župna cerkev. Prav nad njo, še nekoliko višje, pa samuje na stožčastem hribu kapelica. Tu je stal prvotno grad, ki ga je l. 1511 porušil potres. Sedanja polhograjska oraščina je na koncu vasi, ob cesti, ki vodi proti Črnemu vrhu. Cesta vodi prav čez grajsko dvorišče. Na levi je stariški vodnjak z Neptunom in štirimi vilami okoli. Za njim se razprostira grajski vrt, skrbno urejan in negovan. Zanimiv je stariški stolp z uro ves odel v brsljan.

Polhov Gradec je bil v davni rima selbina, kar dokazujejo mnoge dragocene izkopanine iz tiste dobe in ki jih hrani ljubljanski muzej. Tik za grajskim dvoriščem gremo čez travnik ob potoku, zavijemo na desno in se začnemo vzpenjati v goro. (1 uro polagoma.) V začetku je pot nekoliko strma, nato se poleži in hodimo po hladni bukovni senici. Pot gre zopet navkreber; kmalu zaslišimo zvon, ki nam naznani, da nismo več daleč do vrha, in res, ko zavijemo na prisojno stran, nas pozdravi bela cerkevica, ves od toplega sonca obžarjena. Na sedlu, nekoliko pod vrhom, se pri prijaznem in gostoljubnem cerkovniku odpočijemo.

Polhograjska gora je najznamenitejša gora Polhograjskih Dolomitov. V maju, l. 1837 je utrgal grof Rihard-Ursini Blagay, tedanji lastnik graščine, na pobočju te gore, do tedaj povsem neznano, lepo dehtečo cvetko, ki jo je po njem imenoval takratni kustos Deželnega muzeja, H. Freyer, v Daphne Blagayana. V l. 1838 je saski kralj Friderik Avgust II. navdušen botanik, obiskal grofa Blagaya z namenom, da spozna redko cvetko, Dafno. Drugo jutro se je res povzpnil na goro in kot prvi tujec, z lastno roko nabiral dišečo cvetko. Na njegov obisk nas spominja tudi spomenik, ki je postavljen ob vzožju gore. Na gori je stalo nekdanje rimsko gradišče in se še sedaj na mnogih mestih prav dobro pozna, kje je bil rimski zid gradišča.

Na božji lavi

Pomladi leta 1933 si je Carr, znani ameriški olimpijski zmagovalec, pri avtomobilski vožnji zlomil obe nogi. Poslej ni mogel več upati, da bi zopet kdaj dosegel običajno višino na športnem področju. Dogodek je vzbudil mnogo sočutja v svetovnem športnem svetu. Morebiti zato, ker oboje, oseba in nesreča, pripada sodobnosti. Saj mora biti kar vse »sodobno« ...

Ako pa danes, na praznik Zalostne Matere božje, rečemo krščanskemu svetu svetopisemsko besedo: »Sin, ne pozabi bolečin svoje matere!« mislijo pa mnogi, kako naj imam sočutje z osebo in tragedijo iz davne preteklosti? Sodobna lahkomišelnost!

Kdor tako misli, naj nam pove, ali spada Sava, Drava, Soča v preteklost ali sodobnost? Prav toliko v preteklost kakor v sodobnost! Kar je bila Sava, Drava, Soča našim prednikom, to je danes nam in bo jutri našim zanamcem. Tako je tudi z Marijo, tako je s tragedijo na Kalvariji. To so neusahljivi viri! Kakor veličastna reka se razliva skozi vse čase, rodove in kraje spomin na Kristovo trpljenje. In spomin na Zalostno Mater

božjo. Kakor v apostolskih časih, tako do konca dni. To ni le zgodovina. To je ljubezen, ki ne mine. Kdor le nekoliko razume skrivnost sv. maše, bo razumel, kaj smo rekli.

Nehvalečen otrok, ki bi dejal svoji materi: »Res si veliko trpela zame; pa tvoje bolečine spadajo že v davno preteklost. Nima pomena, da me nanje spominjaš v sedanjosti.« Kako nes pametna beseda!

Kaj bi mu mogla odvrniti mati: »S takim govorjenjem mi napravljaj zopet le nove bolečine. Vsa tvoja sedanja sreča, vedi, moj otrok, sloni na mojih nekdanjih in še sedanjih skrbih in bolečinah.«

Ob takem odgovoru bi se moral otrok skesati: »Mati, grešil sem zoper nebesa in pred teboj; nisem več vreden, da bi bil imenovan tvoj sin.« Ljubezen ima samo en čas, samo sedanjost; ljubezen ne mine nikoli.

Ne bo lahko najti otroka, ki bi bil brezčuten za bolečine svoje matere. Prav tako ne bi smelo biti kristjana, ki ga ne bi tu in tam obšla verna in hvaležna misel na Zalostno Mater božjo.

pravijo, kosti in kose starega orožja. Čudovit in nepozaben je razgled z gore Zavzet gledaš to lepoto slovenske zemlje; ves svet, tja do Karavank in Julijskih Alp imaš pred seboj. Vesel si, da si pohitel sem v ta tih raj.

Mirni Vitan

»Vi pa niste iz Zgornjega Kašlja?«
»No.«
»Pa tudi iz Spodnjega ne?«
»No.«
»Zato pale

Vdor osá

Prekрасno nedeljsko jutro je. V senčnici, ki se ovija po njej divja vinska trta, je na mizi mleko, kruh in malinova mezga. Poševno vpadajoča jutranja luč upodablja mešanico listov in vejic v izmenjavajočih se arabeskah po mizi s pisanim prtom.

Sedimo v lahkih oblekah, saj je vprav tropično vroče. Maček je počenil na klop zraven nas in z užitkom srka sveže mleko. Pri tem nareja z jezičkom čudovite zavijačice. Mezga se blesti iz steklene skledke ko rubin: Vabljivo dehti in naravnost poziva na uživanje. Pa je že tu prva osa in druga in tretja. Cel roj teh trepetajočih brenčočih nas obkroža ko strahovi in mi strahopetno zbežimo v plašče za kopanje.

Zunaj zraven senčnice imajo maline žiroko pročelje lesketajočih se korald. Sicer so te maline — v našo nejevoljo — paradiž teh osá. A zdajle, ko bi mi radi v miru zajtrkovali, nočejo slastnih jagod in se zaganjajo v

te ose so tako nesramne, roparske! In niti po-dražiti jih ne smemo. Treba je tiho čakati, se delati mrtvega, kot spriču kake zveri v džungli!

A zdajle je ena od zveri padla v precej redko mezo in brca v rdeči brozgi. Njeno brenčanje je zmeraj hujše, tako da je ko nekakšen »Vidov ples« žuželk. A mi se izprašujemo, ali je to razburjenje še užitek ali je pa že strah? V vijugah brenčoč priletavajo zmeraj druge ose in se pohlepno zaženejo v vodnjak sladke vabe. Z zadoščenjem opazujemo, kako same sebi kopljejo grob. Njih brenčanje, njih frfotanje, lazenje in brenčanje, vse to je obupno prizadevanje, da bi dosegle tisti element, ki so v njem, gospodarice, in to kaže njihovo grozo pred smrtjo. Druga za drugo se utrudijo, otrpne in se neha boriti. Z žličko pobiramo žrtve iz mezge. A s tem niso še re-

Pozdrav z jesenskih njiv

mezo, ki je »poplemenitena« za človeško grlo. Posedajo po robu steklene skledke in so ko en sam plapolajoč venec nenastitne požrešnosti. Vprav nore so! Prihajajo v strmoglavem, v drsajočem, v prekopicujočem se in padajočem letu. Posedajo na kose kruha in nas ovirajo, da bi ugriznili vanje. Komaj več ko za sekundo obstanejo na istem kraju. Njih tipalke so v večnem, mrzličnem gibanju: celo trup sodeluje, in dozdeva se, da izraža čustva nepovledljivega uživanja. Priletavajo na roke; miza je sploh njihova, prav tako senčnica. Imajo nas v oblasti, prisvojile so si zakon delovanja in mi smo čisto mirni. Maček, ki se sicer poigra s sleherni muho in slehernim metuljem, ždi ko začaran in se ne zgane.

Brez moči se spogledamo. Le nikar nervoznosti! Pa saj nismo nervozni, pravimo, a

»Koliko let imate, gospodična?«
»Prosim, ženske ne smete vprašati po letih!«
»Kaj, ali ste že toliko stari?«

Krojač in gospa

Človek ne bi verjel, vendar se na tem svetu dogajajo stvari, ki bi se jih celo kak humorist težko lotil. Zakaj, da pride krojač k zakonskemu možu, pa ne zato, da bi mu plačal račun, kar se seveda večkrat pripeti — marveč zato, da bi ga prosil, naj svoji ženi...

Pa — poslušajte zgodbo od začetka do njene neslavnega konca!

Krojač je vstopil.
»Gospod svetnik, pot do vas me veliko stane,« je začel.

»Toda mojster — večidel pa mene veliko stanejo vaša pota!«

Krojač se je nasmehnil s svojim najbolj prikupljivim smehljajem.

»Veseli me, gospod svetnik, da ste tako dobre volje. Žal, da meni ni prav nič za smeh. Izpolniti moram jako mučno dolžnost.«

»Izpolnite jo!«

»Pravkar je bila vaša soproga pri meni,« je dejal krojač, »in je naročila živoredečo večerno obleko. Saj razumete, gospod svetnik, jaz spoštujem vašo gospo, ona je duhovita žena, je kulturna in naravnost čudovito mladostna! Čast mi je, da vašo soprogo že štirideset let oblačim. A je gospa menda to pozabila, se mi zdi.«

»Zakaj? Ali je kako nesoglasje...«

»Nikakor,« je odvrnil krojač, »vprav nasprotno! A vaša gospa soproga pozablja, koliko časa jo že oblačim. Štirideset let ni malo, predvsem pa ne za žensko, ki rada dobro je in ki ji hrana, kot je videti, tudi dobro tekne! Zatorej bi bila zdaj za vašo gospo prilična drugačna, recimo — bolj tiha eleganca. Gospod svetnik, moja trdka je odlična, moj salon je znan tudi izven moj naše države, mi dajemo smernice za modo drugim... No, zdaj pa si je gospa soproga pravkar naročila pri meni živoredečo žametasto obleko. Živoredečo! Pa še žametasto! Zažeta bodi okrog pasu, okrog bokov tesna! Pa še kratko jopico z mornariškim ovratnikom! Jaz za kaj takega ne morem biti odgovoren! Takšne obleke ne bom naredil! To bi bil polom moje trdke! Na koncu svojih moči sem! Pomagajte mi, rotim vas, pomagajte mi!«

Krojač se je sesedel na stol. Da, celo jokati se je, zares se je jokati. Svetnik je zmajal z glavo.

»Pa kaj morem jaz pri vsem tem?«

»Recite svoji gospe...«

»Meni je vendar kakš gospej nemogoče reči, da se je postarala, da se je celo zredila!«

Krojač je planil pokoncu.

»Seveda ne! Saj vaša gospa ni prav nič stara! Saj ima šele osem in petdeset let! Pa da se je zredila! Kdo pa pravi, da bi se bila zredila? Le da meri okrog pasu sto in dvajset...«

Soprog nekaj časa sploh ni spregovoril. Nato je krojaču segel v roko. »Bom že našel pravo pot,« je tiho dejal, »gospej bom dejal, da sem se jaz preveč postaral, da bi se mogel pokazati na cesti s takšno mladostno ženo...«

Dolge minute je stal soprog pred ogledalom, medtem ko je Emilija sedela na zofli.

»Kaj se gledaš v zrcalo, dragi moj?«

Soprog se ji je počasi približal.

»Žena, jaz se staram! Guba za gubo se mi zajeda v kožo, moje čelo je zmeraj bolj visoko in nekakšne utrujenosti se kar ne morem iznebiti.«

»Žal, res je tako,« mu je pritrdila Emilija, »ti se res staraš, dragi moj.«

»Saj tudi nisem noben mladenič več, saj bi mogel biti že ded!«

»Res je, tudi ded bi že lahko bil.«

»Torej,« je zavzdihnil svetnik, »sklenil sem,

šene, zakaj lepljiva sladkoba jim je postala spona; nikoli več se ne bodo mogle dvigniti v drzni polet. In zato jih pomorimo, da jim skrajšamo trpljenje.

Spet se nam povrne samozavest, in žakanje se je obneslo; jedro napadalnega roja je uničeno. Junsko posežemo po kosih kruha, in grlo uživa dišečo sladkobo.

Ljube ose — tako pravimo — ve pač niste zadosti pametne, da bi si hodile povečano življenjsko uživanje iskati na rob prepada, ne da bi bile kaznovane za to; premalo trezne ste.

Ose nam ne morejo odgovoriti, sicer bi nam bržkone dejale: Ali ni človeška zgodovina zgled za neprestano brezzemnost, ki vas spet in spet naganja v rdeča morja samo-uničevanja?

Iz sosednje hiše priletavajo krpe jutranjih novic po radiju. Slišimo o vojskah na vzhodu in zahodu, o okrutnem, uničevalnem divjanju narodov in zamišljeno se zagledamo drug v drugega.

da stopim začenši z današnjim dnem v stan starih gospodov. Prostovoljno se odrekam veseli mladosti, nosil bom bele gamaše in mehke čevlje in se ne bom več oblačil po modi. Saj nočem, da bi se spriču ljudi osmešil.

»Kakšen dičen star gospod boš ti, dragi moj svetnik!«

»Hvala ti lepa, Emilija! Zdaj imam pa le še eno skrb: ali ne bodo mene, starega gospoda, zasmehovali, če me bodo videvali ob strani take mladostne žene, kot si ti? Ko imaš take rjave lase, rdeče ustnice, kratke, pisane obleke — saj bi ti človek prisodil komaj dvajset let! Ali ne bi mogla, meni na ljubo...«

Emilija ga je nežno pobožala po glavi.

Miha Maleš: Kmečka hiša

»Pa seveda, dragi moj! Razumem, vse razumem! Takoj bom poklicala svojega krojača in mu dala drugačna navodila za svojo novo obleko.«

Poljubil ji je roko.

»Zahvaljena, Emilija! Saj sem vedel, da se nate lahko zanesem.«

Ko je Emilija čez deset minut nato poklicala krojača k telefonu, je rekla: »... Ker se je moj mož zares začel starati, nemara ne bi bilo prav, da bi hodila z njim kot njegova mlada žena. Zatorej mi naredite ono rdečo žametasto obleko tako, da bo za pet centimetrov krajša; črna taftasta pentlja naj bo spredaj malo večja, jopica pa bolj mladostna. Mojemu brivcu tam nasproti pa sporočite, da bom prišla jutri k njemu in mi bo moje rjave lase bakrenorodeče prebarval. Po vsem tem moj mož ne bo osmešen, ker bodo vsi mislili, da sem njegova hči ali pa vnukinja.«

(Jo Hans Rösler.)

TEHNIKA

Plinske turbine

Osnove parne turbine, namreč spreminjanje energije pritiska pare, najprej v energijo hitrosti pare, ki se oddaja na vrteča se turbinska kolesa, ostanejo nespremenjene tudi pri plinskih turbinah. Razlika med obema vrstama je ta, da rabimo kot pogonsko sredstvo pri parnih turbinah paro, pri plinskih turbinah pa plin.

Prave plinske turbine bi morali prav za prav imenovati tiste turbine, pri katerih proizvajamo plin dovolj visokega pritiska na ta način, da prislilimo gorivo izgorivati v posebnem prostoru, in kjer se troši gorivo predvsem za pogon turbine, da nam daje zahtevano mehanično energijo. K plinskimi turbinam pa štejemo tudi take turbine, s katerimi izkoriščamo pline, ki jih imamo na razpolago in ki bi se nam v nasprotnem primeru izgubili. Sem štejemo pline, ki se izpuščijo pri napravah, ki delujejo z eksplozivnimi stroji, pline, ki nam jih dajejo na razpolago plaviči, dalje pline avionskih motorjev itd.

Misel, da bi za pogon turbine vzeli plin namesto pare, je stara. Že leta 1893 je švedski inženir De Laval prijavil patent naprave, ki se ni mnogo razlikovala od današnjih plinskih turbin.

Ideja, da se uporabi naravnost plin za pogon turbine, namesto da bi se v kotlu najprej proizvedla para, ki naj služi šele za pogon turbine, je zelo privlačna, ker odpade pri takem neposrednem pogonu zelo kompliciran aparat, t. j. kotel z vsemi pomožnimi napravami, ki je potreben za proizvodnjo pare. Plin sam zase bi lahko kolikor ga imamo na razpolago, pod primernim pritiskom ravno tako kot para služil za pogon. Toda težave nastopijo drugje. Vzemimo katero koli gorivo! Če hočemo v njem nakopičeno energijo do kraja izrabiti, moramo poskrbeti, da gorivo zgori. Pri gorenju nastali plini imajo vedno visoke temperature. Če bi hoteli pline izrabiti, ne da bi toploti, ki je nastala, zmanjšali, bodisi z mešanjem plinov ali pa z ohlajenjem, bi se snov, ki jo imamo zdaj na razpolago za gradnjo strojev, tako segrela, da ne bi bila kos vsem obremenitvam. Kakor hitro pa poskrbimo za to, da se temperatura plinov zniža na dopustno višino, to je pri materialu, ki nam je danes na razpolago kakih 600 °C, se nam primerno zmanjša delo, ki nam ga daje turbina.

Težične problema je torej v tem, da nimamo na razpolago takih snovi, ki bi bile dovolj odporne pri temperaturah, ki nastopajo. To je tudi vzrok, da je faktor izkoriščenja nižji kot pri eksplozivnih ali pa dieslovih motorjih, in sicer moremo pri plinskih turbinah računati komaj z 20 do 25 odstotnim izkoriščanjem dovedene energije, medtem ko dosežemo pri eksplozivnem motorju do 37 odstotkov, če imamo ustrezajoče gorivo.

Glede na današnje stanje plinskih turbin, razločujemo eksplozivne plinske turbine, in plinske turbine z enakomernim pritiskom.

Eksplozivne turbine so zgrajene tako, da dovajamo gorivo v poseben prostor za izgorjevanje, kjer ga zažigamo običajno z električno iskro. Ureditev eksploziv zahteva komplicirano gradnjo naprave, ker moramo imeti vsaj en ventil za dovod sveže zmesi goriva in zraka, in vsaj en zaporni organ za odvod zgorelih plinov na turbine k lopatice. Pri dosedanjih izvedbah so ti ventili upravljali pnevmatično s tlačnim oljem (hidravlično). Ker je vse delovanje vezano na posamezne eksplozivne, tritiki v lopaticah turbine neprastano nihanje pred dvema skrajnima vrednostima. Turbina pa najbolj ekonomično dela samo pri določenem pritisku, medtem ko izven tega pritiska gospodarskega izražanja energije lahko močno pade. Torej pomeni tudi nihanje pritiskov, ki je odvisno od eksplozivne nove izgube.

Druga vrsta turbin skuša odpraviti nedostatk, ki jih dajejo eksplozivne pri plinski turbin. Zato je prostor za izgorjevanje odprt. V ta prostor dovajamo gorivo in zrak, ki je potreben za gorenje nepretrgano, na drugi strani pa udarja tok zgorelih plinov prav tako in nepretrgano na lopatice turbine. Tam, kjer so nam plini z dovolj visokim pritiskom že sami po sebi na razpolago, kakor n. pr. izpušni plini motorjev, je taka ureditev zelo preprosta. Kjer pa izgorjeva gorivo v posebnem prostoru, moramo dovajati v ta prostor gorivo in zrak s pritiskom, ki je višji kot pritisk, ki nastane pri gorenju v turbin. Tako nam zopet odpade določen odstotek dela turbine za pogon strojev, ki dobavljajo zrak in gorivo pod primernim pritiskom.

Namesto, da bi zgorele pline napeljali naravnost v turbino, lahko uredimo vso napravo tudi tako, da je plin, ki kroži skozi turbino, zase zaprt in ga od zunaj na eni strani z gorivom segrevamo, na drugi strani pa ohlajamo.

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE

Dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, prevozniki tri-ekipki, pneumatika

Tribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovska c. 4

Frtaučku Gustl ma beseda

»Kui ali pa tku pomagat, de naš ta viši geespud pre-več škode na naredema. Mi ee zastopma na lube-zen du blizenga, koker nas naša vera uti. Čez pen-ziuniste se na more nubeden prtužav. Ni nimama lubezen du blizenga sam na jeziki. Tud u ert ja ma-ma več, koker glih za putreba.

Zadenč enkat, ke je biu slušajen prou lep ure-me, ema se zbral penziunisti epet gor pod Tibuli u našmu poletenmu Monte Carlo. Za pu zim ali pa keder je slab ureme je pa naš Monte Carlo tam pr tletmu bajari u en dvuran. Ke ma prec zraven naše dvurane tud tiet kipar Zajc ema kameran, de mu ni treba kar uzuni na deže ali pa u mraz spumeniku delat. Seveda, keder ma naručen kakšen veči snu-

menik, more pa stat on kar uzuni, če gre dež, pud marelja, de je spumenik lohka not na suhem, ke iluca na sme hit preveč mokra za mudeliranje. On pa že kok potrpi, ke s na more pomagat.

Asten, u uomu ta puletenu Monte Carlo ema se zbral penziunisti k hacardirajn za knofe, koker pu navad Pršou je tud še en mlad penziunist, ke na more žit, če ne rine s eojmu nusam u kašen časupis. Mi ema mel že kvarte in pa knofe na miz pr-pauleme, da b začel hacardirat. pa nam začne ta mrcina brat iz engla časupisa kar na ves glas, de morna šparat s živežam. Tku ema se mu pa smejal, ke ema tu ališal, ket pečen mački. Lepu vas pro-šem, al reveži že na šparama zadoš, če sam krajtlih župca natepama? Noja, pa jest mielem, de je bi pameten, če dona takeh reči še u mizu na jem-lema, kar nam je ta iz časupisa brau. Mal bo menda že res, mal je pa mende tud sam zraven prstuku, de b ga bi veren pošlušal. Koker ga jest puznam, je ta mužakar precej nafrigan. Pa za ušesem jih tud ma, koker sem ališ.

Mi ema bih kar tih, pa lepu naprej hacardiral. Kar naenkrat pa prdeja not u Monte Carlo tiet brezposeln poba, ke ga mama naša uzuni pud enmu drevesam nastaulenga, de merka in nas kar hiter upuzuri, če b glih pulcaj pršou gor skuz in nas za-lotu pr hacardiraj. Sej vam je mende znan, de je hacardiranje strogo prepovedan. Če je tud hacardi-rajne za knofe prepovedan, tistga pa glih ne vema. Ampak pr takeh rečeh je buš, de je clouk previ-den, de nazadne še not na skoč. Sej vete, kuku ja dondons pr teh čudneh časah clouk lohka tku za-

fura, de ma ceu eoj želejne zadoš. Previdnost je zmeri prpručljiva, nej reče eden kar če.

Ke je tiet poba ves preplašen not u Monte Carlo prletu in nam puvedu, de greja pulcaj, je usak kar hiter soje knofe pubrau dol z mize in jih u var-žet stresu. Jest sem se pa na kvarte usedu, de b jih pulcaj ne vidu. Kar sam ud dragine ema začel gu-vort, koker se zdej pousođ guvari, kamer prideš. Jest sem še clu reku, de je biu zaden čas, de sa cene želejniskem potrebšam tku vesok maksimiral. Seveda bogata gospoda b mogla pa kar u lft gledat in sline pužirat. Tu pa vendar ne gre. Gospoda pa ni navajena sam eline pužirat, koker jest vem, more bit še kej druga zraven. Kene, če e eden glih sčaa-sama na ta ali pa druga viža kej pršpara, nej pol tud tu uživa, ne pa de b pol glih tku etradu, koker tiet, ke use kar znašujza, sprut zafrčkajza. Tu b bla velika krivica. Ne, al ni res tku?«

Tiet dan pa ni pršou gor pud Tibuli sam en pul-caj, koker pride punavad. Kar dva eta pršla e pen-drekem, pa še rebolbarje sta mela pr seb, koker de b šla na vojska.

»Kua zacen aburvajne mate pa tle?« nas je na-hrulu en pulcaj »Kuku pa je tu, de ta zbuvajne ni-ste nč ublašem naznenil? Al na veste, de se more usak aburvanje ublaš naznant, drgač je huda ka-zen!« Ke je tu povedu, je pa še ene buklice iz var-žeta pruleku, pa plajbes je tud že usluu, de bo nas začeu zapievat.

K zarep sem bliu jest tku kurajžen, de sem ga tkula zafrknu: »Jest mielem in tud dober vem, de tak zbuvajne, kakor ga mama mi večkrat tlela, ni treba ublašem naznant. Čez dragina se usak revež žiher prtužuje, zakuz b se pa glih mi penziunisti na smel, ke zavle te dragine še ta narbi trpema? Ge-spud pulcaj, pejte enkat na plac pugledat, pa bote

videl kar cela ramunda bab na kup, ke brajnuke pa kmetice zmeraja, če le en dinarček več za krum-pir al pa za kej druga puğervaja, koker je cena maksimirana. Če b blu prepovedan čez dragina za-baulat, b bla že cela lblana pod ključem. Jest mi-slem, de čez dragina zabaulat ma usak pravica.«

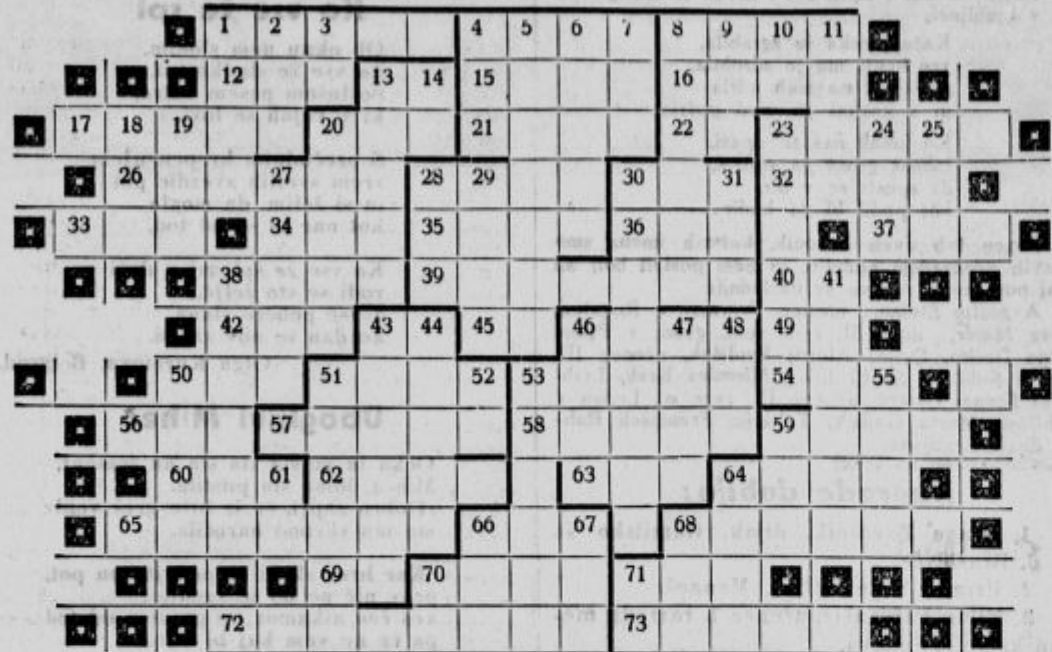
»Jest nleom vedu, de mate dragina u grif,« ee je začeu pulcaj upravičevat. »Dondons je tulk eneš kumunistu in drugih protidržauneh elementu tle pr nas, de morma kar ee da strogo nastopat, de na prid-ma v lebet. Tok le še naprej se pomeute ud dra-gine. Ampak jest na verjamem, če ja bote prou kmal udpraul. Mi grema pa še mal tle gor u gojzd pugle-dat, če bo kej prpraunga za nas. Pa zdrau ustanite!«

»Uprustite gespud pulcaj, al greste murde gobe nabirat? Sej jest tud gobe heđu ubrajtam. Sam tu je hudiman, ke se jest premal na gobe apuznam. Jest na puznam, kera je giftina. Če b jih šou nabirat, b ee še lohka zagiftu, pol b pa mogo gobe. Prauja, de sa jaurčki še ta narbulš. Al mate tud v jurčke rad?«

»Mi ee glih na strupene gobe še t narbl spu-znama, zatu grema tud same strupene gobe nabirat. Pa kašengja Jurčka tud učaseh staknema, de na grema glih zastojn u gojzd.«

Veste, jest se zatu za gobe tku intraseram, ke sem mogt enkat u šul kar dve ure klečat, ke sem enkat tieta goba, ke sma ja mel za tabla briat, pu-šteeu, pa dam nesu in prou mama, de b m gobuva kaša naredila. Gobuva kaša sem mou že ud mladeh nog rad. Ke jest gob nleom puznou, sem ja pa tku pulomu. Noja, zdej je že kar je. Kulena me več na buleja, de prou sem mogt tekat klečat. Zdej, ke sem že udraus, se pa u gobe rajš več na utikam. Gobe nej le pulcaj nabiraja, ke se spuznaja najne. Mi bo-ma pa rajš še naprej čez dragina šimlat. F. G.

Križanka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Mesec v letu, slovansko ime. 4. Družabni položaj, poklic, druga beseda za bivašče. 8. Ena od štirih dolžinskih oznak (nizek, visok, širok in...). 12. Planina in kraška visoka ravan v Boeni. 13. Obrnjeni prvi dve abecedni črki, označena za kemično prvino. 15. Konj zelo majhne rasti. 16. Azijska dežela in država. 17. Železniška postaja v bližini Ljubljane. 20. Član balkanskega slovanskega naroda. 21. Mesto na Češkem, sedež Batove čevljarne industrije. 22. Predlog z drugim sklonom. 23. Druga beseda za ptico roparico. 26. Imeti o kom dobro mnenje, spoštovati, vrednotiti. 28. Domač, primitiven nadomestek za kvas. 30. Predlog, krajevna členica. 32. Industrialec, ki ima v centru Ljubljane že dalj časa nedograjeno palačo. 33. Rastlinska stvar, produkt oploditve. 34. Čistilno sredstvo za perilo. 35. Ne stara, temveč... 36. Odlikovanje, etimnost, urejenost stvari. 37. Naplato. 38. Drobno znamenje, najpogostejše ločilo. 39. Glasilo, hrški podobna piščal. 40. Časovni predlog. 42. Razkrajanje železa pod vplivom mokrote in zraka. 43. Pisemska kratka. 45. Vzklis. 46. Ljubljanski gledališki igralec. 49. Stevnik. 50. Z žalom oborožena žuželka. 51. Kopališče, predmestje in severno pristanišče Dubrovnika. 53. Drevo. 54. Medmet, s katerim opišemo hojo ali udarce. 56. Ženski glas. 57. Del plitvega telesa. 58. Dan v tednu. 59. Oddaljenosti sorodnik. 60. Domača etrupena kača. 62. Angleška luka in pristanišče v Južni Arabiji. 63. Svetopisemska oseba, izraz pri teniški igri. 64. Kratek tipičen prizorček, gledališka igra (tujka). 65. Prebivalec severnoameriške države, ki je po personalni uniji zvezana z Anglijo. 66. Obvodna rastlina. 68. Drag kamen temnordeče barve, 69. Veznik. 71. Druga beseda za vodopad. 71. Prileski predlog, pomeni »pri«. 72. Mirovati, pronehati z delom. 73. Počitek, presedek, pavza.

Navpično: 1. Največja suhozemska žival. 2. Izrastek na glavi, glasilo (... odmeva bojni po Moravi, po deželi itd.). 3. Preteklega meseca (kratka sportne ustanove). 5. Ropar, razbojnik. 6. Nemška reka, izvira na Tirolskem. 7. Dalmatinsko mesto, sedež prve slovanske škofije v Dalmaciji. 8. Nerođen, počasn. 9. Vrata etene, pregraje. 10. Stevnik. 11. Predvečer moška navada, razvada. 13. Skrb, zanimanje. 14. Prvi dve črki. 18. Skrajšano arabsko moško ime. 19. Zmrznjena voda. 20. Znamka nemških najmodnejših bombnikov strogolavcev. 23. Revček. 24. Grška črka. 25. Stvar, ki jo dam ali dobim zastonj. 27. Kratko ime enega izmed voditeljev kmečkih uporov. 28. Del rečne struge, oz. vsake posode. 29. Del zgornjega človeškega telesa. 30. Tak, ki je precej v letih. 31. Zensko krstno ime. 38. Zlat obroček (ni vedno zlat, a je največji vreden čen je zlat, najpomembnejši pa, kadar je poročni). 41. Enkratni, enovit. 43. Kadar otrok ni siten in poreden, pravimo, da je... 44. Velika hladkovodna riba. 46. Rajanje, vrsta zabave. 47. Tisti, ki mu je vzeta prostost. 48. Kakšen. 50. Slovansko žensko krstno ime. 51. Manjše plemiško poslopje.

Na turnirju v Moravski Ostravi je zmagal Foltyš, ki je brez dvoma najboljši češki mojster. Njegov glavni konkurent Opočensky je zastal za njim za pol točke.

Iz amaterskega turnirja v Celju prinašamo še partijo Berner-Marek, v kateri je pokazal mladi mojster, da je v opoziciji igri dosegel že zelo visoko stopnjo. Partija je bila igra v drugem kolu.

Njemčevićeva obramba.

Berner — Marek.

1. d2—d4, Sg8—f6. 2. c2—c4, e7—e6. 3. Sb1—c3, Lf8—b4. 4. e2—e3, b7—b6 (črni laže osvobodi svojo igro z 0—0, in poznejši d7—d5 in c7—c5). 5. Lf1—d3, Lc8—b7. 6. f2—f3, Sb8—cb (črni se je odločil za izvedbo poteze e6—e5, ki je pa ni dobro pripravil, ki je fiantkiral svojega damekega lovca, katerega bi mogel pustiti na diagonali c8—h3. Beli sedaj zavzame več kot pol deske). 7. Sg1—e2, 0—0. 8. 0—0, Lb4—e7 (d7—d5 je bilo še vedno boljše). 9. a2—a3, d7—d6. 10. e3—c4, e6—e5. 11. d4—d5, Sc6—b8. 12. Lc1—e3, Sb8—d7. 13. b2—b4 (beli je z lahkom dosegel mnogo močnejšo pozicijo in sedaj začne z napadom, ne da bi pustil črnega k protinapadu). Sf6—h5 (boljše je bilo Sf6—e8. 14. Dd1—d2, g7—g6. 15. g2—g4, Sh5—f7. 16. Le3—h6, f7—f6. 17. f3—f4, Lf7—c8. 18. f4—f5, Tf8—f7. 19. Se2—g3, Se7—f8. 20. h2—h4, Sg7—e8. 21. Lh6—e3! (beli se izogiba izmenjavi, ker bi izmenjava olajšala črnemu položaj). Tf7—g7. 22. Kg1—h2, Kg8—h8. 23. Kh2—h3, Tg7—g8. 24. Ld3—c2, Se8—g7. 25. Lc2—b3, g6—f5. 26. g4—f5, Ta8—b8. 27. a3—a4, a7—a5. 28. b4—x5, b6—x5. 29. Sc3—b5 (napad na damskem krilu je dosegel svoj višek in črni nima proti temu napadu niti zadostne obradbe niti možnosti, da bi izvedel protinapad na kraljevem krilu. 8zvrstna pozicijska igra belega zasluži priznanje). Tb8—a8. 30. c4—c5, Lc8—a6 (črni ne sme vzeti na c5 in pride v še bolj stenoženo pozicijo). 31. c5—cb, La6—x5. 32. a4—x5, Sd7—b6. 33. Ta1—x5, Ta8—x5. 34. Dd2—x5, Dd8—e8 (črni vidi, da je zanj na damskem krilu vse izgubljeno in poskuša se z napadom na kraljevem krilu, ki ga pa beli tudi odbije). 35. Le3—x6, e7—x6. 36. Da—x6, Sg7—h5. 37.

52. Zadnja in prva črka v abecedi. 53. Umetna priprava, stroj. 55. Slovensko narodno žensko pokrivalo. 59. Vriška, poje. 61. Pristrdnica. 64. Jugoslovanska pokrajina med Savo, Donavo in Dravo. 66. Teemlj, pod. 67. Sniva, počiva »v grobu... se nič več ne prebudi«. 68. Nelepe zunanosti. 70. Kratica za »svetnik«, »sveti«. 71. Časovni veznik.

Zlogovnica

Sestavi iz razlogov: ba, bin, e, e, e, hi, ka, ke, li, lit, lom, los, me, mir, ne, po, ru, si, ta, te, ti, ti, va.

Besede sledečega pomena:

Veliko žitno skladišče. Nauk o pravosti, morali. Zlom, neuspeh. Geometrijska črka v krogu. Arabaki dostojanstvenik. Redovne osebe. Snov, iz katere so razni galanterijski predmeti. Izbrana družba. Drag rdeč kamen. Prve črke poveda ime meseca, zadnje črke pa usmiljenega človeka.

Rešitev nedeljske zlogovnice

— Ital — Zelo — Amen — Nehati — Kedar — Antika.

Prve črke dajo: Križanka.

Zadnje črke dajo: Kolonija.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. Kg — 3. Okel 7. Uta — 10. Tuga — 14. SS — 16. Rod — 17. Ume — 18. Rak — 19. Emo — 20. Brv — 21. Pl — 22. Zmik — 23. Metod — 25. Neto — 27. De — 28. Oval — 29. Zag — 31. Eva — 32. Tipa — 33. No — 35. Oris — 37. Grupa — 39. Meka — 40. Bi — 41. Tokajec — 44. Bro — 45. Senator — 47. Čaj — 48. Na — 49. Aba — 50. Od — 51. Nep — 53. Ave — 54. Idila — 57. Ilija — 60. Ide — 61. Ka — 62. Svak — 63. Burek — 66. Hugo — 68. An — 69. Slak — 70. Ost — 71. Lov — 72. Nada — 74. Tik — 76. Naj — 78. Ena — 80. Pav — 81. Muc — 83. In — 84. Šara — 85. Km — 86. Škaf — 87. Da.

Navpično: 1. Krpan — 2. Gol — 4. Kumara — 5. Emilij — 6. Lek — 7. Ure — 8. Tat — 9. Ako — 10. Ten — 11. Umeten — 12. Gotika — 14. Srd — 15. Sveti — 22. Zvok — 23. Mig — 24. Dva — 26. Opat — 30. Grda — 31. Epos — 34. Otava — 36. Senik — 38. Urban — 39. Menih — 40. Breda — 42. Oje — 43. Cel — 45. Sol — 46. Oni — 47. Čakati — 52. Perica — 54. Ivana — 55. Dakar — 56. Abs — 57. Iko — 58. Junak — 59. Agava — 62. Sl — 64. Utek — 65. Elan — 67. Od — 69. Sk — 73. A. M. (Anton Medved) — 75. In — 77. Ja — 79. N. r. — 80. Ps — 82. Ud.

Sg3—xh5, De—xh5. 38. Lb3—d1, Dh5—h6. 39. Db6—f2, Dh6—c1. 40. b5—b6, Lf8—h6. 41. Ld1—f3, Dc1—Xc3. 42. b6—b7, Lh6—e3 (boljše bi bilo Lh6—f4, toda tudi potem bi belu kmetje na damskem krilu odločilo). 43. Df2—e1, Dc3—e1. 44. Tf1—x21, Le3—b6. 45. Te1—a1, Lb6—c7. 46. Ta1—a8, Kh8—g7. 47. Ta8—c8 in črni se je vdal, ker ne more belemu preprečiti, da si postavi novo kraljico.

»Kaj je to, gospod doktor, če takole naradim, pa me začne noga boleti. Ali je to huda bolezen?«

Zahtevajte povsod naš list!

Kako prideš v slabo ime

Večkrat se pripeti, da se kak človek piše Vrtnar. Če se posveti negi cvetlic, je to lahko igra slučajja. A da bi bil v cvetlicah tako zaljubljen, da celo svoje otroke poimenuje po cvetlicah, se pa vendarle malokdaj pripeti. Seveda, saj bi bili te družini vsi v mestu odpustili, če bi se deklice nazivale Roza Vrtnar ali Flora ali Vijola. Slučajno pa je bilo sestr Vrtnarja ima Daisy, in sicer po neki stari teti v Angliji, pri kateri je dorasčala. V Angliji pa se Daisies imenujejo marjetice, ki so spomladaj tako ljubko uvezene v trate. Toda ta ljubitelj cvetlic, naš gospod Vrtnar, je dal svojim hčeram imena Cardobenedicte, Dulcamara in Vinca Pervinca. In čeprav so jih po domače klicali samo Benedikta, Mara in Vinka, se je v mestecu vendarle dozdevalo vsem ljudem, da je v tej družini nekakšna sramota in da nekaj z njimi ni prav.

Zal, je treba povedati, da so vsi Vrtnarjevi sami po sebi pripomogli, da so se mestni šaljevi izlaha norčevali iz njih. To je bila zares posebna, čudaka, malo prismuknjena družina. Matere ni bilo več, in otroci so zbežljali ko solata kvišku pod preskrbnim in plahim varstvom starokopitne tete. Daisy je šivala za dekleta in pač tudi za druge ženske v mestecu. In če bi ne bila zahtevala tako skromnega plačila, bi bil to dober zaslužek. A za zaslužke niso bili Vrtnarjevi niti malo daroviti. Celo Marjetica, to je, teta Daisy, je imela poleg škarij in pušice za šivanje zmeraj papir in svinčnik pri sebi, za primer, da bi našlo, da bi jo kak nepričakovani poljub Muze presenetil pri šivanju. Na marsikakem kroju so bili vidni sledovi njenega navdihnjenja v obliki kakega ljubezenskega vzdihljaja v rimah ali kakega gesla, pa bodi na kroju za rokav ali pa na kroju za hrbet. Benedikta je nekako za silo opravljala gospodinjinska dela. Namesto da bi pometala ali ribala, pa je Dulcamara opevala poletne noči ali pa zimske krasote —

v skrbah, ko ga je videla, kako je mrmraje in majaje z glavo onegavil med svojimi lončki. Zvečer je bila dobra večerja, tako da so se vsi duhovi spet poživil. Okrog večerne svetilke je bil en sam mir in eno samo veselje. Teta Daisy je prevajala neko sladkobno angleško pesem in zaradi jezika in vsebine pesmi, so vse tri nečakinje vneto sodelovale. Mnogo lističev je bilo že počekanih in ganljivi štirivrstični pesmici ni manjkalo nič drugega kot druga vrstica.

»Da te ljubim — nihče naj ne sluti, jaz norica, samotna moram čuti, svojo usodo sama nositi.« Teta Daisy se je zamaknila v luč, dekleta so na vso moč grizla svinčnike. »Celo tvojega imena ne izustim,« je bila druga vrstica, ki jo je zamrmrala Dulcamara. »Drugo bi že šlo, a ta spak se ne rima,« se je razburila Vinca. A tetka je sijajno razvozlasta uganko: »Tvoje ime le srce naj občuti!« Vsa srečna je pospravila listke in opozorila dekleta, da naj gredo spat, čeprav je Benedikta ogorčeno ugovarjala.

Toda Marjetica je našla še nekaj novčičev, ki jih je zavila v papirček in položila v vrč za mleko. Vrč je postavila na hišni prag za mlekarja, ki bi prišel zjutraj mimo in napolnil vrč z mlekom.

To jutro se je bil zakasnil, in teta je bila že med grmiči španskega bezga, da bi vzeila mleko. Ker je še videla brhkega mlekarja in ker je bila tako dobre volje, je odlomila vejico cvetja in mu jo dala. Nato je odšla v hišo in je popevala: »Da te ljubim — nihče naj ne sluti...« A kako je bila presenečena, ko je srečala brata na stopnicah, čes da gre v mesto in ni hotel niti kave počakati!

Resnično, Peter Vrtnar ni mogel preboleti ščunarjeve dobrohotnosti in neumestne mesarjeve opazke. Vrtnarjevi so bili pač preveč občutljivi. Brez dvoma je bilo bolje, če je bil

BOMBO PELJEJO...

Posnetek iz filma »Onjeni krste, ki so ga napravili o priliki vojne na Poljskem, ki je bila vprav pred letom dni.

kakršen je že bil letni čas. Vinka pa, ki je bila prav za prav učena popustljive tete, je s pestrimi cvetlicami krasila svoj florentinski slamič. Oče je podnevi brkljal po vrtu, zvečer pa je vtikal nos v svoje botanične knjige, medtem ko je Dulcamara mrevzarila stari, razglašeni klavir, in je teta Daisy spokojno iskala rimic in prevajala in se je po delu pri šivalnom stroju predajala svojim duševnim ambicijam.

To je bilo torej prav smešno, zanemarljivo gospodinjstvo v večno zgražanje mesteca. Toda tega se Vrtnarjevi niso niti malo zavedali, saj so bili tako po otroško in brez meje zaverovani v svoja različna ljubiteljstva. Če pa jim je bilo norčevanje že nadležno, so skomignili z rameni in šli mirno dalje.

Nihče se ne bo čudil, da ni to, tako cvetlično gospodinjstvo, nikdar prišlo na zeleno vejico. Takole okrog dvajsetega v mesecu je bila v blaginjah oseka. Teta Daisy je zama hvalila razne cvetlične čaje in jih priporočala cvetličnim hčerkam in njihovemu očetu. V tej točki ni bilo med njimi in prirodo prav nobene zveze, kakaj oče, ki je bil sicer tako sam zase in brez vsakršnih zahtev, je odločno zahteval zjutraj kavo, a brhkim dekletom je bilo slednjič tudi že zoprno, ko so videvale na krožnikih sama zelenjadna jedila. Zgodilo se je, da je pošlo mleko, da ni bilo več masti in celo kruha ne.

Ko nekoč prvega ni bilo pričakovane denarja, so dekleta mledovala očeta, naj si izposodi v mestu nekaj srebrnikov, da bi jim kava vsaj v nedeljo pozlatala njih jutro in da bi jim kak kosček mesa ali klobase okrasil vsakdanjo zelenjavo.

Vrtnar je bil rajši pri svojih vrtnicah in celo rajši pri pustih mačehah kakor v mestecu. A tudi po njegovem želodu se je razpredla pajčevina in njegov domači cvetlični okras je bil videti jako žalosten in medel. In zato si je potisnil na glavo svoj oguljeni vrtni klobuk, globoko je zavzdihnil in se odpravil najprej k trgovcu. Tu je nekaj najeljal in je dobil velik škarnicelj s kruhom, moko, sladkorjem, kavo, jajci in presnim maslom. Z zariplimi lici ko osramočen puran je odšel ven in zajeljal nekaj kot »hom že jutri...« — »Saj se nič ne mudi,« je z viška odvrnil debeli ščunar. Gospod Vrtnar je prestrskljajal prag. Zdaj je bilo že itak vseeno — pa naj njegove domače mesojedne rožice dobijo še svojo nedeljsko pečenko! Z drznostjo, ki mu je skoraj vzela sapo, je potolkel svojo plahost in je krenil v mračno mesnico. Tu je povedal isti verz kakor pri ščunarju in so mu brez nadaljnjega zavili lep kosček mesa v papir. Spet je zajeljal, da »bo jutri... moja sestra... ali Benedikta — najkasneje pa pojutrišnjem...«

Mesar se je nasmešnil in je špansko stresel z glavo, čes: »No, no, no, če se pa mesec že kar takole začne...« Vrtnarju je šinila spet kri v glavo. Oh, teta je bil že svetu odtujen! Odšel je domov in je v največje veselje svojega cvetličnega čara odločil v kuhinji svoje breme. Potem je planil v svoje malce podvijane rastlinjake in gredice. »Takšne pot v mesto ga zmeraj spravi iz tira,« je rekla teta Daisy

človek dolžan ljudem svoje vrste. Na vse teče je potkal pri zdravniku, kateremu je urejal vrt. Povedal je svojo željo in je tudi koj prejel tistih nekaj srebrnikov. Ah, kako velika se je zdaj temu revežu zadelata ta vsotita za tisto malo jedač! Odhitel je k mesarju in trgovcu in je poravnal svoj včerajšnji dolg. Kako je bil vesel, ko ni bil v mesnici mesar, marveč njegova žena! Brezbriznost, ki je z njo porinila denar v predal, ni bila v nobeni primeri z olajšavo, ki jo je občutil Vrtnar spotoma domov. V nesrečo je pa stal zdaj pred magistratom mlekarški voz, in brhki mlekar je slonel na njem in je nekaj bral hčeri in služkinji mestnega poglavarja. Ali se nista zahihitala, ko sta ga zagledala? Ubogega Vrtnarja je kar vroče obilo. Brez dvoma se je že razneslo, da so Vrtnarjevi živeli, na upanje in da nimajo denarja za mleko in presno maslo. Zares, vsi trije so se mu smejali!

A Vrtnar ni bil tako daleč od sumničjenja. Le da je bilo to pot zaradi njegove sestre. A on si je očital, da je ves zasmeh le zaradi tega, ker si je izposodil denar. Le kako da je naprosil na posodo — zdravnika, tega tujca? Resnično, denar bo že kmalu dobil, vendar bi bilo bolje, da bi bil dolžan bratranecu, tako bi ostala vsa zadeva v družini in koj se je ta zmedeni človek obrnil in stekel k bratranecu, ki je bil učitelj. Da je zdravniku dolžan, pa bi bil vendar rajši dolžan bratranecu... da bo jutri — ali najkasneje pojutrišnjem...

Bratranec ni nikoli zvedel, da je bil Peter šele pol ure dolžan zdravniku. Ponorčeval se je malo o Marjetici in o Mari, ki bi bil pred leti rad imel za ženo —, a potem mu je dal denar. Peter je planil k zdravnikom in je dal denar, če preden se je pri njem ohladil, v roke zdravnikov ženi, ki mu je odprla vrata. Šele nato je slednjič odšel domov.

A za njim se je dvignilo prišepetanje in smeh, ki se je večalo kakor plaz. Jedro tega klepetavjastega plazu je tvoril listič, ki so bili vanj zaviti novčiči tete Daisy za brhkega mlekarja. Na listku je bilo zapisano: »Da te ljubim — nihče naj ne sluti.« Nobenega dvoma ni bilo, da je zvesta Marjetica podarila svoje srce nevrednemu človeku. Mlekar, ki je imel tetino vejico cvetja za ušesom, se je nesramno mugal in brezdelno mestece se je v svojem poletnem nastrojenju hihitalo.

»Oh, tite Vrtnarjevi! Kako so ošabni in prismuknjeni, pa nimajo niti kaj, da bi v usta dali,« je dejal ščunar.

»Pri meni so vzeli na upanje,« je dodal. »In pri meni tudi,« je hinavsko pripomnil mesar, »pa kar koj po prvem!«

»In tudi pri meni,« se je začudil zdravnik, čigar žena mu je bila pozabila povedati, da je ves prenos denarja trajal samo pol ure.

Odtlej ni bilo nikomer od Vrtnarjevih dobro, če se je pokazal na cesti: ko je bil zasmeh tu, in roganju ni bilo ne konca ne kraja. Vojno stanje, čigar malenkostni vzrok je bil že zdavnaj pozabljen, je tako narastel med mestecem in Vrtnarjevimi, da so svoji Vrtnarjevih povsem prišli pod kolesa in je radostni cvetlični okras žalostno usahnil.

(Jaggispah.)

Modri sodnik

(Turška pripovedka.)

Ko je bil Abdulah paša že sultanov namestnik v Erzerumu, je prišel nekega dne na vse zgodaj k njemu človek, ki se je pritoževal, da so ponoči neznani lopovi vlomili v njegovo hišo.

»Kako so prišli vlomilci v hišo?« ga je vprašal Abdulah paša.

»Razbili so vrata,« je odgovoril človek.

»Prav,« je rekel paša. »Prinesi vrata in ključavnice na sodišče. Vrata nam bodo povedale, kje naj iščemo zločince.«

Človek je neumno skomizgnil z rameni, ko je to slišal. Vendar je dal vrata odnesti na sodnijo. Bo že sodnik vedel, kaj je prav, si je mislil.

Ko so bila vrata na sodniji, je Abdulah paša rekel človeku:

»Zdaj greš lahko domov. Jutri zjutraj pridi spet. Tedaj nam bodo vrata povedala, kdo so zločinci. Prav gotovo boš dobil svoje ukradene stvari nazaj.«

Gospodar hiše, v katero je bilo vlomljeno, je kajpak pripovedoval vsakomur, kdor ga je hotel poslušati, kaj mu je sodnik rekel. Kmalu je vse mesto vedelo, da bo sodnik vrata prisilil, da bodo povedala, kdo je zločinec.

Drugo jutro je vse mesto drvelo na sodišče. Čim so se vrata sodišča odprla, so se ljudje vsuli v dvorano. Prišli so seveda tudi zločinci, ki so bili na moč radovedni, kako bodo vrata razkrila njihovo lopovščino. Zaničljivo so se smejali sodnikovi rameni in se norčevali iz njega. Le kako naj bi lesena vrata — govorila?!

Abdulah paša je čakal, da se je dvorana napolnila do zadnjega kotička. Tedaj je dal orožniku palico v roke in mu zapovedal, naj se postavi k vlomljenim vratom. Nato mu je rekel med štirimi očmi:

»Udrihaj po vratih! Potem prisloni uho k vratom in pazljivo poslušaj. Tedaj te bom vprašal: »Kaj pravijo vrata?« In ti mi odgovori: »Takoј bodo spregovorila!« Si razumel?«

Ljudje so zmeraj bolj pritiskali v dvorano, tako da je nastala prava gneča.

Medtem je paša naročil svojim ljudem, naj se pomešajo med ljudi in dobro pazijo na oči tistih ljudi, ki bodo šepetali med seboj, ko bodo vrata pričela govoriti. Tem ljudem naj takoj vtaknejo lisice na roke in jih privedejo predenj.

Ko je bilo vse pripravljeno, se je sodnik obrnil k orožniku s palico in mu ukazal:

»Udari po vratih! Udrihaj tako dolgo, dokler ne izdajo zločincev. Reci jim, da jih bomo vrgli v ogenj, če ne povedo krivcev.«

Orožnik je počeno udrihal po vratih in nato prislonil uho ob nje. Vsi gledalci so napeto čakali, ali bodo vrata spregovorila ali ne. Nekateri so se zaničljivo suvali s komolci, drugi so se glasno smejali, tretji so si šepetali, toda vsi so napeto pazili, kaj se bo zgodilo.

Tedaj se je orožnik s palico dvignil in rekel sodniku:

»Gospod sodnik, vrata so mi povedala, kakšni so zločinci. Rekla so, da se skrivajo med ljudmi in da se jim kača ovija okrog rok.«

Ko sta to slišala vlomilca, ki sta se skrivala med ljudmi, sta prestrašena pogledala svoje roke, če se jima je res ovila kača okoli njih.

Detektiv, ki so skrbno pazili na ljudi, so to videli in hitro zgrabili oba tatova. Nataknilo so jima lisice okoli rok in ju privedli pred sodnika.

Sodnik ju je ostro pogledal in jima velel: »Na vajinem mestu bi takoj vse priznal, sicer vama vešala ne uidejo.«

Vlomilca sta skesano sklonila glavi in jecljivo priznala, da sta res vlomila. Povedala sta tudi, kdo so bili njuni sokrivci in kam so skrili ukradeno blago.

Človek je dobil svoje blago nazaj, ljudje pa so hvalili sodnikovo modrost. Oba lopova sta se do konca življenja morala pokoriti v ječi.

Lov na kačo velikanko

Nadaljne rešitve

Pavel Gasparič, učenec III. razreda Bežigradske šole v Ljubljani:

Ubogij puje, res treba ni, da tvoje masne krače po nepotrebnem bile bi plen krvoločne kače!

Dandanes časi takšni so, da škoda je prašička; zato junak naš pohiti in ekoči iz grmčika.

Vieoko v zraku zavijti zakriviljeno gorjačo in hitro kot bi mignil — lop! ubije gnusno kačo.

Tako si kač je naložil na kupe velikanske, ker kože kačje rabijo za modne čevlje damske.

Odpeljejo jih z ladjami čez morje k nam v Evropo in v pristanišču naložijo jih v velikansko lopo.

A kaj s prašičkom? To je zdaj nereseno vprašanje. Pojedel lovec ga je sam — vzemite to na znanje!

Alojzij Babnik, dijak IV. razreda realne gimnazije v Ljubljani:

Kača pujaka je zgrabila, vse kosti mu je zdrobila, potlej ga na meh odrla in s kostmi ga vred požrla.

Ko junak naš to opazi, takšna groza ga oplazi, da epusti se v dir, kot podil bi ga hudir...

Razen teh dveh in onih, katerih imena smo objavili predzadnje nedelje, so nam poslali bolj ali manj posrečene rešitve še naslednji:

Avguštin Stefan, učenec V. razr. v Rogatcu; Janez Majer, dijak II. razr. real. gimn. v Ptuj; Drago Dečko, Celje; Alojzij Svoljšak, učenec III. razr. v Suhi pri Skofji Loki; Miroslav Krek, Ljubljana; Franci Osterc, učenec IV. razr. na Ledini v Ljubljani; Marta Gajšek, Teharje; Frančišek Habjan, dijak, Ljubljana.

Nagrade dobijo:

1. Drago Završnik, dijak, Gomilsko št. 55, p. Braslovče.
2. Primož Vidal, dijak, Mengeš.
3. Milan Fabjančič, učenec I. razreda meščanske šole, Senovo.
4. Pavel Gasparič, učenec III. razreda Bežigradske šole, Ljubljana.
5. Alojzij Babnik, dijak IV. razreda realne gimnazije, Ljubljana, Vodnikova c. 55.

Gora Diamantka

Na nekem otoku stoji gora, ki se imenuje Diamantka. Stari ribiči vedo povedati, zakaj in od kod je gora dobila to čudno ime.

V sivi davniini, ko so na otoku živeli še velikani, je imela žena nekega velikana hčerko z imenom Diamantka. Diamantka je bila prav tako velika kot vsi drugi velikani, čeprav je bila še mlada.

Nekega dne se je Diamantka igrala v pesku, ki je bil otok ponekod z njim na debelo posut. Ne daleč od kraja, kjer se je igrala hčerka velikanke, je neki kmet oral njivo. Diamantka je bila tako velika, da je bil kmet ob njej majhen kot mravlja...

Ko se je Diamantka naveličala igrati, si je napolnila predpasnik s peskom, da bi ga nesla domov. Spotoma pa se ji je predpasnik raztrgal in skozi luknjo se ji je pesek začel vsipati na tla.

Diamantka se je zbal stroge matere. Vedela je, da jo bo hudo kaznovala, ker je raztrgala predpasnik. In glej — ni se motila! Njena mati velikanka je ta hip že pogledala izza širokega gozda in ji požugala s pestjo. Diamantka je hitro stresla ves pesek na tla in se spustila v tek, da bi ušla hudi materi.

Peska, ki ga je Diamantka vsula iz predpasnika, je bilo toliko, da je iz njega nastala cela gora. Ta gora je dobila svoje ime po Diamantki in še danes je iz oblike te gore videti, kje se je deklica predpasnik raztrgal, kako se je pesek vsipal iz njega in kje je ostanek peska deklica vsula na tla, da bi lažje bežala pred strogo materjo.

Zgoščenost

Gospod in gospa B. nikoli ne spregovorita kake nepotrebne besede drug z drugim. Ali veste, kako jo je on zasnuhil? Držal ji je prstan pod nos in dejal: »E?« Ona pa je prikimala.

MLADA NJIVA

Ko vse že spi

Ob oknu nem slonim, ko vse že sladko spi, poslušam pesem vetra, ki v vejah se lovi.

S prečudnim hrepenenjem zrem svetlih zvezdic pot in si želim, da mogla kot one bi — od tod.

Ko vse že spi, mi v duši rodi se sto želja, a vse pobere slana, ko dan se nov zana.

Olga Kuretova, Belgrad.

Ubogljivi Mihec

Očka in mama sta šla na semelj, Miheca doma sta pustila. »Dobro zapri, če iz hiše greš ven!« sta mu skrbno naročila.

»Kar brez skrbi se podajta na pot, prav nič ne bo se zgodilo: ves čas nikamor ne pojdem od tod — pa če ne vem kaj bi bilo.«

Nista še bila na koncu vasi, prišel sosedov je Janko: »Mihec, oj, Mihec, poslušaj me ti, Kaj je naročil naš Stanko?

Pojdi z menoj, da igramo se kaj, midva doma sva zdaj sama! To bo prijetno, verjemi mi — aj! — ker na semelj je šla mama...«

Mihec vesel, da še nikdar tako, Janka kar hitro uboga; ni večnih duri zapri za seboj. »Eh, saj ne bo sem nikoga!«

Ko pa bolj pozno popoldne sta se očka in mama vrnila, Miheca nikjer, a razmetano vse: hiša je — oropana bila...

Jožef Mihelič, Dobrava pri Kropi.

Sonce kliče

»Vstani, vstani, lena Anka, zbudi se zaspanka! Tudi ti se vzdrami, Tonček!« — zjutraj kliče sonček.

»Ni lepo tak dolgo spati, treba bode vstati: šolo bosta zamudila — sedem je že bila!

Jaz sem že visoko, glejta, nič se mi ne smeja. Le kdor zgodaj je pokonci — so mu polni lonci...«

Jože Mihelič, Dobrava pri Kropi.

Pozdrav

Tiho nekaj zazvenelo v gluho je temo, kot zvonovi je zapelo presladko.

Sredi solzne te doline slišal sem pozdrav — pesem večne domovine iz višav.

Peter Levec, dijak.

To je drugače

»Oče, Tone pravi, da me ima rajši ko svoje življenje in da brez mene ne more biti srečen.«

»Oh, tako govorijo vsi mladi fantje!«

»Že, a ne meni!«

Dragocen nauk

1.

Ko je Tonček prvič prestopil šolski prag, mu je bilo čudno tesno pri srcu. Čvrsto se je držal matere za krilo in kar na jok mu je šlo, ko je videl same tuje obraze okoli sebe in strogi obraz učiteljice.

Ko ga je učiteljica poklicala pred se in ga vprašala, kako se piše, je molčal kot grob, čeprav je doma znal na to vprašanje že gladko odgovoriti. Namesto njega je odgovorila mati:

»Tonček Praznik se piše in iz Podgore je doma. Zelo boječ je še, gospodična. Vajen je le doma in gozda nad našo vasjo.«

Učiteljica si je skušala dečka pridobiti. Prijela ga je za roko in mu prijazno rekla: »Tonček, kar privadiš se boš moral. Priden bodi in ubogljiv, pa se bomo kar dobro razumeli.«

Tonček je odmaknil roko in zajokal naglas. Nak, v šolo pa že ne bo hodil, tisto pa ne! Da, če bi mati hodila z njim, potem že; sam pa ne in ne.

Ko se je mati s Tončkom vračala domov, jo je morila huda skrb. Vedela je, da se bo Tonček težko privadil šole. Zasmilil se ji je v dno duše, ko se je spomnila, koliko drugih težav in bridkosti ga še čaka v življenju...

Tonček pa je sanjaril o srečnih dnevih, ki jih je preživel doslej. Ves gozd je bil njegov. Brezskrbno kot ptiček na veji se je igral z bratci in sestricami. In zdaj naj bo vsega tega konec? In zdaj naj vse dni poseda v zaduhli šolski sobi, kjer ni igrarč ne pisanih trat, kjer so sami tuji obrazi, same knjige in zvečki...

Ta dan se je Tonček ves čas motovil okoli matere. Upal je na to, da jo bo nazadnje vendarle preprosil, naj mu dovoli ostati doma.

Zvečer je kmalu legel k počitku, toda zaspati ni mogel. Huda skrb mu je ležala na duši. Izpod odeje je naskrivaj opazoval mlajše bratce in sestre in jih zavidal, ker jim še ne bo treba hoditi v šolo.

Preden je mati ugasnila luč, se je sklonila k Tončku in ga potolažila:

»Tonček, kar mirno zaspaj! Tudi jutri pojdem s teboj v šolo. Saj ne bo tako hudo, kot si misliš.«

Tonček se je oklenil matere okoli vratu in spet tiho zajokal. Mati ga je narahlo odrinila in mu rekla:

»Ne smeš biti mevža, saj si že velik fant! Tudi Julka, Matijčica in Marija bodo kmalu morali v šolo. Prve dni je vsem hudo, potem pa se jim zdi tudi v šoli lepok.«

Tonček pa si je mislil svoje. Kako naj bo v šoli prijetno, ko pa učiteljica »sakega udari, če se le premakne?« Stric Janez mu je to povedal. In kdor vsega ne zna, je po končanem pouku zaprt in dolgo, dolgo ne sme domov.

V teh grenkih mislih je Tonček zaspal nemirno spanje.

Zgodaj zjutraj ga je prebudila mati: »Tonček, kar obleci se in v čedno umij! Kmalu morava v šolo. Jaz bom gospodično že prosila, naj bo dobra s teboj.«

Tonček se je hitro poslužil laži, da mu ne bi bilo treba iti. Zatarnal je: »Oh, mati, ko me pa tako trebuh boli! Pa še slabo mi je, ker vso noč nisem spal.«

Mati pa je takoj vedela, kako je s Tončkovim boleznijo in odločno je rekla: »Iti moraš, vse nič ne pomaga. Kar hitro pokonci!«

2.

Tonček je hodil že teden dni v šolo, pa se še zmeraj ni privadil. Na vprašanje učiteljice ni odgovarjal. Trmasto je gledal v tla in molčal.

Učiteljica ga je hotela spreobrniti zlepa ali zgrda. Ko je videla, da s prijazno besedo ne doseže ničesar, ga je dala klečat. Po pouku pa je bil skoraj vsak dan zaprt. A tudi to ni pomagalo. Tonček je ostal stari Tonček.

Tudi doma ni Tonček ničel več tistega zadovoljstva kot prej. Oče se je od jutra do večera zadiral nad njim, sestre in bratci pa so ga gledali postrani.

Nekega dne je Tonček sklenil, da ne pojde več v šolo. Ko se je tisto jutro oblekel in umil, si je brez godrnjanja oprtal šolsko torbico na ramo in posil mater, naj mu da velik kos kruha in nekaj suhih hrušk. Mati se je na vso moč začudila, ko je videla, da gre tako rad od doma. Morda se bo pa le sprijaznil s šolo, je na tihem upala.

A Tonček ni šel v šolo. Ko je bil tako daleč, da ga od domače hiše niso mogli več videti, je zavil v gozd.

3.

Dan se je počasi pomikal proti večeru. Tonček je bil že hudo truden in lačen. Že dopoldne je pojedel ves kruh in vse hruške.

Sedel je pod visoko smreko in zajokal tako bridko, kakor še nikoli v življenju. Med tem

je začelo z neba rahlo rositi. Tonček je bil kmalu ves moker in zebsti ga je začelo, da je kar drgetal.

Spomnil se je matere, svoje dobre matere. Joj, ko bi bila zdaj pri njemu! Na kolena bi zdrknil pred njo in jo ubogal vse, kar bi mu ukazala. Vedel je, da bi mu mati vse odpustila — toda kaj bo rekel oče? In jutri bo moral spet v šolo in učiteljica ga bo spet neusmiljeno pretepla in po pouku bo zaprt dve uri ali pa še več...

Ne, ne sme, ne more več domov!

Vstal je in počasi koracal med gostim drevjem dalje. Bridko kesanje je trkalo na njegovo srce. Joj, kako mora mater skrbeti, kje se potika!

Dolgo je hodil, nazadnje pa je prišel do samotne bajte sredi gozda. Bil je neznanstveno truden. Vstopil je in se kar vrgel na slamnato ležišče. A zaspati ni mogel. Kar na lepem mu je prišlo na misel, da utegnejo v bajti stanovati razbojniki. Kaj bo, če se ponoči vrnejo domov in ga najdejo? Gotovo ga bodo ubili in spekli na ražnju...

Ves prestrašen je strmel v temo. Hotel je vstati in zbežati, pa ni imel več moči. Sam ni vedel, kdaj in kako je zaspal.

Ko se je zjutraj prebudil, je bil ves trd od groze in mraza. Strahovi so ga vso noč preganjali v snu.

Še preden se je do kraja zdanilo, je odšel iz bajte in brez cilja blodil po širokem gozdu. Iskal je poti iz strašnega kraja, pa je ni našel. Proti poldnevju je bil že tako slab, da ni mogel več dalje. Zleknil se je kar na mokro zemljo in znova zaspal.

4.

Ko se je prebudil, je ležal na mehki, topli postelji. Tuji, neznani ljudje so hodili okoli njega. Začudeno jih je gledal in premišljeval, kje bi utegnil biti. Morda pa sanja še kar naprej? Potipal si je z roko razgredo čelo. Ne, niso sanje! Solze so mu zalile oči.

Tožeče je zasklinal:

»Mama, moja mama!«

Zamižal je in si zaželel smrti. V tem hipu pa je začutil na sebi mehko roko in zaslišal je materin glas:

»Moj ubogij fant!«

Tonček se je vzpel pokonci in objel mater tako burno, kakor da je nikoli več ne bi hotel izpustiti.

Mati ga je božala po razmršenih laseh in mu rekla:

»Zahvali se dobrim ljudem, ki so te našli sredi gozda in te vzeli pod streho!«

Tonček je storil, kar mu je mati velela in hotel vstati, da bi odšel z njo domov. Mati pa je žalostno odkimala:

»Danes še ne smeš. Bolan si, ljubček, hudo bolan. Prehladil si se v gozdu; prav malo je manjkalo, da nisi umrl. Vidiš, tako je, če kdo matere ne uboga!«

Teden dni je moral Tonček še ležati pod tujo streho, a ni mu bilo hudega. Saj je ostala pri njem tudi mati in mu stregla noč in dan.

Ko se je teden okoli obrnil, je mati rekla:

»Tonček, danes pa pojdeva domov!«

Tonček se je lepo poslovil od dobrih ljudi in se jim še enkrat zahvalil. Ko se je z materjo vračal proti domu, je bil njegov korak spet ves lahek in prožen. Malo ga je sicer skrbelo, kako bo z očetom, a tudi te skrbi je bil kmalu rešen. Oče mu ni rekel žal besede. Samo nekam resno ga je pogledal in majal z glavo.

Drugo jutro je moral Tonček spet v šolo. Malo mu je bilo nerodno, a šel je vendarle. Saj je vedel, da je mati učiteljico prosila, naj ga ne kaznuje, ker je bil že sam dovolj kaznovan.

In res ni bilo v šoli nič hudega. Učiteljica je bila prijazna z njim kot še nikoli. Ko je bilo pouka konec, ga je poklicala k sebi in ga vprašala:

»No, Tonček, ali boš še kdaj pobegnil od doma?«

Tonček je pogumno dvignil glavo in se moško odrezal:

»Nak! Rajše se bom pridno učil in postal učen mož!«

Učiteljica se je zasmejala in z njo vred vsi učenci po razredu. Nihče si ni mogel misliti, da bi Tonček res utegnil kdaj postati učen mož.

A glej — Tončkove besede so se uresničile. Ko je dokončal ljudsko šolo, so ga starši poslali na srednjo šolo v mesto, s srednje šole pa na visoko šolo. Tam se je Tonček izučil za profesorja in je kmalu zaslovel po svoji učenosti. Večkrat je svojim učencem pripovedoval zgodbo iz svojih mladih let. Svoje pripovedovanje je navadno zaključil z dragocenim naukom:

»Cerkev, šola in dom — to so tri stvari, ki vam morajo biti svete zmeraj in povsod, če hočete v življenju kaj doseči!«

Družina

NOVE OTROSKE OBLEKE ZA ŠOLO

Spet so pred nami dolgi šolski meseci, ko morajo biti otroci navzlic hudim časom čedno oblečeni; in dnevi so tudi že bolj hladni. Zatorej je treba vse spretno izbrati, karkoli je kaj blaga ali obnošenih oblek pri hiši. V kaki omari, v skrinji, zaboji je tu in tam še kaka obleka, ki ni za nikamor več. Vendar se da s potrpljenjem, z ljubeznijo in malce trudom narediti lično oblečko ali plašč za otroka. Na sliki vidimo nekaj otroških oblek, ki so narejene tudi iz dveh ali treh ostankov, oziroma ponošenih oblek.

Na desni sta v kotu dva lepa plašča za manjšo in večjo deklico. Tudi plašč, ki je postal preozek ali prekratek, utegneš na ta

način rešiti. Iz enobarvnega in vzorčastega blaga je lična oblekica z vsitima žepoma. Ali pa ti je nemara bolj všeč drugi vzorec v dveh barvah, v rjavi in modri? Tudi najmanjše ostanke je moči uporabiti za ljubko oblekico. Druga oblekica za manjše deklice ima spredaj dele v zgibih. Večjim dekletom bo všeč križasto krilo s preprosto svetlo bluzo. Če nam ostane še kosček blaga od krila, naredimo iz njega ovratnico. Iz treh različnih ostankov blaga pa je narejena obleka, ki sestoji iz jopice, bluze in krila. Jako lična je vesela oblekica zgoraj na desni; ki je narejena iz številnih ostankov, seveda se morajo barve ostankov kolikor mogoče ujemati.

Oče v družini

Vedno in povsod, kjer koli beremo o domu in družini, je žena in mati, oziroma gospodinja tista, o kateri pišejo in za katero pišejo. Tako se zdi, da je mož in oče za družino le nekakšna postranska stvar, in da je — kar se njega tiče — važno le to, da je zanj vse pripravljeno in urejeno, kadar se vrne od dela, iz družbe, pri športu, na »sejeh« in naposled v — gostilni. Vsa ta pota so tako nujna in utemeljena, da proti njim ni ugovora.

O današnjem moškem bi prav lahko rekli, da prihaja domov le toliko, da se tu preobleče, umije, naje in naspí... Ves prosti čas pa preživi v družbi, pri športu, na »sejeh« in naposled v — gostilni. Vsa ta pota so tako nujna in utemeljena, da proti njim ni ugovora.

Vzrokov, da se mož, oziroma oče odteguje družini in da je večina skrbi in dela na ramah žene, je nešteto — upravičenih in neupravičenih. Seveda se moramo v tem pogledu ozirati tudi na stan, h kakršnemu pripada glavni družine. Za kmetu velja drugačno pravilo, kakor za delavca, uradnika ali trgovca. Eno pravilo pa velja za vse sloje. To pravilo se glasi: dolžnost.

Mož, oziroma oče pa se tako rad otesa dolžnosti, ki se tičejo doma. Sto in sto vzrokov in izgovorov bo iznašel, da se na lep način izmota iz kroga svoje družine, in niti na misel mu ne pride, da je njegovo mesto prav tako ob otrokih, kakor ženi. Saj potrebuje družina tudi moža in očeta, ne le matere!

Da je večini moških tako malo mar doma, je kriva napačna vzgoja. Matere vzgajajo sinove drugače, kakor hčere. Fant sme vse, ker je fant. Že v najnežnejši otroški dobi mu vte-pajo v glavo, da se za fanta to in to delo ne spodobi. Fant sme vpiti, nagajati, kričati, lo-putati z vrati, saj je fant! Ko pride iz šole domov, sme zažagati svojo torbico v kot, in suknič in čepico kamorkoli, saj — ako ima sestro, bo že ona uredila, ali pa jo pospravi-la, mama ali pa služkinja, ako jo imajo... Potem pa brž kaj za pod zob! »Pa hitro! La-čen sem!« In brž zmeče jed vase, porine po-sodo od sebe in — hajd k igri, na potepanje ali kamor koli.

Fant ne čuti do doma nikakih obveznosti. Fant niti ne opazi, da-li je dom urejen ali ni. Zato tudi ne pazi na snago in red v stanovanju. Kaj ga briga dom! Zda je dvorišče in cesta njegovo torišče, njegov dom; pozneje bo društvena dvorana, bo šport in zabava, in končno — gostilna, kjer bo najbolj »doma«.

Sicer pa mož, ki mu ni bila privzgojena ljubezen in zanimanje za dom, doma niti prav ne ve, kaj bi počel, in se celo dolgočasi ob-ženi, ki je zaposlena z gospodinjstvom, s po-strežbo moža in vzgojo otrok; dolgočasi se celo v družbi lastnih otrok, četudi jih ima po svoje rad. In tako postane nestrpen in nervozen, in — naposled se vsi oddahnejo, ko gospodar od-ide pa najsibo k »seji« ali pa v — gostilno...

Beg iz družine, beg od doma, je beg v — gostilno. Iz gostilne pa ni več pota nazaj k ženi, k otrokom... Gostilna je zdaj možev dom, njegovo edino zatočišče — njej žrtvuje ženo, otroke, zdravje in — denar.

Sicer smo pa same krive, da je tako, ker vse preveč poudarjamo materinstvo ter pola-gamo premalo važnosti na očetovstvo. Očeta, oziroma moža smo nekako izrinile iz dru-žine. In tako se dogaja marsikje, da družina očeta kar lahko pogreša, saj ostane dom še

vedno dom in zatočišče družini tudi tedaj, ako je družina očeta izgubila, medtem, ko je dom brez matere — oziroma gospodinjje — nemogoč.

In še nekaj je, kar povzroča, da mož doma nima obstanka: mož doma nima prostora!

Mali človek zmora komaj dvosobno stanovanje. Ako pa najame večje stanovanje, tedaj eno sobo prav golovo odda. Tako ostaneta za družino le dve sobi: spalnica in jedilnica. Jedilnica pa je za malega človeka nesmisel, je mrtva soba.

Mali človek ne potrebuje jedilnice; on potrebuje preprosto urejeno delovno sobo, kjer se zbira vsa družina k obedu in delu. Takšna soba naj bo preprosto opremljena: ve-lika miza s predali, trdni stoli in polica za knjige in otroško ropotijo. Delovna soba naj bo tudi zakurjena. Da se prihrani iz kuhinje ogenj, se naposled tudi v sobni peči skuha kak čaj, pogreje kava, mleko in voda.

Slovenci ne znate stanovati! mi je rekel nekoč ugleden inozemec. »Imate lepe sobe pa se drenjate v kuhinji.« Zadnjič pa mi je po-tožil mlad zakonski mož: »Saj bi rad ostal doma, pa nimam kje biti, kuhinja je majhna in temna; tu se drenjamo z otroki, s služkinjo in — z obiski...«

»Saj imate vendar jedilnico!«

»Oh ta jedilnica!« se je razjezil. »Ko bi te ne bilo, bi bilo pri nas dovolj prostora. Imamo res krasno, moderno jedilnico, toda ker je prelepa, je ne uporabljamo. Celo obiskom jo samo pokažemo, potem jih povedemo pa kar v kuhinjo...«

Potem takem je imel inozemec le prav, ko je rekel, da ne znamo stanovati.

Ne prizanašajmo lepi jedilnici na škodo družini! Uredimo jo tako, da bo dovolj pro-stora za moža in za otroke. Vsak družinski član naj ima svoj predal, svoj določen kotiček, kamor lahko shrani svoje stvari. Tako bo vsak rad pospravil svoje in se bo držal reda. Tam, kjer vlada »komunizem«, tam, kjer je vse od vseh in od nobenega, tam ne more biti reda.

(M. Kepa.)

To sta ti!a!

»Peter, če naju ne bodo brž zbudili, bova prišla prepozno v šolo!«

Jesenske in zimske obleke

Poglavitno načelo: prvovrstna izdelava.

Preizkušnja za zgledno sešito obleko je še zmeraj kostum ali krilo z jopico. Značilno za današnji kostum je jopica z dvema vrsta-ma gumbov in ozko, a ne prekratko krilo. Kroj je jako strog, a z žepi je videz malce poživljen. Žepi so lahko tudi le nakazani. Naj-bolj moderna barva za kostume je črna ali vsaj temna.

Široki rokavi — ozka krila

Široka krila, ki so jih poletne obleke že imele, so skoraj izginila. Zda je videti mnogo ozkih kril, ki imajo včasih skrbno vsite gu-be. V nasprotju so široki rokavi, ki jih je vi-devati na oblekah in plaščih. Tudi oblike ki-mono se pojavljajo.

Obleka za ves dan

Ta obleka je za to, da se more človek ob vsaki priliki pokazati po ves dan v njej, pa ima zmeraj občutek, da je lepo in primerno oblečen. Taka obleka ima različne okraske kot našive, gube, žepi in podobno. Najprimernejše barve za blago teh oblek so temnomodra, rjava,

Plašči za jesen

Vozovi, visoko naloženi s senom, rdeče listje vinske trte, odhod lastavic so znaki je-seni. Ceprav so dnevi še lepi in včasih še poletno topli, vendar ne kaže več iti brez plašča na ulico, kajti zvečer je hladno in ni-koli se človek tako hitro ne prehladi, kakor jeseni. — Predhodna jesenska moda nam pri-naša plašče, prikrojene po najraznovrstnejših načinih. Od športnega kroja, ki je letos po-

Ajdova žetev

črna in rdečkasta a le redkokdaj se pojavljajo svetlejše barve. Tudi tu je poglavitno, da je obleka lepo in točno prikrojena in sešita. Jako lična je tovrstna črna obleka s čipkami.

Malo krzna na oblekah in plaščih

Letos bo na oblekah in plaščih jako malo krzna. Le kak majhen ovratnik in kak ozek našitek iz krzna bodo imela zimska oblačila. Zato so pa oblačila čim bolj skrbno izdelana, in včasih je jako poudarjena bluzasta oblika hrbita.

kratkodlakega krzna. Najlepša je zveza sre-brnosivega blaga s črnim krznom. Drugi plašč je zelo mladosten in ljubeč s svojim malim ovratnikom in z dvojno vrsto velikih gumbov. Značilna sta nekoliko nabrana žepa, v katera se iztekata močno označena sebona priljubljen, do elegantnega popoldan-skega, s krznom obšitega plašča, se nam nudi dolga vrsta prehodnih stopenj. Okras vsakega

barven: peščenorjav, temno terakota ali kak drug odtenek rjave barve. Preprostemu šport-nemu kroju dajo veliki žepi posebno eleganco.

Prvi vzorec na sliki je iz mehkega blaga s škotskim vzorcem, je pa lahko tudi eno-stranska siva. Gumbi so iz različnega mate-riala. Barve: toplo zelena, vinskordča, sivka-stomodra itd. Poslednji vzorec je prav tako preprost, a še posebno eleganten s svojimi kimono-rokavi, ki so »zadnji kriki« ne le pri oblekah, temveč tudi pri plaščih. Žepa sta iz

modela pa so — kakor pika na črki i — žepi, vrezani, prišiti ali naznačeni. Največ opažamo velike nabrane ali gladke žepi, ki so kakor mošnjiček prišiti, in niso samo jako značilen okras, temveč so tudi uporabljivi, ker ni treba vedno in povsod jemati torbice s seboj.

Imamo še neskončno vrsto drugih krojev: širokih, zvončastih, ozkih, s krznom obšitih in brez krzna, a vsi imajo skupno to, da so preprosti in praktični, primerni času in raz-meram. (J.)

Gospod učitelj

Bile so počitnice po prvi normalki. Kako so ne bi z veseljem spominjal tistega časa? Po cele dneve smo se igrali na suhem in na morju.

Nekoč se nas je kakih deset podilo po šol-skem dvorišču. Lahko si boš mislil, kako smo razsajali, če ti rečem, da smo se šli »lndijancec«.

Vedeli smo, da tukaj stanuje naš gospod učitelj, pa kdo bo pri igri mislil na to — in saj so počitnice!

Ravno se je zagnala ena divjaška četa z gro-movitim tuljenjem na drugo. — Prekasno!

Naš gospod učitelj pa je bil — se mi zdi — drugačnih misli, kajti ta trenutek se je pokazal med vrati — s šibo v roki.

»Učitelj! Učitelj!« zavpijejo prestrašeno di-vjaki — pa hajd v beg. Jaz nisem bežal.

Učitelj je podil begunce vse do dvoriščnih vrat, ujel pa na srečo ni nikogar.

Ko se je vračal, zagleda mene in stopi ma-hajoč s šibo proti meni. Stojim. — Šel je hitro, potem pa vedno počasneje, čisto do mene, — po-tem pa se je nagle obrnil in odšel v hišo.

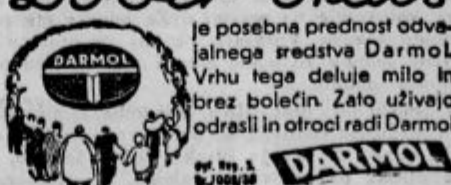
Stari, dobri moj France! Kaj ne, da bi mi ne bi bil prizanesel, ako bi me bil ujel na begu? (Fran Mažuranič.)

Tega še ne veš!

Če so črne rokavice iz usnja že oguljene, jih pobarvaj s tekočino, ki sestoji iz treh kapelj olja in treh kapelj črne tinte.

Če imaš moko v vreči, se moka ne pokvari, če vrečo vsaj po enkrat na teden prevrneš in jo povaljaš po tleh. Tako se moka prezrači in premeša, da ne zadahne in se ne zaredijo črviči.

Dobro okus

Domáci vrt

Ceprav so v septembru tudi še topli dnevi, vendar je to prvi jesenski mesec, ko imamo na vrtu prav dosti dela. Na zelenjadnih gre-dicah posejemo poslednje setve, predvsem špi-načo in solato; poslednja nam pozimi dobro služi, ko ni nikjer druge solate več. Tudi setev redkvice se obnese. Paradižnikom potrgamo zdaj vse odvišno listje, da so sredi lepo soncu izpostavljeni; prav za prav je dosti, če pu-stimo le poglavitni poganjek. Cvete potrgamo, saj tisti paradižniki, ki hočejo zdati nastati, ne bi več dozoreli. Cvetoča otrebimo pogankov, da postane sredina lepa, pozimsko solato sadimo v razorčke, ki so po 5 do 8 cm globoki. Tako moremo solato boljše zavarovati sprčo pozimskega mraza, kakor pa če bi jo posadili kar na ravno zemljo. Zrele kumare pustimo za seme na soncu. Proti koncu meseca pripravimo lonce ali zaboje za drobnjak in peteršilj, ki nam zraste čez zimo, da bomo imeli tudi po-zimi oboje sveže. Endivijo je treba povezati, da postane lepo bela. Vse vrste zelja pustimo čim delj na vrtu. Treba je začeti čistiti vrt in popravljati ograjo, da pozimi ne bo škode.

K u h a

Gobov narastek

Operi in otrebi ¾ kg gob in jih v lastnem soku do mehkega duši na 50 g slanine s se-sekljano čebulo in seseklim peteršiljem. Po-tem pretlači 1 kg skuhanega krompirja in ga daj polovico v posodo, ki je namazana z mastjo, na vrh krompirja daj gobe, a ne preveč soka zraven. Na koncu je spet krompirjeva kaša, ki jo lepo izgladi, obloži s kosmiči presnega masla (ali druge maslobo) in potresi z nastre-ganim sirom. Peči približno pol ure v srednje vroči pečici.

Gobova juha

Vzameš raznovrstne gobe, ki jih otrebiš in opereš ter opraviš na masti s seseklim čebulo. Potem poprhaš z moko, doliješ vode in skuhaš juho. Nato daš vanjo žvrkljanega kislega mleka in jo potreseš s seseklim peteršiljem. Zraven daš oprazene koščke žemlje.

Naš domači zdravnik

Milica 82: Zadnjič sem vam nasvetoval strokovnjaka-ortopeda. Pa me niste razumeli. Želite, naj vam bolj točno povem in razložim, kaj je to ortopedija.

Ortopedija je posebna stroka v medicini, ki se peča s pohabljenimi, pokvarjenimi udi. Skusa preprečiti, da se udje ne pokvari. Če pa so že pohabljeni, pa jih skuša pozdraviti tako, da so kakor zdravi. Strokovnjak pa, ki se s tem ukvarja, se imenuje ortoped. Ljubljanska bolnišnica ima za to poseben oddelek. Tja se obrnite.

Še nikdar vesela: Že od 28. februarja čakate na moj odgovor. Ker drugi dobijo takoj dobre odgovore, se vam čudno zdi, zakaj vi ne dobite odgovora.

Odgovora niste dobili, ker vašega pisma, vaših vprašanj nisem dobil jaz. Sami pišete, da ste poslali pismo uredništvu drugega lista, ne našega. Na vprašanja pa, ki jih ne prejmem, ne morem odgovorjati.

J. L. lj. M.: 29 let ste stari, do sedaj vedno zdravi. Pripravljate se na zakonski stan. Nagajava vam želodec. Če jeste malo več ali težje prebavljive jedi, ste drugi dan za nič. Obhajajo vas čudne težave. Boli vas glava, v želodcu čutite pritisk, peče vas zgaga. V ustih imate grenak okus. Tek imate še dosti dober, zlasti zjutraj. Navajeni ste tega že od doma, kjer ste zjutraj prav toliko pojedli kakor zvečer, pa ste bili krepki kot fant. Suhi ste kot treska, bledi, pod očmi imate modre kolobarje. Nervozni ste, da kar drhtite. Kolesarite mnogo.

V vrsto ljudi spadate, o katerih sem že večkrat pisal. Značilno za te ljudi je pooben želodec. Mislim, da bo to tudi pri vas vzrok težavam. Okrepiti se morate, zrediti, da bo želodec dobil zopet trdno oporo. Jajte večkrat in po malem in ne jedi, ki so težko prebavljive ali ki napenjajo. Po kosilu ležite za kakšne pol ure. Ne uživajte veliko tekočin, da želodec ne preobremenite. Potrebne pa so temeljite preiskave želodca. Tega pa vam jaz ne morem napraviti. Obrnite se morate na zdravnika.

D. A. I.: O zlati žili, pravite, da že dolgo nisem pisal. Morebiti sploh še nič, pristavljate. Ne veste, ali je ta bolezen tako redka ali ste samo vi tako nesrečni, da imate zlato žilo namesto zlate jame. Ne veste, kako ste prišli do nje. Srdelo vas je dolgo časa, pa ste brezuspešno preganjali gliste. Šele ko ste začeli krvaveti, ste vedeli, za kaj gre. Kot uradnik veliko sedite. Opažate pa druge, ki se še manj gibljejo in boljše jedo, pa so zdravi. Pomagate si s svečami, izboljšanja pa ne dosežete.

Nadloga je veliko bolj razširjena kakor vi mislite. Skoraj bi dejal, da spada k vsakemu dostojnemu človeku v boljših letih. Tudi v naši posvetovalnici sem že pogosto razpravljal o njej. Ste najbrž prezrli. Da ustrezem vam in takim zaostalim pitčim, bom se ponovil.

Vzrok so številni: sedenje (zlasti pri pisarniških poklicih), dedna nagnjenost, krajevni zastoj krvi (zapeka, rak na danki, povečanje žleze prostate, nosečnost itd.). Splošen zastoj krvi (pri boleznih srca, ledvic, jeter). Iz tega zaključujemo, da moramo ločiti zlato žilo, ki je znak druge bolezni (srca, ledvic), od zlate žile, ki je bolezen zase. Pododuje se nekako, ali je v zvezi s poklicem (sedenje). Zlata žila povzroča krvavljenje, ki včasih nevarno ogroža življenje. Pa tudi stalne manjše krvavitve povzročajo hudo slabokrvnost. Zlata žila se lahko vname, vklešči, povzroči, da črevo zdrkne ven. Zdravimo je s kopelmi, svečicami, v katerih so zdravila, ki skrepijo žilo, mazili. Z injekcijami ali pa z operacijo. Skrbeti moramo za redno iztrebljanje in mehko blato.

Naš živinozdravnik

Krči in bromost piščancev. **I. J. V.:** Pri svojih odraslih piščancih opažate, da jim krči zvijajo vratove. Oboleli piščanci ne morejo hoditi, ampak žde v kakem kotu. Piščanci na splošno ne napredujejo tako, kakor bi morali. Želite zvedeti vzrok opisanih pojavov in kako bi jih odstranili. — Najverjetnejši vzrok omenjenih pojavov bodo najbrž črevesni zajedavci, ki jim je letošnje deževno vreme zelo pogodu. Da odpravite krče in ostale neugodne pojave, je treba piščance rešiti črevesnih zajedavcev, kar lahko dosežete na sledeči način: Obolelim piščancem dajte eno do dve žlički mešanice grenke in Glauberjeve soli, raztopljene v vodi. Najboljše je, da vlijete omenjeno raztopino vsakemu piščancu v kljun. Nato naj se piščanci postijo 24 ur. Medtem si naedite mešanico enakih delov čistega terpentinovnega olja in olivnega olja. Vzemite n. pr. en del terpentinovnega olja in en del olivnega olja, dobro oboje zmešajte ter od te mešanice dajte epščancem izpod enega meseca starosti eno kavno žličko, starejšim pa po dve kavne žličke. Po preteku treh ur naj dobi vsak piščanec spet eno žličko mešanice Glauberjeve in grenke soli, raztopljene v vodi. Navadno se uspeh takoj pokaže in zadostuje enkratno dajanje omenjenih zdravil, sicer pa se lahko postopek ponovi čez nekaj dni. — Dobro in učinkovito sredstvo je tudi kamala, katere se daje skupaj z moko na vsako kokoš en do dva grama. Po kmali dobe kokoši drisko, ki pa v nekaj dneh mine. Paziti je treba, da dobi vsak piščanec, oziroma kokoš vsaj po en gram kamale in ne več kot dva grama. Zato je je najboljše, pripraviti za vsako kokoš posebej obrok hrane, kateremu se primeša kamala. — Da se piščanci ne nalezajo glist, je treba kokošje blato, ki vsebuje jajčeca zajedavcev, sežgati ali pa vsaj zakopati, ne pa vreči na gnojšče, koder brskajo kokoši. Kakor rečeno, je letošnje leto kakor nalašč pripravno za razvoj črevesnih zajedavcev-kokoši, ki so do sedaj povzročili že precej škode pri perutnini. Kot zaščitno sredstvo bi bilo dobro dati kokošim dnevno česna in čebule med hrano. Med pitno vodo, ki mora biti stalno čista, pa je priporočljivo dodati po dve veliki žlički Glauberjeve in grenke soli, kar vse skupaj kokoši rade pijejo.

Davčni nasveti

A. J. C. Menjalna pogodba: Zamenjali ste svojo parcelo s parcelo sosedu v svrhu, da posetelci zaokrožite. Davčna uprava vam je odmerila prenosno takso. Slišali pa ste, da se v tem primeru prenosna taksa ne plačuje. Vprašujete, kaj je prav in kako bi postopali, da bi takso, ki ni majhna, dobili nazaj, če je niste bili dolžni plačati.

V smislu tar. post. 17. zakona o taksah se za pogodbo o zamenjavi, s katerimi se kaka stvar odstopa za drugo, plačuje prenosna taksa po tar. post. 12. cit. zakona o taksah.

Če se pa nepremičnine zamenjavajo zato, da bi se zemljišča arondirala v kmetijskem interesu, t. j. zložila obenem z drugim zemljiščem teh gospodarjev, se ne plača taksa po vrednosti, nego zgolj taksa za navadno potrdilo ali taksa za listino. Če pa je razlika vrednosti med obema zemljiščema večja od 50 odstotkov, se ne smatra, da se je izvršila arondacija, nego se v tem primeru pobere taksa iz tar. post. 12. cit. zakona o taksah.

Smatra se, da gre za arondacijo v kmetijskem interesu samo tedaj, če meji ona nepremičnina, ki jo en zamenjavelec prevzame v lastnino, ob drugo njegovo nepremičnino ali če loči ti nepremičnini samo pot ali reka.

Iz tega vidite, da vam od vaše menjalne pogodbe ni bilo treba plačati prenosne take, ako se je zamenjava izvršila res v kmetijskem interesu in ako razlika v vrednosti zamenjanih zemljišč ne presega 50 odstotkov. V nasprotnem primeru pa je menjalna pogodba odgovarja gornjim dvem pogojem, ete tako neupravičeno plačati. V tem primeru napravite takoj nekolkovano prošnjo na davčno upravo, pri kateri ste takso plačali in prosite, da se vam vsa taksa vrne. Pripominjamo, da morate tako prošnjo napraviti najkasneje v 90 dneh po plačilu take, ker sicer finančna direkcija kot pristojno finančno oblastvo prošnji ne bo mogla ugoditi iz razloga, ker je prepozno vložena.

J. P. Lj. Solnina: Vpisali ste hčerko v gimnazijo, dočim se bo starejši sin vpisal na univerzo, ko bo rok za vpisovanje na univerzo. Za hčerko ste plačali polno šolnino. Vprašate, če ima sin pravico do polovične šolnine ali boste morali tudi za sina plačati polno šolnino.

V smislu tar. post. 318 a, pripomba 2. zakona o taksah plačujejo roditelji, ki imajo več otrok v državnih šolah, za prvega otroka polno šolnino, za ostale otroke pa polovično šolnino. Po posebnem

F. B. Z. K.: Stari ste 46 let. Od letošnje pomladi vdovec. V zakonu ste bili zelo srečni. Izguba žene vas je bridko prizadela. Bliznja priložnost in žalost vas je zapeljala v pijačo, v kateri ste skušali najti utehne. Zjutraj ste začeli piti »močan« čaj, potem žganje. Popoldne pa vino in žganje. Zelo veliko tudi kadite. Začeli ste opaziti, da pešate. Tresete se, bolijo vas ledvica, vid vam peša, močno ste razburjavili. Pa tudi sicer ste »nemogli«.

Edino zdravilo, ki vam ga morem priporočiti je vzdržnost. Odpovedati se morate alkoholu in nikotinu, če ne boste duševno in telesno popolnoma propadli. Vem, da ne bo šlo kar na mah kot bi odrezal. Pa tudi vam tega ne priporočam. Počasi, vsak dan manj. Treba bo veliko dobre volje in premagovanja. Začnite takoj, da ne bo prepozno. Mislite pri tem na otroke, da ne bodo nekoč sirote. Tudi ti stemu, za kar vi še posebno vprašujete, je kriva pijača. To namesto pismenega odgovora.

A. S. S. P. G.: Dva meseca vam zateka levo koleno. Ne morete prav gibati z njim. Bolečin nimate posebnih, vendar pa vas večkrat malo boli. Na koži opažate, da je bolj topla kot na desnem kolenu. Temperature nimate ali je pa le malo višja — okrog 37,5° C. Stari ste 26 let. Do sedaj ste bili vedno zdravi, le ko ste bili stari 12 let, ste imeli vnetje pljučnih vršičkov.

Mislím, da imate vnetje kolenskega sklepa. Bolezen je resna. Nič ne čakajte. Obrnite se takoj na zdravnika. Potrebno bo daljše zdravljenje. Uspeh ne bo izostal, ker je šele začetek.

J. D. M. St. v.: 32 let ste stari. Krepki in zdravi sicer. Nad desnim kolenom opažate trdilo v globini. Če jo tipljete, vas nič ne boli. Večkrat pa vas trga v desni nogi. Prosíte, naj vam svetujem kakšno domače zdravilo. Mislite, da je to revmatizem.

Na daljavo povedati, kaj je, ne morem. Zato tudi ne morem svetovati mazilo. Bula je lahko tudi prav resna bolezen. Jaz tudi mislim na to. Zato vam svetujem, da se čimprej obrnete na kirurga.

D. F. S.: Dva meseca čutite pri puščanju vode težave. Voda kar ne gre prav od vas. Zadnji mesec vas pogosto boli na mestu, ki ste ga zaznamovali na priloženi risbi. V vodi opažate kri. Stari ste 35 let.

Bolečine na mestu, kjer leži mehur, težave pri puščanju vode, krvavitve — vse to govori, da z mehurjem nekaj ni v redu. Točno povedati, kaj je to, ne morem, ker ste napisali premalo. Potrebna je preiskava mehurja, ki pa jo more izvršiti točno le strokovnjak. V Ljubljani imate takega. Obrnite se nanj. Jaz mislim, da vam te nevsčnosti povzročajo — kamni v mehurju.

A. G. D. p. R.: Ne jezite se toliko na zdravnika! Tudi mi smo ljudje — ne znamo delati čudežev. Po svojih močeh pa skušamo pomagati vsem, ki se obračajo na nas. To je naše poslanstvo. Kot akademičarka ste stopili v življenje, ki ste ga poznali samo iz knjig in svoje družbe. Mislite, da vam je dovoljeno vse. Prepričani ste bili skoraj, bi dejal, da za vas ne veljajo postavbe v naravi. Vse prehitro pa je prišlo razočaranje. Pa ne samo razočaranje. Prišla je tudi bolezen, ki vas spravlja v obup. Pišete, da se niti malo ne strinjate z mojim svetovanjem nazorom, pa se kljub temu obračate name.

Čisto napačno bi ravnal, če bi vam vaše stanje olepšaval. Bolezen je resna. Ste pa v najboljših rokah. Samo ne izgubljajte potrpljenja! Še se boste ozdravili brez večjih okvar. Sami pa vidite, da so postavbe, preko katerih nihče ne more, pa tudi vi kot akademičarka ne. Vsak nasilen poseg se bridko mašuje.

razpisu finančnega ministertva z dne 1. marca 1933. šte. 18.412-III se amata za prvega otroka oni, ki obiskuje najvišje šole in plačuje radi tega najvišjo šolnino. Starost otrok ni odločilna. Iz tega sledi, da bo moral plačati polno šolnino sin, ki se bo vpisal na univerzo, pač pa ima hčerka, ki je na gimnaziji, pravico do polovične šolnine. Ob vpisu hčerke na gimnazijo bi bili morali zahtevati, da vam ravnateljstvo šole pobere samo polovično šolnino in kasneje,

ko bo vpisovanje na univerzo, bi morali prineseti potrdilo, da se je sin res vpisal na univerzo in tam plačal polno šolnino. Ker tega niste storili, ne preostane drugega, kot da počakate, dokler se sin ne vpiše na univerzo, nato pa vložite na gimnazijo nekolkovano prošnjo in prosite, da se vam polovična šolnina vrne. Prošnjo priložite potrdilo o vplačani šolnini na univerzi in na gimnaziji. Polovično šolnino za hčerko boste torej dobili povrnjeno.

Kmetijski nasveti

Kokošim izpadajo jajca. A. V. Z. — Rhode Island — Nekateri vaših kokoši imajo razvado, da ponóhi ali podnevi izpušijo jajca na tla, pa tudi po poti ali kjerkoli se nahajajo, četudi imajo na razpolago dovolj čistih gnezd. Ker so živali vse enake, ne morete ugotoviti, katere imajo to napako. Radi bi pa to dognali in če se da ta bolezen ozdraviti? — Kokoši, ki ji izpadajo jajca sama od sebe, ima kako napako v jajčniku ali v jajčevodu, ki ima preveč ohlapne mišice. Navadno so take kokoši dobre nesnice. Do sedaj ne poznamo še sredstva, s katerim bi ozdravili to bolezen. — Ugotoviti tako bolno kokoš med zdravimi pa ne bo težko, le če imate v kokošnjaku dovolj prostora, da živali ločite. Tedaj razdelite kokoši na dva enaka oddelka ter zaprite vsakega v svoj prostor. V dveh, treh dneh boste ugotovili, v katerem oddelku se nahaja kokoš, ki izpušča jajca. Ta oddelk razdelite zopet v dve polovici ter ju ločite v posebne prostore. Tudi zdaj boste kmalu našli oddelk z bolno kokošjo. Če ta postopek nadaljujete, boste spoznali kokoši, ki ima navedeno napako, naker jo odstranite, da vam ne bo več povzročala jeze.

Malinov sok brez sladkorja. M. O. G. — Zelite vedeti, kako se napravi malinov sok brez sladkorja, ki bi se delj časa hranil, ne da bi se skvaril. Pozneje nameravate iz njega pripraviti

malinovec. — Zrele in odbrane maline denite v škaf ali v prsteno skledo ter jih stolcite s tolkalcem in dobro zmečkajte. Tako stlačene maline pustite, da stoje en dan, potem jih ožmite skozi močan, toda ne pregest platen prtič, ki ga prej zmočite in ožmite. Če imate stiskalnico, jih v njej iztisnite, da se ves sok izloči. Ta pretlačeni sok napolnite v steklenice tako, da ostane v vsaki za dva prsta prostora. Potem jih zamašite z novimi prej prekuhanimi zamaški, čez pa položite krpico dobro spranega mehurja ali celofana ter dobro zavezite. Nato jih kuhajte v sopari 10 minut pri 90° C. Ko so se ohladile, jih obrišite ter shranite na hladnem prostoru. Ko boste pozneje hoteli iz tega soka napraviti malinovec, bo zadostovalo, da jim dodate sladkorja, oziroma sladkorne raztopine.

Uši na cvetlicah. I. L. R. — Gojite planike (očnice) iz semena, pa vam ne cveto, ker jih uši more. Kako bi se teh iznebili na raznih cvetlicah? — Najpreprostejše sredstvo proti listnim ušem je tobakov izvleček ali tobakova voda. Za male potrebe zadostuje, če namočite tobak v vodi ali ga skuhate in s to vodo poskropite ušive liste, oziroma dele rastlin. Lahko jih tudi potopite v tobakov vodi, ki pa ne sme biti premočna, da ne bi listi trpeli. Držite planike ali očnice na bolj suhem prostoru, kajti preveč vlage jim škoduje.

Pravni nasveti

Pokojnina. H. K. Po uradniškem zakonu iz leta 1923, ki je veljal ob smrti našega moža leta 1929, vam rodbinska pokojnina ne pripada, ker ete se omožili, ko je bil mož že državni vpokojenec. Sedanji uradniški zakon iz leta 1931 pa za vas ne prihaja v poštev.

Smrtno ponesrečen nezakonski oče. I. V. P. — Če je bil smrtno ponesrečen nezakonski oče zavarovan pri OUZD, potem lahko kot varuhinja nezakonskega otroka zahtevate, da se otroku prizna renta. Otroku bo prejemal od OUZD rento do svojega šestnajstega leta in znaša ta renta četrtno zavarovane letne mezde nezakonskega očeta.

Star gimnazijec. Č. Š. L. — Ker ste že prekoračili 17. leto, si morate za vpis v V. razred preskrbeti spregled starostne meje od banske uprave. Prošnjo za spregled starosti, kolikovan z 10 dinarskim kolkom, morate vložiti pri vašem gimnazijskem ravnateljstvu in nalogiti jo na školsko upravo, prosvetni oddelk. Brez takega dovoljenja vpis ne bo mogel.

Vdova invalida. V. V. — Kot vdova boste po smrti moža invalida prejemali zakonito vdovsko invalidsko rento z draginjskimi dokladi.

Zarubljiv zaslužek delavca. V. H. D. — Plača stalnega delavca je zarubljiva. Sme se zarubiti ena tretjina dnevne mezde, vendar pa mu mora ostati na dan po 20 din.

Jakobinae. — Svetujemo vam, da znanje, napravljen na dopustu, čim prej pozabite. Navezati ljubavne zveze z ženo, katere mož je po sili razmer pri vojakih, po nobenih pojmihi ne more biti častno. Katoliško sklenjen zakon more razvezati le smrt enega ali drugega zakonca. Ker živite stalno v dravski banovini, se ne morete, tudi civilno ne, tako poročiti z morebitno katoliško ločenko, da ne bi mogel njen mož zahtevati uvedbo postopka za neveljavnost tako zvanega drugega zakona, ki bi ga tudi naša sodišča morala izreči za neveljavnega.

Stanovanje brez toplote. L. J. L. — Če gospodar ne bi hotel dati popraviti dimnika in se zaradi pokvarjenega dimnika ne bi mogla kuriti peč v sobi, imate pravico, da po brezuspešnem naknadnem roku, stanovanje predčasno zapustite.

Pohištvo v tujem stanovanju. K. A. L. — Pohištvo, ki ste ga dali mami v rabo in ki je ostalo še po njeni smrti v stanovanju, je vaša last in lahko z njim razpolagate. Sestra vam odvzem tega pohištva ne more preprečiti.

Dolg na hiši nedoletnih otrok. K. A. L. — Kot varuhinja otrok ste dolžni skrbeti tudi za pravilno upravljanje imovine otrok. Če pa hočete dobiti vrnjeno posojilo, ki ste ga dali pok. očetu otrok in še ni vknjiženo na hišo, boste morali to urediti pri sodišču. Dolg mora biti izkazan v zapuščinski obravnavi po pok. očetu otrok. Glede prodaje hiše otrok zato, da boste krili dolg na posojilo, bi moralo dati varstveno sodišče svoj pristanek.

Odškodnina zaradi brezuspešnega zakupa. K. A. L. — Posestvo ste dali aprila meseca v zakup. Zakupnik pa ni mogel posvesta obdelovati, ker ga je pri tem oviral neki sosed, ki je sam hotel vzeti posestvo v zakup. Vprašate, kdo trpi to škodo? — Zakupnik lahko zahteva od tega sosedu povračilo vse škode, ki mu jo je napravil. Če pa zakupnik vam ni nič plačal na zakupnini, zato ker je bil oviran in vi od njega ničesar niste zahtevali, lahko zahtevate odškodnino v višini zakupnine od tistega sosedu, ki vam je pregnal zakupnika.

Zvišanje stanarine. R. I. L. — Dejstvo, da bo vaši hiši prenehala davčna olajšava, vam ne daje pravice, da bi najemnino, kakor je bila 1. IX. 1939 sedaj povišali.

Odmera šolnine. J. B. S. — Za osnovo plačevanja šolnine služi neposredni davek roditeljev (očeta in matere) dotičnega učenca, ali pa davek učenca samega, če je brez roditeljev. Na to nič ne vpliva, če oče noče hčerke pri šolanju podpirati in plačuje vse za hčerko le mati, ki je sosesestnica z očetom. — Svetujemo vam, da mati pri varstvenem sodišču pokrene postopek, da bi tudi oče s svojo imovino prispeval za šolanje otrok.

Draginjski razred. A. T. — Državnemu uslužbencu pripada draginjska doklada tistega draginjskega razreda, v katerem je urad, kjer je uslužbenec nastavljen. Uslužbencu, ki se v uporabi začasnó po službenem poslu zunaj kraja, kjer je nastavljen, pripada osebna doklada tistega draginjskega razreda, v katerem spada kraj, kjer je nastavljen. Če pri vas ne ravnajo tako, se pritožite pri vašem službenem oblastvu. V kolikor imate kakšno pravico do izplačila

razlike, boste mogli razliko zahtevati samo za 5 let nazaj.

Posledice študentske ljubezni, Ljubljana. — Če fant, ki še študira, zapelje dekle, se nam ne zdi pametno, da bi dekle imelo toliko obzira, da ne bi pri sodišču povedala imena nezakonskega očeta. Saj gre za bodočnost otroka, ki ima pravico, da izve, kdo mu je oče in ga bo moral oče, seveda, ko bo kaj imel, tudi izdrževati. Zato naj dekle sedaj, ko ji fant še obljubljuje zakon, navede na sodišču pravo ime očeta, da ga sodišče pokliče in če prizna očetovstvo, to tudi zapiše. S tem ne bo fant prav nič oviran pri študiju, pravice otroka so pa le zavarovane in se prepreči kasnejša tožba zaradi očetovstva. Če bo oče sam od sebe izpolnjeval očetovske dolžnosti, sploh ne bo več imel s sodiščem nobenega opravka. Sodni spisi pa niso vsem pristopni, tako da po sodišču ne bo prišla stvar v javnost.

Izbris kazni. V. T. — Prošnjo za izbris kazni vložite pri okrožnem sodišču, ki vas je obsodilo. Sodišče bo prošnji ugodilo, če ste škodo po možnosti povrnili in če ste se za časa izvrševanja kazni in kasneje dobro vedli.

Prošnja za službo pismonoše. P. J. T. — V našem listu smo že povedali, da je treba prošnje za službo pismonoše vlagati pri poštnem ravnateljstvu, ker je poštni minister pooblastil poštno ravnateljstvo, da oni sami sprejemajo nižje uslužbence v službo. Stare prošnje za službo, ki jih na stotine leži v poštnem ministertvu, bodo zavrnjene ali pa odstopljene poštnim ravnateljstvom. Če ste bili obveščeni, da ste sprejeti v službo, a vas ne povabijo k nastopu službe, se s posebno prošnjo obrnite na poštno ravnateljstvo za obvestilo, kaj je z vašo službo.

Sosedov plot. P. K. P. — Ko je občina sosedu izdala gradbeno dovoljenje, je čisto pravilno vas z vašimi ugovori zaradi sence zavrnila na sodno pot. Zdi se nam, da boste z morebitno pravdo težko uspeli. Senca nikakor ne bo ves dan enaka in po našem mnenju ne bo škodljiva — plot bo visok le dva metra — da bi vam povzročala znatno škodo in vam bistveno zmanjšala rodovitnost vašega zemljišča-sadovnjaka. Zato vam pravljanje odsvetujemo.

Rubež plače drž. uslužbenca. R. A. — Po zakonu se sme državnim uslužbencem zarubiti tretjina prejemkov, razen osebnih in draginjske doklade. Čeprav ima dotični uslužbenec prejemke že zarubljene, lahko tudi vi predlagate rubež.

Odškodnina za konje, vpoklicane na vojaške vaje. B. V. — Pisali smo že, da zakon o ustroju vojske in mornarice predpisuje izplačilo odškodnine za živino in vozila, ki jih lastniki dajo vojaški upravi. Kakor smo zvedeli, je vojni minister odredil, da se bo izplačalo za vsakega konja po deset dinarjev na dan, za vozove tudi po 10 din in za konjsko opremo po 3 din dnevno. Odškodnina se bo izplačevala, ko se bodo konji in vozila vračali lastnikom. Izplačevalo jo bodo vojaške jedinice, pri katerih so bili konji in vozila na vajah.

Oprostitev vojaške službe ali skrajšan rok. T. F. — Nimate pravice do skrajšanja roka, ker nista oboja vaša brata pred vami odslužila popolnega roka. Glede morebitne pravice do oprostitve vam pa ne moremo točno odgovoriti, ker nam niste povedali, ali in kdaj so bili brata in sestre odpravljani od doma. Če so bili vsaj pet let pred vašo potrditvijo odpravljani in ni pri hiši nobenega za delo sposobnega rodbinskega člana ter ne plačujete nad 120 din neposrednega davka, bi imeli izgleda za oprostitve.

Grobnice in spomenike
kamnoseško stavbna, cerkvena
dela izvršuje po nizkih cenah
kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

ODREZITE

„SLOVENEČ SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 15. septembra 1940

Pazite kaj pijete!

Zahtevajte vedno našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna za razne bolezni srca, želodca, jeter, žolča, ledvic razne katere in čiščenje krvi ter normalizira delovanje notranjih žlez in živcev

ono z rdečimi srci!

Med Saharo in Sredozemskim morjem

Litoranea — italijanska cesta med Tunisom in Egiptom

Italijanska Severna Afrika, službeno »Libija« nazvana, dobiva v sedanji vojni v Afriki vse večji pomen zaradi svoje lege med Tunisom in Egiptom. S premirjem med Francijo in Italijo je varnost s strani francoskega Tunisa zagotovljena. Na vsej francoski strani so mejo v tišini razorozili, ker tam vojaška dejanja v bližnji bodočnosti ne bodo prišla v poštev. Vsak dan pa je večja nevarnost, da bo prišlo do vojaških spopadov z Egiptom.

Glavni italijanski pristanišči v Libiji sta Tripolis na zahodnem in Bengasi na vzhodnem delu. Tripolis ima veliko moderno pristanišče. Poleg pristanišča in mnogih vojaških oporišč je glavno vojaško delo v tej koloniji Litoranea, skoraj 2000 km dolga avtomobilska cesta, ki gre od tuniške do egiptovske meje ob Sredozemskem morju in veže med seboj vse važnejše točke na obali. Dokončali so jo po abesinski vojni. To pomeni, da je Italija že takrat mislila na to, kako bi v dani priliki izrabila svojo severnoafriško posest.

Glavna ovira za večja vojaška podvzvetja v Libiji je pomanjkanje vode. Sahara prav v Libiji sega v velikih razdaljah tik do morja. V libijski Libiji — Tripolitani — je ob abali več zelenice. Največja je ona pri Tripolisu. Proti vzhodu je vedno slabše in tu se zaradi pomanjkanja vode tudi italijanske družine, s katerimi kolonizirajo pokrajino, niso mogli naseliti. Do Cirenaike, ki meji na Egipt, nekako se gre, tu pa nastopijo popolnoma druge razmere.

Cirenaika je za kakih 800 m dvignjena apnenčasta ravnina in ima razmeroma mnogo padavin. Nekoč je bila tu cvetoča grška kolonija, o čemer še pričajo razvaline mesta Cirene. Takrat so bili v tej deželi mnogi gozdovi, ki so omogočali gradnjo ladij. Danes so skoraj vsi posekani. Zato tudi vode ni. Le v velikih razdaljah privro na dan večje količine vode. V notranjosti pri Darni, najvažnejšem križišču poleg Cirene, je največji izvor. Od tod grade 200 km dolg vodovod, da so preskrbovali z vodo bližnje naselbine. V cisternah nabirala voda pač ne more zadostiti v dolgih sušah za napajanje živine. Zimsko in pomladno deževje pa omogoča pridelovanje žita, ker suša in vročina nastopita šele v maju.

Med Bengasijem in pa Derno je Litoranea v razdalji 15 km podvojena, kar zelo olajšuje zbiranje čet v pokrajini, kjer je še mogoče dobiti

dobro pitno vodo. Tu je izhodišče italijanskih čet bodisi za obrambo, bodisi za napad na Egipt. Med Derno in egiptovsko mejo je le manj pomembno pristanišče, oziroma oporišče za izkrevanje čet Marsa Tobruk. Na razdalji 300 km Litoraneje ni mogoče tu dobiti pitne vode. Zato jo morajo spravljati v velike rezervoarje in jo po tej cesti dovažati vojaštvu. V vročih dneh računajo 5 litrov vode na moža in 25 litrov na žival. Mnogo vode porabijo še za hlajenje motorjev. Samo ena divizija porabi torej na dan velikanske količine vode.

Na libijskoegiptovski meji leži zaliv Sollum, ki ga je morala Italija leta 1912, ko je iztrgala Turkom Libijo, na zahtevo Anglije odstopiti Egiptu, 200 km od tod je na egiptovski obali Marsa Matruh, zadnja postaja na železnici, ki vodi ob obali od Aleksandrije sem in je nekak protitež italijanske Litoraneje, oziroma obratno. Meja med Egiptom in Libijo je na obeh straneh zgrajena z močnimi žičnimi ovirami, za njimi pa so utrdbe.

V gospodarskem pogledu Libija med vojno Italije ne more podpirati. Kar je važno, so Askari, ki so znani kot dobri vojaki. Od začetka so se iz verskega fanatizma kot mohamedanci Italijanom zelo upirali, saj je še mnogim znan Senussi rod v Kufra oazi, ki ga Italijani dolgo niso mogli ukrotiti. Razmerje se je sedaj spremenilo v prid Italije. Ko so odprli Litoraneo in

Pogled na londonske doko ob Temzi in na Towerski most.

je bil pri teh slovesnostih tudi Mussolini, so mu simbolično izročili »meč islamac«.

V bodočih dneh, ko pričakujemo večjih dogodkov med Egiptom in Italijo, bo imela Litoranea zelo važno vlogo v borbi za povečanje italijanskega imperija.

reče. Če bo Egipt vmešan v angleško-italijanski spor, se bo to zgodilo samo zaradi Sueškega prekopa.

Sueški prekop, ki bi lahko pred nekaj meseci praznoval sedemdeseto obletnico, je poleg lepe, bele volne iz doline reke Nila velik vir egiptovskega bogastva, ker je z njim postal Egipt središče pomorskega pomorstva. Kljub temu pa bi se mnogi Egipčani radi odpovedali temu bogastvu, če bi se s tem rešili nevarnega sosedstva prepričajocih se sil za to prometno žilo. Pa še promet skozi prekop se je v teh nevarnih časih zmanjšal, kar bo trajalo ves čas angleško-italijanske vojne. Angleži inajo zvezo z Indijo v glavnem le še okrog Afrike, ki jo morajo kot nekoč objadrti pri rtiču Dobre nade, Amerikanci pa sploh ne pridejo več v Sredozemsko morje, odkar je proglašeno za vojno območje. Neutrálne ladje, kot

Sueški prekop, blagoslov ali nesreča za Egipt

V južnošvicarskem mestecu Locarno je bila 26. avgusta 1936 podpisana diplomatska pogodba, prav tako in na istem mestu kot pred 11 leti. Toda pri podpisovanju te »druge locarnske pogodbe« stali sedeli samo dve stranki, dva moža. Eden je mlad, športno napravljen, eleganten, z majhnimi, črnimi brki: ni dvoma, da je to takratni angleški zunanji minister Anthony Eden. Njegov tovariš je nekoliko starejši, postavni gospod vzhodnjaške rasti, v ogljeno črni lasmi, s prastarim svečanim plaščem ogrnjen: to je Nahas Paša, opolnomočeni minister Njegovega Velikanstva egiptovskega kralja Fuada. Pogodba, ki jo moža podpisujeta, je po imenu neka prijateljska

pogodba med angleškim in egiptovskim kraljem, v resnici pa je več: to je osnovni zakon za svobodni in suvereni Egipt, »magna charta« samostojnega člana Zveze narodov.

Ta pogodba je z eno potezo odstranila stanje, v katerem je doslej Anglija držala Egipt, Egipt, ki se je že v svetovni vojni boril na strani zaveznikov, sicer ni bil angleška kolonija ali protektorat, bil pa je vendar v neki pravni in dejanski odvisnosti od Londona. Že od nekdaj je bila Anglija velik odjemalec egiptovske volne, glavnega pridelka rodovitne Nilove doline. Leta 1869, ko so odprli Sueški prekop, je še bolj naraslo angleško zanimanje za deželo, ki lahko gospoduje nad tem prekopom. V Egiptu je vedno bolj narasla nacionalistična ali mladoegiptovska stranka, ki je trdila, da se Egipt ni sultanovega in kalifovega vpliva ni dobro otresel, pa bi moral že pod novi jarem: pod Angleža. Angleži, ki so mojstri v tem, kako si pridobiti narode, so po daljšem oklevanju pod vlado sira Baldwinja sklenili odbiti v Egiptu protiangleško ost na ta način, da so naredili iz podložnika prijatelja. Pogodba od 26. avgusta 1936 predvideva neodvisnost Egipta, daje pa Angliji pravico, da sme imeti svoje čete ob Sueškem prekopu. V mirnem času število angleškega vojaštva ne sme presegati 10.000 vojakov in 400 pilotov. Po drugi strani si obljubita obe stranki prijateljstvo in medsebojno pomoč v primeru vojne na področju Egipta. To pomeni, da se vlada v Kairu zavezuje, v primeru vojne dati Angležem na razpolago svoja pristanišča, letališča in prometna sredstva. Poleg tega je Egipt priznal, da je Sueški prekop, sestavni del egiptovske države, »živiljskega pomena za prometne ceste angleškega imperija«.

Tri leta kasneje, ko je izbruhnila vojna, je morala stopiti v življenje vojaška zveza med obema državama. Mladi kralj Faruk se je točno držal pogodbenih obveznosti na ta način, da je odstopil in stavil Angležem na razpoložene pristanišča, letališča in prometna sredstva. Nemčiji in Italiji ni napovedal vojne, ker predvideva pogodba to le v primeru direktnega napada na egiptovsko državo. Italija je v toliko v neugodnem položaju, ker razen letališč, pristanišč, Angležem prepuščenih cest, vojašnic in vojaških vežbališč ne more napasti Egipta samega, razen če mu ona napove vojno. Razumljivo je, da je to nepovoljno za Italijane. Po zavzetju angleške Somalije je vprašanje Sueškega prekopa za Italijo še bolj pe-

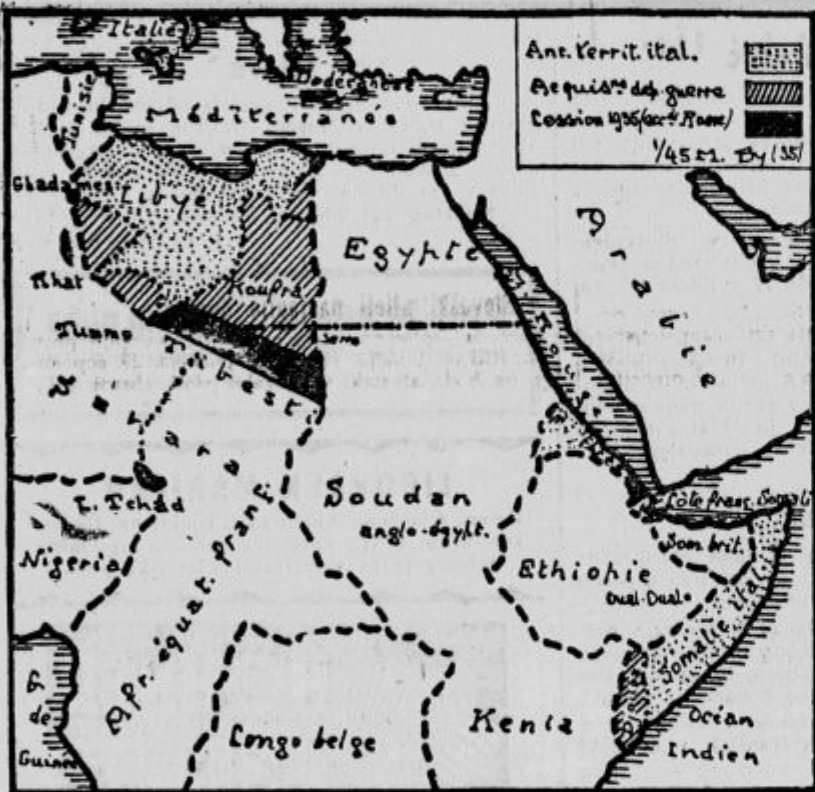

Sueški prekop

turške, grške, španske, portugalske, so tako neznatnega pomena, da je promet skozi prekop skoraj popolnoma izumrl.

Če bi kdo Sueški prekop napadel, bi ga Egipt branil kot ga je branil že v letih 1914—1918 pred Turki, je izjavil kralj Faruk.

Angleško-italijanska vojna v Vzhodni Afriki in na Sredozemlju se nadaljuje, Egipt se oborožuje in pripravlja za vsako možnost. Egiptovska armada je dobro oborožena in izurjena, le pre malo motoriziranih oddelkov še ima. Vendar so v puščavi kamele večkrat koristnejše kot avtomobili.

Evropske kolonije v Vzhodni Afriki. Danes stoji v ospredju zanimanja Egipt.

Podzemeljski boj s špijonažo v Ameriki

V Kenvillu (Zvezna država New York) v Severni Ameriki je zletela v zrak največja tovarna dinamita. Tovarno je popolnoma razneslo, 50 oseb je ubitih, 200 ranjenih. Policija misli, da je ta nesreča posledica sabotaže. Slednji članek opisuje težave borbe proti špijonaži in sabotaži v Ameriki.

Na dan 5. avgusta letošnjega, leta je bil v belji hiši v Washingtonu zelo resen sestanek, na katerem so bili predsednik Roosevelt, državni tožilec Jackson, šef zvezne policije, znane pod imenom »G-Men«, major Hoover ter zastopnik vojske in mornarice. Sestanek je bil za skrbno zaprtimi vrati. Trajal je tri ure in je bil posvečen izredno važnemu vprašanju: boju proti špijonaži, ki je je polno v Ameriki, in sabotaži ameriške pete kolone. Naslednjega dne so bila že razposlana iz bele hiše navodila guvernerjem 48 zveznih držav, stroga, vsebujejo vse potankosti za čuvanje tovarn, vojašnic in letališč, za nadzorstvo nad tujci, za stražo po mejah in pristaniščih.

Vprašanje je resno, resnejše, kakor ga more razumeti javnost, ki pozna trdo podzemno borbo proti špijonem le iz detektivskih filmov. Mladi državni tožilec Jackson, glava vse obrambe pred špijonažo, nam ne slika preveč zadovoljivega položaja: Od začetka evropske vojne lanske jesen je bilo nič manj kot 20.000 ovadov zaradi špijonaže. Od tega so jih 17.000 preiskali in kakih 5000 je policija ali sama naprej preiskovala ali jih je izročila sodišču. Še večjo zaskrbljenost zbujajo število sabotažnih dejanj. Več kot 100.000 primerov sabotaže je potrjenih in to pri izdelovanju orožja, streliva, letal, tankov. V fine tovarniške stroje so vlivali smirek, kratki stiki so za cele ure ustavljali delo po tovarnah, namesto da bi jih mazali z oljem, so stroje polivali s solno in žveplenno kislino, v ladjah so potočili kotle, če so druga milejša predstva odpovedala, so eksplozivne žarilne bombe, ki so vrgle v zrak cele tovarniške zgradbe; v 275 tovarnah so morali poleg domače policije, katero ima vsaka tovarna, prositi za pomoč državno policijo.

Toda koga vendar zanima vse, kar Amerika dela. Amerika vendar ni zamotana v vojno, in v doglednem času tudi ne bo. Čemu torej tam špi-

jonaža? Kdo se za Ameriko zanima? In komu služi onesposabljanje tovarn in ladij?

Jih je že dovolj, še preveč jih je, ki jih vse, kar se v Ameriki dogaja, zelo zanima, bo odgovoril major Hoover, ki mora že vedeti, kaj govori, saj on osebno vodi z zvezno policijo obrambo proti špijonaži. To so države, ki imajo tak gospodarski sistem, ki je našemu nasproten, ali so nam svetovno nazorno nasprotni. Vsi poznamo državo, ki nam zelo zavida naš položaj v Velikem oceanu in se boji naše mornarice. Pri vsem tem moramo omeniti še take ljudi, ki niso plačanci tujih držav, pa slabe našo oboroževalno moč. To so nihilisti, anarhisti, sektarji vseh vrst. Potem so še države, ki ne vidijo rade, da druge države kupujejo pri nas orožje, potem oboroževalni industriji, ki jim je mogoče drug odnesel državno naročilo izpred nosa in ga hočejo pri delu ovirati. Pa tudi razne gangsterje vse vrste živo zanimajo novice pri orožju. Vidimo torej, da manjka takih, ki jih zanimajo naše vojaške skrivnosti — bo odgovoril major Hoover.

Ker je toliko vrst in tako veliko število špijonaže in sabotaže, je tudi naloga majorja Hoovera hudo težka. Kakor v Evropi, je tudi tu obramba pred špijonažo in pobijanje špijonaže zaupano državi policiji. Zvezna policija, ki ima že z borbo proti gangsterjem polne roke dela, se mora v pobijanju špijonaže posluževati posebnih načinov. Uradniki nosijo civilno obleko, so močno oboroženi, morajo biti vsak čas kot vojaki na fronti pripravljeni na borbo s špijoni, ki se večkrat razvije v pravo gverilsko vojno, kajti špijoni in saboterji so po večini nekdanji gangsterji, najeti za te nove naloge...

Najvažnejša naloga zvezne policije je zavarovanje ministrstev, letališč, arzenalov in tovarn. Marsikateri lov se jim že tu posreči. Če se njihovi žrtvi posreči beg, se prične zasledovanje z vsemi sredstvi moderne tehnike: avtomobili, letala, policijski radio, zračni prenos slik in prstnih odtisov iskanega, vsa policijska oblastva so na delu. Temu odlično organiziranemu aparatu je res težko uiti. Velik štab znanstvenikov, kemikov, strokovnjakov za pisavo in tehnikov je na delu v notranjem ministrstvu v Washingtonu kot pomožna sila, ki z orožjem vse moderne znanosti opravlja svoje pri pobijanju notranjih sovražnikov države.

Boljševiki v Kovnem

Očividce opisuje svoje doživljanje, ko osvaja boljševiki Kovno, glavno mesto Litve. V tej nesrečni uri — pravi — ko so se tri svobodne in srečne države: Estonska, Letonska in Litva morale proti svoji volji združiti s Sovjetsko Rusijo, ker pač danes vlada pravica pesti in močnejšega, sem gledal boljševiške vojake, kako so bili začuden, ko so videli, da lahko pri nas vsak je, kadar hoče, in da živimo v popolnoma urejenih razmerah. Kaj neki so jim vendar pripovedovali o nas?

Mesto Kovno je zavito v žalost. Opazoval sem ljudstvo med parado sovjetskih vojakov: delavci, meščani, majhni trgovci, kmetje, ki so se zatekli v mesto, šolanci in nešolanci ljudje, vsi so bili pobiti. Nobenega vzklaka ni bilo čuti, le tu in tam si slišal živio vpilje kakšnega šestnajst-ali sedemnajstletnega žida. Da bi pregnali ta obupen molk, so začeli boljševiki prevažati skozi mesto avtomobile z velikimi zastavami in radijskimi ojačevalci; z njimi so prenašali internacionalno, vojaki na avtomobilih pa so vzklikali rdeči armadi. Litvanci so hodili po mestu in majali z glavo. Naslednjega dne so prinesli časopisi mastne članke o veličastnem, navdušenem in prirčnem sprejemu

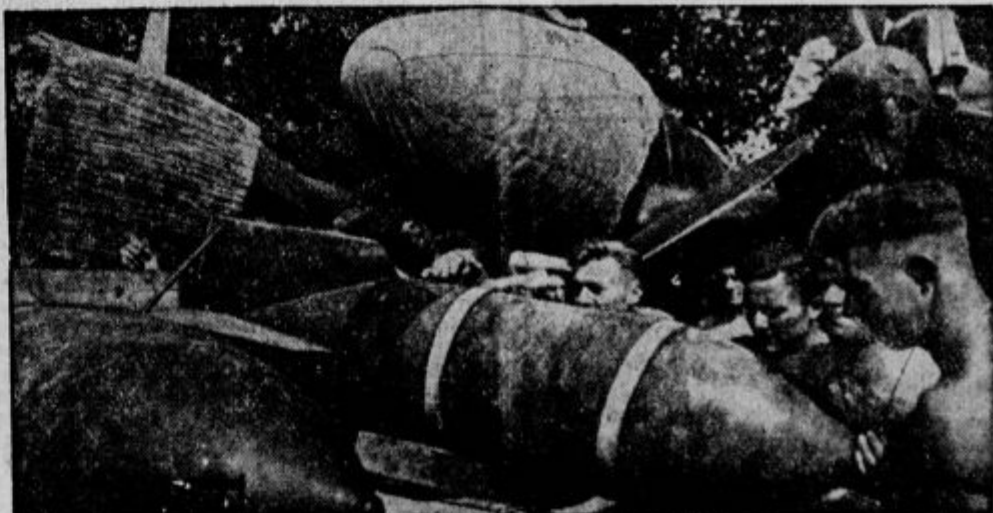
rdeče armade. Ko so ljudje spraševali, kako je vendar možna taka očitna laž, so jim rdeči odgovarjali: »Mi ne računamo na posameznike.«

Ubogo Kovno! Za svoj prihod so si hoteli boljševiki okrasiti mesto. Pripečljali so velikanske rdeče zastave in jih obesili po hišah. Prišel je dež, zastave so bile pobešene, velike kot kri rdeče kaplje so padale z njih na ulice. Ali je bil to simbol?

Ceprav so politični komisarji ljudstvo preplašili, so vendar vojaki opazili pobitost, ki jo je izzval njihov prihod. Niso nas upali gledati v oči, v obrazu marsikaterega si videl tudi neko potrlost in naklonjenost do nas.

Nekega večera kmalu za tem sem zaslišal korakanje vojakov in navdušeno vzklikanje. Ves presenečen grem na ulico. Veliki, mirni plavalasi fantje so korakali po cesti: bili so ostanki litvanske armade. Na vprašanje, kaj to pomeni, so mi odgovorile ženske na cesti: »Naši vojaki zapuščajo Kovno. Ni več prostora zanje. Boljševiki potrebujejo vse naše vojašnice...«

Močno sem se zutajeval, stal sem kot pribit in gledal za njimi. Ena med njimi pa je rekla: »Bodite mirni, naši vojaki se bodo vrnili...«

Bombe pripravljene za letala.

O dijakih, ki se vozijo v šolo

Zadnjič smo o tem vprašanju brali pametno besedo z visoke Gorenjske, ki je z začetkom srednje šole postalo začetek posebnosti. Toda to ni samo zadeva enega ali drugega kraja; povsod, kjer so srednje ali tem podobne šole, se isto vprašanje postavlja z vso ostroščjo.

Prijetni moramo, da so oblasti in šole že marsikaj poskušale, da bi omilile slabe posledice, katerim so izpostavljeni dijaki in dijakinje, ki so veled socialnih razmer primorani voziti se z vlakom v šolo. Toda vtič imamo, kakor da ti poskusi niso uspeli, ali pa, da je prvotna dobra volja omahnila. Vendar prav nič ne zmanjša resnice, da je vožnja z vlakom v šolo v moralnem, šolskem in zdravstvenem oziru zelo škodljiva in da je treba še iskati potov, kako bi se to vprašanje, ki ga imajo drugod že v precejšnjem meri rešeno, na kak način rešilo tudi v Sloveniji. Nujnosti te rešitve ne uvideva le tisti, ki se v vagonih z dijaki še ni nikdar vozil, ali pa tisti, ki jih še ni opazoval ob blizu v urah čakanja na vlak oziroma šolo, ali tisti, ki še ni slišal težkih tožb staršev o pokvarjenem otroku, ki se je vozil z vlakom. Zato bi bilo sedaj v začetku leta nujno nekaj storiti. Pri tej rešitvi bi morali sodelovati vsi, ki jih to vprašanje mora zanimati.

Železniška uprava naj bi poskrbela posebne dijaške voze ali vsaj kupeje, in sicer ločene za dijaške in dijakinje. To bi se dalo posebno lahko izpeljati na tistih progah, kjer je številno vozečih se dijakov zelo veliko. Pomisliti moramo, da se na ne-

katerih ljubljanskih zavodih skoro ena petina vseh dijakov tako vozi domov. V sporazumu z šolsko oblastjo bi morala železniška uprava določiti izvestno nadzorstvo na vlaku in v čakalnicah oziroma peronih. Zrtve, ki jih mora za to doprinesiti, se plačajo z moralnim zdravjem mladine.

Šolska oblast bi morala vse drugače paziti na dijaštvo, ki se vozi z vlakom v šolo kot do sedaj. Šola ima že po predpisih točno evidenco o takih dijakih, to evidenco morajo imeti tudi posamezni razredniki, da pravičnejše ocenjujejo šolsko delo in budno spremljajo vedenje tistih dijakov. Ako šola more, naj opazi na razpoložljive prostore in nadzorstvo za take dijaške. Mnogokje je to sprejelo društvo »Dom in šola«, kar lepo epada v njegovo komitetenco. Oblast naj gmočno podpira taka prizadevanja. Hvalevredna je privatna iniciativa, kakor se je pokazala pri ustanovitvi Doma dijakinj, ki mu je »Vzajemna zavarovalnica« dala velikodušno prostoro na razpolago, kr. banaka uprava pa honorirala nadzorstvo.

Tudi dom mora storiti svoje. Starši naj nikar ne pustijo otrokom voziti se v šolo z vlakom, razen ako so socialne razmere res težke. Posledice so prehudе in trajajo predolgo. Ako že mora tako biti, naj pazijo, da bodo otroci res šli v pripravljena zavetišča in rezervirane vagone in tako olajšajo delo drugih, ki za njihove dijaške in dijakinje skrbijo.

Kdor ima o tem važnem vprašanju še kake sprejemljive predloge, naj jih sporoči, da bomo vsaj letos v tem oziru na boljšem in da bomo preprečili veliko škodo. — Vzgojitelj.

Škofja Loka

Občni zbor: Danes ob pol 10 po šolski sv. maši bo v rešalnici državne meščanske šole letni občni zbor Zajednice doma in meščanske šole. Vsi starši in vzgojitelji so prav iskreno vabljeni na ta občni zbor, kjer se bo govorilo tudi o ustanovitvi šolske kuhinje, ki bi po zamisli zajedniškega odbora skrbela za hrano revnim otrokom vseh šol. Na sporedu je tudi sprememba pravil, da bi bil lahko član Zajednice vsak, ki bi kuhinjo podpiral, pa čeprav nima šoloobveznih otrok.

Dostava pošte. Prebivalci iz vasi Breznica prosijo upravo vsaj za enkratno tedensko dostavo pošte. Tako se zgodi, da leže pisma cel teden ali še več na pošti, prav tako brzjavke, če so še tako nujne. Če je povedo urejena dostava pošte nekajkrat na teden, bi se tudi za Breznico, ki ima precej ljudi, dalo urediti tako, da bi se vsaj enkrat na teden prikazal poštar s svojo torbo.

Kino Društveni dom bo igral danes ponovno ob 4 in 9 pravi zanimiv film »Postal sem zločinec«.

Ptuj

»Naše izseljenstvo« je naslov predavanju, ki ga priredi v ponedeljek 16. t. m. ob 20 Prosvetno društvo v Ptuj. Predavanje, ki ga bo imel akademik F. G., bo v novi prosvetni dvorani v mestnem parku (stavba poleg minoritskega samostana). Bodo tudi skriptne slike. Vljudno vabljeni!

Danes popoldne ob 15 bo na igrišču SK Drava v Ljudskem vrtu prva letošnja jesenska prvenstvena nogometna tekma. Svoje moči bosta pomerila lokalna rivala SK Ptuj in SK Drava. Ker bo tekma vsekakor zanimiva, si jo bo vredno ogledati.

Nov grob. V Rogoznici pri Ptujju je umrla te dni 87 letna posestnica Marjeta Vrabl. Naj počiva v miru!

Rdeči križ prosí vse, ki jim je pri srcu ta človekoljubna organizacija, da se je v tednu Rdečega križa spomnijo in jo podpro pri njenem velikem delu. Zato v tem tednu pridno posejajte kinopredstave RK v »Zvočnem kinu«.

Borba proti draginji... Ko so v petek 13. t. m. predali delavci na magistratu resolucijo proti draginji, se je na Florjanskem trgu zbralo precej ljudi, ki so bili radovedni, kakšen bo izid, oziroma kako bo opravila deputacija, ki je odšla na magistrat. Med temi ljudmi smo seveda opazili znane »borce« proti draginji, ki jim je vse drugo prejš, kakor pa borba proti draginji. Ne vemo, ali so ti gospodje v resnici taki vneti prvobitni proti draginji, kakor se ližejo delavcem, vemo pa prav gotovo, da imajo pri vsem tem čisto druge namene, ki so daleč proč od poštene borbe proti draginji... Zato pa znani gospodje le opreznost, da se ne osmotele! Če sni pošteno, s pošteno besedo na dan!

Sv. Peter pri Mariboru

Osebnost. Kaplansko mesto je zasedel novomašnik g. Ivan Kolenko, rodom iz Črenovec v Slovenski Krajini. Novemu duhovniku pomočnik želimo, da bi se med nami prav dobro počutil.

Šolske vesti. Konec avgusta so bile z odločbo kr. banske uprave preločene od nas k Sv. Marjeti vasi Grušova, Rupče in Dragučova, ki sicer spadajo pod našo župnijo, a upravno pod občino Sv. Marjeta ob Pesnici. Starši s preločanjem niso posebno zadovoljni in upajo, da bodo s ponovno prošnjo na merodajna mesta dosegli zopetno vrnitev otrok. — Okusno je prenovljena notranjost poslopja deške šole, kar je zaslug kraj. šolskega odb., predvsem predsednika, župana g. Kirarja.

Na Mali Smaren je bila po dolgih letih naša podružna cerkev na Gorci pravcatno oblegana. Romarji, ki so prihajali od vseh strani, so z veliko pobožnostjo prisostvovali cerkvenim slovesnostim.

Rečica ob Savinji

Visok obisk. Na povabilo svojega sošolca g. msgr. Alfonza Požarja, župnika in dekana v Rečici ob Savinji, so se 12. t. m. zbrali pri njem na letni sestanek tovariši, ki so bili pred 40 leti skupno v bogoslovju v Mariboru. Sestanka so se udeležili poleg zgoraj imenovanega prevz. škof lavantinski dr. Ivan J. Tomažič, Franc Bratušek, dekan in župnik v Ostetnjah, Alojz Musi, župnik v Vitanju, Maks Žičkar, župnik v Ločah, Karel Malajner, župnik pri Sv. Florijanu pod Bočem, Janez Vogrinec, župnik pri Sv. Francišku Ksaveriju, in Alojz Kramaršič, kurat v Novem Celju. Prvi dan so se gospodje podali v Logarsko dolino. V četrtek 12. t. m. pa je jutraj v domači župni cerkvi v Rečici škof daroval sv. mašo ob asistenci gg. dekana Bratuška in župnika Musija. Pred sveto mašo je zbrane tovariše pozdravil s lepim nagovorom domači župnik msgr. Požar. Svete obrede pa so na koro spremljali s lepim petjem pevci-šolarji. Sv. maši je prisostvovalo mnogo faranov in vsa šolska mladina pod vodstvom učitelja. Po zajtrku so se gospodje odpeljali v Gorenji grad, kjer so si ogledali cerkev, ki je ena največjih v naši škofiji. Popoldne pa so se poslovili od svojega gostitelja ter se zopet podali na svoje domove z željo, da se prihodnje leto zopet vsi snidejo pri drugem sošolcu zdravi in veseli.

Draginja raste - mi držimo še stare cene!

Baker, aluminij, med, železo, kavčuk so snovi, ki jim raste cena do neverjetnih višin.

Radijski aparati so izdelani prav iz teh snovi.

Tudi ostali stroški, kot carina, prometni in luksusni davek so se ogromno povečali. Samo zadnja dva znašata celih 44% od nabavne cene.

Drugi mesec stopi v veljavo novi kurz nemške marke, ki je pri radijskem blagu vladajoča valuta. Ta kurz bo za 20% višji od sedanjega.

S tem bo usoda starih cen zapečaten. Računati je s povišanjem za kakih 20-30%.

Preskrbite se zato z aparatom takoj, dokler moremo držati še stare cene!

Upamo, da bo naša zaloga za ta mesec še zadostovala, da Vam moremo postreči še po starih predvojnih cenah!

Naša izbira je še popolna! Zahtevajte cenik!

»RADIO« družba z o. z.
V LJUBLJANI, Miklošičeva c. 7

Slovenj Gradec

Krajevni in okrajni odbor Rdečega križa priredi v nedeljo, dne 15. t. m. ob 10 dopoldne v kinodvorani pri Gollu filmsko predavanje, pri katerem bo predaval okrajni san. ref. zdrav. sv. g. dr. Maks Pohar. Za člane RK, samarijane in bolničarje je udeležba obvezna.

Protituberkulozni dispanzer v Slovenjem Gradcu sporoča, da posluje zopet redno vsak ponedeljek in petek od 15 do 17 v Zdravstvenem domu.

V tukajšnji bolnišnici je bil sprejet 76-letni Franc Brunčok, hlapec na Muti. Brunčoka je njegov gospodar poslal na drevo obirati in trest sadje. Starček, ki prav gotovo v svojih visokih letih ni več za plezanje po drevu, je padel z drevesa ter dobil hude notranje telesne poškodbe.

Hrastnik

V sredo 11. septembra je imel občni zbor fantovski odsek. Novi odbor nam jamči za uspešno delo med delavsko moško mladino.

V torek 17. septembra bo ob 6 zvečer v cerkveni sobi redni občni zbor cerkveno stavbnega društva cerkve Kristusa Kralja v Hrastniku. Dobrotniki nove delavske cerkve vljudno vabljeni.

Dekliški krožek ima redni letni občni zbor v nedeljo 22. septembra po večerih v dekliški društveni sobi.

V soboto 21. septembra bo ob 6 zvečer v posebni sobi restavracije Šentjure v Hrastniku izredni občni zbor Protituberkulozne lige v Hrastniku. Člani in prijatelji izredno potrebne in človekoljubne društva vljudno vabljeni.

Zimska kmetijska šola pri Sv. Juriju

Zimska kmetijska šola v Sv. Juriju ob južni železnici prične svoj prvi tečaj dne 4. novembra ter sprejme vsaj do 24 učencev. Ta tečaj je petmesečen in traja do 31. marca 1941. Učenci, ki ga dovršijo, bodo prihodnje jeseni sprejeti v II. tečaj, ki bo trajal prav tako pet zimskih mesecev.

Prednost zimske šole tiči v tem, da se kmečki sinovi pozni teoretično in deloma praktično izobrazijo v vseh kmetijskih panogah, poleti pa pomagajo doma na kmetiji. Tako ima kmet zanesljivega delavca doma tedaj, ko ga najbolj rabi. To je posebna važnost v današnji dobi, ko mora toliko naših kmečkih fantov in mož ob času najhujšega dela na orožne vaje. — Druga prednost je v tem, da kmečki gospodar lažje poravnava v enem letu oskrbovalnino za pet mesecev kot pri celoletni kmetijski šoli za enajst in pol mesecev.

V zimsko šolo se sprejemajo najmanj 16 let stari sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na domači kmetiji. Prošnji za sprejem je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o navednosti, izjavo staršev oziroma varuha (banovinski kolek za 4 din), s katerim se zavežejo plačati stroške šolanja, ter izjavo, da ostanejo prosilci po končani šoli na domači kmetiji, končno davčno ali občinsko potrdilo (brez kolka) o velikosti posestva in višini letnih neposrednih davkov, to pa zaradi dosege banovinskega prispevka. Navesti je tudi točen naslov prosilca in zadnjo pošto.

Gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Oskrbnina znaša mesečno 100 do 200 din, po premoženjski razmerah staršev in se plačuje mesečno vnaprej. — Pri vstopu v šolo preišče školski zdravnik zdravstveno stanje učencev; bolni se odklonijo.

Lastnoročno pisane prošnje, poskovane z banovinskim kolekom za 10 din, je poslati ravnateljstvu Banovinske kmetijske šole v Sv. Juriju ob juž. žel. najpozneje do 1. oktobra 1940. Vsa potrebna pojasnila daje ravnateljstvo.

Kmetje! Pošljite svoje sinove v kmetijsko šolo!

Izjava

Krančan Miha, izdelovatelj mlinov in žag iz Starega trga pri Slovenj Gradcu, mi je v letu 1939 naredil novo žago in jez, katere prav dobro deluje. Z žago sem prav zadovoljen, zaradi česar imenov. graditelja vsakomur toplo priporočam. Šmartno pri Slovenj Gradcu, 13. IX. 1940. Kac Martin l. r.

Prešite odeje od vate in puha

dajte obnoviti brez polajze. V polnem času napravim takoj in po znižanih cenah. — Sever, Marjin trg 2

LIPOVŠEK MARIJAN

docent Glasbene Akademije, Ljubljana, Gospodarska ulica 10-II., sprejema od 15. septembra dalje gojence v privatni klavirski pouk.

12 nagrad

za reševalce naših sobotnih reklamnih križank.

Tovarna kemičnih izdelkov

»Golob & Comp.«

Ljubljana - Viš

je podelila reševalcem:

10 kg terpentinskega mila,
6 ducatov toaletnega mila (Lanoline, smrekovega, špalk),
zavoj božičnih svečk,
2 ducata čistila za čevlje.

Štirje izrebranci dobe brezplačno Slovenca.

Pošljite rešitve!

Pazitelj »Ilirija« milo. — »Ilirija« čistilo.

»Ilirija« je domača prvovrstna znamka.

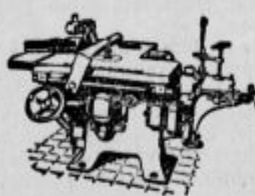
Terezija Lipovšek
roj. Rajmer

soproga poštnega uradnika

Pogreb nepozabne bo dne 16. t. m. ob 1/8 zjutraj, izpred hiše žalosti na pokopališču Marija Sirje.

Zidani most, 14. septembra 1940.

Silvo, soprog; Silvo in Franci, sinova.

Stroje za obdelavo lesa

t. j. za mizarstvo, kolarstvo i. t. d. ter žagine naprave dobavi slej ko prej v priznano najboljši izvedbi

PETER ANGELO d. z o. z.

LJUBLJANA, Miklošičeva 30
(Vhod Pražakova 8/I)

**Kameninaste cevi
Betonske cevi
Drobljeni marmor
Brusljne kamne**

ima veliko zalogo:

JOS. CIHLAŘ
Ljubljana, Tyrševa c. 69

IZDELUJE:
steklobetonske
nadvetlebe
»Luxer« be-
tonska okna,
umetni kamen
sploh in drugo

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsake beseda 1 din; ženitovanjski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonsko, 3 mm visoka petlin vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mesto hišnice
18-letna samostojna oseba srednjih let. Novak, Sv. Petra c. 39, priti. (a)

Absolventka trg. šole
Išče zaposlitev v trgovini ali pisarni. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 13803.

Perfektne nemško
Služba išče službo pri boljši družini. Uči tudi otroke. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 13758.

Mizarskega pomočnika
dobro izurjenega v stavnem delu, in vajenca — sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. — Alojzij Golob, strojno mizarstvo, Praprotno nad Škof. Loko

Absolventka
abiturientskega trgovskega tečaja išče mesto za brezplačno prakso. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Nastop takoj« 1330.

Mlada gospodična
dobrosrčna — ki govori perfektne italijansko in ima posebno veselje za vzgojo otrok, išče službo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13911. (a)

Trgovski sodnik
verziran v manufakturi, galanteriji in konfekciji, pošten, zmožen, pravi nametivne takoj. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zadovoljim vas« 13698.

Za občinskega tajnika
pomožnega, bi šel začasno brezplačno za hrano. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pošten in vesten« št. 13699.

Absolvent
enoletnega trg. tečaja želi namestitve v trgovini ali kot mlajša pisarniška moč. Grem tudi prakticirati. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vesten« št. 13572.

Mlad trgovski pomočnik
priden, vesten, verziran v specerijski stroki, želi premeniti mesto s 1. okt. najraje na deželi. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13842.

Absolventka
trgovskega tečaja — išče službo praktikanke. — Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Praktikantinja« št. 1090.

Mesto administratorja,
knjižovodje, oskrbnika ali kaj silnega išče dolgotrajni sodni in odvetniški pisarniški vodja za ali izven Ljubljane. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljivo« 13942

Dekle
zmožno kuhe in gospodinjstva, išče službo pri boljši družini. Gre tudi na hotel za sobarico ali pa za pomoč v gostilno. Marica Stiplošek, Polmaže 10, Golnik, Gorenjsko. (a)

Trgovski pomočnik
z malo maturo išče službo. Ponudbe prosim na naslov »Sirota brez staršev« pošto ležeče, Slovenj Gradec. (a)

Strojinik
vešč strugarstva ter finih strojno-ključavničarskih del, išče takojšnje zaposlitve. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Strojinik« št. 13855. (a)

Absolventka
meščanske šole in trgovskega tečaja vešč strojepisja in stenografije, išče primerne zaposlitve. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13885. (a)

Dekle
pridna, poštena, z večletnimi pričetki, zna samostojno kuhati in opravljati vsa hišna dela, želi mesto s 1. oktobrom. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13794.

Sedlarski pomočnik
dobro izvešan išče službo. Novak Rudolf, sedlarski pomočnik, Maribor, Stritarjeva 47. (a)

Fant
18 let star, pošten, želi dobiti mesto kuharskega vajenca, Subic Janez, Sv. Križ 33 nad Jesenicami.

Trgovska pomočnica
mešane stroke, brez staršev, želi službo. Ponudbe podruž. »Slov.« v Trbovljah pod »Hvaležna«.

20 letni fant
z malo maturo išče zaposlitve kjerkoli. Naslov v upr. »Slovenca« pod števil. 14001. (a)

Absolventka
enoletnega trgovskega Legatovega tečaja z dežele želi namestitve v trgovini ali pisarni kot praktikantinja. Ponudbe na podruž. »Slovenca« v Mariboru pod »Poštena 1103«.

Vajenci
Vajenca
za mizarstvo sprejemem. Sedej, Mala Čolnarska. (v)

Vajenca
z vsjo oskrbo v hiši sprejemem. J. Janežič, vrtnarstvo, Mengeš. (v)

Vajenca
za mizarstvo obrt sprejemem Franc Kuhar, št. Vid Vižmarje. (v)

Vajenca
pridnega in poštenega — sprejme trgovina z mešanim blagom. Mlakar, Jernejeva 35. (v)

Krojaškega vajenca
sprejme takoj krojaštvo Tomšič, Slomškova 6 — Ljubljana. (v)

Mizarskega vajenca
sprejemem. Jože Gabrijeleč, Ljubljana VII, Jernejeva c. 47. (v)

Mlinarskega vajenca
v valčni mlin sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši in nekaj plače. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13989. (v)

Mizarskega vajenca
sprejme mizarstvo mojster Vrešak, Celje, Prešernova 11. (v)

Vajenca
in raznašalca kruha, takoj sprejemem. Ivan Rozman, pekarna, Videm-Dobropolje.

Pekovskega vajenca
z vsjo oskrbo in raznašalca sprejme takoj pekarna Šuštar v Trzinu, Glavni trg 8. (v)

Učenca
v trgovino z meš. blagom sprejemem takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Pošten« 13914. (v)

Trgovskega učenca
sprejme večja trgovina na deželi. Predpogoj je potrebna šolska izobrazba, veselje do tega poklica ter poštenost. Dopis na upravo »Slovenca« pod »Marljiv« št. 13820.

Petnajstletna deklica
z dvema razredoma meščanske šole se želi izučiti za šiviljo, najraje v okolici Ljubljane ali v mestu. Ježek Angela, Poljane 3, p. št. Vid nad Ljubljano. (v)

Učenko
za trgovino, s 4 meščan. šolami, sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Maribor« št. 1098.

Mizarski vajenec
ki ima veselje do te obrti, se sprejme. Biti mora priden in pošten. Anton Jevnikar, strojno mizarstvo, Ljubljana, Moste, Pod Ježami.

Mlad fant
16 let, bi se rad izučil za mehanika. Naslov v upr. »Slov.« pod 13792.

Krojaško vajenka
z dežele sprejemem. Milka Habjan, Emonska c. 10, Ljubljana. (v)

Trgovskega vajenca
sprejme v trgovino z mešanim blagom Ogrizek Albert, Kostrivnica, Podplat.

Večja trgovina
z meš. blagom, na deželi, sprejme krepkega vajenca. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Delaven« št. 13696.

Vajenca
za kleparsko in vodovodno instalacijsko obrt — sprejemem takoj. — Josip Cilenšek, Laško.

V trgovini z meš. blagom
se želi izučiti 14 letno dekle, zmožna nemščine, z 8. razredno osnovno šolo. Ponudbe na naslov: Marica Potočnik, Triglavska 53, Bled II.

15 letna deklica
z malo maturo, se želi učiti v trgovini, kjer bi imela vsjo oskrbo v hiši. Naslov: Jožeta Rabotin, Senovo 89, p. Rajhenburg

Službo določa
Samski mlinar
mlajši in dobra moč, dobi takoj mesto. Dolenja vas 1, p. Podbrezje.

Pletiljo
sprejemem takoj za stalno. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 13765.

Krojaškega pomočnika
za male kose, dobro izvežbanega, sprejme takoj krojaški salon Kovše, Sl. Konjice.

Pletilje
iščem za nogavice in te lovnike, z oskrbo in dobrih zaslužkom za takoj. Zagreb, Pletiona, Trnsko-ga 13.

Hlapca
za prevoz specerije, poštenega in treznega, s plačo 300—350 din, išče M. Soper, trgovina, Hrastnik.

Dekle z dežele
ki bi pomagala pri kuhanju in za druga hišna dela, želi službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zanesljivo« 13791.

Fanta
za vsa kmečka dela, ki bi raznašal tudi kruh — sprejemem. — Trgovina in pekarija Krenos, Zalog.

Predileca za žimo
sprejemem takoj. Plača dobra, Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Predilec« št. 13764.

Gospodinskega pomočnika
pridna in resna, se sprejme za večje gospodinjstvo na deželi. Nastop takoj. Ponudbe ev. s sliko je poslati v upravo »Slov.« pod značko »Mežička dolina« št. 13757.

Pletilje
ki pletejo kratke ženske nogavice (Haferloochen) iz našega materiala, s svojimi stroji, nujno iščem. Ponudbe in vzorce pošljite na »Vunatritkot«, Zagreb, Trg Kralja Petra št. 9.

Vrtnarja
zmožnega vseh vrtnarskih del, z dobrimi referencami, išče veleposelstvo v Sloveniji. Ponudbe ali osebno se predstaviti: Sanatorij dr. Majeriča, Ormož.

Službo kuharice
lahko nastopi takoj starejša oseba, izkušena in vajena vseh del v večjem župnišču. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vzorn« št. 13734.

ZAHTEVAJTE NOVI CENIK

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

Sternnecki
CELJE 18

Več mizar. pomočnikov
sprejme takoj Janez Stare, Vodice 20, nad Ljubljano.

Postrežnico
pridno in pošteno, sprejemem takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13995.

Postrežnico
za tri dni v tednu sprejemem takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13991.

Natakarico
sprejemem v Celju. Služba stalna, nastop takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13988. (b)

Krojaškega pomočnika
z lastnim strojem sprejemem takoj. — Krojaštvo Klotnik, Maribor, Valvasorjeva ul. 20. (b)

Dva mizarska pomočnika
dobra, sprejemem takoj. Hrana in stanovanje doma. Jožef Sitar, mizarstvo, Križe pri Trzinu. (b)

Potnike
specerijske branže z večletno prakso iščem za tvevano marko. Kavčija potrebna. Prednost imajo oni z lastnim avtomobilom. Ponudbe na podruž. »Slovenca« v Celju pod »Provizija« 13985. (b)

Služkinjo
zmožno samostojne kuhe, po možnosti tudi večje šivilje, sprejemem takoj v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marljiva in snažna« — 13970. (b)

Postrežnico
delavno, snažno, strogo pošteno sprejemem za gospodinjstvo od pol 7. do 3. ure. Plača 200 din. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13975. (b)

Iščemo
dobre ženske ali moške moči za propagando za uvažanje raznih artiklov. Znanje nemškega in hrvatskega jezika potrebno. Prednost imajo izvrstne trgovske pomočnice ali pomočniki. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Provizija« št. 13883. (b)

Služkinjo
zmožno vseh gospodinjstvih del, dobro kuharico, vzajemem takoj v stalno službo v letovišču Kranjska gora. Ponudbe poslati v upr. »Slovenca« pod »Zanesljivo« št. 13832. (b)

Iščem upravitelja
za večje posestvo, z nizjo kmetijsko šolo in daljšo prakso, srednjih let, oženjenega. Ponudbe na: Ekonomija Okop, Indija, Srem.

Šoferja za avtotaksi
sprejemem. Zeljarska 11.

Tapetniškega pomočnika
spodobnega, sprejemem. — Ljubljana, Gosposka 11.

Mesarskega pomočnika
sprejemem. Zavri Matevž, Javornik-Jesenice. (b)

Hlapca in dekle
pridna, poštena, kmečka, sprejemem. Semraje Franc, Tomačevo 24.

Čevljarskega pomočnika
sprejemem takoj. — Bore Valentin, Homec 21, Radomlje.

Fotografskega pomočnika
zmožnega, takoj sprejme Fotoateljé Selhavs, škofja Loka. (b)

Kmečkega fanta
pridnega, poštenega in zdravega sprejme Prelesnik, trg. s kurivom, Ljubljana, Janševa ulica št. 2. (b)

Služkinjo
pridno, pošteno, zdravo, iščem, ki se razume vsaj malo na kuho. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 14018. (b)

2 čevljarska pomočnika
sprejemem takoj za stalno. Ban Ivan, čevlj. mojster, Sromlje pri Brezicah.

Služkinjo
k malim družinam na Jesenicah sprejemem s 1. oktobrom. Ponudbe poslati na podruž. »Slovenca« Jesenice. (b)

Zidarje
akordante iščem. Notranji omoti. Delo za najmanj mesec dni. Ing. Dučić, Gorenja vas nad Šk. Loko. (b)

Kuharica
dobra gospodinja, dobi službo v župnišču. Nastop takoj. Pismene ponudbe upr. »Slovenca« pod »Zanesljivo« 18922.

Dobre mizar. pomočnike
zlasti take, ki imajo vajo v poliranju, vzajemem v službo. — Franc Zaleter, Stanežiče, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Izkušene radijske tehnike
vzajemem v službo. Le prvovrstne moči naj stavijo ponudbe na »Radios«, družba z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva c. 7. (b)

Inženirja-kemika
sprejme v službo tovarna v Sloveniji. Delokrog: barvarna, belilnica, apertura. Ponudbe s popisom solanja in dosedanjega udeleževanja v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Sposobna«

Dva kleparska pomočnika
takoj sprejemem. Smolej Alojzij, kleparstvo, Kranj.

Več krojaških pomočnikov
sprejemem takoj. Toporš. Kranj, Tavčarjeva 10. (b)

Čevljarija
za navadno in enega za boljše delo sprejemem. — Triumf, Miklošičeva 12.

Čevljarskega pomočnika
takoj sprejemem. Slavko Omejec, čevljarstvo, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Mlajšo postrežnico
od 7—2, s hrano, sprejemem. Plača 200 din. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13865. (b)

Kuharico
starejšo, za župnišče — iščem. Nastop s 1. okt. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Gorenjsko« št. 13640. (b)

Stavnega polirja
spodobnega, sprejemem takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13811. (b)

Prodajalko
za specerijo, vestno in agilno, ki bi bila tudi gospodinja v pomoč, išče krščanska hiša na deželi. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Takoj« 13708.

Služkinjo
iščem za takoj. Znati mora dobro kuhati in opravljati vsa hišna dela. Plača dobra. Dolfi Požun, trgovčeva soproga, Trbovlje. (b)

Mlinar
ki je vešč mletja pšenice se sprejme takoj. Ponudbe z zahtevkami poslati na valjčni mlin Anton Polane, Radeče pri Zid. mostu. (b)

Kuharico
starejšo, samostojno, z večletnimi pričetki — sprejemem s 1. oktobrom v večjo trgovsko hišo na deželi. Navesti dosedanje službe. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra moč« št. 13652. (b)

Kuharico
perfektno, pošteno, skromno, staro 30 do 35 let, ki razume vsa gospodinjstvena in vrtna dela, išče boljša mala družina. Ponudbe z navedbo plače v upravo »Slovenca« pod »Stalno mesto« št. 13714.

Restavracijska kuharica
zmožna v kuharski stroki, zanesljiva, solidna in vestna gospodinja, stara do 28 let, se sprejme s 1. nov. 1946 v stalno službo v boljši restavraciji. Plača po dogovoru. Služba lahka. Pism. ponudbe z navedbo učne dobe in dosedanjega službovanja je poslati podružnici »Slov.« v Mariboru pod »Solidna in trezna« št. 13700. — Naslov je tudi v vseh podružnicah »Slovenca« pod št. 13790. (b)

Čevljarskega pomočnika
sprejemem takoj. Franc Miklavčič, št. Vid n. Lj.

Več mizar. pomočnikov
sprejme mizarstvo štigl. Trata, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Kmečko dekle
sprejme v trajno zaposlitve v Naglič, ščetarstvo, Vižmarje pri Ljubljani.

Iščem dekle
vajeno vseh kmečkih del. Starejša ali nesrečne nezakonske matere imajo prednost. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Preskrbljena« 13880.

Služkinjo
sprejemem. Setnikar Jože, mesar, Cesta 15, Glince-Vid. (b)

Pridno dekle
vajeno vseh gospodinjstvih del in kuhe, iščem s 1. oktobrom. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13874. (b)

Šoferja
za osebni avto, sigurnega vozača, ki bi bil voljan delati tudi druga hišna dela, sprejemem v stalno službo. P. Sterk, hotel »Bellevue«, Ljubljana. (b)

Kuharico
za trgovsko hišo iščem. Samostojna kuha in skrb za gospodinjstvo. Plača dobra. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stalna služba« 13892 (b)

2 čevljarska pomočnika
za moška šivilja in zbita dela, sprejemem takoj za stalno. — Franc Rozman, Zg. Duplje št. 6, Gorenjsko. (b)

Dekle z dežele
spretno in pošteno, vajeno malo kuhe, sprejemem takoj. Zor, Frančiškanska 8, dvorišče. (b)

Pouk
Krojni tečaj
Jožice Kumelj-Rus se prične

23. septembra t. l.
Jadranska ulica 23 Ljubljana

Po naročilu izdelujem vse kroje (šnite) po meri in žurnalu.

Strojepisni pouk
Večerni tečaj, pričetek pouka in vpisovanje v ponedeljek, 16. t. m. od 6. do 8. ure zvečer. Christofor učni zavod, Domo-branska cesta 15. (u)

Ga. Roza Gallatia
Poljanska cesta št. 18, prične s klavirskim poukom 16. septembra.

Uspešen klavirski pouk
daje ga. Jemec, Poljanski nasip 10-II, Ukovina 60 dinarjev.

Za stenografijo
in strojepisje prireja Trgovsko učilišče Robida, Ljubljana, Trnovska ulica 15, poseben tečaj. — Vpisovanje v pisarni dopoldne in popoldne. (u)

Pouk
nemščine in francoščine, Komenskaga 16-I, desno.

Nemščino
od začetka do popolnega obvladavanja poučuje prof. dr. Svoboda, Emonska 2.

Sedmošolec
klasice gimnazije išče instrukcije. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13925.

Osmošolec
želi poučevati nižješolca za stanovanje po možnosti s hrano. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vesten« 13889. (u)

Nemščino
angleščino, francoščino in italijansko poučuje dipl. učiteljica. — Kolodvorska ulica 11. Informacije dopoldne.

Nemščina
začetniški, nadaljevalni in konverzacijski tečaj, dnevni in večerni. Beethovnova 9-I. (u)

Klavirski pouk
prične s 16. septembrom prof. Ruža Šlaisova na Poljanski cesti 15, stop. VIII. Prijava novih go-jencev od 13.—15. ure.

Gospodična
katera je sposobna pripravi privatno učenko za izpit čez tretji razred realne gimnazije, se išče na deželo. Popolna oskrba. Plačilo po dogovoru. Ponudbe s sliko in curriculum vitae v upravo »Slov.« pod št. 13687.

Oblastv. koncesionirana šoferska šola
za poklicne šoferje in amaterje

I. Gaberšček
bivši komisar za šoferske izpite

Kolodvorska ulica št. 43
Telefon 28-28

FILATELJA
Filatelisti!

Nujno rabimo več velikih zbirk in vsako količino jugoslovanskih in inozemskih znamk (Massenserie), za katere plačujemo najvišje cene. Pri večjih objektih se osebno zglasi-mo. Ponudbe na Filat. biro dr. Simić, Zagreb, Ilca 25.

Objave
Izjavljam

da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih naredila moja žena Gabrijele Šurk — Šurk Anton, Gameljno.

ROMANJA

Mikaven izlet z avtom
petdnevni (500 din) dne 27. septembra, preko Beke Krajine: Plitvice, Bihać, Sinj, Split, Lada na Ilirar, Trogir, Šibenik; slap Krke; preko Velebita: Senj, Sušak. Znameniti kraji, divni otoki, zanimivi doživljaji! Sončna Dalmacija — najlepša jesen! Grozdja, smokve — obilo! Prijave za brezplačne podrobne informacije pri upravi »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17-a.

Kam pa kam?

Važno za vsakega!
Sedanjí težki čas zahteva zdravje živce, zato pridite k nam in pijte mleko, jogurt, smetano, Zajtrk, večerja, mlečna hrana. Se priporoča mlečna »Drama«, Erjavčeva cesta 2.

Kupimo

Kupim
ev. si izposodim - dobro ohranjen orgelski harmonij. Ponudbe na Jemec, Poljanski nasip 10-II.

Kupim
600 komadov že rabljene strešne opeke (Falz-ziegel). Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Opeka« 13.669.

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Poročne prstane
ure, verižice, uhane, kakor tudi očala — kupite zelo ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku, Šutna, nasproti farne cerkve. Podružnica v Mariboru, Jurčičeva 8. (I)

Kupujemo
vsako množino rženih rožičkov po najvišjih dnevnih cenah. Salus d. d. Ljubljana, Cigaletova ul. št. 5 ali Mengeš.

Lahek voz zapravljiček
dobro ohranjen, kupim. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »1500« št. 13704.

Hruške
tepke za žganjekuho kupim vsako množino. Ponudbe na Emerik Zelinka, Ljubljana VII. (K)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih cenah
A. KAJFER
trgovina s urami in zlatnine, precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Rabljenе zaboje
holandske, za vlaganje jabolk, kupim. Ponudbe poslati na Martin Pavlin, Trnje 13, Brežice.

Ježice (knopra)
kupim vsako množino po najvišjih dnevnih cenah. Ponudbe z vzorci pošljite trdki M. Walland, Slov. Konjice. (K)

Srebro, drage kamne in vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
Jos. Eberle, Ljubljana
Tyrševa 2
(Galača hotela »Slon«)

Kino projektorje
dobro ohranjene, kot na pr. Zeiss Ikon Ernemann I., kupim. »Radio«, družba z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. (K)

Kupim za 15 letno deklico
siroto — dobro ohranjen zimski plašč in perilo. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13943. (K)

Gunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo diako (arovco) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska št. 15.

Zivati

Kobilico
sedemletno, srednje teško, pridno za vožnjo, takoj prodam. Budinec, Kranjska gora. (J)

Posrestva

Zidano hišico
za odstraniti, prodam za 3000 din. Vprašati: Šmartinska cesta 16.

Hišo v Ljubljani
najraje s hipoteko - kupim. Ponudbe z naslovom v upravo »Slovenca« pod »Hiša« št. 13796.

Enonadstropno hišo
tristanovansko, lepo, z vrtom, na prijetnem kraju v Skofji Loki, prodam. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Ugodno« št. 13795.

Tik Kranja ali Domžal
kupim novejšo dvostanovansko hišico z vrtom. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Tudi večja parcela« št. 13846.

Kupim parcelo
stavbno ali drugo (njivo, travnik, vrt, gozd). Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Ljubljanska okolica« št. 13439.

V Celju
kupim hišo ali vilo od 100—200.000 din. Obširne ponudbe z navedbo zadnje cene pošljite v upr. »Slov.« pod »Gotovina« št. 13737.

Stanovanjsko hišo
od 200.000 do 400.000 din kupim. Popis in ceno pošljite upravi »Slovenca« pod »Tudi dve« 14004. (P)

Hišico ali parcelo
v Ljubljani ali okolici, s hipoteko, kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Gotovine 50.000.— takoj« št. 13799.

Hišo ali posestvo
z dolgom ali preužitkarjem, prevzamem in plačam do 50.000 din takoj. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Dobro človek« 13798.

Hišo z vrtom
Bežigrad, Ježica, Celovška cesta, od 300.000 do 600.000 din kupim z gotovino takoj. Še danes ponudite upravi »Slovenca« pod »Odpotujem« 14005.

Hišo
donosno od 500.000 din do poldrugi milijon kupim. Plačam takoj. Točne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »V Ljubljani« — 14002. (P)

Hišo
visokoprtilično, novo, z veliko parcelo, blizu postaje Zalog prodam v D. Mar. Polju. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Dobra kupčija« 13994. (P)

Posestvo
srednje veliko, z gozdom, njivami, vinogradom ter sadonosnikom, prodam. - Na posestvu se lahko redi 4 glave govedí. Josip Eferl, Rošpoh št. 130, p. Kamnica.

Posestvo
lepo, majhno, zidana hiša, z gospodarskim poslopjem, 5 minut od žel. postaje, cerkve, pošte in šole - prodam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »110.000.—« št. 13581.

Enodružinski hišico
kupim, najraje Stadion, Stožice, Šiška ali št. Vid. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »100.000.—« 13976. (P)

Lepe parcele
ali več hiš kupim v Ljubljani skupno do treh milijonov, ki so že naloženi v ljubljanski banki. Resni prodajalci pošljite opise s cenami na upravo »Slovenca« pod »Jugoslovan v tujini« 14000. (P)

Več hiš
solidno zidanih, 5 do 7%, donosa, in nekaj lepih parcel po ugodnih cenah smo dobili zadnje dni v prodajo. Najbolje naložen denar. REALITETA, Ljubljana, Prešernova št. 54-I. Telefon 44-20. Informacije brezplačno. - Pridite in prepričajte se!

Ugodno prodam
štristanovansko hišo z dobro vpeljano trafiko s skladiščem, velikim vrtom in stavbno parcelo pri državni cesti, 15 minut od glavnega kolodvoza v Mariboru. Naslov v podruž. »Slovenca« v Mariboru pod št. 1100. (P)

Novo 41. kolo državne razredne loterije je v polnem teku. Sedaj je najugodnejši čas, da vsak misli na svojo bodočnost.

Tudi Vas išče sreča

Ako še niste bili v življenju srečni, tedaj se spomnite na Vaš »Vrelec sreče«. Vaša bodočnost zavisi od Vas. Že z majhnim denarjem lahko postanete naj srečnejši. Na srečke drž. razredne loterije igra vsakdo izmed nas, razlika je samo v tem, da nekateri takoj najdejo zaželeno srečo, drugi kasneje. Gotovo je, da je riziko le mal, samo vztrajnosti je treba.

Cas za nakup srečk je sedaj. Po možnosti naj vsak sam s svojo roko dvigne svojo srečo. Resnica je pa tudi, da je kolektor sam največkrat izbral igralcem srečke, ki so zadele velike dobitke. Veliko število Vas je, ki Vam je bila v pretečenem V. razredu 40. kola zelo naklonjena sreča pri »Vrelec sreče«. Tudi Vaši svojci in znanci naj vedo, kje je vir sreče. Tudi njim bi rada in z največjim veseljem izplačala Planinškova kolektura »Vrelec sreče« velike dobitke.

Izzrebane dobitke kolektura »Vrelec sreče« najhitreje objavi in takoj izplača brez odbitka.

Vaša domača Planinškova kolektura je največja v Sloveniji, je vredna polnega Vašega zaupanja vsled skrajno kulantnega poslovanja, da naročate in kupujete pri njej tudi Vi srečke za I. razred novega 41. kola. Vaše zaupanje do domače Planinškove kolekture »Vrelec sreče« se Vam bo bogato poplačalo.

Priporoča se Vam glavna
Planinškova kolektura
„Vrelec sreče“
državne razredne loterije
Ljubljana, Beethovnova ul. 14

Posestvo
in parcelo 3000 kv. m prodam v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Ob Celovski« 13953.

Nova hiša
na lepem sončnem kraju blizu Novega mesta, ugodno napredaj. - Naslov v upravi »Slov.« pod 13613.

Visokoprtilična hiša
dvostanovanska, v Domžalah, 8 minut od postaje, ob novi avtomobilski cesti, 800 kv. m vrta, ugodno napredaj. Informacije v upr. »Slovenca« pod šifro »Lepa lega« 13929. (P)

Dvostanovanska hiša
nova, z vrtom, v Vižmarju, blizu Novega mesta, ugodno napredaj. - Naslov v upravi »Slov.« pod 13613.

Dvostanovansko hišo
z vrtom v Ljubljani ali okolici, kupim. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »Dvostanovanska« št. 13816. (P)

Hiša z gostilno
in pekarijo, napredaj. 2 minuti od postaje Medvođe. Vprašati Ivan Avguštin, Skofja Loka, kolodvor. (P)

Dve lepi parceli
stavbni, ob novi banovinski cesti, ugodno napredaj. Polzve se: Justin Lesce 18. (P)

Lep borov gozd
mahovit, takoj ugodno napredaj pod Šmarno goro. Polzve se pri Jožef Cesen, Tacen. (P)

Posestvo
z gostilno, ca. 15 orlov zemlje, vinogradi, štiri hiše, z gospodarskimi poslopi, se zaradi bolezní takoj prodaja. - Vprašati pri Baumruk Ana, Pohanca, Brežice.

V središču Zagreba
napredaj zaradi družinskih razmer po neznaní cení dobro vpeljana restavracija z vsem inventarjem in dogovorom na 10 let. Promet približno dva milijona din letno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Restavracija« št. 13827.

Parcele napredaj
po ugodni cení v mestu Ljubljani. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Parcele« 13917. (P)

Več stavbnih parcel
v Kranju, po nizki cení prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13867.

Stavbne parcele
in hiše napredaj. - Vižmarje 46.

Parcele napredaj
v St. Vidu in v Vižmarju. Polzvedbe: Vižmarje 78 (nasproti Mizarke za druge). (P)

Tri parcele
v bližini Celovške ceste, takoj prodam. Miškec — Jernejeva 22, Ljubljana 7.

Kdo prodaja hišo z gostilno
z ali brez inventarja, na deželi, najraje na Gorenjskem ali pa Notranjskem. Prevzamem tudi prevžitkarje. Plačam z gotovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kupec z Vrhnike« št. 13829. (P)

Hiša
v dobrem stanju napredaj v Ljubljani z 20 enosobnimi stanovanji. Obreduje se netto 6 odst. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »630.000 din« 13500.

Hišo v Ljubljani
pri Stadionu zamenjam za srednje veliko posestvo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. 12« 13918. (P)

Lepo arondirano posestvo
z vsem poljedelskim orodjem, četrt ure od postaje, bo dne 18. sept. 1940 prodano na javni dražbi pri sodišču Šmarje pri Jelšah. Cenjeno približno 104.000 din, najmanjši ponudek 69.000 din. (O)

Razno

Ovčja kožuhovina
jagencovih, ovčjih kož, za preproge, plašče in podloge, katere imam na zalogi vedno v veliki izbiri, črne in bele, kupite najceneje pri Ivanu Babniku, trgovina s kozami, Dobrunje pri Ljubljani.

Mali oglasi v Slovenscu
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Vnajem
ISČEJO:
Pisarno, lokal
ali skladišče iščem. Jager, poštni predal 250. (M)

Pekarno
vzamem takoj v najem. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pekarna« št. 13787.

Gostilno
vzamem v najem v industrijskem ali letoviskem kraju na Gorenjskem. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra točka« 13990. (M)

V najem
vzamem event. kupim hišo s hlevom in nekaj zemlje v Ljubljani ali v bližnji okolici. E. Kovarčič, Ljubljana, Mestni trg št. 8-II. (P)

ODDAJO:
Razstavno vitrino
za drobno blago v centru Ljubljane oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14017. (N)

Skladišče
veliko, svetlo, suho, blizu kolodvoza oddam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »1. decembra« 13824. (N)

Veliko njivo
v izmeri 14.500 m², v bližini tramvajске remize na Tyrševi cesti damo v najem. Pojasnila: Vzajemna posojilnica, Miklošičeva cesta 7, med 8. in 12. uro. (N)

V najem
oddam rednemu plačniku enodružinsko hišo, 2 sobi, kuhinja, klet, shramba, drvarnica, svinjak, vrt, rodovitna njiva. Pojasnila daje: Marija Osina, Brežice, Zakot 25. Za pismen odgovor priložiti znamko. (N)

SOBE

ODDAJO:
Prazno sobo
oddam. Sinkovec, Viš 148 ob Cesti na Brdo. (S)

Prazno sobo
ali s številnikom oddam takoj. Triglavška št. 3 — Tyrševa, blizu Stadiona.

Sostanovalko
solidno, sprejem. Vprašati Tržaška 60. (S)

Dve prazni sobi
za pisarno oddamo v centru Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14016. (S)

Soba oddam
dvem osebam s hrano ali brez. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13941. (S)

Lepo sobo
oddam boljši osebi. Napredaj: »Trenscot«, »Humbertus« in več čevljev št. 40-41, vse dobro ohranjeno. Groharjeva 16.

Opremljeno sobo
in kabinet za dve, ev. za tri osebe, s popolno oskrbo ali tudi brez hrane, oddam. Topla in mrzla voda v sobi, souporaba telefona in kopalne. — Glince, Cesta IV. št. 4. Telefon 31-78.

Veliko njivo
v izmeri 14.500 m², v bližini tramvajске remize na Tyrševi cesti damo v najem. Pojasnila: Vzajemna posojilnica, Miklošičeva cesta 7, med 8. in 12. uro. (N)

V najem
oddam rednemu plačniku enodružinsko hišo, 2 sobi, kuhinja, klet, shramba, drvarnica, svinjak, vrt, rodovitna njiva. Pojasnila daje: Marija Osina, Brežice, Zakot 25. Za pismen odgovor priložiti znamko. (N)

Prazno sobo
mirno, sončno, popolnoma separirano, oddam poceni mirni gospodini. — Križevniška ulica 14. (S)

Stanovanja

ISČEJO:
Stanovanje
sobe in kuhinje za 1 osebo iščem s 1. novembrom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Točna plačnica 33« 13946. (O)

Stanovanje
eno- ali dvosobno iščem kjer koli od Ljubljane do Medna. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Oktober« 13973. (O)

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje
za 350 din oddam mirni stranki. Mariborska 62.

Enosobno stanovanje
oddam mirni stranki s 1. oktobrom. Bavškova št. 13, Zelena jama. (O)

Dvosobno stanovanje
lepo, sončno, oddam mirni stranki s 1. oktobrom. Stritarjeva 42, Maribor.

Starejšim osebam
oddam majhno stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13882.

Prodamo

Kislo zelje!
Prvovrstno kislo zelje imam vsako množino v zalogi po najnižji dnevni ceni. J. Oražem, Moste. Telefon št. 34-02.

Pohištvo

Dve spalnici in divan
prodam. Lavrenčič, Resljeva 4-III. (S)

Posteljo
prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14007.

Prodaj
več novih otoman. Tapetnik, Gosposka 11. (I)

Ugodno prodam
popolnoma novo nerabljeno šperano spalnico in kuhinjo. Flerin, Mengeš št. 10. (S)

Dve orehovi spalnici,
rabljeni, prodamo po 2000 din. »Oprava«, Celovška cesta 50. (S)

Prodaj:
dobro ohranjeno posteljo, nočno omarico, 2 omari, nizko omaro (umivalnik). Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 13889.

Vsakovrstno pohištvo
dobavlja še vedno po starih cenah v moderni in solidni izdelavi trdka

OPRAVA«
Celovška cesta 50
Sprejemajo se naročila.

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregoričeva ulica št. 5 (pri Gradišču).

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana, Mestni trg 13

Dijaki

Dva dijaka nižješolca
klas. gimnazije, iz dobre družine, sprejem v vso oskrbo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13712.

Dijaka
sprejem k 2 dijakoma v centru. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13825.

Dve dijakinji
ali 2 ženski osebi, sprejemem v sobo s posebnim vvhodom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13844.

Dijake
Sprejem na stanovanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13850. (D)

Sobo
oddam dijaku (-inji) ali dvema boljšima gospodom. Lavrenčič, Resljeva cesta 4-III. (S)

Dijak ali dijakinja
v Kranju, dobi celo šolsko leto dobro hrano in stanovanje za 5000 din. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13788.

STROJI

Kurbelstroj
kupimo. »Mela«, Ljubljana, Tyrševa 20.

Motor
enakovrednega toka, 2½ konjske sile, prodamo ali zamenjamo za blago. — Triumf, Miklošičeva 12.

Mizarski stroj
kombiniran, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kombiniran« — 13910.

Parno lokomobil Lanz
25 KS ugodno prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13949.

Močnejšo strožnico
za železo kupimo. »Zvon« — livarska komanditna družba, p. št. Vid nad Ljubljano. (K)

Pletilne stroje
okrogle, kakor tudi vse pribor, rezervne cilindre, rezervne dele in igle za vse sisteme in modele — dobite najugodnejše pri trdki: Stroji za pletenje »Mayos«, Maribor, Gregoričeva 6.

Specijalna delavnica
za previjanje in popraviljanje elektromotorjev in dinam. Kvalitetni elektromaterial in elektromotorji svetovnoznane firme »Siemens« vedno na zalogi.

Frano Perčinlić
konces. elektropodjetje, Ljubljana
Gospodarska c. 16, telefon 23-71

Stroji — parne žage
V Javnih skladiščih, Tyrševa c. 33, so napredaj rabljeni stroji: krožna žaga, tražna žaga, premer koles 550 mm, mahnen parni stroj 7 PS, generator dinamo, fabrikat: Eggesalt, Vellamossagel, Geygryar R. T. Budapest G. V. 4.5 sz 27430 7 HP 110 Volt, 1210 obratov, kompl., dinamo fabr. »Elin« 110 volt 40 amper, 1940 obratov, 4 KW, 5 ks, 18 vagonetov, razmah koles 76 cm, leseni okvir daljine 1.80 cm, koricični reskalni stroj Kirchner, Leipzig, velikost mize 1000x900 mm, ter gater žage, krožne žage in jermen razne dimenzije.

Vdan v božjo voljo, naznanjam vsem sorodnikom, znanec in prijateljem, da je Vsemogočni poklical k Sebi mojo nad vse drago ženo, gospo

Katarino Bitežnik

posestnico, Tezno pri Mariboru, Gregoričeva 10

K večnemu počitku jo bomo položili v ponedeljek, dne 16. septembra 1940 ob pol 4 popoldne na frančiškansko pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 17. septembra 1940 ob 6 zjutraj v župni cerkvi sv. Magdalene.

Tezno pri Mariboru, Gorica, Trst, dne 14. septembra 1940.

Zalujoči soprog Jože Bitežnik.

Prodamo

Najugodnejši nakup
noških oblek nudi
Presker, Sv. Petra c. 14.
Ljubljana.

Mlekarna
naprodati Polzeve se: Cer-
kvena ulica 19. (1)

Koroške brusnice
dnevno sveže, razpošilja
od šk. napr. Henrik
Cehner, Libelše, želez.
postaja Dravograd-Meža.

Kislo zelje
novo, prvovrstno, v sod-
kih, dobavlja po naročilu
in najnižji ceni Gustav
Erkavec, Ljubljana,
Kodeljevo, Povšetova 47.
Telefon 25-91.

Prodaj
tri kompletne okna, na
zgornjem koncu okrogla.
Ogledati pri Ivan Zago-
ričniku, Ljubljana, Glin-
ska cesta.

Prodaj
benzinski stabilni motor,
kateri je predelal na po-
gon z ogeljem. - Alojzij
Golob, strojno mizarstvo,
Praprotno nad Škof. Loko

Žimo
novo, poceni prodaj. Po-
nude v upravo »Slov.«
pod »Zima« št. 13767.

Ugodna prilika!
Novo moško in damsko
kolo ter tricikelj po na-
ročilu, naprodati v meha-
niški delavnici Sv. Petra
cesta 35.

Kislo zelje, repo
sarno, novo, prvovrstno,
po brezkonkurenčni ceni,
dobavljam vsako množi-
no. - Homan, Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 31.
Telefon št. 35-39.

Moško kolo
dobro ohranjeno, prodaj
za 500 din ali zamenjam
za gramofon s ploščami
za ceno 350 din. - Cvrlin,
Šutna 55, Kamnik.

Peč Zephir
čevno, tri mesece rab-
ljeno, prodaj za 800 din.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 13729.

Kdor želi kupiti
šmiska jabolka I. in II.
vrste, naj se obrne pis-
meno ali osebno na na-
slov: Topolovec Vinko,
Podlehnik pri Ptuj.

Brivsko-frizerski salon
obstoječ nad 20 let, v
večjem industrijskem tr-
gu, takoj prodaj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 13823. (1)

»Anker« šivalni stroji
za gospodinjice, šivilje, kro-
jače, tudi za entianje, z
dvema iglama. Malo rab-
ljene krojaške, čevljarske
in z dolgim čolntičkom od
300 din naprej. »Triglav«,
Resljeva cesta 16. (1)

Kolesa

vsakovrstna, najnovejše
izdelave, v krasnih bar-
vah, po nizkih cenah pri
»Triglav«, Resljeva 16.

KROMPIR
lepo, odbrano blago
po din 1.50 za kg
oddaja dokler zaloga
A. VOLK
Ljubljana,
Resljeva cesta 24

Pozor gasilske čete!
Na zalogi najboljši in
najcenejši motorne
brizgalne
»Knaust spojke«, prehod-
ne komade, ročnice z ust-
nikom, razdelilce. Franc
Ogrinec, izdelovalec motor-
nih brizgal, Ljubljana,
Jernejeva ulica 47. (1)

Solske torbice
kovčoge in nahrbtnike
ter stalno zalogo vseh
vrst usnja - nudi po
nizkih cenah
Franc Erjavec
Ljubljana, Stari trg 18.

Za semensko pšenico
vrste **BANKUT**
selekcioniirano, razkuže-
no (ceretanirano) blago
sprejema naročila
A. VOLK
Ljubljana,
Resljeva cesta 24.

Ž A G E
original Dominicus
Remscheid
»Jeklo« - Stari trg
Kappel

najodličnejši pisalni stroj
po ugodnih pogojih
pri
KLEINDIENST & POSCH
Maribor
Aleksandrova cesta št. 44

VINA
Za težko delo je močno
vino! Dobite ga najlažje v
Centralni vinarni
v Ljubljani
TELEFON ŠTEV. 25-73

„VELEBIT“
otroški vozički
ZAGREB, Ilica št. 55

Najnovejši modeli, najnižje
cene v specialni in največji
trgovini otroških vozičkov.
Prodaja za gotovino. Prevoz
in omot se ne računa. - Cen-
ik s slikami brezplačno. -
Izrežite oglašaradi naslova.

Moško zimsko suknjo

za močno postavlo poceni
prodaj. Hlanik, Tržaska
cesta 48. (1)

Kovaško orodje
dobro ohranjeno, prodaj.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 13404. (1)

Prodaj
50 ribezljavih, 10 kosmu-
ljavih (Agras) in 10 ma-
linovih grmičev, 200 sa-
dik ananas jagod in 50
gomoljev dalj različnih
barv. Ivana Putsek, Bre-
zice 15, I. nadstropje. (1)

Les
jelšev, brezov, hrastov,
bukov, kostanjev, javor,
topol, jasmanski les, ce-
lulozni les, dobavlja
promptno in stalno. Spo-
ročite najvišje cene in
pogoje franco nakladalna
postaja. Marko Stuhel,
Ivanjkovci. (1)

Ekonomično peč
»Kraljica peč«, ki se na-
loži s premogom le en-
krat dnevno, potem pa
greje ves dan enakomer-
no, dobite v vseh veliko-
stih pri A. Semenšč in
drug. Ljubljana, Miklošič-
eva 15, telefon 21-21. (1)

Čitajte »Slovenca«

Najboljša češka kolesa

ES-Ka in Diamant dobi-
te pri znani trždi Ivan
Jax in sin, Tyrseva 36.

Izložbeno okno
z vratni prodaj. Mera
3x2,60 m. Plantariš Mi-
ran, urar, Škofja Loka. (1)

Bukova drva
žagana, dostavljena na
dom, dobite najceneje pri
Putrih, Dolenjska cesta,
Telefon 48-55. (1)

Šivalni stroj
pogreljiv, ugodno pro-
damo. - Nova trgovina,
Tyrseva 36, nasproti Go-
spodarske zveze. (1)

Šivalni stroj Special
(entel) za vsako delo -
ugodno prodajmo. - Nova
trgovina, Tyrseva c. 36,
nasproti Gospodar. zveze.

Stroji znamke »Jax«
so najboljši, rabljeni stro-
ji od 400 din naprej. Ma-
lo rabljeni čevljarski le-
voročni stroj naprodati. -
Ivan Jax in sin, Tyrseva
cesta 36. (1)

Čitajte »Slovenca«

Auto-motor

Prikolico
za motor, dobro ohranje-
no, ugodno prodaj. Vre-
njak Viktor, trgovec, Vir.

Majhen avto
4 sedežen, po nizki ceni
prodaj. Sušteršič, Ljub-
ljana, Frankopanska 21.

Črna limuzina
Opel Super, malo vožen,
odlično ohranjen, napro-
dati. Polzeve se v garaži
»Jankos«, Kolodvorska ul.

Motorno kolo »Ariel«
550 kub., prodaj za 2200
din. »Oprava«, Celovška
št. 50. (1)

Priložnostni nakup!
Totorni avto 5 ton, cena
18.000 din, DKW 8500 din,
oba v zelo dobrem stan-
ju. Cizerl, Beethovnova
21-II. (1)

Avtomobilisti, motociklisti
in kolesarji! - Pustite si
strokovno obnoviti avto-
mobile, motorje, kolesa
ali tricikle v mehaniški
delavnici Sv. Petra c. 35.

Denar

Družabnika
»kapitalom ca. 100.000 din
iščem za razširjenje les-
ne trgovine na zelo pro-
metni točki. Ponudbe pod
»Srečna bodočnost« 1094
v upravo »Slov.« v Mari-
boru.

Kupuje: Prodaja:
HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilnic ter
VREDNOSTNE PAPIRJE
po najugodnejših cenah
BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR

Družabnika (družabnico)
za transportno podjetje z
50.000 din - fiksni zaslu-
žek mesečno 5000 din -
iščem. Ponudbe na upr.
»Slovenca« pod »Popo-
noma sigurno« 14014. (1)

Družabnico
za trgovino z meš. blá-
gom, na prometnem kra-
ju, sprejemem. Potrebni
kapital 6000-8000 din. -
Ponudbe poslati podružni-
»Slov.« na Jesenicah pod
»Bodočnost«.

DIESEL MOTORJI
stabilni in ladijski

PLINSKI MOTORJI
(SAUGGAS) na sesalni plin

Zahtevajte ponudbe od
zastopnika
M.A.G
ZAGREB Varšavska ul. 11

Hranilne knjižice

vrednostne papirje
kupujemo
stalno po najvišjih cenah
in proti takojšnjemu
plačilu

Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 13

Denar v nepremičnosti
je danes najvarnejše na-
ložen. Naprodati je novo-
zidana hiša, 8 prostorov,
drvarnica, pralnica in 500
m² vrta - za 112.000 din.
Po dosedanjih razmerah
letni donos 10.000 din. -
Vprašati: »Krema«, Mari-
bor, Pobrežje, Gospodst-
ska 56.

Razno

Še vedno samo 10 din
tri legitimacijske slike -
posebno priporočljivo za
dijaške knjižice. Pavlov-
čič, Poljanska 12. (1)

Gumbice, gumbje, plise,
monogrami, entel, azur
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
Ljubljana, Franciškanska ulica
nasproti hotelu Celso
Vezanje perila, krasna
predtiskana žen roč. dela

OKAMA MAZILO
Iz zdravilnih zelišč. - Cu-
dovit uspeh pri ranah, ope-
klinah, ožuljenjih - volku -
turin in vnetjih itd. za nege
dosenčkov pri kožnem vnetju
izpuščanjih in hrastah na te-
menu, za razpoke na prsih
bradavic. Dohi se v lekar-
nah in drogerijah.

Poizvedbe
Pozor!
Zgubila se je na lovu v
Moravčah lovska psica
(ptičar). Oddati: Korn.
Ljubljana. (1)

Obri

Za šivilje in pletilje
izdelujemo gumbje, tam-
buriramo in kosmatimo
vsakovrstno blago. Mela,
Ljubljana, Tyrseva 20.

Krznar
z inozemsko prakso poceni
modernizira, čisti, po-
pravlja kožuho in iz-
deluje prinešene kože -
proti garanciji. Kovačič,
Mestni trg 8, I. nadstr.

Ženitbe

Dobro kuharico
z nekaj denarja poročim.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Trgovce obrt-
nik« 13953. (2)

Šivilja
stara 33 let, želi poročiti
žel. uradnika, starega od
35-45 let. Ponudbe upr.
»Slovenca« pod »Resna
bodočnost« 13954. (2)

Slovenka
lepe zunanosti, pod stro-
gim nadzorstvom vzgoje-
na, poštna in simpatična,
trgovsko naobrazena in
tudi v gospodinskih delih
izučena, bi poročila sim-
patičnega drž. uslužben-
ca. Ponudbe v upr. »Sl.«
pod »Srečna bodočnost«
št. 13797.

Vdovec
srednje starosti, z vsak-
danjim zaslužkom in s
prostim stanovanjem, išče
delovno in pošteno dru-
žico. Naslov v podružnici
»Slovenca« v Celju pod
»Takoja«.

Vdovec
srednje starosti, brez
otrok, z majhnim posest-
vom, poroči dekle ali
vdovo z nekaj dote. Po-
nude v upravo »Slov.«
pod »Pridnost« št. 13766.

Moški
vrtnarske stroke, z 10.000
din, želi znanja z deklet-
om do 35 let, ki ima lasten
dom in dosti zemlje. Samo
resne dopise v upr.
»Slov.« pod »Lepo življe-
nje« št. 13666.

Vsakovrstne strojne in električne naprave
projektira in dobavlja

JUGOŠKODA a.d.

Zagreb, Boškovičeva 32/I.
Telefon 63-06

Manjše podjetje
kovinske stroke, vpelja-
no, znanje nepotrebno, se
proda. Ponudbe na upr.
»Slovenca« pod »Cena
26.000 din« 13979. (1)

Se ugodno kupite
pri nas kolesa raznih
znamk. Oglejte si zalogo.
Nova trgovina, Tyrseva
36, nasproti Gospodarske
zveze. (1)

Velika depozitna blagajna
Naprodaj je velika depo-
zitna železna blagajna,
visoka 2085x1740 mm. -
Težina ca 6000 kg. Ogle-
dati v naših skladiščih.
Tyrseva c. 33. - Javna
skladišča d. z o. z. v
Ljubljani. (1)

KOLESA
moška in ženska, kupite
po globoko znižanih ce-
nah, dokler traja razpro-
daja pri Podobnik Franc,
Rudnik 123, Ljubljana -
(poleg gasilnega doma).

Glasba

MEINEL-HEROLD
MARIBOR št. 102

Klavirsko harmoniko
znamke »Hohner« ugodno
prodaj. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 13967.

Kromatično harmoniko
na gumbje, že nekoliko
rabljeno, 120 basov, ku-
pim. Šepetavec Ivan na
Verdu pri Vrhniki. (1)

Zahvala

Vsem, ki so našemu ljubljenu, nenadomestljivemu družinskemu
poglavarju, gospodu

Rudolfu Kiffmannu star.

mestnemu stavbeniku

izkazali pri njegovem pogrebu zadnjo čast, se najprisrčneje zahvalju-
jemo. Isto tako za mnoge krasne vence in vse druge dokaze iskrenega
sočustvovanja.

Posebno se še zahvaljujemo g. županu in podžupanu našega mesta,
prečastitemu g. župniku Valerijanu Landergottu, Mariborskemu nem-
škemu pevskega društvu, nastavljenecem in delavstvu, in tudi vsem
ostalim, ki so dragega pokojnika počastili s svojo navzočnostjo in
drugimi dokazi sočustvovanja.

Maribor, dne 14. septembra 1940.

Rodbina Rudolfa Kiffmanna star.

Brez posebnega obvestila.

Nepričakovano nam je včeraj umrla naša preljuba sestra, oziroma
svakinja in teta, gospa

Emma Seemann

roj. Kosler

v 81. letu starosti.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 15. septembra 1940
ob 10. uri z žal. kapela sv. Nikolaja, na pokopališče k Sv. Križu, kjer
jo bodo položili v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Ljubljana, dne 14. septembra 1940.

Mary Kosler, Olga Rudež-Kosler Adeline Kosler-Luckmann
sestri
svakinja

Pohišstvo

Največja izbira spalnic, kuhinjske opreme,
žične vložke in modrace po nizkih cenah
Se priporoča
MIZARSTVO »SAVA«
Predjamska 32 - Miklošičeva cesta

Naprodaj so

Novarniška poslopja prejšnje tovarne tanina v Polzeli pri Celju

400 m od železniške postaje, zemljišče v površini 7,5 ha, od tega zazidano 5000 m² s stanovanjsko hišo in pisarniškimi prostori, z vodno turbino 60 HP. Velebl bližine elektrarne Velenje je mogoče pridobivanje električnega toka po nizki ceni. Posedstvo leži ob reki Savinji. Prodajni pogoji ugodni.

Informacije dajejo: Javna skladišča d. o. z., Ljubljana, Tyrševa cesta 33.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%.

Preklic

razpisa službe pomožnega tajnika občine Loka pri Zidanem mostu z dne 12. avgusta 1940.

Razpisuje se služba

občinskega pragmatičnega tajnika

Pogoji: Štirje razredi srednje ali njej enake strokovne šole z izpitom večletne občinske prakse, ter zmožnost vodstva blagajniških poslov. Varščina 5000 din. Plača po dogovoru. Svojerodno pisane prošnje in pravilno kolokvane, opremljene z listinami po čl. 7 in 8 uredbe o občinskih uslužbencih, je vložiti v roku 30 dni po objavi tega razpisa pri podpisani občini.

Občina Loka pri Zidanem mostu,
dne 12. septembra 1940.

Po vaši želji Vam izdelā Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani Kopitarjeva 6/II

v svoji štirnici razne poslovne knjiške, ako niso že
v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška
deila, posebno razne vezave od preprostih do raz-
košnih oblik.

Posebni oddelki za izdelovanje damskih torbic,
pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega
biaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, mo-
dernih fazonah.

Cene skrajno nizke.
Poslužite se!

Razno

SPECIALNA IZDELAVNICA
HARMONIK

JOS. FLEISS

LJUBLJANA, TYRŠEVA 35
ZAKUPAJTE CENIK!

Foto-amaterjem

razvija, kopira in
povečava

Foto-atelje Mancini
Ljubljana - Vič

Novi naslov:
Franciškovska ul. 8.
Telefon 45-18.

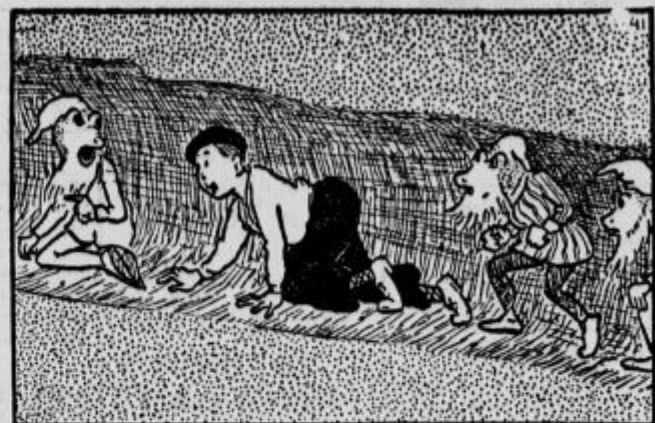
Radio aparate

najugodnejše kupite pri
Banjal, Ljubljana, Miklo-
šičeva cesta 20.

Otroški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine

(41) Ko so tako opravili s štor-
kljami in si zagotovili nemoten in
neopažen beg, so začeli iskati iz-
hod. Prišli so do nekega predora
in šli kar vanj. Palčkom je bilo
lahko hoditi, ubogi Mihč pa se je
moral plaziti po vseh štirih. Kmalu
so daleč nekje spredaj zagledali
svetlobo. Ali se že tam začenja
popolna svoboda?

(42) To vprašanje jih je vzpod-
budilo, da so radovedni in nemirni
rinili naprej, da bi si čimprej bili
na jasnem. Predor se je toliko raz-
širil, da tudi Mihču ni bilo treba
več lezti po vseh štirih. Veselo se
je zavaljal in globoko oddahnil:
»No, hvala Bogu, tu se vsaj lahko
nekoliko pretegnem!« je veselo
vzdihnil, pa je že spet nekaj za-
gledal na tleh. Kaj naj pa ta vrv
pomeni tukaj?

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjīm
očesom je mast **CLAVEN**. Dobite v
lekarnah, drogerijah ali naravnost
iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varujte se potvorbi!

Ugoden nakup hiše v Biogradu n/moru

Javna dražba dvonadstropne vogalne hiše na obali,
dozidana leta 1929, eventualno skupno s 14 večjimi
parcelami (njive, vinogradi, pašniki), se bo vršila
dne 24. septembra 1940 ob 9 dopoldne na okrajnem
sodišču v Biogradu na moru. — Najnižji ponudek
926.174 din, skupno s parcelami 1.178.543 din, vadij
185.235 din, odnošeno 226.490 din. — Vloženi denar
bi se obrestoval po 7%.

Informacije pri Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani
poštni predal 297.

Konrad Gologranc

mesni stavbenik

v Celju, Mariborska 30

prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne,
javne in industrijske zgradbe solidno in po-
cenl. Sodnijsko zapriseženi cenilec.

Daje tehnične nasvete in pojasnila.

Ali ste že naročili Mohorjeve knjige?

Kako se bo končala sedanja vojna ???

Originalna

NOSTRADAMUSOVA

prerokovanja dobite takoj,
ako pošljete din 8.— v
znakih na naslov: Taj-
novitost života — Zagreb,
poštanski pretinac 140

„ALPEKO“- PLOŠČE

„TERRAZZO“

„KERAMIT“

„MOZAIK“

„MAJOLIKA“

izdelane pod visokim pritiskom v raznih barvah, skrajno higi-
enične, moderne kombinacije, primerne za tlakovanja ter notranjo
in zunanjo oblogo cerkev, bolnic, mlekarn, mesnic, stopnišč, vež,
kuhinj itd. kot nadomestilo za keramične in klinke plošče ter
vse druge proizvode iz umetnega kamna in marmorja izdeluje!

„ALPEKO“ tovarna umet-
nega kamna Ljubljana, Tyrševa c. 48

PAZITE NA NAŠO TVORNIŠKO ZNAMKO: A. P.

V globoki žalosti naznanjamo, da se je v petek smrtno
ponesrečil naš ljubljani oče, stari oče

France Dovč

posestnik v Savljah

Blagega pokojnika bomo na današnjo nedeljo spremili k več-
nemu počitku ob 5 popoldne na pokopališče sv. Jurija v Stožicah.
V Savljah, dne 14. septembra 1940.

Zalujoča družina Dovčeva in ostalo sorodstvo.

Alphonse Daudet:

Jakec

Prevedel Fišer Franc

Lahko si mislite, kako je bil Jakec vesel,
ko ni imel več pred očmi tistega neusmiljene-
ga urnika; ob šestih vstati, — od šestih do sed-
mih, zajtrk, — od sedmih do osmih, itd... Čas
se mu je podaljšal, postal lažji. Prav dobro je
vedel, da je vsem v hiši v napoto, čutil je to,
kadar ga je mati poljubila, poznal po glasu, s
katerim ga je ogovarjala v pričo njega. Cele
dneve ga zato ni bilo doma; niti malo se ni
brigal za čas, kar je značilno za otroke in po-
tepuhe.

Imel je dva velika prijatelja: čuvaja in
gozd. Navsezgodaj je odhajal z doma in prihajal
v majhno hišico Archambouldov še predno
je žena odšla k parižanom. Pripravljala je
zajtrk svojemu možu v čedni, čisti sobici, pre-
vlečeni v svetlozeleno tapeto, na kateri so se
vrstili enaki ornamenti predstavljajoč preže-
čega lovca in zajca, ki beži. Od tu se je prišlo
v pasji hlev, poln psov, ki so bili v dresuri.
Bevskeleci so, lajali, skakali kvišku in se gnetli
pri rešetki, dokler jih niso spustili in se je vsa
ta množica kratkih, dolgih in potlačenih gobč-
kov, štrlečih, visečih in skodranih ušes, v pr-
vem naletu sreče in svobode razlila po vseh
kotih dvorišča. Kakšni skoki, kakšna nebrzda-
na razgibanost daleč proč od skupnega korita
in hleva. Oče Archambould je nadvse vestno
dresiral svoje gojce. Okrog vratu je imel
bodičasto zaščitno ovratnico, v rokah je držal
ustrohačevalen bič in gledal je tako strogo in
nevdržljivo, da so bile nekatere živali koj
krotke in ponižne: vse boječe in tretetajoče so
se plazile po zemlji. Jakec je videč kakšnega
neukrotljivca včasih pomislil:

»No, ta pač nima pojma o sistemu.« Hotel
bi ga vzeti s seboj v gozd, v zlato, brezskrbno
svobodo, v kateri Jakec kar prekipeva od živ-
ljenja. Mali Jakec je bil tako zadovoljen in
ponosen, ko je spremljal čuvaja po gozdu, ko
je hodil ob strani tega moža, ki so se ga vsi
naokrog tako bali in ki je bil s svojo puško
na rami videti tako bojevit. Kadar je bil z
njim, je gledal gozd z drugačnimi očmi kot
navadni ljudje; prav poseben je bil, živ in
poln življenja.

Čuvaj je nadziral luknje in gnezda. Uni-
čeval je škodljive živali, kakor kače, srake,
zeverice, poljske miši in krte. Precej so mu
dajali za repe ali glave teh škodljivcev in
vsakega polet leta je nesel v Corbeil na pr-
fekturo celo zbirko teh suhih in prašnih končin
s katerimi je vsak dan polnil svojo vrečo. Ah,
ko bi mogel vanjo pometati še vse glave div-
jih lovcov in lesnih tatov! Oče Archambould
je namreč svoja drevesa še bolj ljubil kot ži-
vali. Srnjak se nadomesti! Mrtev fazan — kaj
zato! — Tisoč drugih se rodi spomladi. A dre-
vo rabi toliko časa da vzraste! In kako hitro,
kako skrbno je opazil njihovo najmanjšo bo-
lezen!

Tako na primer je bil cel nasad smrek na-
čet od lubadarja. Kako nesrečen je Archam-
bould radi tega! Ti lubadarji so silno majhni
črvički, ki pridejo v množicah bogve od kod.
Na milijarde jih je in izberejo si najmočnejše,
najbolj zdravo in najlepše drevo ter ga napa-
dejo. V borbi proti tem strašnim osvajačcem
se smreka brani s svojo smolo. Poskuša se
jim upreti z svojo drevesno močjo in živ-
ljenjskim sokom, ki teče in z njim odteka tudi
življenje. Cele potoke smole izlije na luba-
darja in jačeca, položena v drevesno skorjo,
a potem se izžepa in posuši v tej borbi, ki je
skoraj vredno brezupna. Jakec je zanimala
usoda teh ubogih dreves. Videl je ta dišeči

znoj, ki je tekel med borbo, te težke, kapa-
joče rastlinske solze, čiste ko jantar in leske-
tajoče se. Včasih se smreki posreči, da se ubra-
ni pogube, toda največkrat postane trhla in
omaga. Ko nekega dne v njeni kroni še pojejo
ptički in brečijo čebele, ko še vse žvrkoli,
kar je imelo v njej zavetje in piha veter po
njenih krepkih vejah, je smreka videti, kot bi
jo zadela strela; končno se zruši in v valovju
drevesnih vrhov nastane praznina kot pri vr-
tincu.

Bukve imajo spet drugačnega sovražnika,
neke vrste ličinko, ki je rdečkasta in tudi to
je komaj opaziti. Tako številne so, da ima vsak
list svojega zajedalca v obliki živordeče lise.
Od daleč je tak gozd videti kot goljufivo
zdravje, kot bolestan rdečica, ki krasa lica
mladih jetičnikov. Veje ima pobravnane, kot da
bi nastopila prezgodnja jesen, kot bi se poka-
žali znaki bližajoče se prezgodnje smrti. Ka-
dar jih je oče Archambould ogledoval, je kot
zdravnik pri neozdravljivi bolezni žalostno
zmajeval z glavo.

Čuvaj in deček na teh gozdnih sprehodih
nista nič govorila, prevzela ju je velika simfo-
nija gozda. Veter je majal različne vrste drev-
ja in prav tako različne je bil njegov diš in
njegova tožba. Med bori je bil šum dolg kot
morsko valovanje, v brezah in trepetlikah je
šklepetalo in drgetalo, a veje so ostale nepre-
mične, le med listi je odmevalo na tisoče ko-
vinskih zvokov; od obale ribnikov, ki jih je
bilo precej v tem delu gozda, je prihajalo ljub-
ko šuštenje, šelest bičevja, ki je sklanjalo dru-
gega k drugemu svoje dolge, gladke trse. Zgo-
raj so vreščale in se rezale srake, trkale žolne,
oglašal se je melanholičen klic kukavice; skrat-
ka, slišal se je ves tisti pisan hrup, ki pač
more priti iz pet do šest milj dolgega gozda.
Jakec je vedno imel v ušesih ta prijeten šum
in ljubil ga je.

Vendar pa si je nakopal sovražnike, ko je
takole hodil s čuvajem po gozdu. Tam na robu
gozda je prebivalo polno divjih lovcov, katerim
je Archambouldova pazljivost zelo grenila živ-
ljenje in so ga zato smrtno sovražili. Kadar so
ga srečali v gozdu, so prihujeno in strahopetno
dvignili klobuk ter obenem z njim pozdravili
tudi dečka. Kadar pa se je ta vračal sam, so
mu grozili s pestmi. Zlasti neka velika starka,
po imenu mati Salé, Jakcu še v sanjah ni dala
miru. Imela je veliko, štirioglo in grdo glavo,
kožo rdečo kot pesek iz kamnoloma ali kot
stara indijanska squawa, drobne ustnice in
votla usta. Kadar je ob sončnem zahodu za-
pustil čuvaja in odšel na Jelšovje, jo je vedno
srečal na poti. Stara tatca drv je s svojo bu-
taro sedela na robu nekega jarka in bila po-
dobna tistemu kovaču na luni, ki ga kažejo
otrokum. Čakala ga je ob poti, ne da bi se ga-
nila in ga pustila, da je odšel mimo; deček se
je komaj premagoval, da ni prišel teči. Tedaj
je pričela z vreščecim glasom in v prostaškem
narečju Ile-de-France vpiti:

»Ej, ti tam, povej no, kam se ti tako mudi?
Saj te poznam, nič se ne bojiš... Počakaj malo,
da ti s srpom nos odrežem...«

Nato se je dvignila in da bi ga prestrašila,
se je delala, kot bi ga hotela zasledovati. Srp
je držala visoko nad glavo. Jakec je slišal njen
nagel korak in na tleh šum butare. Domov je
prišel ves zasoplen. Toda ta strah mu je samo
se povečal mikavnost gozda. Njegovi veličini se
je pridružila še skrivnost nevarnosti.

Ko se je Jakec vračal s teh sprehodov, je
našel mater v kuhinji, kramljajočo s čuvajevo
ženo. Težak molk je vladal v vsej hiši, pre-
kinjala ga je le enakomerno tiktakanje sten-
ske ure v obednici. Mati je dečka objela in
mu pomignila z roko:

»Pst!... Tiho bodi... On je gori... On
dela.«